

epravo.cz

MAGAZINE

JUDr. Juraj Szabó, Ph.D.

rozhovor s předsedou Rozhodčího soudu při Hospodářské
a Agrární komoře České republiky

str. 14

&

Zákaz dvojí kvality výrobků se blíží

str. 49

&

Právní aspekty odpojení ruských bank od systému SWIFT

str. 61

2
2022

Ivana Tykač, ředitelka

Já
volím
děti.

Koho
volíte
vy?

javolimdeti.cz

WOMEN FOR WOMEN
JIŽ 10 LET POMÁHÁME DĚTEM A JEJICH RODIČŮM

OBSAH

EDITORIAL NÁZOR

- 4 Právo kousek od bezpráví
- 6 Dětem vstup zakázán, psi vítáni aneb test diskriminace
- 9 Konfiskace ruského majetku – vyšší princip mravní
- 10 Léto, léto
- 12 Brexit, covid-19 a válečný konflikt na Ukrajině ... příležitost pro změnu v Evropské unii

ROZHOVOR

- 14 Juraj Szabó

Z PRÁVNÍ PRAXE

- 19 Rozhodování o účelnosti (a neúčelnosti) nákladů na právní službu
- 23 Můžete oprávněně nabízet zboží a služby pod doménou, jež je zaměnitelná s chráněným označením třetí osoby?
- 27 Právo zaměstnanců být off-line
- 30 Určení (ne)existence zástavního práva jako naturálního práva a jeho výmaz z katastru nemovitostí
- 33 Přehled vybrané obchodněprávní judikatury za období roku 2021
- 37 Whistleblowing, pokus r. 2022 – krok správným směrem, byť stále s významnými přešlapy
- 41 Poučovací povinnost správních orgánů v souvislosti s vydáním rozhodnutí a některé aspekty jejího porušení očima judikatury
- 44 Neorganizované organizační změny aneb kdopak je tu nadbytečný?
- 47 Zákaz dvojí kvality výrobků se blíží
- 49 Syndrom vyhoření – (skrytá) pandemie nové doby s pracovněprávními důsledky?
- 52 Výměna informací ve světle návrhu revidovaných pokynů k horizontálním dohodám
- 55 K rozdělení pravomocí mezi zastupitelstvem a radou obce včetně možnosti vyhrazení si pravomocí
- 59 Právní aspekty odpojení ruských bank od systému SWIFT

- 63 Záznamy podle článku 30 Nařízení GDPR
- 67 Novinky na poli financování podnikatelské činnosti
- 71 Právní ochrana investic do vzdělání pilotů
- 75 Právo obviněného na dostatečné vysvětlení usnesení o zahájení trestního stíhání
- 79 Pravidla pro využívání cloud computingu orgány veřejné správy z pohledu ZZVZ
- 83 Budoucnost v evropské právní úpravě AML
- 88 Podmíněné pohledávky v insolvenčním řízení
- 92 Jak fungují náklady spojené s uplatněním pohledávky aneb české soudy vs. povinnost eurokonformního výkladu
- 97 Zvuková ochranná známka
- 99 Vnitroskupinové financování v době nejistoty
- 100 Nepřípustnost návrhu na zrušení opatření obecné povahy dle nového stavebního zákona
- 103 K (ne)možnosti přezkumu oprávněnosti výpovědi z podnájemu prostoru sloužícího podnikání podle ustanovení § 2314 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- 105 Podmínky a úskalí odvolání valné hromady společnosti s ručením omezeným
- 108 Přislíbené jednání ve smlouvě o smlouvě budoucí není vymahatelné, pokud nebylo převzato do hlavní realizační smlouvy
- 111 Teorie ztráty šance – nová judikatura, nové závěry?
- 115 Rozvodové dělení: když podruhé zjišťujeme, co všechno máme společného
- 117 Ukládání pokut podle GDPR: dosavadní praxe a nová metodika ke kalkulaci pokut
- 120 Lékařský posudek v pracovněprávních vztazích i nadále dobrozdáním

- 123 Promlčení nároků na odčinění újmy v patientských sporech

JUDIKATURA

- 127 Z aktuální judikatury

LIFESTYLE

- 143 Zrekonstruovaný Oscar's bar na pražském Smíchově láká na promyšlený design od Jestico + Whiles
- 145 Ceny energií násobně zvýšily zájem o vlastní výrobu elektřiny a energetické úspory. Poptávka po fotovoltice mezi firmami stoupla třikrát
- 148 „Cool“ nemovitosti: i v takových lze bydlet!
- 151 Znalecká kancelář EqSA – již více než 10 let zkušeností, 6 000 posudků, kvalifikovaný tým
- 153 AFI Europe zkolaudovala svůj první projekt nájemního bydlení: AFHOME Třebešín
- 154 Wellness & spa hotel Villa Regenhart
- 157 DZ Dražice přichází s komplexním řešením na cestě k energeticky soběstačné domácnosti
- 159 Cílem litigačního financování je dosáhnout maximálního uspokojení zastoupených klientů
- 161 Jak řeší stížnosti na závadný obsah hostingová jednička na trhu WEDOS Interent, a.s.
- 163 Vanguard: originální loftové bydlení s atmosférou New Yorku
- 167 Měštům, obcím i gastro provozům pomáhá se separací bioodpadu služba „Třídím gastro“ od EFG. Ta ho následně bezemisně zpracuje na energii
- 169 V Praze byla zahájena výstavba luxusní Rezidence Radimova Břevnov
- 170 Servis rodiny aneb Partnery už nebudeme, rodiči však zůstáváme!

Právnícká firma roku kategorie Trestní právo

Působíme v **Praze** a **Přerově**.

Vyřešíme Vaše spory - **civilní** i **trestní**.

Řešíme také právo **obchodní, občanské, pracovní** a **rodinné**.

Zahraniční klienti nám nejsou cizí. Své služby nabízíme také ve **světových jazicích**.

Jsmе členem mezinárodní advokátní sítě **GGI**, můžeme tak pomoci klientům po celém světě.

Kontakt

📍 Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s. r. o.
Sokolská 60
120 00 Praha 2
☎ +420 224 941 946

📘 facebook.com/brozsokolnovak
✉ advokati@akbsn.eu
🌐 www.akbsn.eu

EDITORIAL

Vážení čtenáři,

dostává se Vám do rukou druhé letošní číslo EPRAVO.CZ Magazine.

Tváří tohoto čísla je předseda Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky Juraj Szabó. V rozhovoru EPRAVO.CZ Magazine nám přiblížil aktuální výzvy rozhodčího řízení v Čechách a nastínil jeho budoucnost.

I toto číslo přináší řadu skvělých názorových komentářů z pera našich stálých autorů. Tomáš Sokol se v příspěvku „Právo kousek od bezpráví“ zamýšlí nad aspekty rusko – ukrajinského konfliktu, Petr Toman v příspěvku „Konfiskace ruského majetku – vyšší princip mravní“ o hodnotovém systému a mravních zásadách, Tomáš Vlasák pak v příspěvku „Brexit, covid-19 a válečný konflikt na Ukrajině ... příležitost pro změnu v Evropské unii“ o výzvách, které pro EU tento konflikt přináší.

Ani tentokrát nechybí přehled nejnovější judikatury a rozsáhlá rubrika odborných článků od našich spolupracujících kanceláří.

Přeji Vám vše dobré

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA,
ředitel mediální a vzdělávací skupiny epravo.cz

epravo.cz

MAGAZINE

Vydává

epravo.cz, a.s.
IČ: 26170761

Sídlo redakce

Dušní 907/10
Praha 1
110 00

Kontakt

Tel. +420 606 761 303
E-mail: info@epravo.cz

Šéfredaktor

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA
miroslav.chochola@epravogroup.com

Šéfreditor

Lucie Chocholová
lucie.chocholova@epravogroup.com

Grafický design a zpracování

Ondřej Netrh
ondrej.netrh@epravogroup.com

Registrace

MK ČR E 17011 pod č. j. 11769/2006 ze dne 31. 8. 2006, ISSN 1802-1492

Fotografie na obálce

Jan Kolman

Vydavatelství využívá fotografického servisu Shutterstock.com a redakce.

Vychází 4x ročně, přetisk povolen jen se souhlasem redakce.

Právo kousek od bezpráví

Od konce druhé světové zažila Evropa různé lokální války, přepady sousedních států a podobné mezinárodní násilnosti. Přeborníci v tom byli Rusové, nebo chcete-li Sovětský svaz. Ovšem to, co teď provádějí jeho dědicové, je naproste unikum. Tomu také odpovídají reakce řady států a nadstátních sdružení, jako je EU a NATO. Součástí reakcí jsou mimo dodávky zbraní a jiného potřebného materiálu Ukrajině, nebo finanční podpora, také nejednotnější sankce. Na úrovni EU jsou to omezující opatření. K čemuž se přidaly i některé nestátní subjekty.

Mezinárodní dohody, Haagská a Ženevská, zakazují vést válku proti civilnímu obyvatelstvu. Třeba ho bombardovat. Že to historicky moc nefunguje, je jiný příběh. Za mírovou, a tedy dovolenou alternativu kobercového náletu lze považovat ekonomická a hospodářská omezení, která mají postihnout jednak ruské podniky, jednak, přímo nebo jen přeneseně, tedy svými následky, občany Ruské federace. Lze jistě diskutovat o tom, nakolik i tato omezující opatření nejsou válkou proti civilnímu obyvatelstvu. Samozřejmě se vkrádá i myšlenka, jestli všechna ta opatření nevyvolají v Rusku celonárodního přesvědčení, že zase jednou je ohrožena Matička Rus a je třeba se sjednotit a maximálně si utáhnout pásky na rubáškách. Obětovat se jako za Velké války. Samozřejmě v kombinaci s dočista vymytými mozky obyvatelstva, což je v Rusku rodné stříbro se staletou tradicí.

Omezující opatření míří na konkrétní subjekty, o kterých se soudí, že mají nějaký, byť i jen nepřímý, podíl na tom, že Rusko vede útočnou válku. Například banky apod. Jen namátkou připomínám prováděcí nařízení Rady (EU) 2022/427, kterým se provádí nařízení (EU) č. 269/2014 o omezujících opatřeních

vzhledem k činnostem, které rozšiřuje již dříve uvalené sankce na další fyzické a právnické osoby. Nařízení rady (EU) 2022/394 ze dne 9. března 2022, kterým se mění nařízení (EU) č. 833/2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem Ruska destabilizujícím situaci na Ukrajině nebo nařízení Rady (EU) 2022/428, kterým se mění nařízení (EU) č. 833/2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem Ruska destabilizujícím situaci na Ukrajině. Zrovna tohle poslední nařízení zakazuje vyvážet do Ruska poměrně dost rozličného spotřebního zboží. Míra jeho dopadu bude asi diskutabilní a některá omezení působí spíše komicky. Například představit si, že s ruskými mužiky vážně otřese zákaz dovozu kriketových míčků a míčků na pólo, což je jedna ze stovek položek Nařízení č. 2022/428, dá poměrně značnou práci. O Rusku toho příliš nevím, ale žiji v přesvědčení, že všichni Rusové, kteří mají alespoň matnou představu, co je kriket, by se pohodlně vešli do Putinovy pracovny. A ještě by mu zbyl dostatečný odstup, což soudě podle posledních televizních reportáží, panovník vyžaduje. Jenže kromě zmíněných kriketových míčků je na seznamu dost položek zboží, u kterého lze předpokládat, že by mohlo Rusům doopravdy chybět.

To je jedna strana mince. Spolu s racionálními omezeními tu v rovině emocí funguje silný odpor vůči Rusku jako státu a od něj odvozená nechuť vůči Rusům, vcelku zákonitě s tímto státem ztotožňovaným. Což jak záhy doložím, je dost důležitý faktor. Nepříliš daleko od území, kde probíhá zcela regulérní válka, leží normálně fungující právní státy, které „jen“ něco některým Ruským (a též Běloruským) subjektům zakázaly. Takže de iure nejsme ve válce, ale de facto to vypadá trochu jinak. A do toho ještě zmíněné emoce.

To všechno generuje prozatím netušené právní problémy. Všichni adresáti omezujících opatření, pokud se fyzicky vyskytují v těchto právních státech, tedy buď tam mají sídla svých společností, obvykle dceřiných, jejichž matky sídlí v Rusku, nebo zde jako fyzické osoby žijí, jsou více či méně nepřátelé. V podstatě bez ohledu na to, jestli jsou na nějakém black listu, nebo ne. Ovšem jsou v právním státě, takže jim náleží všechna práva jako ostatním. Ovšem de facto to může být i trochu jinak.

Nejen v rámci omezujících opatření se ale dějí právně dost pozoruhodné věci. Na webu Seznam.cz se například dne 5. 4. 2022 objevila informace, že irští dodavatelé energií odstříhli ruskou ambasádu. Jinak řečeno, této ambasádě v Dublinu nechce žádný obchodník dodávat naftu, kterou diplomaté potřebují za účelem tepla. Představa ruských moldců, zamrzajících ve zdech velvyslanectví je spíše komická, než co jiného. Pokud ovšem nepomyslíme na to, že tam mohou být také ženy a děti. Anebo se neuklidníme vědomím, že jistě mají vodky tak minimálně na tři Speciální vojenské operace. A v nejhorším se mohou zahřívat tančením kozáčka. Ovšem, co když se ambasador obrátí na soud a bude nějakým způsobem, vyplývajícím z místních předpisů, požadovat opatření, které by zabránilo zřejmě nesporné diskriminaci z důvodu státní příslušnosti? Právní otázka zní, zda prodejce pohonných hmot může odmítnout prodej této komodity zástupci ruské ambasády, anebo prostě Rusovi, který si přišel s kanystrem.

V ČR máme tak říkajíc precedent v podobě rozhodnutí Ústavního soudu, podle něhož není porušením práva a diskriminací, když provozovatel hotelu požadoval po ruském zájemci o ubytování, aby písemně deklaroval nesouhlas s anexí

Krymu. Jde o rozhodnutí vydané v době předcházející nynějšímu vpádu vojsk Ruské federace na Ukrajinu, ale už se objevila i informace o developerovi, který nebude prodávat byty Rusům. Nedávno vyhnali Rusy z Wimbledonu, což byla nejspíš poslední z velkých sportovních akcí, odkud je ještě nevyhnali. Podobně končí rozličné umělecké hvězdy ruského původu a jak to vypadá, dlouho to lepší nebude.

Lze se soudit o to, že nepřipustění na sportovní utkání kvůli státní příslušnosti je diskriminací? Jistě. Otázka ovšem je, co s tím? Když třeba pořadatel akce prohlásí, že se mu Rusové hnusí. Kromě toho jim nemůže zajistit bezpečnost. Případně, že si nenechá roztřískat stadion nebo divadlo kvůli pár okupantům. Minimálně lze zkusit soudní ochranu proti diskriminaci. Soudit se ostatně mohou i ti, kteří tvrdí, že nepatří na seznam proskribovaných, protože nic neprovedli a tvrdí, že opatření proti nim je omyl. Pro jistotu pak ještě dodají, že Navalnyj je jejich rodinný přítel a když zrovna nebyl v kriminále, tak u nich každou neděli obědval. Zdá se, že nejjednodušší by to mohlo být s těmi omezujícími opatřeními, protože tak jsou pravidla jasná. Spíš jasnější. Primárně je určuje zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Může být ale dost obtížné zjistit v dnešních poměrech zda není na advokátovi požadováno zastoupení při právním jednání, které je v rozporu s některým z řady omezujících opatření. Například je dost potíž ověřit, zda to, čemu se říká UBO (Ultimate Beneficial Owner) náhodou nesedí v Rusku a případně není na zmíněném black listu. Zejména když s notně podezřelou nabídkou spolupráce z Ruska dostane advokát mrazivě upřímné a mnohoznačné ujištění „The UBO will be removed“. Copak s ním asi udělají?

Podobně na tom budou notáři, možná též daňoví poradci, ale vyloučit nelze ani soudce. Kdo by rozhodoval o žalobě namířené proti diskriminačnímu odmítnutí nějaké služby? Lze si jistě představit advokáta nebo notáře, pro něhož poskytnutí právní služby subjektu, který i jen bude vypadat, že má něco společného s Ruskem, nebude možné pro nepřekonatelný odpor k okupantům. Soudce takovou možnost zřejmě nemá. Jenže odpor ne-odpor, i kdyby potenciální klient měl na triku vymalovaného Putina, má právo na právní službu i na přístup k soudu. Pravda, s tím tričkem by nejspíš k advokátovi nebo k soudu nikdy nedošel, ale to už je technikálie. Jistě by naopak, pokud by se nenašel advokát, který by zastoupení v takové záležitosti převzal dobrovolně, musel by být právní zástupce ustanoven ex offio. Bude mu ho muset určit soudce, též nezávisle na tom, jaké city chová aktuálně k Rusku a Rusům. Koexistence válečného konfliktu s pravidly právního státu je a ještě bude dosti obtížná. Problém nemá žádné řešení. Kromě jediného spočívajícího v tom, že se pokusíme pro účely právních sporů potlačit emoce i oprávněné averze na minimum. Bude docela zajímavé sledovat, jak se zadaří. ©

JUDr. Tomáš Sokol,
advokát,

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s. r. o.,
člen představenstva České advokátní komory

 Brož
Sokol
Novák
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Dětem vstup zakázán, psi vítáni aneb test diskriminace

Nejvyšší správní soud v červnu letošního roku rozhodl o žalobě majitelky hotelu na Liberecku, kterou se dotýká bránila proti udělení pokuty od České obchodní inspekce ve výši 10 000 Kč za to, že ve svém zařízení odmítá ubytovat děti. Žalobě vyhověl a konstatoval, že takové jednání není automaticky diskriminace a záleží na konkrétních okolnostech případu, například na zaměření hotelu. Z pohledu rodičů dětí mladších 15 let je toto rozhodnutí urážkou jejich ratolestí a jistě již bubnuje na poplach. Navíc jim asi není snadné vysvětlit, proč zrovna ona majitelka s příjmením Malá nemá pochopení pro jiné malé tvory, kteří se touží vyřadit v prostorách jejího hotelu. Neméně pobuřující je pro ně pak skutečnost, že psi majitelce nevadí s odůvodněním, že zlobivého psa lze zavřít na pokoji, zatímco dítě ne. Obecně přece platí, že nelze vyčlenit jakoukoliv početnější skupinu nebo kategorii občanů z poskytovaných služeb a tím je znevýhodnit oproti jiným. Při představě, že bychom totéž učinili kupříkladu seniorům a nedovolili jim se ubytovat na pionýrském táboře, se mohou názory různit. Podobných situací je ovšem nepřeberná řada a jen pro ilustraci jich pár uvedu. Na čtenáři pak bude určit, zda považuje danou situaci za diskriminaci, či nikoliv. Správně, jedná se o test, který si každý sám vyhodnotí, a pokud uspěje, může se pochlubit, komu chce, v opačném případě nikdo nebude vědět, že test absolvoval, protože není online. Tak jdeme na to:

1. Majitelka hotelu ubytovává pouze děti do 15 let bez doprovodu rodičů. Současně nepovoluje návštěvy rodičů, aby se dětem nestýskalo, když odejdou.

2. Majitelka umožňuje ubytování pouze na základě dokladu o výši příjmů, přesahujících částku X.
3. Majitelka ubytovává pouze psy, ale nejedná se o psí útulek, přičemž jiná zvířata odmítá.
4. Majitelka si vybírá hosty podle data narození, přičemž upřednostňuje muže ve věku 17–29 let.
5. Majitelka ubytovává hosty podle vzdělání a takto nastavuje ceny za noc podle diskutabilního modelu „čím vzdělanější, tím levnější“.
6. Majitelka nastavuje televizní programy v pokojích pro hosty nejednotně, čímž dochází k tomu, že v některých pokojích lze sledovat více než stovku programů a jinde jen pár.
7. Majitelka neubytovává nikoho, protože je sama dlouhodobě ubytovaná v jiném zařízení, což nemusí být jen nápravné zařízení.
8. Majitelka neubytovává muže v jakémkoliv věku a nejedná se o ženské domovy.
9. Majitelka odpírá ubytování ženám mladším než je sama.
10. Majitelka ubytovává jen seztané páry a do této kategorie zahrnuje pouze takové, které uzavřely manželství.
11. Majitelka není vůbec majitelkou daného zařízení, pouze tak předstírá, nicméně ubytovat se u ní může kdokoli kromě skutečné majitelky.
12. Majitelka vyžaduje od ubytovaných, aby byl v každém pokoji vždy alespoň jeden zvířecí mazlíček, nejlépe pes a k tomu živý. Výjimkou jsou jen krokodýli a žraloci s ohledem na rozměry van.
13. Majitelce nevadí malé děti za předpokladu, že mají oba rodiče s sebou.
14. Majitelce vadí děti, pokud jsou hlučné.

nější než 90 decibelů.

15. Majitelce vadí děti, které nejedí krupicovou kaši.
16. Majitelka neubytovává děti, které šílají, za tímto účelem je v hotelu vždy přítomen kontrolní a nestranný logoped.
17. Majitelka nařizuje i pro malé děti dress code při vstupu do jídelny a striktně zakazuje dupačky a dudlíky.
18. Majitelka nutí každé dítě odříkat básničku či zazpívat písničku, jinak nebude ubytováno.
19. Majitelka odmítá děti všech menšin, adoptované nebo nepřizpůsobivé obecně, přičemž není schopna definovat, čemu se tito jedinci měli přizpůsobit (chybí jakákoliv srozumitelná písemná pravidla, vyvěšená nejlépe hned u vstupu do hotelu).
20. Majitelka neubytovává děti pouze z toho důvodu, že má odlišný podnikatelský záměr v podobě luxusního a nerušeného pobytu pro dospělé.

Konec testu, čas vypršel a správné odpovědi budou ještě níže. Jak je patrné, podezření na diskriminaci lze nalézt všude, a to jsem se držel jen ubytovacích služeb. Majitelky jsem uvedl proto, abych vycházel z rozhodovaného sporu a hlavně dal prostor politické korektnosti. Zatím jsem se nicméně nedostal ke svému názoru na výše popsané rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, ačkoliv po něm tato rubrika doslova prahne. Musím být samozřejmě obezřetný, abych se (opět) nestal terčem rozhořčených čtenářů, zde konkrétně frustrovaných rodičů, toužících se rekreovat u paní Malé se svými rozkošnými dítky či spíše andílky. Nejříve se musím zamyslet, zda nejsem podjatý. Děti mám, proto bych asi neměl

být jejich zapřisáhlým odpůrcem. Pravda, již se nebatolí a překročily práh dospělosti, takže bychom mohli třeba zajet i k paní Malé, to je ale jedno, prostě nejsem podjatý a tím pádem bude mít můj názor jistou váhu. Jak věřím a doufám. Předem se omlouvám všem rodičům, že se nepřidám do jejich šiků a nebudu jim fandit, ale mně se rozsudek Nejvyššího správního soudu líbí. Hlavně tím, že řeší konkrétní případ domnělé diskriminace, která na první pohled diskriminačně vypadá, ale přitom bere v úvahu racionální argumenty paní Malé, proč k takovému opatření přistoupila. Já jsem byl hlavně překvapen, že inspekce tento případ pokutovala, když ve světě už je zcela běžné, jak zejména z dovolených u moře víme, že existují hotely s označením „Adults Only“, což s ohledem na inteligenci čtenářů těchto řádek nemusím překládat. V jednom z nich jsem dokonce i pobýval a upřímně mi tam děti ani nechyběly. Předpokládám, že ani já jim. Když jsem u dovolených, napadá mě i něco podobného u zájezdů označených „55 plus“. Tím se nemyslím zájezdy dražší než 55 000 Kč, což brzy budou už i všechny tuzemské, ale věková kategorie cestovatelů. I tady bychom mohli hledat diskriminaci osob pod tuto hranici a na druhé straně čelit argumentům o potřebě přizpůsobení zájezdu starší věkové kategorii. Zdálo by se, že o nic nejde a nabídka zájezdů všeho druhu je dostatečně široká, tak proč se handrkovat? Život je ovšem složitější, a kdo chce psa bít, ten si hůl vždycky najde. I když to pro něj může znamenat, že bude čekat 4 roky na soudní rozhodnutí ve sporu, kde šlo jen o desetitisícovou pokutu. Zajímalo by mě, kolik za tu dobu těch odmítnutých dětí bylo. Což ale vůbec není důležité.

Na závěr nesmím zapomenout na správné výsledky testu, neboť cítím, jak jste netrpělivi a už se nemůžete dočkat vyhodnocení, jak úspěšní jste byli. Zde jsou:

1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 16, 17, 18, 19 – označení diskriminace je asi na místě

3 – zvláštní druh diskriminace zvířat, takže vlastně není diskriminace

7 – není diskriminace

11 – je diskriminace, ač nemajitelky

13, 14, 15 – nejde o diskriminaci, to byly chytáky v podobě vadí-nevadí, jak jsme kdysi hrávali, v těchto případech však majitelka neodmítala poskytnout službu, jen brblala

20 – žádná diskriminace aneb posuzovaný soudní spor

Za každou správnou odpověď dostáváte 17 bodů, za špatnou odečtete 23 body a výsledek vynásobíte 35,43. Co vám vyjde, je vaše úspěšnost. Máte-li děti, nechte to spočítat a potom s nimi vyražte na dovolenou jinam než k paní Malé. Nežoufejte, hotelů je dost i jinde... ©

JUDr. Josef Vejmelka,
partner, advokát,
Vejmelka & Wunsch s. r. o.

“

**Bud'te i za pět let
advokátem,
kterého lidé chtějí.**

”

Jana Sedláková

SEDLAKOVA
—LEGAL—

SingleCase, pro právníky budoucnosti
www.singlecase.cz Přidejte se.

SingleCase

Konfiskace ruského majetku – vyšší princip mravní

Mnozí už spali, když se jim život změnil k nepoznání. Krátce před druhou hodinou ranní 21. srpna 1968 odvysílal Československý rozhlas mimořádnou zprávu: „Včera dne 20. srpna kolem 23. hodiny překročila vojska Sovětského svazu státní hranice Československé socialistické republiky. Stalo se tak bez vědomí prezidenta republiky, předsedy Národního shromáždění, předsedy vlády i prvního tajemníka ÚV KSČ a těchto orgánů.“ Sovětská okupace Československa začala a byla následována dvacetiletým pobytem sovětských vojsk na území Československa. V důsledku toho zemřelo 406 Čechů a Slováků. Málomoho v posledních třiceti letech napadlo, že by se něco podobného mohlo v Evropě někdy opakovat. A přece. Jen pramálo by bylo potřeba upravit tehdejší hlášení rozhlasu, aby vystihlo děj, který zažíváme od 24. února 2022.

Ruská invaze na Ukrajinu vyvolala okamžitou reakci Evropské unie, která přijala šest souborů sankcí, jež zahrnují mimo jiné i zmrazení majetku více jak 1100 ruských občanů a firem. Zmrazení majetku však neznamená odnětí vlastnického práva, tedy změnu jeho vlastníka, nýbrž pouze dočasnou nemožnost vlastníka s takovým majetkem nakládat a brát z něj užitek. Dočasnost zmrazení je dána dobou trvání mezinárodních sankcí a ta je zase dána dobou trvání ruské invaze na Ukrajině. Majetek ruských občanů může zůstat zmrazen velmi dlouho. Nikoliv však navěky. Co bude potom?

S pokračující ruskou agresí, s narůstajícím počtem mrtvých a stoupajícími škodami se většina států Evropské unie začíná zabývat přijetím společných pravidel umožňujících konfiskovat zmrazený majetek ruských oligarchů a politiků figurujících na sankčních seznamech a použít jej na obnovu zničené Ukrajiny. Tedy prosadit krok, který byl dosud v právním státě zcela nemyslitelný, neboť byl spojován výhradně s činy diktátorů a totalitních režimů. U nás zejména s poválečnými Benešovými dekrety a postupem komunistů po Únorovém převratu v roce 1948.

Stejně, jako nebyl náš právní řád připraven na krizi způsobenou pandemií koronaviru, není připraven ani na bezprecedentní přepadení Ukrajiny. Je vůbec možné, aby orgány právního státu konfiskovaly majetek soukromých osob, jak je zamýšleno? Pokud ano, jak?

Hodnotový systém většiny z nás je po Listopadu 1989 nastaven s velkou citlivostí a úctou k právům druhých, zejména k jejich životům a majetku. Článek 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod jasně uvádí, že „vyvlastnění nebo nucené omezení vlastnického práva je možné ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu.“ Jinými slovy, konfiskace majetku bez náhrady nepřipadá v úvahu, protože zbavit kohokoliv majetku lze buď za náhradu nebo jako trest po pravomocném uznání viny v trestním řízení. Jinou možnost nám současný právní řád nedává. Nikdo to až dosud nezpochybňoval. Až dosud.

Konkrétně do únorové ruské invaze na Ukrajinu. Do současného zcela bezprecedentního porušování mezinárodního práva a všech jeho zvyklostí vojsky Ruské

federace, do tisíců mrtvých, zraněných a znásilněných civilistů a stovek a tisíců zcela zničených měst, továren, domů a nemocnic. Je konfiskace ruského majetku těm, kteří se na agresivních zvěrstvech podílejí, a jeho použití na nápravu miliardových škod skutečně tak nemyslitelným krokem jako doposud?

Před právníky a politiky stojí právě teď zcela mimořádný úkol. Zamyslet se nad vším, co nám bylo dosud svaté. Položit si otázku, zda principy, které platí v době míru, mohou bezvýjimečně platit i v době válečné. Každý z nás musí sám v sobě nalézt odpověď, jakým činem či postupem dosáhneme spravedlnosti. Není totiž příliš okamžiků v životě lidském, kdy si musíme takové otázky položit. A odpovědět si na ně tak, abychom se nemuseli stydět.

Ve známém filmu *Vyšší princip* schvaluje středoškolský profesor Málek zabití Reinharda Heydricha emotivními slovy: „Z hlediska vyššího principu mravního vražda na tyranu není zločinem. Já protestuji tak, jako každý čestný člověk musí protestovat.“ Vyším principem mravním se budeme muset zabývat i při posuzování otázky konfiskace majetku ruských agresorů.

JUDr. Petr Toman, LL.M.,
partner, advokát,
TOMAN & PARTNEŘI advokátní kancelář, s.r.o.,
místopředseda České advokátní komory

TOMAN & PARTNEŘI
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Léto, léto

Posledně, což bylo někdy v prosinci 2021, jsem přispívala do rubriky Názory pro eprávo po svém čerstvém zvolení do představenstva České advokátní komory. Ani teď, po půl roce, ještě nejsem úplně „mazák“ a toto působení pro mě není jednotvárnou rutinou. Třeba včera jsem byla na svých prvních interpelačních dnech v Plzni. Po dlouhé covidové pauze se kolegové advokáti konečně opět mohli ptát členů představenstva na dění v České advokátní komoře, na to, co všechno děláme a zda jen nezháhláme a nemarníme čas a peníze. Vše se odehrálo u příležitosti školení pro advokáty v Plzni, otázek na tělo nebylo málo, diskuse byla velmi živá a myslím, že pro všechny podnětná a přínosná. Za účast na školení jsem si dokonce odnesla kredity v rámci systému dalšího vzdělávání advokátů (DVA). Takže vlastně taková win – win situace, situace, o které někteří profesionální vyjednávači říkají, že vlastně nemůže z povahy věci existovat. Měla jsem navíc dojem, že z interpelačního dne odcházeli všichni zúčastnění spokojení. Pokud jsem se nemýlila, tak to je nejen pro mě win – win jako vystřižený.

Na podzim začíná Česká advokátní komora nový projekt. Pražská právnická fakulta ve spolupráci s ČAK nově od podzimu zavede předmět „Právní praxe v advokátních kancelářích“, jehož budu garantem. Na právnické fakultě působím, vedu už poměrně dlouho semináře, ale garantem předmětu budu poprvé, tak

uvidíme. Každopádně je fajn, že se do výuky na akademické půdě dostává více ryze praktických předmětů a studenti mají možnost v rámci výuky (a ne místo výuky) získat praktické zkušenosti a nahlédnout pod pokličku nejrůznějších právních profesí.

S čím jsme se ale určitě setkali všichni poprvé, a to nejen advokáti, a byli tak na jedné palubě jedné lodi, je válka na Ukrajině a s tím spojené problémy, které bylo třeba operativně vyřešit...a že jich nebylo málo a nebyly žádné, které by bylo možné nechat „na pak“. Česká advokátní komora vyjádřila podporu Ukrajině. Nezůstalo pak jen u vyjádření podpory, ale povedlo se nám ji zhmotnit v mnoha směrech. Jsem moc ráda, že jsme velmi operativně a promptně vyslyšeli prosby kolegů z ukrajinské advokátní komory o finanční pomoc. Téměř okamžitě po vpádu ruských vojsk na Ukrajinu komora založila transparentní účet, na který mohli kolegové posílat své příspěvky na pomoc ukrajinským advokátům. Neomezili jsme se jen na finanční pomoc. Byl vytvořen seznam advokátů, kteří jsou ochotni pro bono pomoci uprchlíkům. Aby právní pomoc uprchlíkům byla efektivní a dobře zacílená, zorganizovali jsme pro advokáty pásmo vzdělávacích kurzů s tematikou zaměřenou na azylové a imigrační právo a na související problémy. Protelefonovala a promailovala jsem nejen celý víkend ale i mnohé další dny. Šlo to nakonec ráz naráz, všichni byli ochotni pomoci, kurz připravit a odlektorovat

téměř okamžitě a ještě bez nároku na honorář; někteří dokonce dvakrát – Eliško, Natašo díky moc :).

Ukrajinským kolegům jsme nakonec poslali prostřednictvím České advokátní komory částku dva miliony korun. Ukázalo se, že naše komora přispěla ze všech nejvíc a jako první. Dokázali jsme tak jít příkladem ostatním komorám z Evropy i jiných koutů světa a pomoci válkou stíženým kolegům, pomohli jsme přitom nejen finančním příspěvkem. Na transparentním účtu komory se nakonec sešlo tolik prostředků, že jsme mohli podpořit podstatnou částkou také univerzitní nemocnici v Užhorodě a rovněž přispět Červenému kříži v jeho záchranných aktivitách na Ukrajině. Kdo mohl, nabídnul kolegům z Ukrajiny práci v oboru nebo alespoň pracovní místo a počítač. Někteří z nás dokonce odjeli pomáhat přímo na ukrajinsko-slovenské hranice, příkladem za všechny je kolega Miroslav Kučerka. Řekla bych, že na advokáty dobrý, ne? Nebo možná jenom advokáti ve skutečnosti nejsou bezskrupulózní egoisti, za které nás mnozí mají, ale lidé, kteří již z podstaty svého povolání pomáhají, poskytují pomoc...přinejmenším právní pomoc.

Každopádně, když jsem se potom jako jeden ze zástupců České advokátní komory účastnila jednání s vedením Ukrajinské advokátní komory a mohla od nich slyšet, komu konkrétně a na co prostředky poskytl, s čím se potýkali, potýkají a jak

fungují, bylo jasné, že naše snaha pomoci není marná a nepřišla vniveč. A o to šlo především. Zároveň jsem své ukrajinské kolegy musela obdivovat, jak se se vším dokázali popasovat se stoickým klidem a k tomu se ještě obrnili černým humorem. Nedokážu si představit, že bych opakovaným úprkům do krytu někdy byla schopná říkat “dobrý kardio”... Upřímně doufám, že nikdy nebudu mít možnost si to ověřit.

Před létem, tím opravdovým, prázdninovým, nás čeká ještě jedno jednání představenstva. Bude to trochu jiné, budeme mít na návštěvě kolegy ze Slovenské advokátní komory a budeme řešit společná témata, mezi jinými i to, jak pomáháme Ukrajině a zda se můžeme navzájem inspirovat. Taky z kolegů hodláme vytáhnout dobré tipy pro hybridní organizaci sněmu a elektronických voleb. A pak prázdniny, ještě pořád letním měsícům říkám prázdniny, i když už dávno jde spíše o letní dovolenou, která rozhodně netrvá dva měsíce. I tak se těším. A přeji všem krásné léto a báječné prázdniny. ☺

JUDr. Lucie Dolanská Bányaiová, Ph.D.,
Bányaiová Vožehová, s.r.o., advokátní kancelář,
členka představenstva České advokátní komory

Brexit, covid-19 a válečný konflikt na Ukrajině ... příležitost pro změnu v Evropské unii

Minulý rok v červnu jsem zavařoval jahodové marmelády a z okruhu mých nejbližších zazněla poznámka, že se asi připravuji na válku. Tehdy jsem si uvědomil, že v Evropě panuje snad nejdelší období míru v historii a Evropská unie jako pakt stability a míru funguje zcela spolehlivě. Ani ve snu mě ale nenapadlo, že o pár měsíců později napadne diktátorský režim Vladimira Putina nezávislou Ukrajinu a každý den budu sledovat zprávy o průběhu války a lidských utrpeních pouze pár set kilometrů od svého domova.

Válečný konflikt nám připomenul skutečné důležité hodnoty, které vedly ke vzniku Evropské unie a které se staly každodenní součástí našich životů, tj. mír, svoboda, bezpečnost a územní soudržnost.

Během posledních pár let se nejedná o první událost, která ovlivnila zavedený každodenní režim firem a poklidný život lidí. Válečný konflikt přišel v době, kdy ve světě konečně ustupovala covidová pandemie, která nám připomenula zranitelnost lidského druhu. Byť se lidstvo s novým virem snad nakonec po dvou letech vypořádalo plošnou vakcinací, řada z nás si uvědomila, že zdraví naše a našich nejbližších je důležitější než materiální statky.

Navazující výpadky v dodavatelsko-odběratelských řetězcích vzniklé v důsledku nedostatku pracovních sil ve výrobních, logistických či v důsledku nedostatku logistických kapacit pro dovoz a překládku zboží mohou naznačovat nepřiměřenou závislost vyspělých zemí na dovozu a dopadech globalizace; o související uhlíkové stopě námořních lodí ani nemluvě.

O několik let dříve Unii oslabilo vystoupení Velké Británie, jejíž ekonomika, ozbrojené síly a informační služby se řadí mezi nejvyspělejší na světě. Můžeme se sice přít o to, zda byla prounijní kampaň Davida Camerona zanedbána či výsledky referenda byly výsledkem kalkulací špičkových matematiků, sociologů a politologů, na výsledku ale již nic nezměníme.

Tyto tři významné události by nás ale měly poučit a vést ke změnám ve filozofickém směřování a vnitřním fungování Evropské unie, kde může právě Česká republika i v rámci svého předsednictví Radě Evropské unie sehrát klíčovou roli. Vždyť i v rámci předsednictví v r. 2009 musela Česká republika řešit otázky finanční krize přicházející z USA, a aktuální situace se té uvedené podobá.

Protože je Ukrajina jedním z největších světových pěstitelů a vývozců obilí, brambor, kukuřice a slunečnic a na Ukrajině se nachází naleziště železné a uranové rudy, chromu, niklu, bauxitu, fosfátů, manganu a síry, válečný konflikt staví řadu evropských a afrických zemí do situace, kdy tyto suroviny již nemusí být tak snadno či vůbec dostupné. Kromě omezení objemu dovezených potravin a surovin z Ukrajiny negativně ovlivňujícího růst cen se evropské ekonomiky potýkají s vysokou mírou inflace způsobenou fiskální expanzí z období pandemie a zpomalujícím se hospodářským růstem.

Pozornost světových médií náš premiér Petr Fiala získal již v březnu tohoto roku, kdy se svými střeoevropskými kolegy jako první podniknul cestu na Ukrajinu, aby společně projeвили solidaritu s režimem a vojenským úsilím prezidenta Zelenského. Jednalo se o pracovní cestu pro většinu lidí a politiků zcela nemyslitelnou. Pracovní cesty francouzského pre-

zidenta Emmanuela Macrona, německého kancléře Olafa Scholze a italského premiéra Maria Draghi začátkem června následovaly se čtvrtletním zpožděním, podobně jako návštěva britského premiéra Borise Johnsona, v jehož případě se jednalo již o druhou cestu.

Postkomunistické země se mohou stát příkladem při budování energetické nezávislosti Evropy na dodávkách ropy a plynu z Ruska. Po vyhlášení samostatnosti na SSSR v březnu 1990 a zastavení dodávek ropy a plynu se Litva, Lotyšsko i Estonsko musely prakticky přes noc vypořádat s energetickou soběstačností. Německo již připravuje stavbu dvou terminálů na zkapalněný zemní plyn, kde česká vláda usiluje o získání podílu v projektu. Navazovat bude dlouho plánovaná výstavba plynovodu z Polska do České republiky.

Maďarsko se během posledních let ocitlo v jisté izolaci díky krokům premiéra Orbána, ale Maďarsko může hrát do budoucna důležitou roli při humanitární pomoci či obnově Ukrajiny. Ve městě Záhon se nachází největší železniční terminál umožňující překládku kontejnerů z širokorozchodné trati na trať klasického rozchodu.

Přesun pozornosti a strategických zájmů na východ Evropy může pomoci integraci a rozvoji méně vyspělých ekonomik Bulharska a Rumunska. V těchto zemích je stále levnější pracovní síla než v západní Evropě a tyto země se mohou stát cílem pro výstavbu nových výrobních závodů, rozšíření zemědělské výroby nebo pro vznik nových technologických center nebo center služeb. Železniční přeprava zboží z těchto zemí bude rychlejší, levnější a ekologičtější než dovoz některých výrobků z Asie. S uvedeným bude sou-

viset rozvoj silniční, železniční a datové infrastruktury.

Dominantní ekonomikou středoevropského regionu je jednoznačně Polsko, které hraje aktuálně rovněž významnou roli i v rámci humanitární a vojenské pomoci Ukrajině. Polské firmy jsou díky svému velkému národnímu trhu kapacitně nejlépe připraveny na vstup na zahraniční trh. O burze ve Varšavě se již delší dobu hovoří jako o burze s velkým potenciálem a Varšava se může stát finančním centrem střední a východní Evropy.

Roli východoevropských zemí posílilo rovněž udělení statutu kandidátských zemí Ukrajině a Moldávii. Obnova Ukrajiny a transformační procesy budou sice dlouhodobou záležitostí, ale kritickou pro zachování míru a stability celého regionu.

Obyvatelé Evropské unie by neměli pochybovat o smyslu a hodnotách, na kterých byla Unie založena. Tyto hodnoty je nutné si stále připomínat a mít na paměti, protože náš každodenní život je výsledkem jejich dodržování. Pevně věřím, že středoevropské země budou hrát klíčovou roli v novodobém směřování Unie a že mezinárodní společenství v budoucnu již nebude přehlížet několik měsíců trvající vojenská cvičení ozbrojených sil jiného státu u státních hranic nebo svévolný zábor území. ☺

JUDr. Ing. Tomáš Vlasák,
advokát v České republice a Anglii a Walesu
PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

P / R / K
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Juraj Szabó

Já věřím v rozhodčí řízení. Věřím, že by se mělo rozvíjet tam, kde má své silné stránky. A to je v obchodní arbitráži, říká v rozhovoru pro EPRAVO.CZ Magazine JUDr. Juraj Szabó, Ph.D., předseda Rozhodčího soudu při Hospodářské a Agrární komoře České republiky.

Pane předsedo, představte nám prosím Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky a jeho agendu.

Ano děkuji. Začnu rozhodčím řízením, které je nosnou agendou našeho soudu. Z dlouholetých zkušeností je zřejmé, že rozhodčí řízení je často lepší alternativou pro řešení majetkových sporů než řízení před obecnými soudy. Jeho předností je rychlost, diskretnost, odbornost, menší formálnost, rozumná cena a z toho pramenící vysoká efektivita. K těmto atributům přidává Rozhodčí soud při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR, který reprezentuje, ještě tradici respektované instituce, která zde funguje víc jak 70 let. Náš soud je jediným stálým rozhodčím soudem v České republice, který má tzv. univerzální působnost pro řešení majetkových sporů. To znamená, že jakýkoliv majetkový spor, o kterém se dá uzavřít smír, lze řešit formou rozhodčího řízení před našim soudem. Nejvhodnější je nicméně pro obchodní spory, a to jak tuzemské, tak i zahraniční. Do roku 2016 bylo možné v rozhodčím řízení řešit i spotřebitelské spory, resp. spory mezi spotřebitelem a podnikatelem. Mnozí si jistě pamatují tehdejší boom arbitráží, na němž se podílelo velké množství soukromých arbitrážních center provozujících rozhodčí řízení s velmi rozdílnou kvalitou a přístupem k právu, s často trpkou zkušeností pro spotřebitele. V důsledku to nevedlo k ničemu dobrému a určitou zátěž si rozhodčí řízení z té doby odnáší dodnes. Náš Rozhodčí soud je zřízen zákonem, má svá transparentní procesní pravidla a je veskrze moderním sudištěm s mezinárodní reputací. Řešíme stovky sporů ročně v několika sudištích po celé České republice. Mezi typické spory projednávané u nás lze zařadit spory ze smluv z dodavatelsko-odběratelských vztahů, úvěrových a jiných finančních vztahů, spory ze smluv o dílo, z odpovědnosti za vady, odpovědnosti za škodu, spory z nájemních vztahů. Lze se setkat i s vysoce specializovanými spory z oblasti stavebnictví, energetiky, strojírenství, telekomunikací, či financí apod. Kvůli možnosti výběru rozhodce z řad praktiků pro jednotlivá odvětví, je rozhodčí řízení právě pro takovéto spory velmi vhodné. Oblíbenou možností je tzv. urychlené řízení ve dvouměsíční lhůtě nebo ve čtyřměsíční lhůtě.

Rozhodčí řízení má v České republice dlouholetou tradici. Jak hodně je využíván a známé mezi běžnými občany, kteří asi mají v případě takového sporu tendence obracet se na klasické civilní soudy, tak co udělat pro tu popularizaci a v jakém stavu vlastně je obliba a důvěra v rozhodčí řízení?

Jak jsem říkal, rozhodčí řízení je typicky zaměřeno na spory mezi podnikatelskými subjekty. Obchodní arbitráž je velmi široce využívána v mezinárodních sporech, ve velkých arbitrážích, ale postupně našla své místo i v České republice, kde je oblíbeným nástrojem i pro řešení menších a malých sporů z obchodního styku. Je to zajiště tím, že jsme soud působící při dvou komorách – Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR, jejichž členové využívají možnosti řešit spory před našim soudem a těží tak z výhod rozhodčího řízení.

Ten výsledek, ten výstup, pokud bychom ho porovnali s klasickým rozsudkem, tak je stejný? Jakou formou probíhá, jaká jeho vymahatelnost? Když už ten rozhodčí spor skončí, říkáte, že je právě důvěrný a že je v podstatě na stejné vysoké úrovni, tak jenom pro představu, jakým způsobem se vlastně to rozhodčí řízení odvíjí a jak končí?

Ano, když začnu od konce, tak na závěr řádně proběhlého rozhodčího řízení je vydán rozhodčí nález a ten má právní sílu soudního rozhodnutí, tzn. že je standardně vymahatelný jako rozsudek obecného soudu, a to jak v tuzemsku, tak i v zahraničí podle Newyorské úmluvy z roku 1958, která umožňuje uznání a výkon rozhodčích nálezů ve všech státech, které tuto úmluvu ratifikovaly. A výhodou je také to, že řízení je jednoinstanční, tzn. že po vydání a nabytí právní moci rozhodčího nálezu už není možné vydaný nález napadnout v odvolacím řízení. Z tohoto principu existuje nicméně výjimka, kdy si strany mohou sjednat možnost přezkumu rozhodčího nálezu jiným senátem, jinými rozhodci na našem soudu. Ale tahle možnost není nijak moc využívána, jsou to jednotlivé případy. Předpokládám, že to je i díky tomu, že rozhodčí řízení vedené před našim soudem je kvalitní a strany průběhu řízení důvěřují a jeho výsledek akceptují.

Takže vlastně nějaká forma opravných prostředků tam je, ale v podstatě k nim není důvod nebo nebývá.

Ano, vnímám to tak. Ještě bych doplnil, že existuje institut soudního přezkumu rozhodčích nálezů před obecnými soudy. Rozhodčí nález je možné napadnout ze zákonem stanovených důvodů, které se vztahují v podstatě jen na různá závažná procesní pochybení. To znamená, že pokud v klasickém civilním soudním řízení odvolací soud zkoumá jak materiální stránku, tedy samotnou podstatu sporu, tak i procesní čistotu, u rozhodčího řízení obecný soud zkoumá jenom tu procesní čistotu a u ní zejména, jestli byla dodržena rovnost zbraní, tedy procesní rovnost stran. Jestli měly strany možnost na stejné úrovni předkládat své návrhy, argumentaci a důkazy. Nebo způsob ustanovení rozhodce a jeho nepodjatost.

Kdo bývá rozhodcem?

Chtěl bych v úvodu zmínit, že rozhodcem nemusí být právník. Ale, většinou máme na listině rozhodců zapsané právní experty, zejména advokáty a akademiky. Já sám nejsem advokát, pocházím z korporátní sféry, kde jsem léta působil jako interní právník a manažer, takže i takovéto lidi máme na listině. Mezi rozhodci jsou dále experti z různých odvětví, ekonomiky, stavebnictví, businessového poradenství. Výhoda tohoto mixu expertíz spočívá v tom, že strany si mohou vybrat z celé řady zapsaných rozhodců s rozsáhlou praxí v příslušném odvětví, kteří pak rozhodují spor se zaností prostředí a jeho kontextu. Na listině rozhodců našeho soudu je zapsaných téměř 600 rozhodců z tuzemska i zahraničí. Pokud by si strana nevybrala ani z takto široké nabídky expertů, lze navrhnout rozhodce ad-hoc, jehož schvaluje předsednictvo.

Takže ta cílenost je tam v podstatě zajištěná a ten vzhled do toho oboru jako takového?

Jednoznačně.

Co bylo vaší motivací, ucházet se o místo předsedy a jaké máte priority, protože přece jenom pamatují dobu, kdy se o rozhodčím řízení různě mluvilo, ne třeba úplně pozitivně, byly různé pochybnosti... Co vás vlastně motivovalo? Možná i třeba něco zlepšit

nebo něco, řekněme, ještě posouvat směrem do budoucna tak, aby rozhodčí řízení stoupalo ve své hodnotě?

Působím jako rozhodce nějakých 11 let. Za tu dobu jsem řešil množství sporů ať již jako předseda senátu nebo člen. Podílel jsem se též na zdokonalování pravidel (Řádu Rozhodčího soudu) a účastnil se diskusí o jeho rozvoji. Mě jsem tudíž celkem dobrou představu o fungování tohoto soudu a sledoval jsem dění na tuzemském arbitrážním písku. A jak jste zmiňoval, rozhodčí řízení utrpělo v docela nedávné době poměrně velké reputační škody. Některé mediálně známé kauzy v různé podobě ještě v rámci komunity doznívají. Snad ještě větší škody však u veřejnosti napáchal již řečený boom spotřebitelských sporů vedených u problematických arbitrážních center. No a proč jsem se rozhodl ucházet se místo předsedy? Před dvěma lety panovala na soudu situace, kdy se po skončení funkčního období původního předsednictva Rozhodčího soudu, složitě hledal konsenzus na obsazení nového předsednictva a arbitrážní komunita měla různé představy o tom, jak vést a kam směřovat arbitrážní praxi v České republice. Já vidím budoucnost arbitrážní praxe v posilování značky našeho Rozhodčího soudu a v budování jeho reputace a dobrého jména, a proto jsem si zvolil tuto cestu. Velmi si vážím, že jsem dostal šanci a důvěru obou komor a kolegů z předsednic-

tva a teď se spolu s nimi snažím s tím soudem něco dělat a posunout ho dál.

A jakou vidíte jeho budoucnost? Ono se vlastně uvažovalo i o tom, jestli má být jediným rozhodčím soudem v České republice, popřípadě, jestli ty rozhodčí soudy, které mají menší působnost, jestli vůbec zachovat nebo jakou bude mít váhu jeho rozhodování. Jak vlastně vidíte funkční rozhodčí řízení teď z vašeho pohledu, samozřejmě víme, že jste předsedou Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR, takže budete, takříkajíc kopat za něj, ale jaké vidíte výhody v tom, řekněme, téměř monopolním rozhodčím nebo arbitrážním řízením v České republice?

Asi je dobré začít tím, že náš rozhodčí soud byl zřízen zákonem, který definoval jeho působnost jako univerzální, tzn. pro řešení veškerých majetkových sporů. Vedle našeho Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR existují v České republice i další dva rozhodčí soudy; jeden je zřízen při Burze cenných papírů Praha, a druhý při Českomoravské komoditní burze Kladno. Oba tyto soudy jsou zřízeny na základě zákona, ale na rozdíl od našeho soudu mají limitovanou působnost, když to zjednoduším, na spory, které vznikají v souvislosti s burzovními operacemi na příslušných burzách. Tím je jednoznačně

vymezen rozsah působnosti jednotlivých stálých rozhodčích soudů.

Jak tedy posílit značku Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky? Jaké ty cesty máte před sebou?

Víte, já se dlouhodobě kromě arbitráží věnuji prosazování etického podnikání a dobré praxe při správě a řízení podniků. Situace na soudu před dvěma lety v podstatě vyústila v určitou, řekněme, krizi řízení a možná krizi důvěry a řekl jsem si, že to je parketa právě pro mě. Chtěl jsem se podívat na chod soudu zevnitř a pomoci tuto situaci vyřešit. Určitou výhodu spatřuji v tom, že nejsem tzv. „kariérním předsedou“ neodkroutil jsem si roky v předsednictvu, takže mám jistou výhodu v nezaujatém pohledu. Můj způsob, jak posílit značku Rozhodčího soudu spočívá v tom, že ke všem již zmiňovaným výhodám rozhodčího řízení u našeho soudu, je nezbytné se zaměřit na důvěru. Zarámovat všechny ty výhody důvěrou, protože důvěra je jediná věc, která dokáže řešit zauzlené vztahy a měnit svět. A když se bavíme o důvěře, tak jednak bych chtěl posílit důvěru v rozhodčí řízení jako takové, ale to není jenom úkol můj, ale celé komunity, kterou i tímto zvu k účasti na skutečně pozitivním rozvoji arbitráže v České republice! Pak bych chtěl posílit důvěru k našemu Rozhodčímu soudu. Jelikož za tuto oblast odpovídám a mám ji nejvíc pod kontrolou, prosazuji společně s kolegy z předsednictva konkrétní kroky k rozvoji důvěry a důvěryhodnosti našeho soudu. Rád bych na tomto místě zmínil především Etický kodex Rozhodčího soudu.

Teď jsem se na něj chtěl zeptat. Jak je to vlastně s etikou, která samozřejmě dodává důstojnosti a důvěryhodnosti.

Ona etika, protože dělám dlouhá léta v byznysu nejen v České republice, tak mohu říct, že je v podnikatelské sféře vnímána jako něco jakoby okrajového, nadbytečného, něco, co se těžko zhmotní, co se těžko zpeněží a možná i přináší náklady a problémy. A já jsem velmi rád, že předsednictvo v současném složení, které si velice chválím, sdílí se mnou můj pohled na etiku a její význam. Proto jsme nedávno vydali Etický kodex Rozhodčího soudu. V něm je jednak kodifikována dobrá praxe, která se na soudu ustálila

a dále, se v kodexu odkazujeme na mezinárodní standardy IBA o střetu zájmů v mezinárodním rozhodčím řízení. Hlásíme se tak nejlepší arbitrážní praxi ve světovém měřítku. Jsem přesvědčen, že prosazováním pravidel etického kodexu v každodenní činnosti a rozhodovací praxi soudu posílíme důvěryhodnost našeho soudu. Po více než dvou letech působení v roli předsedy mohu konstatovat, že mediální obraz našeho soudu prezentovaný v minulosti zdaleka neodpovídá realitě. Každopádně, poškozená důvěra se velice dlouho obnovuje, ale dostávají se ke mně signály, že jdeme správným směrem.

Co covidová doba? Teď už naštěstí přece jenom nastalo rozvolnění a život se pomalu vrací do normálu. Uplynulé 2 roky měly vliv i na rozhodčí řízení a možná v něčem vám pomohly? V něčem samozřejmě asi nastal útlum jako všude, ale pokud si vzpomínám třeba na jiné hosty tady ve Studiu Eprávo, tak v podstatě říkali: „Ale donutilo nás to digitalizovat, modernizovat“. Tak předpokládám, že něco podobného nastalo i u vás?

Dva týdny na to, co nové předsednictvo zahájilo svoji činnost, přišel lockdown. A dlouho, ještě před covidem, se diskutovalo na soudu projekt digitalizace, ale nebyl dotažen. Najednou jsme se ocitli v situaci, která nás nakopla k rychlému řešení. A musím s potěšením říct, že zatímco obecné soudy stály kvůli lockdownu nebo výrazně zpomalily, tak nás se to zásadně nijak nedotklo. Už z dřívější doby jsme měli v portfoliu tzv. on-line ří-

zení, nicméně přišli jsme ve velmi krátké době s dvěma novinkami. Jedna je taková trošku oportunistická a jmenuje se „rozhodčí řízení Covid-19“ doslova takhle. V podstatě jde o modifikované a poměrně levné on-line řízení k tomu, aby si strany, nájemce a pronajímatel, prostřednictvím řízení u nás nastavili nové podmínky v situaci, kdy Covid postihl nájemce výrazným způsobem. Takže to byla první taková vlašťovka.

V podstatě malinká mediace.

Ano svým způsobem. Ale ta výraznější a dlouhodobá a trvalá novinka je zavedení distančního ústního jednání. To znamená v podstatě formou dálkového přenosu přes videokonferenční platformy. Máme jich několik, které se můžou využívat. Je tedy možné prostřednictvím těchto platform vést ústní jednání nebo vyslyšet svědky. A tohle nám velice pomohlo.

A výsledek stejně hodnotný, tzn. pokud se rozhodčí řízení uzavře nálezem, tak jak jste to popisoval, tak je to plnohodnotné? Stejně jako, kdyby probíhalo prezenčně?

Ano, navíc jsme byli jednou z prvních arbitrážních institucí na světě, které zavedly takhle rychle a takhle široce pojaté distanční jednání. Vydali jsme k němu i zvláštní procesní pravidla a praktickou metodiku.

Dostáváme se ke konci dnešního rozhovoru. Pojďme si říct, jak vidíte vlastně vůbec arbitrážní řízení do budoucna? Jakou navazujete spolupráci? Jak vlastně odhadujete vývoj tohoto oboru dál?

Já věřím v rozhodčí řízení. Věřím, že by se mělo rozvíjet tam, kde má své silné stránky. A to je v obchodní arbitráži. Je však potřeba mít na paměti, že kvůli své menší formálnosti klade zvýšené nároky na odbornost stran a právního zastoupení, protože v něm není soud, který by úplně vedl strany za ruku. Spíš naopak. Strany mají do velké míry řízení ve svých rukou. I proto se snažíme realizovat a podporovat různé vzdělávací aktivity a mediálně propagovat odlišnosti rozhodčího řízení, které ho činí jedinečným. Chtěl bych ocenit judikaturu Nejvyššího soudu i nižších instancí, která je

v poslední době velmi příznivá ve vztahu k rozhodčímu řízení a jeho modernímu pojetí. Tím posiluje význam arbitráže jako plnohodnotného nástroje řešení obchodních sporů. Navázali jsme s panem předsedou Nejvyššího soudu České republiky Dr. Petrem Angyalossym výborné vztahy, které hodláme využít ke společné propagaci rozhodčího řízení v odborné komunitě, v podnikatelské komunitě, jakož i v justici. Cílem je prezentovat výhody a odlišnosti rozhodčího řízení tak, aby byly správně pochopeny jak u podnikatelů, tak i v justici v případech přezkumu rozhodčích nálezů.

A spolupráce se Slovenskem? Tam teď probíhá také s Nejvyšším soudem Slovenské republiky.

Ano, na konci loňského roku proběhlo diskusní setkání s Nejvyšším soudem Slovenské republiky, které organizovaly dva partnerské arbitrážní soudy na Slovensku, na kterém jsem náš soud reprezentoval. Je to první krok ve společné propagaci rozhodčího řízení v středoevropském prostoru. Doufám, že tato cesta revitalizace rozhodčího řízení bude úspěšná. V neposlední míře bych chtěl zmínit spolupráci s mladými rozhodci ze zájmového sdružení YCAP - Young Czech Arbitration Professionals, kteří se snaží vedle propagace rozhodčího řízení i o zlepšení legislativních podmínek v ČR tak, aby se odbourala, řekněme, určitá paternalistická role soudů v rozhodčím řízení, a to se připodobnilo víc mezinárodní arbitráži, zjednodušilo. Náš soud se rozhodl tyto mladé profesionály podporovat, mám z jejich přístupu velkou radost. Věřím mladým, protože své týmy jsem vždycky stavěl na mladých lidech a věřím, že oni, nezatížení minulostí, mají schopnost důstojně rozvíjet domácí arbitrážní prostředí na světové úrovni. Možná ho i očistí od nánosů, které tady přeci jenom dřívější doba přinesla. Říkám, že do padesáti se člověk učí od starších a po padesátce se učí od mladších. No a já už se teď učím od mladších. Snažím se jim předávat své životní zkušenosti, ale oni jsou ti, kteří budou páteří nové budoucnosti rozhodčího řízení v České republice. ☺

Autor: Miroslav Chochola

Foto: Jan Kolman

HAVEL & PARTNERS

ÚSPĚCH SPOJUJE

**NEJVĚTŠÍ
ČESKO-SLOVENSKÁ**

ADVOKÁTNÍ
KANCELÁŘ

LÍDR ADVOKÁTNÍHO TRHU
V ČESKÉ REPUBLICE
I NA SLOVENSKU

ABSOLUTNÍ VÍTĚZ
SOUTĚŽE PRÁVNICKÁ
FIRMA ROKU 2021 V ČR

ČR

**5 VÍTĚZSTVÍ
21 OCENĚNÍ CELKOVĚ**

2021

2021

VÍTĚZ KATEGORIÍ ČR

NEJLEPŠÍ DOMÁCÍ KANCELÁŘ
NEJLEPŠÍ KLIENTSKÉ SLUŽBY
FÚZE A AKVIZICE
TELEKOMUNIKACE A MÉDIA
ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO

SR

**3 VÍTĚZSTVÍ
16 OCENĚNÍ CELKOVĚ**

2022

2022

VÍTĚZ KATEGORIÍ SR

MEZINÁRODNÍ ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
NEJLEPŠÍ KLIENTSKÉ SLUŽBY
HOSPODÁŘSKÁ SOUTĚŽ

Rozhodování o účelnosti (a neúčelnosti) nákladů na právní službu

V rámci rozhodování o úhradě nákladů vynaložených na právní zastoupení je občasné soudy řešena i otázka účelnosti těchto nákladů. Nejde o případy časté, nicméně určitý problém představují. Nejen pro svoji ekonomickou podstatu, či pro právní důvody, jimiž je v této souvislosti argumentováno, ale mají i určitý osobní prvek. Zpochybnění účelnosti i jen části poskytnuté právní služby může být subjektivně, nejen zastoupeným ale i zástupcem – advokátem, vnímáno jako poměrně senzitivní záležitost.

Podle mého názoru soudní praxe v této věci není uspokojivá, a proto se chci v tomto článku zabývat tím, v čem vidím příčinu a v čem by se praxe měla změnit. Předem v této souvislosti uvádím, že jsem k tomuto problému nenalezl žádnou přesvědčivou judikaturu a ani odborná literatura se tímto problémem prozatím nezabývala.

Jak z dalšího vyplyne, zmíněný problém může vzniknout v civilním soudním řízení, v němž má úspěšný účastník právo na náhradu nákladů řízení. Samotný fakt existence tohoto práva soud nezpochybňuje, ale neshoduje se s účastníkem ve výši náhrady, neboť podle názoru soudu ne všechny náklady byly vynaloženy účelně. V podstatě totožná situace nastává v případě trestního řízení a uplatněního nároku na náhradu nákladů poškozeného proti pravomocně odsouzenému, eventuálně při rozhodování o nákladech v některých druzích sporů dle zákona o zvláštních řízeních soudních. Podobně

tomu je v řízení o náhradu škody způsobené při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, konkrétně nezákonným trestním stíháním. V tomto případě jde o náhradu nákladů vynaložených na obhajobu, tzv. obhajné. Rozhodování o něm je provázáno stejnými vadami.

Nedostatkem rozhodnutí, redukcí požadovanou náhradu nákladů pro údajnou neúčelnost je podle mého přesvědčení jednak nedůvodnost mnohých redukcí požadované částky, jednak absence jakéhokoli podrobnějšího odůvodnění, z něhož by bylo patrné, jak soud dospěl k závěru o neúčelnosti vynaložených nákladů. Včetně toho, jaká kritéria v této souvislosti soud uplatnil. V některých rozhodnutích pak kritéria prezentována jsou, ale jsou to kritéria velmi diskutabilní, jak také dále zmíním.

Právní zastoupení je v rovině ústavního práva realizací čl. 37 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, podle něhož

má každý právo na právní pomoc v řízení před soudy, jinými státními orgány či orgány veřejné správy. Tomuto právu pak odpovídá povinnost advokáta dle odst. 1) § 16 z. č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů. Podle tohoto ustanovení je advokát povinen chránit a prosazovat práva a oprávněné zájmy klienta a řídit se jeho pokyny, jimiž ale není vázán, jsou-li v rozporu s právním nebo stavovským předpisem. Podle odst. 2) téhož ustanovení je advokát povinen jednat čestně a svědomitě, důsledně využívat všechny zákonné prostředky a v jejich rámci uplatnit v zájmu klienta vše, co podle svého přesvědčení pokládá za prospěšné. Obdobnou, byť detailněji formulovanou povinnost advokáta-obhájce obsahuje ustanovení § 41 odst. 1) tr.řádu, podle kterého je obhájce povinen poskytovat obviněnému potřebnou právní pomoc, účelně využívat k hájení jeho zájmů prostředků a způsobů obhajoby uvedených v zákoně, zejména pečovat o to, aby byly v řízení náležitě a včas objasněny skutečnosti, které obviněného

zbavují viny nebo jeho vinu zmírňují, a tím přispívají ke správnému objasnění a rozhodnutí věci. Žádné z ustanovení, ukládajících advokátovi povinnosti neobsahuje nic, co by bylo možno vykládat jako omezení těchto povinností jen na to, co je účelné.

V této souvislosti je třeba zmínit i povinnost plynoucí advokátovi z čl. 9 odst. 1 usnesení číslo 1/1997 Věstníku České advokátní komory, jímž se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla součtěže advokátů ČR – Etický kodex. Podle citovaného ustanovení je advokát povinen klienta řádně informovat, jak vyřizování jeho věci postupuje a poskytovat mu včas vysvětlení a podklady potřebné pro uvážení dalších příkazů. Povinnost řádného poskytování právní služby lze dovodit i z § 2950 občanského zákoníku. Toto ustanovení upravuje odpovědnost za škodu způsobenou neúplnou nebo nesprávnou informací nebo škodlivou radou danou za odměnu pro toho, kdo se jako příslušník určitého stavu nebo povolání hlásí k odbornému výkonu nebo jinak vystupuje jako odborník, pokud šlo o záležitost jeho vědění nebo dovedností. O tom, že takovou odpovědnost má advokát vůči svému klientovi, zřejmě není sporu.

Všechny právní normy, které se zabývají nárokem na náhradu za poskytnutou právní službu, jsou konstruovány, pokud jde o míru této náhrady, zcela shodně. Především bezvýhradně vycházejí z toho, že obecně pro stanovení výše odměny za poskytnutou právní službu je určující odměna za právní úkon stanovená v oddíle druhém vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) ve znění pozdějších předpisů. Určující pro základní výpočet tedy je počet úkonů právní služby, které definuje § 11 této tarifu a cena za jeden úkon, která je určována podle sazby uvedené v § 7 tarifu.

Odměna v civilním řízení je limitovaná ustanovením § 142 odst. 1 z. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu ve znění pozdějších předpisů, podle něhož účastníku, který měl ve věci plný úspěch, přiznává soud náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníku, který ve věci úspěch neměl. Podobná úprava je obsažena v ustano-

vení § 128 z. č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních a také v § 31 z. č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem ve znění pozdějších předpisů.

Je tedy zjevné, že ať už jde o jakýkoliv důvod rozhodování o náhradě nákladů vynaložených za právní službu, výše toho, co má být přiznáno je limitovaná podmínkou účelnosti vynaložení těchto nákladů. Toto „zastropování“ nelze principiálně zpochybnit a je nesporné, že účastník řízení nemůže úspěšně nárokovat doslova „co si vzpomene“. Jak jsem ale již naznačil, způsob, jakým soudy vykládají pojem „účelné uplatňování práva“, je v řadě případů minimálně velmi problematický anebo dokonce neakceptovatelný. Za velmi problematický například považuji závěr soudu, podle něhož nelze vyhovět požadavku na úhradu úkonu spočívajícího v poradě s klientem v trvání přesahujícím jednu hodinu, protože tak dlouhá porada nebyla ve věci potřebná. Tedy jde o úkon právní služby, na jehož úhradu je formálně nárok, ale výdaj za tuto právní službu nelze považovat za účelný z hlediska cíle sledovaného právní službou. Zdá se zcela evidentní, že žádná časová norma k projednání clientské kauzy neexistuje a ani existovat nemůže. I v případě srovnatelné právní věci jde o dosti individuální záležitost. Kromě jiného bude čas potřebný k informování klienta o stavu jeho věci a k projednání dalšího postupu asi dost záviset na schopnosti klienta pochopit podstatu problému. Další příklady problematického snížení přiznané náhrady oproti požadované zmíním dále v textu.

Obecně tedy jde o právní zastoupení nebo o obhajobu. Jádrem sporu je různý pohled na to, co je potřebné, resp. účelné, k uplatnění práva klienta a co nikoliv. A právě zde se projevuje nepříliš vstřícný, ale zejména nepříliš informovaný pohled soudů, které o náhradě nákladů na vynaloženou právní službu rozhodují. V odůvodnění jejich rozhodnutí se objevují jen stručné a spíše heslovité vysvětlovky. Například, že podání k procesnímu soudu bylo opakováním již jednou sdělených argumentů. Případně, že to, co bylo soudu sdělováno, mohlo být sděleno současně s předchozím podáním, jednání s klientem mohlo být nejen kratší, ale postačovalo jedno, nikoliv dvě nebo více

atd. Speciální argumenty se pak objevují při rozhodování o výši obhajobného. Zde je problém již v tom, co se jeví jako neřešitelné, totiž že civilní soud hodnotí aktivitu obhajoby v trestní věci, přičemž problematiku obhajoby, její taktiky a toho, co je potřebné k jejímu úspěšnému výkonu, může soudce „civilista“ znát jen teoreticky. Takže soudci takto rozhodují například o tom, že účelných bylo jen několik návštěv klienta ve vazbě, nikoliv všechny, nebo, že předložení písemné závěrečné řeči bylo neúčelné. Druhé je zvláště pikantní, protože v trestním řízení jsou písemné závěrečné řeči soudy žádané. Mimo jiné i proto, že to většinou vede k úspoře času při ústním přednesu závěrečné řeči. Explicitně ale tento úkon v advokátním tarifu uveden není a aplikaci ustanovení § 11 odst. 3 advokátního tarifu, podle něhož za úkony, které nejsou výslovně uvedeny náleží odměna jako za úkony, jímž jsou svou povahou a účelem nejbližší, soudy nejsou ochotné aplikovat. Na rozdíl od soudu, který rozhoduje o přiznání výše náhrady nákladů v civilním řízení a činí tak poté, kdy před ním celé toto řízení proběhlo, takže může mít alespoň rámcovou představu o účelnosti úkonů právní služby, ve věcech náhrady obhajobného rozhodují civilní soudy bez toho, že by měly konkrétní prožitou informaci o tom, jak trestní řízení probíhalo, co se v něm dělo, jaké byly jeho peripetie a na základě těchto konkrétních a domnívám se, že i detailních informací by rozhodovaly. Za ilustrativní případ nepochopení podstaty právní služby považuji argument, jímž v řízení o náhradu nákladů za právní službu vynaloženou v souvislosti s neoprávněnou vazbou obviněného soud požadavek na náhradu vyúčtovaných nákladů redukoval. Učinil tak s odůvodněním, že advokát navštěvoval klienta nejen proto, aby projednával obranu proti rozhodnutí o vazbě, ale současně, aby projednal i argumenty proti usnesení o zahájení trestního stíhání, což nesouvisí s obranou proti usnesení o vzetí do vazby. Přitom v rámci rozhodování o vazbě má soud přihlížet i k tomu, zda dosud zjištěné skutečnosti nasvědčují tomu, že skutek, pro který bylo trestní stíhání zahájeno byl spáchán, má všechny znaky trestného činu, jsou zřejmé důvody k podezření, že tento čin spáchal obviněný (§ 67 trestního řádu). Z čehož by mělo jasně plynout, že součástí argumentace proti rozhodnutí o vazbě může být i zpochybnění zákonnosti zahájeního

trestního stíhání zůstalo zcela opomenuto.

Jak již bylo uvedeno, stěžejní právní předpisy, tedy zákon o advokacii nebo trestní řád, na straně jedné ukládají advokátovi, aby poskytoval právní službu s vynaložením veškerého úsilí a uplatnil v zájmu klienta vše, co podle svého přesvědčení pokládá za prospěšné. Na straně druhé pak kromě postihu za porušení povinností orgány Komory může být sankcí i povinnost k náhradě škody dle již zmíněného ustanovení § 2975 občanského zákoníku. Jak již poznamenáno, tyto normy neobsahují ve své hypotéze nic, co by umožňovalo rozlišovat právní službu na účelnou a neúčelnou. Advokát se ale v tomto prostoru musí rozhodovat o konkrétní formě právní služby. Rozhodování o jednotlivých úkonech je sice formálně v rukou klienta, ale advokát mu má radit a doporučovat nejlepší řešení. Pokud zní pokyn klienta tak, aby advokát dělal vše, co považuje za nutné a potřebné, což je samozřejmě pokyn nejčastější a z pozice laika zcela důvodný. Tedy i zákonný. V takovém případě musí advokát, úměrně tomu, jak se případ vyvíjí, rozhodovat o konkrétních krocích samostatně. Takzvané *lege artis*. Problém je v tom, jak si soudy definují, možná spíše intuitivně odhadují, co bylo v dané věci účelné a co ne a už vůbec se nezabývají tím, zda šlo o jednání *lege artis*. Tedy v nejlepším zájmu klienta. V civilním i trestním řízení je zvykem uplatňovat námitky mnohdy i jen z důvodu procesní opatrnosti, a tedy z hlediska konečného výsledku často zbytečně. Co bylo jako argument akceptováno a co se díky tomu již stalo obsolentním, lze zjistit až po skončení řízení. Stěží si ovšem lze představit, že by se advokát, vůči němuž je nárokována náhrada škody způsobená chybnou právní radou spočívající například v neuvedení všech námitek v rámci soudního sporu, mohl úspěšně vyvinut poukazem na to, že možnost uplatnit tuto námitku zde byla, ale jevila se mu jako neúčelná vzhledem k tomu, co již ve věci bylo předneseno a co mělo podle jeho tehdejšího názoru soud dostatečně přesvědčit. Až rozsudek ale ukázal, že nepřesvědčilo. Je zřejmé, že například námitku promlčení má smysl uplatnit jedenkrát a pokud nedojde ke sporu o její důvodnost, je neúčelné ji opakovat nebo opakovat její zdůvodnění. Jinak ale advokát musí uplatnit vše, co i jen teoreticky přichází jako argument

v úvahu. A musí to uplatnit ve chvíli, kdy dospěje k závěru, že uvažovaný argument by mohl mít požadovaný efekt. Pokud pak soud považuje za neúčelné vyjádření, neboť podle jeho názoru „...toto vyjádření mohlo (a mělo) být součástí předchozího procesního vyjádření, neboť v mezidobí nedošlo ze strany žalobce k žádnému úkonu, který by vyvolal potřebu se znovu vyjadřovat“ (citováno z rozhodnutí soudu), jde minimálně o nedostatečné odůvodnění. A dost pravděpodobně jde o argument chybný. Důvodů, proč advokát podává opakovaně vyjádření, může být celá řada, například proto, že zjistil nové skutečnosti, dohledal právní argumenty obsažené v judikatuře nebo odborné literatuře anebo prostě zjistil nedostatek původní argumentace. V každém takovém případě další vyjádření není neúčelné. Neuznáním nákladu na takový úkon soud *ex post* postihuje účastníka řízení za to, že jeho právní zástupce uplatnil vše, co podle zákona uplatnit měl, ale neuplatnil to najednou. Takový požadavek ale nikde kodifikován není. Lze namítnout, že i advokát svůj právní názor může formulovat postupně, přičemž dosti silnou argumentační pomůckou je poukaz na to, jak se namnoze vyvíjí judikatura soudů. Anebo, jak často je rozsudek nalézacího soudu rušen a vrácen zpět s tím, že soud nevzal v úvahu a neposuzoval všechny možné právní aspekty věci. Přesněji neučinil to v jediném rozsudku a ten pak musí po zrušení doplnit.

Závěry o neúčelnosti úkonu právní služby by tedy měl být činěn mnohem citlivěji než jak se v praxi většinou děje. S přihlédnutím k tomu, co se mohlo jevit jako důvodné či účelné ve chvíli, kdy řízení probíhalo, a nikoliv ve chvíli, kdy, již je rozhodnutí soudu definitivní a pravomocné. Možný rozpor mezi povinností právního zástupce učinit vše, co pokládá za prospěšné pro klienta a limitováním práva na náhradu nákladů jen na to, co bylo učiněno účelné je zjevný. Problematiká je tedy již součást zákonné hypotézy opakovaně se vyskytující, tedy podmínka účelnosti vynaložených nákladů, v daném případě na úkony právní služby. *Ex post* posuzovaná účelnost je v rozporu s původní povinností advokáta důsledně využívat všechny zákonné prostředky a v jejich rámci uplatnit v zájmu klienta vše, co podle svého přesvědčení pokládá za prospěšné. Lze si jistě představit úkony právní služby, které jsou *ex post* vnímány

jako neúčelné, a pak je tu určitě kategorie právních úkonů právní služby, které jsou zjevně neúčelné. Například zmíněné opakované namítání promlčení. V rozhodovací praxi by měl být činěn rozdíl mezi neúčelností *ex post* a možná i dost subjektivně vnímanou a zjevnou neúčelností, která měla být evidentní již v době, kdy byl úkon právní služby realizován. Rozdíl mezi neúčelností a zjevnou neúčelností by se jistě mohl zdát jako obtížně zjištělný a jistě by bylo možné namítnout, že hranice mezi obsahem těchto pojmů není zřetelná, a tedy ani předvídatelná. Není ale důvod, proč by neměla být hledána s tím, že za neuznatelný náklad bude považován pouze jen náklad zjevně neúčelný. Odlišit náklad, který se může jevit jako neúčelný z hlediska soudu, ale nemusel se tak jevit dotčené osobě nebo jejímu právnímu zástupci, by jistě nebylo zcela jednoduché, ale soud by takové dělení zvládnout měl. Jistě by to bylo vstřícnější k právu na právní pomoc a právu na náhradu nákladů, pokud byla potřeba, případně nutnost právního zastoupení vyvolána někým, kdo by měl tyto náklady hradit. Tedy neúspěšným účastníkem v civilním soudním řízení anebo státem v řízení trestním. Lze také poukázat na to, že s podobným problémem ne vždy jasné a zejména velmi subjektivně vnímatelné hranice mezi dovoleným a nedovoleným jednáním se právní praxe vcelku bez větších problémů vypořádává v případě nutné obrany. Podle § 29 zákona č. 70/2009 Sb., trestního zákoníku ve znění pozdějších předpisů je přípustná i nepřiměřená obrana, ale za hranicí dovoleného je obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku. Akcent je kladen na subjektivní vnímání aktuální situace, což je přesně to, co by mělo být zohledněno při posuzování účelnosti či neúčelnosti nákladů na právní zastoupení.

JUDr. Tomáš Sokol, advokát

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.

Brož
Sokol
Novák
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Advokátní
kancelář,
co má **šťávu**

ZCH Legal

www.zchlegal.cz

Můžete oprávněně nabízet zboží a služby pod doménou, jež je zaměnitelná s chráněným označením třetí osoby?

Doménová jména hrají významnou roli v podnikání. Správně zvolené doménové jméno pomáhá dostat se do povědomí zákazníků a odlišit se od konkurence. Tato úloha může být jednodušší, pokud doménové jméno obsahuje výraz, který již v povědomí zákazníků je, jako v případě celosvětově známých značek, např. Coca-Cola, Lexus, Zanussi apod. Ponecháme zde stranou případy, kdy někdo zaregistruje doménu za účelem cybersquattingu, a zaměříme se naopak na otázku, zda je možné, aby podnikatel legitimně zaregistroval doménu zaměnitelnou s chráněným označením (např. ochrannou známkou) třetí osoby.

Zájem na registraci doménového jména obsahujícího cizí ochrannou známku mohou mít především ti podnikatelé, kteří nabízejí zboží a služby známých značek, např. distributoři zboží, přepravecké, servisní centra apod.

V doméně nejvyšší úrovně nelze z technických důvodů zaregistrovat dvě domény druhé úrovně identického znění.¹ Jedinečnost doménového jména vytváří situaci, kdy o jednu doménu může mít zájem více zájemců.

Při registraci doménového jména u registrátora se registrující osoba zavazuje, že se bude řídit příslušnými pravidly pro registraci domény. Jednotlivá pravidla pro registraci domén se mezi sebou celosvětově liší, nicméně jsou založena na principu, že osoba, která doménové

jméno registruje, musí mít k příslušnému slovu nebo výrazu (jež chce použít do názvu domény) právo nebo případně legitimní zájem na jeho používání v doménovém jménu.

Například Pravidla registrace jmen domén v ccTLD .cz (pravidla pro registraci národních domén nejvyšší úrovně .cz) v článku 21.1. ukládají držitelům doménového jména, aby vyvinul veškeré úsilí k zajištění toho, že registrované jméno domény neporušuje práva třetích osob k jiným jménům domén, ochranným známkám, obchodním značkám, jménům, obchodním firmám nebo právní předpisy týkající se nekalé soutěže, ochrany osobnosti apod.

Obdobné ustanovení obsahují i pravidla pro všechny generické domény nejvyšší úrovně – Jednotné zásady pro řešení spo-

rů týkajících se doménových jmen² (dále jen „Pravidla UDRP“) přijatá registry akreditovanými ze strany ICANN.³ Dle čl. 2 písm. b) Pravidel UDRP se osoba registrující jméno domény zavazuje, že registrací doménového jména nedojde podle jejího nejlepšího vědomí k porušení práv třetí osoby.

Zda má žadatel nějaké právo nebo legitimní zájem na držení doménového jména, se však při registraci doménového jména nezkontroluje. Držitel doménového jména je tak vystaven riziku, že proti němu bude zahájeno řízení (např. soudní řízení nebo řízení před experty, potažmo panelisty) ze strany dalšího zájemce o doménu a že může o doménu přijít.

Nejtypičtější je situace, kdy je zájemce o již registrovanou doménu osobou, jež má práva k ochranné známce, která je

shodná nebo zaměnitelná se jménem domény. Samotná skutečnost, že držitel domény není vlastníkem ochranné známky, a naopak je tímto vlastníkem třetí osoba, ještě neznamená, že držitel domény o doménu automaticky přijde.

Oprávněnost nároku stěžovatele se posuzuje dle čl. 4. písm. a) Pravidel UDRP, konkrétně se zkoumá, zda jsou kumulativně naplněny tři podmínky: (i) doménové jméno je shodné nebo zaměnitelné s ochrannou známkou výrobků nebo služeb, ke které má právo stěžovatel, (ii) držitel doménového jména nemá práva nebo legitimní zájem ve vztahu k doménovému jménu, (iii) doménové jméno bylo zaregistrováno a používáno ve zlém víře.

V rámci tohoto článku se zaměříme pouze na ustanovení o právech nebo legitimním zájmu držitele doménového jména k doméně.

Ustanovení čl. 4 písm. c) Pravidel UDRP nabízí demonstrativní výčet způsobů, jakými může držitel domény prokázat, že má práva a legitimní zájem na jejím používání. Jedním z nich je prokázání, že před zahájením sporu používal doménu pro bona fide nabídku zboží nebo služeb nebo, že prokazatelně provedl přípravy k takovému užití.

Otázkou tedy je, jaké jsou podmínky pro bona fide nabídku zboží nebo služeb, aby mohly osoby legitimně provozovat webové stránky pod doménovými jmény zaměnitelnými s cizími ochrannými známkami.

Klíčovým se stalo rozhodnutí WIPO experta Davida H. Bernsteina ve věci Oki Data Americas, Inc. v. ASD, Inc.⁴ V této věci byl stěžovatelem výrobce počítačových periferních zařízení a příslušenství. Stěžovatel užíval ochrannou známku „OKIDATA“ na základě licenční smlouvy. Držitel doménového jména (odpůrce v řízení) byl na stránkách stěžovatele označen jako oficiální autorizované servisní centrum pro opravu výrobků stěžovatele. Předmětné doménové jméno se skládalo z ochranné známky stěžovatele a slova „parts“ – „součástky“ : <oki-dataparts.com>.

Stěžovatel namítal, že držitel doménového jména nemá oprávnění používat

ochrannou známku v doménovém jménu, jelikož k ní nemá žádná práva. Expert uzavřel, že doménové jméno je zaměnitelné s ochrannou známkou stěžovatele, a přistoupil k posuzování otázky, zda se jedná o bona fide nabídku služeb.

Expert zformuloval čtyři minimální požadavky pro naplnění bona fide nabídky zboží nebo služeb, kterým se posléze začalo říkat Oki Data test:

- Držitel (odpůrce) musí prostřednictvím předmětné domény skutečně nabízet zboží nebo služby.
- Držitel (odpůrce) musí používat webové stránky umístěné pod předmětnou doménou obsahující ochrannou známku pouze pro prodej toho zboží, které je chráněné stejnojmennou ochrannou známkou.
- Webové stránky umístěné pod předmětnou doménou musí obsahovat přesné a pravdivé sdělení vztahu mezi držitelem domény a vlastníkem ochranné známky.
- Distributor se nesmí snažit ovládnout trh se všemi doménovými jmény, a připravit tak vlastníka ochranné známky o možnost promítnout svou vlastní ochrannou známku do doménového jména.

Expert v této věci uzavřel, že autorizované servisní centrum, které předmětnou doménu používalo pro účely propagace pouze OKIDATA výrobků a služeb, zjevně na stránkách uvádělo, že je pouhým servisním centrem, a nikoliv společností Oki Data, neregistrovalo vícero doménových jmen obsahujících výraz okidata a mělo legitimní zájem dle Pravidel UDRP používat předmětnou doménu obsahující ochrannou známku stěžovatele.⁵

K aplikaci Oki Data testu se přiklání většina expertů WIPO.

Někteří experti WIPO zastávají názor, že přeprodejci nemají právo používat jméno domény, dokud nemají výslovné povolení od legitimního držitele příslušných práv. Jedná se však o menšinový názor.⁶

Následná rozhodnutí WIPO expertů potvrdila možnost aplikace Oki Data testu i na neautorizované prodejce, viz např. rozhodnutí ve věci Jaguar Land Rover Limited v. F.W.D. Vehicles Pty. Ltd. and High Ground Vehicles Pty. Ltd.⁷

Je však zapotřebí uvést, že Oki Data test se nepoužije v případě existence dohody mezi stranami, pokud taková dohoda výslovně zakazuje registraci a použití ochranné známky stěžovatele v doménovém jménu.⁸

V rámci UDRP pravidel pro prodejce, distributory a provozovatele servisních služeb značkového zboží je Oki Data test svého druhu bezpečným přístavem otevírajícím cestu pro legitimní registraci a používání doménového jména obsahujícího slovo nebo výraz, k němuž má práva třetí osoba.

Je však zapotřebí upozornit, že aplikace Oki Data testu není ze strany WIPO expertů formalistická, a i když je samotný test splněn, zohledňují experti další faktory, jež jednotlivě nebo ve svém souhrnu mohou vést k neúspěchu držitele domény v řízení.

Jedním z takových faktorů je název domény. Je celkem běžné, že prodejci, distributoři a servisní centra používají ve jménu domén spojení značky a dalšího výrazu (např. lokace, osobní jméno, označení typu služeb apod.) za účelem vytvoření kombinace, která by předmětnou doménu učinila pro zákazníka distinktivní. Pokud je však doménové jméno zcela identické s ochrannou známkou stěžovatele, mají experti tendenci neshledat zájem držitele k držení takové domény legitimním, a to právě kvůli riziku záměny a klamavosti.⁹

Důkazní břemeno o tom, že držitel domény má legitimní zájem na držení doménového jména, je na držiteli domény, který musí aktivně tvrdit a předložit důkazy na podporu svých tvrzení.¹⁰

V tomto článku zmíněná rozhodnutí pochází z rozhodovací praxe expertů WIPO arbitrážního a mediačního centra ohledně sporů o generické domény nejvyšší úrovně. Je však zapotřebí dodat, že i experti rozhodující spory o národní domény nejvyšší úrovně .cz administrované Rozhodčím soudem při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR přihlížejí k praxi expertů WIPO a Oki Data testu. Jako příklady uvedeme rozhodnutí č. 630, ve kterém posuzoval expert oprávněnost držet doménu .cz ze strany neautorizovaného poskytovatele servisních služeb k originálním výrobkům

navrhovatele,¹¹ nebo rozhodnutí č. 649, ve kterém jiný expert aplikoval Oki Data test na neautorizovaného prodejce (distributora) výrobků navrhovatele.¹²

Odpovědí na naši otázku položenou v úvodu, tedy zda mohou prodejci, distributoři, přepravci a poskytovatelé servisních služeb oprávněně držet doménová jména, která jsou zaměnitelná s chráněným označením třetí osoby, je: potenciálně ano, ale za předpokladu splnění řady kritérií. ©

JUDr. Ing. Miloš Olík, Ph.D., LL.M., FCI Arb,
partner a advokát

JUDr. Margarita Karešová Kucharčuk, advokát
ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

Poznámky:

- ¹ Rozhovor: Petr Hostaš – Dochází k podcenování registrace domén. Právní prostor. 19. 12. 2016. Dostupné zde: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/rozho-vor-petr-hostas-dochazi-k-podcenovani-registrace-domen>.
- ² V angl. Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy.
- ³ Internet Corporation for Assigned Names and Numbers – nezisková organizace, jejímž úkolem je mj. přidělování a správa doménových jmen a IP adres.
- ⁴ Rozhodnutí WIPO arbitrážního a mediačního centra Oki Data Americas, Inc. v. ASD, Inc., sp. zn. D2001-0903, ze dne 6. 11. 2001, dostupné zde: <https://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions/html/2001/d2001-0903.html>.
- ⁵ Rozhodnutí WIPO arbitrážního a mediačního centra Oki Data Americas, Inc. v. ASD, Inc., sp. zn. D2001-0903, ze dne 6. 11. 2001, dostupné zde: <https://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions/html/2001/d2001-0903.html>.
- ⁶ Rozhodnutí WIPO arbitrážního a mediačního centra Dell Inc. v. Radvar Computers LLC, sp. zn. D2007-1420, ze dne 24. 12. 2007, odst. 6.14, dostupné zde: <https://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions/html/2007/d2007-1420.html>.
- ⁷ Rozhodnutí WIPO arbitrážního a mediačního centra Jaguar Land Rover Limited v. F.W.D. Vehicles Pty. Ltd. and High Ground Vehicles Pty. Ltd., sp. zn. DAU2016-0038, ze dne 14. 11. 2016, dostupné zde: <https://www.wipo.int/amc/en/domains/search/text.jsp?case=-DAU2016-0038>.
- ⁸ WIPO Overview of WIPO Panel Views on Selected UDRP Questions, Third Edition, Bod 2.8.1. Dostupné zde: <https://www.wipo.int/amc/en/domains/search/overview3.0/>.
- ⁹ WIPO Overview of WIPO Panel Views on Selected UDRP Questions, Third Edition, Bod 2.8.2. Dostupné zde: <https://www.wipo.int/amc/en/domains/search/overview3.0/>.
- ¹⁰ Rozhodnutí WIPO arbitrážního a mediačního centra Dell Inc. v. Radvar Computers LLC, sp. zn. D2007-1420, ze dne 24. 12. 2007, odst. 6.16, dostupné zde: <https://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions/html/2007/d2007-1420.html>.
- ¹¹ Rozhodnutí experta č. 630 ze dne 31. 7. 2019, dostupné zde: <https://domeny.soud.cz/html/cz/adr/decisions/00630.pdf>.
- ¹² Rozhodnutí experta č. 649 ze dne 8. 2. 2020, dostupné zde: <https://domeny.soud.cz/html/cz/adr/decisions/00649.pdf>.

JIŘÍ HARNACH

Aktuality z práva veřejných zakázek (červenec 2022)

Další **online semináře** naleznete:
www.epravo.cz/eshop
epravo.cz

AegisLaw

www.aegislaw.cz

#rostemesvami

Právo zaměstnanců být off-line

Nejen vypuknutí koronavirové krize, ale také neustále rostoucí pokrok na poli informačních a komunikačních technologií a všeobecné rozšíření používání digitálních nástrojů v pracovním prostředí vede ke stále větší popularitě a využívání práce z domova. To na jednu stranu znamená zvýšení flexibility a autonomie při rozvrhování pracovní doby, na druhou stranu ale také nežádoucí prodlužování pracovní doby a rozostření hranice mezi pracovní dobou a dobou odpočinku.

Řada zemí EU již práci z domova ve svých právních rádech reguluje, ale pouze některé státy (Belgie, Francie, Itálie či Španělsko) v právních předpisech výslovně přiznávají právo zaměstnanců odpojit se (tzv. Right to disconnect). Portugalským zaměstnavatelům s více než 10 zaměstnanci dokonce hrozí za kontaktování svých zaměstnanců mimo pracovní dobu pokuta, jelikož narušení soukromí zaměstnance zaměstnavatelem je považováno za závažný přestupek.

Evropská iniciativa k právu odpojit se

Na unijní úrovni v současnosti neexistuje žádný právní předpis, který by zakotvoval právo zaměstnanců odpojit se od digitálních nástrojů používaných k výkonu práce, a tak přišel Evropský parlament minulý rok s doporučením¹ adresovaným Komisi, aby přijala směrnici o právu odpojit se. Směrnice by měla upevnit dodržování základních práv a spravedlivých pracovních podmínek zaměstnanců, včetně spravedlivého odměňování, vymezení pracovní doby a rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem, a v neposlední řadě dodržování bezpeč-

nosti a ochrany nejen fyzického, ale také duševního zdraví při práci.

Evropský parlament ve svém doporučení odkazuje na stávající právní předpisy a judikaturu Soudního dvora EU ohledně rozlišení pracovní pohotovosti a doby odpočinku a toho, že zaměstnanec není povinen být zaměstnavateli k dispozici nepřetržitě. Obdobnou otázkou se minulý rok zabýval i český Ústavní soud,² který shledal porušení základního práva na spravedlivou odměnu za práci v případě stěžovatele – zaměstnance letiště. Ústavní soud se zaměstnance zastal po zamítavých rozsudcích obecných soudů, které mu nepřiznaly žádnou odměnu za neustálou a v podstatě okamžitou připravenost k zásahu i během jeho plánovaných přestávek na jídlo a oddech v práci.

Právo odpojit se v kontextu českého a slovenského zákoníku práce

Český zákoník práce právo zaměstnance odpojit se nezakotvuje explicitně, nicméně vychází ze striktního rozdělování mezi pracovní dobou (tj. dobou, kdy je zaměstnanec k dispozici zaměstnavate-

li a kdy je povinen vykonávat práci pro zaměstnavatele nebo být připraven na pracovišti k jejímu výkonu dle pokynů zaměstnavatele) a dobou odpočinku (tj. dobou, která není pracovní dobou).³ Zásadně proto není možné od zaměstnance mimo jeho pracovní dobu vyžadovat, aby byl zaměstnavateli k dispozici v době svého odpočinku, ledaže se jedná o pracovní pohotovost.

Pracovní pohotovostí je doba odpočinku (nezapočítává se do limitů pracovní doby), v níž je zaměstnanec připraven k případnému výkonu práce nad rámec rozvrhu svých pracovních směn, která může být držena pouze na místě odlišném od pracoviště zaměstnavatele.⁴ Pokud by zaměstnanec měl držet „pracovní pohotovost“ na pracovišti, nejednalo by se o pracovní pohotovost (jak ji definuje zákoník práce), ale taková doba by se započítávala do jeho pracovní doby.

Pracovní pohotovost musí zaměstnavatel se zaměstnancem sjednat, byť i jen ústně, a zaměstnanci za ni náleží odměna ve výši minimálně 10 % průměrného výdělku. Pokud v době pracovní pohotovosti skutečně dojde k výkonu práce, pracovní

A portrait of Danuše Nerudová, a woman with blonde hair, wearing a brown top, standing in front of a large window with a grid pattern. The lighting is warm and natural, coming from the window behind her.

„CHCI BÝT NADĚJÍ
NA LEPŠÍ ČASY.
PRO VÁS ÚSPĚŠNÉ
A PODNIKAVÉ,
ALE I PRO TY,
KTEŘÍ NEMĚLI
V ŽIVOTĚ ŠTĚSTÍ.“

Danuše

Proto kandiduji na prezidentku České republiky.

Děkuji Vám za podporu.

www.danusenerudova.cz

Kontakt pro dárce: Jana Horáková, 608 181 161, jana.horakova@nerudova.team

**DANUŠE
NERUDOVÁ**
prezidentka 2023

pohotovost se přerušuje a zaměstnanec nedostává odměnu za pracovní pohotovost, nýbrž má za tuto dobu výkonu práce nárok na mzdu včetně všech jejích složek, na které mu vznikne nárok (zejména na příplatek za práci přesčas a případně i za práci ve svátek, o víkendy nebo v noci).

Soudní dvůr EU práva zaměstnanců ještě rozšířil, když rozhodl, že pokud je zaměstnanec v rámci pracovní pohotovosti povinen reagovat na povolání zaměstnavatelem ve velmi krátké lhůtě (v daném rozhodnutí do 8 minut), musí být taková pracovní pohotovost považována za pracovní dobu.⁵ S ohledem na evropskou judikaturu je určitě na místě postavit na jisto, zda podmínky pro pracovní pohotovost a připravenost k zásahu požadované zaměstnavatelem (maximální doba reakce, maximální vzdálenost od pracoviště atp.) nejsou pro zaměstnance tak omezující, že by taková doba mohla být v případném sporu překlasifikována soudem na pracovní dobu.

Zajímavou problematikou je poté (ne) možnost kontaktování zaměstnance v době jeho dovolené. Pracovní pohotovost totiž v době dovolené konána být nemůže, jelikož souběh dovolené a pracovní doby je vyloučen, a to jak pojmově, tak i prakticky.⁶ Pokud i přesto zaměstnavatel nařídí zaměstnanci pracovní pohotovost v rozporu s právními předpisy či kolektivní smlouvou, vystavuje se uložení pokuty až do výše 400 000 Kč.⁷

Určitý náznak zakotvení práva odpojit se bylo možné najít v novele zákoníku práce týkající se zavedení pravidel pro práci z domova,⁸ jejíž projednávání však bylo s koncem předešlého volebního období ukončeno. Novela předvíдалa zákaz zaměstnavatele vyžadovat výkon práce zaměstnance pracujícího z domova v době mezi osmou hodinou večerní a šestou hodinou ranní, o sobotách, nedělích a po dobu svátků, ledaže by z povahy práce vyplývala nezbytnost práci v této době nařizovat.

Slovenský zákoník práce je naopak o krok napřed a právo být off-line explicitně zakotvil⁹ v březnu 2021. Zaměstnanci vykonávající práci z domova mají právo po dobu nepřetržitého odpočinku (není-li jim nařízena pracovní pohotovost, práce přesčas atp.) nepoužívat pra-

covní prostředky sloužící k výkonu práce z domova. Zaměstnavatel není oprávněn posoudit takové jednání, spočívající v odmítnutí vykonat práci či splnit pracovní pokyn v mimopracovní době, jako nesplnění povinnosti zaměstnance.

Co mohou v případě přijetí směrnice zaměstnavatelé očekávat?

Právo odpojit se by dle navržené směrnice mělo znamenat výslovně upravené právo zaměstnanců vypnout v mimopracovní době (komunikační) prostředky používané k práci a nereagovat na požadavky zaměstnavatele, aniž by jim za to hrozily jakékoli negativní důsledky nebo aniž by byli na základě využití svého práva diskriminováni. Součástí práva odpojit se by tedy měl být zejména zákaz diskriminace, ať už při náboru nových zaměstnanců či v rámci kariérního postupu zaměstnanců stávajících (tj. zákaz zvýhodnění zaměstnanců, kteří se svého práva odpojit vzdají a budou „vždy ve spojení“). Směrnice si klade za cíl také vyloučit hrozbu negativních důsledků pro zaměstnance, kteří svého práva odpojit se využijí.

Bude-li navrhovaná směrnice přijata v předloženém znění, budou členské státy povinny zajistit:

- ochranu zaměstnanců před viktimizací a negativními důsledky,
- zavedení mechanismů pro řešení stížností a případů porušení práva být off-line,
- přístup zaměstnanců k účinnému, rychlému a nestrannému řešení sporů, včetně zajištění nápravy,
- zavedení systému pro měření délky pracovní doby, který nebude zneužíván zaměstnavateli k provádění systematického dohledu nad zaměstnanci, a
- systém sankcí ukládaných zaměstnavatelům, kteří budou právo odpojit se porušovat.

Nicméně ani přijetí směrnice a její případná implementace by neměly vést k tomu, že by zaměstnanci nemohli v době svého odpočinku reagovat na telefonáty nebo jinou pracovní komunikaci od svých kolegů nebo zaměstnavatele a být tzv. on-line. To je za stávající právní úpravy i podle navrhované směrnice primárně ponecháno na rozhodnutí zaměstnance.

Podle našeho názoru je právo odpojit se možné dovodit již ze stávajícího znění zákoníku práce. Ani v současnosti by proto nemělo docházet k tomu, že by zaměstnavatel disciplinárně postihoval nebo jinak znevýhodňoval zaměstnance, který odmítne být on-line anebo kdykoliv k zastížení v rámci své doby odpočinku, a to samozřejmě s výjimkou dohodnuté doby pracovní pohotovosti.

Barbora Bugová, koncipientka

Radek Matouš, partner

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o.

EVERSHEDS
SUTHERLAND

Poznámky:

¹ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 obsahující doporučení Komise k právu odpojit se (2019/2181(INL)).

² Nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1854/20 ze dne 18. 10. 2021.

³ § 78 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

⁴ § 78 odst. 1 písm. h) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

⁵ Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 21. 2. 2018, sp. zn. C-518/15.

⁶ BRŮHA, Dominik. § 95 [Dohoda o pracovní pohotovosti]. In: VALENTOVÁ, Klára, PROCHÁZKA, Jan, JANŠOVÁ, Marie, ODROBILOVÁ, Veronika, BRŮHA, Dominik a kol. Zákoník práce. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2020, marg. č. 7.: (...) dovolená by mohla být požadovaným výkonem práce v době pracovní pohotovosti přerušena třeba jen na velmi krátkou dobu (v řádu několika málo hodin, či dokonce jen několika desítek minut), čímž by se čerpání dovolené muselo nutně vykazovat v hodinách.

⁷ § 15 odst. 1 písm. m) ve spojení s § 15 odst. 2 písm. b) [pro zaměstnavatele, kterým je fyzická osoba], § 28 odst. 1 písm. m) ve spojení s § 28 odst. 2 písm. b) [pro zaměstnavatele, kterým je podnikající fyzická osoba nebo právnická osoba] zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce.

⁸ Sněmovní tisk 1167.

⁹ § 52 odst. 10 zákona č. 311/2001 Z. z., zákoník práce.

Určení (ne)existence zástavního práva jako naturálního práva a jeho výmaz z katastru nemovitostí

Zástavní právo se může za určitých okolností stát naturálním právem, což má zásadní dopad z hlediska ochrany vlastnického práva, jak si vysvětlíme níže.

Příkladem budiž situace, kdy je zřízeno zástavní právo váznoucí na nemovité věci, a to k zajištění pohledávky zástavního věřitele na zaplacení kupní ceny. Následně bylo s vlastníkem nemovité věci, tj. s dlužníkem, který má povinnost zaplatit kupní cenu, vedeno insolvenční řízení, v rámci něhož byl schválen způsob oddlužení splněním splátkového kalendáře. A protože oddlužení bylo řádně splněno, insolvenční soud usnesením rozhodl mimo jiné o tom, že osvobozuje dlužníka (vlastníka nemovité věci) od placení pohledávek zahrnutých do oddlužení v rozsahu, v němž dosud nebyly uspokojeny, dále pohledávek věřitelů, k jejichž pohledávkám se v insolvenčním řízení nepřihlíželo, a pohledávek věřitelů, kteří své pohledávky do insolvenčního řízení nepřihlásili, ač tak měli učinit.¹

Zástavní věřitel v našem případě do insolvenčního řízení svou pohledávku nepřihlásil.

Je tedy otázkou, zda v důsledku osvobození dlužníka (vlastníka nemovité věci) od placení pohledávek ve smyslu § 414 insolvenčního zákona, tedy i od placení pohledávek zástavního věřitele, který svou pohledávku do insolvenčního řízení nepřihlásil, ač tak učinit měl, zaniklo zástavní právo sloužící k zajištění předmětné pohledávky zástavního věřitele či nikoliv.

Jelikož zástavní právo bylo zapsáno v katastru nemovitostí, právní úprava přiznává dlužníkovi dvě možnosti, jak se domoci výmazu zástavního práva. Obě možnosti jsou vyjmenované v § 1379 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. První odstavec tohoto zákonného ustanovení stanoví výslovnou povinnost zástavního věřitele bez zbytečného odkladu požádat o výmaz zástavního práva

(z katastru nemovitostí). Druhý odstavec téhož zákonného ustanovení pak dává oprávnění samotnému dlužníkovi být v tomto aktivní a podat návrh na výmaz zástavního práva. V tomto případě ale musí dlužník podat nejprve tzv. určovací žalobu dle § 80 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, kterou se lze domáhat určení, zda zde právo je či není, pokud na takovém určení existuje naléhavý právní zájem.

Dlužník se tak v našem případě obrátil na zástavního věřitele s výzvou k poskytnutí součinnosti za účelem výmazu zástavního práva, což zástavní věřitel odmítl. Zástavní věřitel byl názoru, že zástavní právo nezaniklo a že tudíž není dán důvod pro jeho výmaz z katastru nemovitostí. Dlužníkovi nezbylo nic jiného, než se obrátit na soud s žalobou o určení neexistence zástavního práva.

Soud první instance dospěl k závěru, že pohledávka, od jejíhož placení byl dlužník rozhodnutím insolvenčního soudu osvobozen, v neuhrazeném rozsahu nezaniká, získává však podobu naturálního obligace obdobně, jako pohledávky promlčené a jako takové je v soudním nebo jiném řízení již nelze věřiteli přiznat.

Soud první instance měl ovšem dále za to, že je na místě přihlídnout k právnímu názoru obsaženému v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 3. 2019, sp. zn. 21 Cdo 3731/2018. Dle tohoto usnesení zástavní právo promlčením zastavené pohledávky nezaniká a promlčení zastavené pohledávky nemá na existenci zástavního práva k této pohledávce žádný vliv. Zástavní právo pak dle tohoto usnesení nadále přetrvává v obou svých funkcích, kdy zejména zůstává zachována jeho funkce uhrazovací. Ani promlčení pohledávky věřiteli nebrání v realizaci jeho zástavního práva.

Tento názor Nejvyššího soudu je pak nezbytné dle soudu první instance vztáhnout nejen na situaci, kdy došlo k vlastnímu promlčení zajištěné pohledávky, nýbrž i na situaci, ve které tato pohledávka podléhá stejnému režimu jako pohledávka promlčená, tedy i na tuto naši projednávanou věc. Z tohoto důvodu soud první instance žalobu o určení neexistence zástavního práva zamítl.

Nutno podotknout, že příslušná soudkyně soudu první instance rozhodující tento spor se nechala slyšet, že judikatorně tato záležitost ještě nebyla nikdy v minulosti řešena. Tím jasně deklarovala, že zde nevidí důvod pro určení neexistence zástavního práva.

Pokud by dlužník tento závěr soudu prvního stupně nenapadl odvoláním, znamenalo by to, že jeho nemovitá věc by byla i nadále zatížena zástavním právem, které však nebude možné nikdy s úspěchem uplatnit. Zástavní věřitel by se tak nikdy v budoucnu nemohl domáhat prodeje nebo jiného zpeněžení zástavy (nemovité věci) a dlužník by i nadále byl omezen ve výkonu svého vlastnického práva, když by se svou nemovitou věcí nemohl volně disponovat. Pomineme-li situaci, kdy by dlužník svůj dluh vůči zástavnímu věřiteli dobrovolně uhradil.

Jedná se o zcela absurdní situaci, kdy je v katastru nemovitostí zapsáno zástavní právo smluvní, které nebude možno nikdy úspěšně vykonat. Ve svém důsledku se nepochybně jedná o nepřípustný zásah do ústavně zaručeného vlastnického práva.²

Jak jsem již zmínil, jedná se o záležitost, která judikatorně prozatím řešena nebyla. V rozhodovací praxi obecných soudů lze nalézt pouze judikáty vztahující se k otázce promlčení zástavního práva. Za

zmínku stojí závěry obsažené v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 21. 12. 2010, sp. zn. 21 Cdo 2185/2009, které dlužník použil per analogiam v rámci svého odvolání proti rozsudku soudu první instance:

„Prokáže-li zástavní dlužník, že zástavní věřitel uplatnil (může uplatnit) právo na uspokojení zajištěné pohledávky z výtěžku zpeněžení zástavy (teprve) po uplynutí stanovené doby, a dovolá-li se promlčení zástavního práva, nelze zamítnout jeho žalobu o určení, že tu (promlčené) zástavní právo není, jen s poukazem na to, že promlčení není důvodem zániku zástavního práva a že promlčené zástavní právo „ani po zamítavém pravomocném rozhodnutí soudu nezaniká“ a je toliko „oslabené o tzv. nárok a jedná se o tzv. naturální právo“. Jestliže se zástavní dlužník dovolal (důvodně) promlčení zástavního práva, je totiž nepochybné, že zástavní věřitel se již nemůže domoci prodeje nebo jiného zpeněžení zástavy, a tedy ani uspokojení zajištěné pohledávky z výtěžku zpeněžení zástavy, a že zástavní právo nemůže nadále (ani v budoucnu) být způsobilým právním prostředkem pro uspokojení zajištěné pohledávky. Opačný názor ve svých důsledcích popírá význam promlčení zástavního práva ...

Nejvyšší soud ČR z uvedených důvodů dospěl k závěru, že jsou ve smyslu ustanovení § 80 písm. c) o. s. ř. splněny předpoklady pro určení, že zástavní právo tu není, dovolal-li se zástavní dlužník důvodně promlčení zástavního práva a je-li na takovém určení naléhavý právní zájem“.

Dále, z textu § 414 odst. 4 insolvenčního zákona, ve znění účinném do 31. 5. 2019, vyplývá, že pouze věřitelům, kteří svou pohledávku zajištěnou zástavním právem přihlásili do insolvenčního řízení a jejichž pohledávka byla následně zjištěna v insolvenčním řízení, zůstává v případě osvobození dlužníka od placení pohledávek zachována možnost realizovat zástavní právo po skončení insolvenčního řízení, pokud ovšem nedošlo ke zpeněžení zástavy již v průběhu insolvenčního řízení.

V této souvislosti lze odkázat na odborný komentář,³ který zastává názor, že pokud zajištěný věřitel svou zajištěnou pohledávku v insolvenčním řízení řádně a včas neuplatní, bude se osvobození dlužníka od povinnosti plnit neuhrazené části

závazků vztahovat i na zajištěnou pohledávku, včetně zajištění.

Jak již bylo shora uvedeno, v našem případě zástavní věřitel svou pohledávku do insolvenčního řízení nepřihlásil. Odvolací soud pak dospěl k závěru, že osvobození od placení pohledávek zástavního věřitele přiznané dlužníkovi v insolvenčním řízení se vztahuje i na zástavní právo zajišťující pohledávku zástavního věřitele, od jejíhož placení byl dlužník osvobozen.

Jinými slovy lze říci, že pohledávka, od jejíhož placení byl dlužník osvobozen v insolvenčním řízení, se stává naturální obligací a zástavní právo, o jehož existenci se jedná v tomto řízení, se stává naturálním právem.

Zástavní právo sice jakožto naturální právo nezaniká, nicméně zástavní věřitel se již nemůže domoci prodeje nebo jiného zpeněžení zástavy a tedy ani uspokojení zajištěné pohledávky z výtěžku zpeněžení zástavy. Zástavní právo proto nemůže nadále (ani v budoucnu) být způsobilým právním prostředkem pro uspokojení zajištěné pohledávky. Za této situace je zcela namístě žaloba na určení neexistence zástavního práva.

Odvolací soud se vypořádal též s odkazem soudu první instance na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 3. 2019, sp. zn. 21 Cdo 3731/2018, a to tak, že není na projednávanou věc přílehlavý, jelikož toto usnesení se nezabývalo problematikou existence zástavního práva po osvobození dlužníka od placení pohledávky zajištěné zástavním právem. Přestože pohledávka promlčená má režim naturální obligace, což platí i pro pohledávku, od jejíhož placení byl dlužník osvobozen, tak nelze otázku existence zástavního práva po osvobození dlužníka od placení pohledávky zajištěné zástavním právem posuzovat dle judikatury řešící pouze vztahy vyplývající z promlčení vlivem uplynutí promlčecí doby.

Naléhavý právní zájem na určení neexistence zástavního práva pak vyplývá ze skutečnosti, že zástavní věřitel odmítl dlužníkovi před podáním žaloby poskytnout součinnost k výmazu zástavního práva z katastru nemovitostí, přičemž tímto rozsudkem bude zcela vyřešen spor mezi účastníky a bude proveden výmaz zástavního práva z katastru nemovitostí.

Může nastat samozřejmě i ta situace, že zástavní věřitel včas a řádně svou pohledávku v rámci insolvenčního řízení přihlásil, načež dlužník plnil splátkový kalendář, čímž tak pohledávka zástavního věřitele byla alespoň částečně uhrazena. Zbývající část pohledávek se stává naturálními obligacemi. I v takovém případě však dlužník nebude disponovat žádným právním titulem opravňujícím jej k tomu, aby podal návrh na výmaz zástavního práva z katastru nemovitostí.

Zástavní věřitel by měl v obou případech brát v potaz skutečnost, že právo (na výmaz zástavního práva z katastru nemovitostí) stojí na straně dlužníka. Zástavní věřitel by tudíž měl být v této věci aktivní a podat předmětný návrh na výmaz zástavního práva sám nebo minimálně dlužníkovi poskytnout nezbytnou součinnost. V opačném případě totiž bude čelit určovací žalobě s rizikem náhrady nákladů soudního řízení.

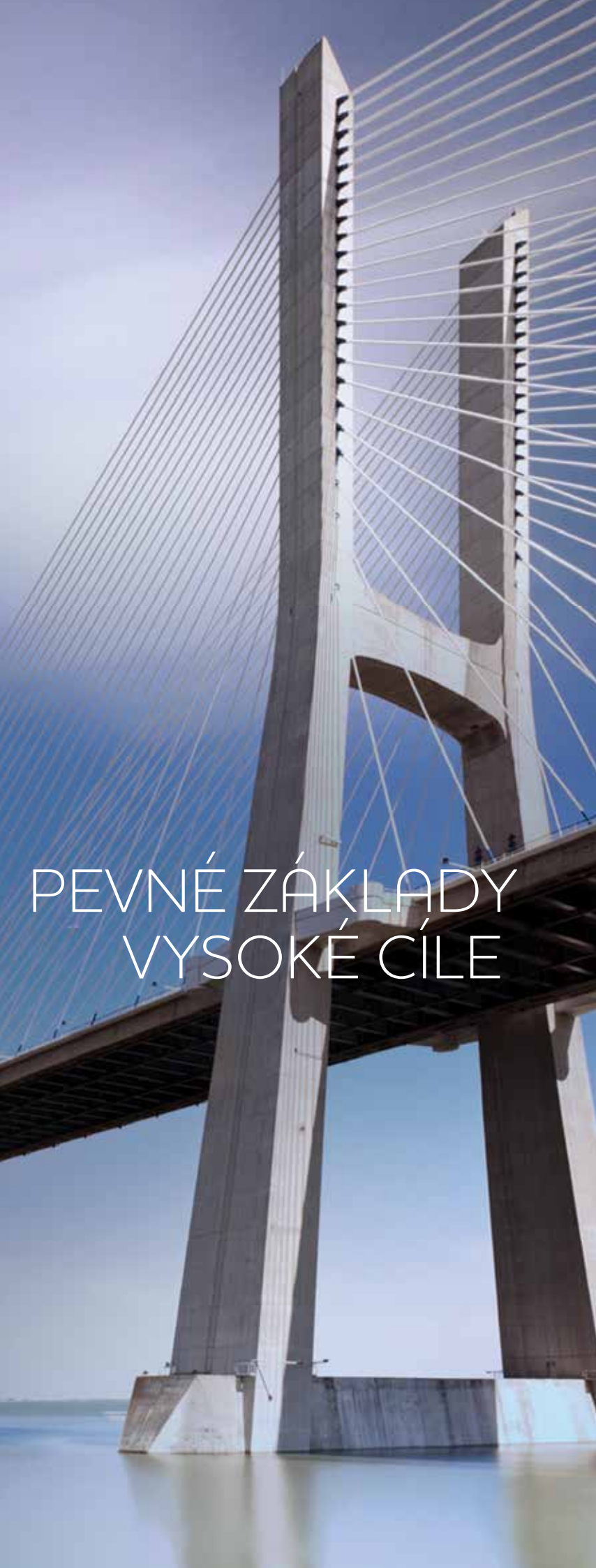
Ve vztahu ke shora uvedenému lze tedy uzavřít, že zástavní právo sice nezaniká (existuje), nicméně s ohledem na to, že má povahu naturálního práva, může se zástavní dlužník úspěšně domáhat jeho neexistence u soudu. Zástavní dlužník následně získá právní titul (rozsudek soudu), na jehož podkladě dojde k výmazu zástavního práva z katastru nemovitostí.

JUDr. Michal Božek, advokát
HKDW HOLASEK s.r.o., advokátní kancelář

Poznámky:

- ¹ Viz § 414 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).
- ² Článek 11 Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.
- ³ Viz Kozák, J., Brož J., Dadam, A., Stanislav, A., Strnad, Z., Zrůst, L., Žilavský, M. Insolvenční zákon. Komentář. 4. vydání, Wolters Kluwer, rok 2018.

PEVNÉ ZÁKLADY
VYSOKÉ CÍLE

**DUNOVSKÁ
& PARTNERS**

**BANKOVNICTVÍ A FINANCE
INSOLVENCE
FINANČNÍ RESTRUKTURALIZACE
FÚZE A AKVIZICE
KORPORÁTNÍ PRÁVO
NEMOVITOSTI
SOUDNÍ SPORY**

Individuální a aktivní přístup, výjimečná kvalita práce a osobní účast partnerů kanceláře na řešení případů je to, co nás odlišuje od konkurence a umožňuje nám dlouhodobě zachovávat nejvyšší standardy. Proto jsou klienti ochotni svěřit nám ty nejsložitější případy a důvěřovat našemu úsudku. Důvěřujte i Vy.

www.dunovska.cz

Přehled vybrané obchodněprávní judikatury za období roku 2021

Cílem tohoto článku je shrnutí vybrané obchodněprávní judikatury Nejvyššího soudu za období roku 2021, nejedná se o vyčerpávající shrnutí judikatury, ale toliko o vybrané judikáty Nejvyššího soudu, na které by autor tohoto článku jeho prostřednictvím rád upozornil čtenáře EPRAVO.CZ Magazine.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 3. 2021, sp. zn. 21 Cdo 2114/2019

Předmětem tohoto rozsudku Nejvyššího soudu je velmi důležitá otázka zastoupení podnikatele při právních jednáních činěných ve vztahu k zaměstnancům v souvislosti se skončením pracovního poměru, v rozhodovaném případě byl zaměstnavatel fyzickou osobou, závěry rozsudku jsou však dle názoru autora článku použitelné i pro zastoupení podnikatele – právnické osoby (obchodní korporace).

V projednávané věci se konkrétně jednalo o spor o platnost okamžitého zrušení z důvodu neomluvených absencí na straně zaměstnance. Okamžité zrušení za zaměstnavatele (fyzickou osobu) podepsala účetní zaměstnavatele s tím, že nebylo žádným dalším způsobem doloženo její oprávnění toto právní jednání v zastoupení zaměstnavatele učinit.

Právě tato skutečnost byla jedním z důvodů, proč zaměstnanec napadl platnost okamžitého zrušení, kdy mimo jiné tvrdil, že nebylo doloženo oprávnění účetní dotčené okamžité zrušení pracovního poměru podepsat. Žalovaný zaměstnavatel naopak tvrdil, že oprávnění účetní takového právní jednání učinit vyplývá z ustanovení § 430 odst. 1 občanského zákoníku neboť „ji právě jako podnikatel při provozu obchodního závodu pověřil určitou činností.“¹

Soudy prvního a druhého stupně se pak ztotožnily s názorem žalobce a shodně rozhodly, že okamžité zrušení pracovního poměru je neplatné právě pro nedostatek zástupčího oprávnění zástupce žalovaného (účetní) v této věci.

Nejvyšší soud pak k dovolání žalovaného v této věci uvedl, že je nutné rozlišit mezi zákonným zastoupením podnikatele ve smyslu § 430 odst. 1 občanského zákoní-

ku a smluvním zastoupením podnikatele na základě udělené plné moci ve smyslu § 441 a násl. občanského zákoníku, kdy tyto typy zastoupení podnikatele se liší mimo jiné v důsledcích překročení zástupčího oprávnění.

V případě překročení zákonného zástupčího oprávnění podnikatele zavazuje právní jednání zastoupeného, pokud překročení schválí bez zbytečného odkladu,² což platí i v případě, kdy za jiného právně jedná osoba, která k tomu není oprávněna. V případě překročení zástupčího oprávnění smluvního zástupce platí, že překročí-li zmocněnec zástupčí oprávnění a nesouhlasí-li s tím zmocnitel, oznámí to osobě, s kterou zmocněnec právně jednal bez zbytečného odkladu, neučiní-li tak, má se za to, že právní jednání schválil.³

Ve vztahu ke konkrétnímu případu pak nebylo smluvní zastoupení žalovaným

tvrzeno a Nejvyšší soud se tak zabýval otázkou překročení zástupčího oprávnění zákonného zástupce, kdy uzavřel že „nelze považovat za obvyklé, že by s výkonem těchto činností (činnost účetní) byl spojen též výkon personální agendy podnikatele, tím méně v takovém rozsahu, že by s jejím výkonem bylo možno obvykle spojovat též jednatelské oprávnění k právnímu jednání směřujícímu k uzavření nebo rozvázání pracovního poměru se zaměstnanci podnikatele“⁴ a v této části se tak ztotožnil se závěry odvolacího soudu.

Následně však Nejvyšší soud v této věci uzavřel, že se odvolací soud nedostatečně zabýval právě rozebíranou možností ratihabice překročení zástupčího oprávnění zákonného zástupce podnikatele, kdy toto překročení mohl podnikatel bez zbytečného odkladu schválit a byl by dotčeným okamžitým zrušením zavázán sám. Z tohoto důvodu pak Nejvyšší soud rozhodl o zrušení obou rozhodnutí soudů prvního a druhého stupně v této věci a vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Závěr: Přestože není projednávána věc definitivně ukončena, uvedené rozhodnutí Nejvyššího soudu představuje dle názoru autora článku další důležitý kousek do mozaiky způsobu zastupování podnikatele při právních jednáních jakož i důležité shrnutí následků případného překročení zástupčího oprávnění zákonného / smluvního zástupce podnikatele.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 27 Cdo 1873/2019

V předmětné věci se Nejvyšší soud zabýval zřídka judikovanou otázkou platnosti ujednání obsažených v uzavřené akcionářské dohodě, kdy přestože se jedná o věc podléhající předchozí právní úpravě, jedná se o důležité rozhodnutí stanovující možné limity ujednání obsažených právě v akcionářských dohodách.

Konkrétně se v dané věci jednalo o výklad ustanovení akcionářské dohody, které jednotlivé akcionáře zavazovalo v případě potřeby zajistit financování v potřebné výši příslušné společnosti uvedené v dohodě, a to na základě dohody členů představenstva o potřebné výši finančních prostředků a následně uzavřené smlouvy o půjčce těchto finančních

prostředků a nesplnění tohoto závazku bylo zajištěno smluvní pokutou, již byla příslušná smluvní strana, v prodlení se splněním své povinnosti, povinna uhradit.

Uvedené ujednání akcionářské dohody pak bylo soudy prvního a druhého stupně posouzeno jako neplatné s tím, že „rozhodnutí o tom, jakým způsobem bude financován provoz společnosti, je součástí řízení podnikatelské činnosti společnosti, tedy jejího obchodního vedení, jehož zabezpečení náleží bez dalšího představenstvu (§ 192 odst. 1 věta první obch. zák.). Ustanovení § 194 odst. 4 in fine obch. zák. přitom zapovídá, aby kdokoli (včetně akcionářů) uděloval představenstvu pokyny týkající se obchodního vedení společnosti.“⁵

Nejvyšší soud pak k dovolání podanému žalobcem provedl výklad dotčeného ustanovení akcionářské dohody ve smyslu § 266 obchodního zákoníku a stanovil následující limity ujednání obsažených v akcionářských dohodách:

- akcionáři se mohou dohodnout na tom, že se u členů představenstva přimluví za konkrétní řešení určité záležitosti spadající do obchodního vedení. Tedy, že předestrou představenstvu (jeho členům) svůj názor či argumenty, jimiž představenstvo sice nebude vázáno, ale jež může vzít v úvahu při svém rozhodování;
- akcionáři se rovněž mohou zavázat, že bude dosaženo konkrétního výsledku, tedy např. že představenstvo v určité záležitosti přijme určité rozhodnutí. „V takovém případě nejde o závazek přimluvy, ale o převzetí odpovědnosti za určitý výsledek. Ani takové ujednání nelze považovat automaticky za odporující zákonu.“⁶

Při vztažení výše uvedených limitů na realie konkrétního případu pak Nejvyšší soud judikoval, že je v případě posuzování konkrétní dohody akcionářů vždy nutné posoudit úmysl stran při uzavírání této dohody s tím, že ve vztahu k poměrům běžného financování společnosti představuje závazek udělit pokyn členům představenstva k přijetí rozhodnutí o uzavření konkrétní smlouvy neplatný závazek a naopak pokud by se jednalo o financování spíše strategického charakteru, je možné v této věci dovodit působnost valné hromady k udělení příslušné

ho pokyny a není tedy možné dovodit, že by příslušné ujednání v akcionářské dohodě bylo neplatné.

Vzhledem ke skutečnosti, že se odvolací soud dle názoru Nejvyššího soudu nedostatečně zabýval výkladem obsahu závazku obsaženého ve sporném ustanovení akcionářské dohody, posoudil Nejvyšší soud závěr o neplatnosti ujednání obsaženého v akcionářské dohodě jako předčasný a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Závěr: Uvedený rozsudek Nejvyššího soudu je rozsudkem z velmi málo judikované oblasti akcionářských dohod a jako takový přináší cenné závěry a vzhledy Nejvyššího soudu do posuzované oblasti platnosti akcionářských dohod a ujednání v nich obsažených.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 4. 2021, sp. zn. 27 Cdo 3424/2019

V dané věci provedl Nejvyšší soud další doplňující výklad judikatury Nejvyššího soudu ve vztahu k platnosti konkurenční doložky sjednané dle občanského zákoníku mezi smluvními stranami v souvislosti s ukončením účasti a spolupráce žalovaného ve vybraných společnostech, v kterých žalovaný před uzavřením transakce vystupoval v postavení akcionáře / člena dozorčí rady a zaměstnance.

Předmětem konkrétního sporu projednávaného Nejvyšším soudem v této věci byl nárok žalobce na úhradu smluvní pokuty v celkové výši 14 500 000 Kč právě z titulu porušení zákazu konkurence vyplývajícího z uzavřené konkurenční doložky.

Uplatněný nárok na úhradu smluvní pokuty soudy prvního a druhého stupně zamítly s tím, že dle odůvodnění rozhodnutí odvolacího soudu nebyla konkurenční doložka platně sjednaná neboť 1) neobsahovala výslovně sjednanou finanční náhradu za plnění povinností vyplývajících z této doložky, a tudíž omezuje zavázanou stranu více, než vyžaduje potřebná ochrana oprávněné strany⁷ a 2) zakázaný okruh činností v rámci konkurenční doložky je příliš široký a neurčitý.⁸

Proti zamítavým rozsudkům soudů prvního a druhého stupně se dovolatelka bránila podaným dovoláním, dle kterého

soudy provedly výklad konkurenční doložky příliš formalisticky, nepřihlédly při jejím výkladu k vůli stran a obecně postupovaly v rozporu s § 574 občanského zákoníku, dle kterého je třeba hledět na právní jednání spíše jako platné než jako neplatné.

Nejvyšší soud pak dovolatelce v této věci přisvědčil, když judikoval, že „Ujednání o konkurenční doložce zpravidla obsahuje konkrétní výši finančního plnění, jímž má být povinnému z konkurenční doložky kompenzováno její dodržování. Sjednanou výši finančního plnění je (současně s dalšími kritérii) obvykle poměřována přiměřenost dočasného omezení práva zavázané strany vykonávat určitou činnost. Zákon nicméně takové ujednání nevyžaduje a jeho absenci nijak nesankcionuje.“⁹ a současně uvedl, že finanční plnění nemusí být výslovně obsaženo v konkurenční doložce, ale může vyplývat z konkrétních okolností daného případu a „při posouzení přiměřenosti konkurenční doložky (je) nutné vycházet z celkové úpravy vzájemných práv a povinností stran, z již poskytnutých plnění a z dalších významných okolností, na jejichž základě lze vyhodnotit poměr mezi omezeními zavázané strany a potřebou ochrany strany oprávněné.“¹⁰

Ve vztahu k rozsahu a určitosti zakázaných konkurenčních ujednání pak Nejvyšší soud uvedl, že odvolací soud pochybil, když nepodrobil výklad zakázaných konkurenčních ujednání pravidlům obsaženým v občanském zákoníku, konkrétně § 556 a násl. občanského zákoníku.

Vzhledem k uvedenému tak Nejvyšší soud zrušil zamítavá rozhodnutí obou soudů prvního a druhého stupně a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení s tím, že tento soud bude nyní rozhodovat jako soud prvního stupně, neboť se jedná o spor ve smyslu § 9 odst. 2 písm. f) / § 9 odst. 2 písm. j) občanského soudního řádu, ke kterému jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy a původní rozhodnutí této věci ze strany okresního soudu jako soudu prvního stupně mohlo mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Závěr: Komentované rozhodnutí Nejvyššího soudu poskytuje smluvním stranám korporátních transakcí při sjednávání v praxi často užívaných konkurenčních doložek cenný náhled Nejvyššího soudu na určitost výčtu zakázaných konkurenčních činností a konkrétnosti výše finanční náhrady za dodržování omezení

plynoucích ze sjednaného zákazu konkurence. ©

Mgr. Petr Vrbka, advokát

Doležal & Partners s.r.o., advokátní kancelář

DOLEŽAL
& PARTNERS

Poznámky:

- ¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 3. 2021, sp. zn. 21 Cdo 2114/2019.
- ² Srov. § 440 odst. 1 občanského zákoníku.
- ³ Srov. § 446 občanského zákoníku.
- ⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 3. 2021, sp. zn. 21 Cdo 2114/2019.
- ⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 27 Cdo 1873/2019.
- ⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 27 Cdo 1873/2019.
- ⁷ Srov. § 2975 odst. 3 občanského zákoníku.
- ⁸ Srov. § 2975 odst. 1 občanského zákoníku.
- ⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 4. 2021, sp. zn. 27 Cdo 3424/2019.
- ¹⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 4. 2021, sp. zn. 27 Cdo 3424/2019.

EVA DOLEŽALOVÁ

Framing v online prostředí a právo na sdělování autorských děl veřejnosti

Další **online semináře** naleznete:

www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

NEDELKA KUBÁČ ADVOKÁTI

Specialisté na hospodářskou soutěž.

hospodářská soutěž

energetika

veřejné zakázky

compliance

Praha Bratislava

www.nklegal.eu

Whistleblowing, pokus r. 2022 – krok správným směrem, byť stále s významnými přešlapy

Nová vláda, nový rok, nový návrh zákona na ochranu oznamovatelů

Dne 29. 4. 2022 byl do mezirezortního řízení předložen vládní návrh zákona o ochraně oznamovatelů,¹ transponující tzv. whistleblowing směnici.² O směrnici i předchozím návrhu zákona bylo řečeno mnohé, proto jen ve stručnosti. Směrnice, jejíž transpoziční lhůta uplynula v prosinci 2021, přikazuje členským státům přijmout zákon pro zřízení interních a externích kanálů pro hlášení porušení některých zákonů. Předchozí vláda předložila svůj návrh jako sněmovní tisk 1015, a jak se stalo v minulých letech nešvarem některých implementačních zákonů z pera úředníků ministerstva spravedlnosti,³ zatížila transpozici vyšší než rozumnou mírou tzv. „gold-platingu“, tedy zpřísnění pravidel nad rámec evropského standardu.⁴

Samotné zpřísnění nemusí být vždy na škodu, pokud je promyšlené a neztěžuje pozici či dokonce nesnižuje konkurenceschopnost adresátů norem, tedy zejména obchodních společností. Pokud gold-pla-

ting poškozuje účastníky z jiných členských států, jedná se o problém, který EU řeší mechanismy pro odstraňování překážek vstupu na jednotný trh; u nás však zhusta gold-platingové snahy poškozuji zejména nebo výlučně české společnosti, do čehož EU obvykle nezasahuje, neboť to není předmětem jejího zájmu.

Pojďme se tedy podívat, zda jsme se po lekci za nesprávnou implementaci IV. AML směrnice zákonem č. 37/2022 Sb., kterou nynější vláda po té předchozí narychlo předělává, poučili a při transpozici whistleblowing směrnice se vyhneme nedůvodné administrativní zátěži.

Odpověď na vytýčenou otázku je částečně pozitivní, neboť skutečně dochází k jistému nezanedbatelnému odklonu od gold-platingových praktik, alespoň na úrovni těch na první pohled viditelných případů. S ohledem na skutečnost, že aktuální návrh zákona je pouze upraveným návrhem předchozí vlády, je odklon od snah zpřísnovat lokálně evropské předpisy jasně viditelný, byť některé méně zjevné případy gold-platingu v aktuálním zákoně zůstaly neodhaleny.

U podstatných parametrů již nebude me papežštější než papež

V první řadě je chvályhodné, že v samotné definici oznámení, jež je předmětem ochrany navrhovaným zákonem, došlo k jejímu sladění s definicí obsaženou ve whistleblowing směrnici. Definice oznámení se tak již nevztahuje na jakýkoliv přestupek, ale pouze na přestupky v oblastech směrnici chráněných evropskými právními předpisy, jejichž výčet je uveden v § 2 odst. 2 návrhu zákona a odpovídá implementované směrnici. Původní, značně širší návrh totiž počítal s tím, že předmětem oznámení mohou být jakékoliv přestupky, což by jistě extenzivně zatěžovalo nejen ministerstvo spravedlnosti v pozici veřejnoprávního orgánu pro přijímání oznámení, ale i soukromoprávní adresáty normy.

Rovněž je potěšující, že povinnosti zřizovat interní oznamovací systém zůstanou ušetřeni (opět zcela shodně se směrnici) zaměstnavatelé s méně než 50 pracovníky (kdy mezi pracovníky se kromě zaměstnanců a jmenovaných či volených členů orgánů počítají také např. pro za-

městnavatele působící OSVČ, dobrovolníci či stážisté). Původní návrh z ledna loňského roku počítal s tím, že interní oznamovací systém budou muset implementovat i zaměstnavatelé s 25 a více pracovníky, což by pro malé podnikatele, zejména s ohledem na personální a technické požadavky pro provoz interního oznamovacího systému, jistě znamenalo nedůvodné excesivní náklady disproporční k jejich zdrojům.

Přehlednuté rezervy návrhu

Návrh zákona naopak nedostal změn tam, kde gold-plating neprosvítá na první pohled. Zůstává otázkou, nakolik je to úmysl navrhovatele zákon zpřísnit, či zda se jen jedná o nedomyšlený dopad navržené textace. Konečným důsledkem návrhu je však zpřísnění směrnice povinností s negativním dopadem na náklady českých podnikatelů, ale např. i zahraničních akcionářů českých společností.

Prvním případem je lhůta na prošetření podnětu, resp. na poskytnutí odpovědi oznamovateli. Zde směrnice bez dalšího určuje lhůtu tři měsíců,⁵ kterou navrhovatel zákona přeměřil dvojím metrem. Pro externí systém, tedy ten, který bude ve smyslu § 14 písm. b) návrhu zákona provozovat samo ministerstvo navrhující znění zákona, si ministerstvo navrhlo v ust. § 17 odst. 1 návrhu zákona skutečně lhůtu 3 měsíců. Pokud jde ale o povinnost pro podnikatele a jiné subjekty a adresáty soukromého práva, počítá se se lhůtou třetinovou, konkrétně 30 dní. Jistě, navržené ustanovení sice počítá s možností dvakrát lhůtu prodloužit (tedy až na 90 dní), a k tříměsíční metě se tak dostane také, nicméně tuto možnost návrh zákona jednak podmiňuje zákonným důvodem (musí zde být dán důvod skutkové nebo právní složitosti), a jednak je nezbytné o každém prodloužení, včetně důvodů, které k prodloužení vedou, písemně vyrozumět oznamovatele (§ 12 odst. 3 návrhu zákona). Navrhovatel zákona tak volí laxnější a administrativně jednodušší přístup pro státní správu (rozuměj „sám pro sebe“), byť by ze zákona měl být tento ústřední orgán státní správy vybaven dostatečnou odborností, a měl by ve smyslu správního řádu postupovat tak, aby nevznikaly nedůvodné prodlevy či průtahy. Naopak ale ministerstvo navrhuje nadměrně za-

tížit (nejen) podnikatele zcela zbytečnou administrativou vyhotovování oznámení o prodloužení lhůty, jeho odůvodňováním a doručováním oznamovateli.

Aby byla tato nevyváženost ještě lépe ilustrována, je zajímavé si všimnout toho, že ministerstvo jako předkladatel zákona, který píše na míru samo sobě, počítá s vytvořením nového útvaru s minimálně 10 novými pozicemi zaměstnanců specializovaných výlučně na agendu podle návrhu zákona, kterou ministerstvo odhaduje na 8-70 podnětů měsíčně.⁶ Vzhledem k tomu, že tito noví zaměstnanci nebudou oprávněni vést investigaci, očekává se od nich toliko právní posouzení podnětu a rozhodnutí, zda existuje podezření z porušení právní povinnosti a tedy, zda případ postoupí věcně přístupnému orgánu, či zda se nebude oznámením jako nedůvodným zabývat a bez dalšího opatření založí,⁷ a to ve lhůtě tří měsíců. Naopak, u soukromoprávního adresáta návrhu zákona se očekává, že během 30 dní oznámení nejen právně zhodnotí, ale též věcně prošetří a navrhne opatření v souladu s právním řádem a vnitřními předpisy,⁸ a pouze u věcně či právně obtížnějších případů lhůtu prodlouží (s již zmiňovanou notificační povinností oznamovateli). Pokud uvážíme, že řada soukromoprávních adresátů např. z průmyslového sektoru jistě nebude mít odborníky na právní hodnocení či forenzní metody vyšetřování, a pokud má smyslu a účelu zákona dostát, musí tyto kompetence interně nebo externě zajistit, je toto zvýhodnění profesionální státní správy oproti subjektům soukromého práva zarážející a líceměrné. Dávalo by tedy smysl lhůtu koncipovat právě naopak, u soukromoprávních adresátů zákona ve lhůtě do tří měsíců, a u profesionálního úřednického tělesa ve lhůtě srovnatelné se lhůtami podle § 71 odst. 3 správního řádu, tedy ve lhůtě 30 dní, resp. 60 dní v odůvodněných případech.

Druhým neodhaleným, a přitom bezdůvodně zatěžujícím příkladem gold-platingu je skutečnost, že osobou pověřenou pro přijetí a investigaci oznámení a návrhu vhodných opatření (tzv. „příslušná osoba“ – viz ust. § 10 návrhu zákona) má být pouze fyzická osoba. Opět můžeme poukázat na rozpor „státní“ a „soukromé“, kde pro potřeby státního systému pro příjem a vyřizování oznámení sice budou vyčleněni (resp. nově najati) za-

městnanci pověřeni pro vykonávání činností podle navrženého zákona, nicméně ve vztahu k oznamovateli pak vystupuje jako protistrana výlučně ministerstvo a zákon ukládá povinnosti pouze ministerstvu (a ani tomu nemůže být jinak); ministerstvo oznámení přijímá (§ 16 odst. 1 návrhu zákona), posuzuje (§ 17 odst. 1 návrhu zákona), a rozhoduje o tom, jak s oznámením bude naloženo (§ 17 odst. 2 a 3 návrhu zákona). Nově najímaní zaměstnanci ministerstva budou chráněni služebním zákonem a za porušení navrženého zákona jim nehrozí žádná sankce.

Naproti tomu soukromoprávní adresát navrženého zákona musí označit již zmíněnou „příslušnou osobu“ jakožto osobu fyzickou,⁹ uvést její jméno a kontaktní údaje, a tato fyzická osoba se pak stává „samostatnou jednotkou“ odpovědnou za správné fungování systému. Zákon jí ukládá řadu specifických povinností a to do té míry, že jí za porušení některých povinností podle návrhu zákona hrozí pokuta až 100 000 Kč. Nikoliv povinnému subjektu, ale pověřené osobě, tedy obvykle zaměstnanci povinné osoby.

Zde je vhodné podotknout, že ani čl. 23 transponované směrnice neodůvodňuje ukládání sankcí příslušné osobě, a i zde by bylo vhodnější (a především v českém právním řádu obvyklejší) ukládat sankce právníkům osobě za nedostatečně implementovaný whistleblowing systém, nebo přinejmenším rozlišovat, jestli příslušná osoba porušila zákon v zájmu (nebo třeba pod nátlakem) povinného subjektu, nebo zda se o porušení zákona z důvodu na straně příslušné osoby z vlastního selhání nebo pohnutek. V každém případě lze jen doporučit zejména podnikatelům, kteří budou sjednávat se svým zaměstnancem tuto novou pracovní náplň, aby s obsahem zákonných povinností a aplikovatelných veřejnoprávních sankcí za nedodržení navrženého zákona tohoto svého zaměstnance dostatečně průkazně seznámili ve smyslu § 9. písm. c) návrhu zákona a analogicky též podle § 31 zákoníku práce.

Dalším praktickým dopadem nemožnosti pověřit výkonem činností podle zákona např. specializované oddělení či outsourcingem na právníckou osobu (byť to směrnice nezakazuje, a naopak s tím v čl. 8(5) směrnice výslovně počí-

tá),¹⁰ je zvýšená administrativa na straně příslušných osob, jakož i potíže se sjednáním externího dodavatele řešení. Již před přijetím implementované směrnice bylo častým jevem v zahraničí i u nás, že provozem etické linky, whistleblowing systému nebo linky důvěry byly pověřovány nezávislé právnícké osoby, jako např. advokátní kanceláře či společnosti specializované na forenzní audit. Tento postup je nadto doporučován i např. Nejvyšším státním zastupitelstvím, které nezávislý výkon whistleblowing systému třetí osobou zajišťující kvalifikované, odborné a nezávislé prošetření tam, kde z podstaty věci není dostatečně nezávislý „internista“ v podobě např. compliance officera, staví nejvýše¹¹ a uvádí jej mezi detekčními metodami jakožto znak zralého compliance management systému při posuzování exkulpčního kritéria zákona o trestní odpovědnosti právníckých osob. I z hlediska velmi malých společností spadajících pod povinnost zavést systém přijímání a vyřizování oznámení podle navrhovaného zákona může být angažování advokátní kanceláře či jiné specializované společnosti nákladově efektivní možností, jak zajistit správné vedení whistleblowing systému kvalifikovanými a nezávislými odborníky, kteří budou umět včas odhalit rizika a navrhnout řešení s analýzou právních dopadů způsobem bezpečným pro podnikatele, jeho management i vlastníky. Skutečnost, že český právní řád neumožňuje pověřit přímo právníckou osobu, např. advokátní kancelář, a nutí tak uzavírat smlouvy s jednotlivými advokáty či přinejmenším na ně odkazovat, pak činí tento proces excesivně administrativně náročným a nastavuje zbytečné překážky např. v otázkách zastupitelnosti jednotlivých advokátů, či nákladově efektivnosti použitých lidských zdrojů v rámci společnosti dodavatele služeb.

Proč stát zapomněl na propagaci sub-jektem normy provozovaného whistleblowing systému?

Poslední výtku k návrhu spočívá v nedostatečné transpozici čl. 7(1) a (2) whistleblowing směrnice. Z nich totiž vyplývá, že hlavním pravidlem má být využívání interních mechanismů pro hlášení a šetření oznámení, tj. že má být tento systém na úrovni povinných osob (ať již vlastními zaměstnanci nebo prostřednictvím outsourcingu na spolehlivého partnera)

preferován před systémem externím, tedy státním, který zavede a bude udržovat předkladatel zákona – ministerstvo spravedlnosti. Odstavec 2 zmíněného článku jde dokonce tak daleko, že výslovně ukládá členským státům podporovat či vybízet k podávání oznámení systémem připraveným k tomu podnikatelem či jiným adresátem normy, před zatěžováním státního whistleblowing systému, tedy pouze pro tuto činnost zřízeného státního aparátu. Přesto v návrhu zákona chybí jakékoliv ustanovení, které by např. určilo, že oznamovatel, pokud nehrozí nebezpečí z prodlení či nebezpečí odvetného opatření, by měl primárně využít prostředky oznamovacího systému zavedeného adresátem normy před tím, než se obrátí na stát. Je to škoda, neboť nejenže by se zákon do značné míry mohl zbavit přívlastků jako „fízlovský“ nebo „udavačský“, ale též by stát mohl třeba ušetřit na obsazení nově vytvářeného odboru ministerstva spravedlnosti vytvořeného pouze a výlučně za účelem administrace přijatých oznámení a osvěty podle předkládaného zákona.

Slovo závěrem

Domnívám se, že obecně je chvályhodné, že stávající vláda v návrhu zákona na ochranu oznamovatelů do značné míry upouští od gold-platingových praktik. Jakkoliv již dlouho prosazují názor, že vnitřní etická linka je jak vhodným a praktickým způsobem, jak mitigovat

nejen rizika vzniku veřejnoprávní odpovědnosti, ale též např. škod na majetku společnosti, domnívám se, že pravidla pro provoz takového systému nemají být zákonem stanovována přehnaně rigidně či administrativně náročně, nad rámec transponované směrnice. Každému adresátovi by měla být poskytnuta taková svoboda, aby jím implementovaný whistleblowing systém byl přiměřený jeho zdrojům, praxi i potřebám, a to administrativně i nákladově efektivním systémem ať již svépomocí, či prostřednictvím prověřeného dodavatele takových služeb. Odstraněním nastíněných nedotažeností návrhu zákona implementace whistleblowing směrnice může posílit kontrolní prostředí adresátů normy, přijít o nádech „udavačské normy“, a dost možná i snížit potřebu na najímání nových úředníků ministerstva spravedlnosti. ©

Mgr. Bc. Martin Frolík, senior compliance counsel
PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

P / R / K
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

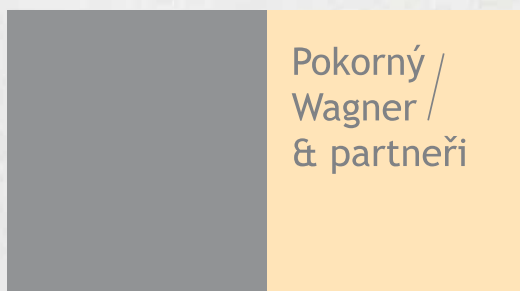
Poznámky:

- ¹ K dispozici zde: <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=KORNCDXFM97V>.
- ² Směrnice (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019, o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie.
- ³ Např. zákon č. 37/2020 Sb., o evidenci skutečných majitelů, kde je kreativita stávajícího znění zákona předmětem kritiky Komise, která své výtky k nesprávnému provedení IV. AML směrnice zaslala koncem loňského roku, a správnou „dotranspozici“ podmiňuje výplatu prostředků z fondu obnovy – viz důvodová zpráva k novele: <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=ALBSCCYG8XHD>.
- ⁴ Sama Evropská komise pod pojmem „gold-plating“ rozumí také prozaicky „dodatečné administrativní požadavky, které příjemcům kladou vnitrostátní nebo místní orgány. Srov: <https://ec.europa.eu/commission/presscorner/>

[detail/cs/IP_16_3168](https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=ALBSCCYG8XHD).

- ⁵ Čl. 11 odst. 1 písm. d).
- ⁶ Viz str. 15 a násl. důvodové zprávy k návrhu zákona.
- ⁷ Viz § 17 návrhu zákona.
- ⁸ Srov. § 12 navrhovaného zákona.
- ⁹ § 9 odst. 1 písm. b) bod 1. ve spojení § 10 odst. 1 návrhu zákona.
- ¹⁰ Kanály pro oznamování mohou být provozovány interně osobou či odborem určenými k tomuto účelu, nebo zajišťovány externě třetí stranou..
- ¹¹ Odst. 26 metodiky NSZ „Aplikace § 8 odst. 5 zákona o trestní odpovědnosti právníckých osob a řízení proti nim Průvodce právní úpravou pro státní zástupce – třetí, přepracované vydání“, dostupné na <https://verejnazaloba.cz/wp-content/uploads/2020/11/Metodika-NSZ-k-%C2%A7-8-odst.-5-ZTOPO-2020.pdf>.

a d v o k á t n í k a n c e l á ř

Pokorný /
Wagner /
& partneři

s í l a a r g u m e n t ů

Vždy najdeme řešení.

Poučovací povinnost správních orgánů v souvislosti s vydáním rozhodnutí a některé aspekty jejího porušení očima judikatury

Poučovací povinnost správního orgánu vychází z dikce § 68 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též jako „SŘ“), přičemž její rozsah je stanoven v § 68 odst. 5 SŘ. Z druhého jmenovaného lze dovodit, že hlavním účelem poučení je řádně¹ obeznámit svého adresáta, tj. účastníka řízení, o opravném prostředku v podobě odvolání, jež může využít ve vztahu k tomu kterému rozhodnutí, jehož je předmětné poučení součástí.

Minimální požadavky na obsah poučení sestávají primárně ze sdělení správního orgánu účastníkovi, zda lze proti rozhodnutí podat odvolání. V případě, že odvolání možné je, musí správní orgán své poučení rozšířit též o informace stran toho, v jaké lhůtě jej může účastník podat, kterým dnem se tato lhůta začíná počítat, ke kterému správnímu orgánu je třeba odvolání podat a taktéž, který správní orgán o něm bude rozhodovat. Jelínková a Tuháček uvádí zajímavost ze své praxe, kdy v některých rozhodnutích o povolení kácení dřevin se lze ještě dnes setkat s poučením, že odvolání se podává k okresnímu úřadu, byť byly okresní úřady zrušeny před takřka 20 lety. Shora uvedení považují za příčinu této kuriozity vzory úkonů, které byly dříve správními orgány užívány a v praxi některých z nich přetrvaly dodnes.²

Nejvyšší správní soud České republiky (dále též jako „NSS“) dovozuje, že ustanovení § 68 odst. 5 SŘ je dokladem zákonné ochrany účastníku řízení před jeho laicismem, tj. zákonodárce předmětným ustanovením cílí především na to, aby účastník neutrpěl v důsledku své neznalosti újmu při uplatňování opravného prostředku.³ Tuto ochranu poskytovanou zákonem ovšem nelze zaměnit za poskytování návodu „co by [účastník] měl nebo mohl činit, aby dosáhl žádaného výsledku,⁴“ a v žádném případě také není možné považovat poučení za právní radu.⁵ Co se případné formulářové podoby podání poučení týče, jejím účelem je usnadnit účastníkům procesní úkony ve správním řízení a pro naplnění poučovací povinnosti ji lze označit za dostatečnou.⁶

Z judikatury NSS vyplývá konstantní⁷ názor, že poučovací povinnost nezahrnuje nutnost

poučit účastníka řízení o možnosti podat žalobu ve správním soudnictví, jakmile vyčerpá řádné opravné prostředky,⁸ přičemž k tomuto závěru se přiklonil i Ústavní soud České republiky (dále též jako „ÚS“). Dle čtvrtého senátu ÚS je poučení o nepřípustnosti jakéhokoli opravného prostředku plně dostačující pro nasměrování účastníka do oblasti správního soudnictví, ergo se nejedná o porušení poučovací povinnosti.⁹ V tomto případě lze ovšem v souladu s latinskou poučkou „nulla regula sine exceptione“ nalézt výjimku, která uvádí, že „V případech odkazů zvláštních zákonů na dřívější opravné prostředky musí správní orgán o místu a lhůtě k podání žaloby účastníky poučit.“¹⁰ Stran případné správní žaloby je dále vhodné zmínit, že pakliže žalobce podal žalobu, ačkoliv odvolání proti rozhodnutí nepodal, neboť jej poučení s možností jeho podání neseznámilo, nelze v takovém případě toto nepodání odvolání přičítat k žalobcově tíži.¹¹

K rozsahu poučovací povinnosti dále nelze opomenout uvést, že zákonodárce v § 68 odst. 6 SŘ stanovil správnímu orgánu explicitní povinnost poučit účastníka v případech, kdy jeho odvolání nemá na rozhodnutí, proti němuž směřuje, odkladný účinek. Ačkoliv totiž obecně platí, že odvolání disponuje suspenzivním účinkem, ani toto pravidlo není bez výjimky, e. g. § 172 odst. 5 zákona č. 183/2006 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů.

Jaké důsledky však má poučení chybné, částečné či zcela absentující? Na tuto možnost zákonodárce pamatoval v § 83 odst. 2 SŘ, z jehož dikce lze dojít k závěru, že hlavním důsledkem porušení poučovací povinnosti správním orgánem je úprava běhu a délky lhůty pro podání odvolání. Tato úprava má učinit zadost zásadě zákonnosti, a také při-

spět k tomu, aby bylo účastníku řízení zajištěno právo na spravedlivý proces.¹² Zákonná úprava konkrétně stanoví, že v případě nepoučení, poučení částečného a poučení špatného začíná lhůta 15 dní na odvolání běžet teprve ode dne, kdy bylo účastníku oznámeno opravné usnesení, pročež lze v tomto smyslu hovořit o tzv. lhůtě subjektivní. Pro případ, že by správní orgán neshledal, že jím podané poučení je vadné, a tudíž by opravné usnesení nebylo vydáno, je stanovena i tzv. objektivní lhůta, kdy její délka činí nejvýše 90 dní ode dne oznámení rozhodnutí účastníkovi.¹³

Jistě není překvapivé, že se shora uvedenou úpravou běhu a délky lhůty pro odvolání zabýval ve své agendě NSS. V prvé řadě NSS dospěl k závěru, že k úpravě odvolací lhůty, kdy tato spočívá v jejím prodloužení, dochází ex lege,¹⁴ neboť jde o následek „absence některého ze zákonem požadovaných údajů.“¹⁵ Takové prodloužení se ovšem může uskutečnit toliko pro objektivní vady poučení, důvodem nemůže být „skutečnost, že si stěžovatel jeden z bodů poučení o své újmě chybně vyložil a subjektivně ho považuje za zavádějící.“¹⁶ Z judikatury lze taktéž zmínit i jakousi kuriozitu, kdy nesprávnost poučení může být založena interpunkcí užitou správním orgánem. NSS v tomto směru vyjádřil názor, že nelze po účastnících řízení požadovat, aby dokázali z poučení rozeznat, ke kterému správnímu orgánu mají své odvolání podat toliko na základě interpunkčních znamének,¹⁷ pročež i obyčejná čárka ve větě může v krajním případě vést k prodloužení lhůty pro podání odvolání. Stran ustanovení § 83 odst. 2 SŘ je pro úplnost vhodné doplnit, že z něj nelze v žádném případě dovodit založení možnosti podat odvolání tam, kde „zákon přezkoumání rozhodnutí správního orgánu nepřipouští.“¹⁸

Řanda Havel Legal

Tactics Precision Victory.

**Amsterdam • Bratislava • Bucharest • Budapest • Frankfurt •
Milan • Prague • Vienna • Warsaw**

actlegal.com • actlegal-rhl.com

**Recommended
Czech Law Firm**
Chambers & Partners

**Recommended
Czech Law Firm**
The Legal 500

**Recommended
Czech Law Firm**
ILFR1000

2018
Právnícká firma
roku

2019
Právnícká firma
roku

2020
Právnícká firma
roku

2021
Právnícká firma
roku

Úprava běhu a délky lhůty pro podání odvolání není jediným možným důsledkem porušení poučovací povinnosti správních orgánů. Kdo má oči jako jestřáb, nemůže v tomto směru přehlédnout rozsudek NSS ze dne 11. 9. 2008, č. j. 1 As 30/2008-49, kdy v důsledku chybného poučení (byť ještě dle zákona č. 71/1967 Sb., správní řád) nebyl člen mysliveckého sdružení odpovědný za přestupky, z jejichž spáchání byl shledán vinným a byla mu uložena pokuta ve výši 30 000 Kč. Pojďme se tedy blíže seznámit s výchozím skutkovým stavem tohoto případu.

Všímavý občan našel v oboře mládě jestřába lesního, které snad s největší pravděpodobností vypadlo z hnízda, přičemž o toto mládě bylo nezbytné se postarat, aby přežilo, protože jej do své péče převzal člen mysliveckého sdružení (dále též jako „Člen“). S ohledem na legislativu si tři dny po převzetí malého jestřába podal žádost o povolení jeho chovu, kdy tuto žádost podal k okresnímu úřadu, který jeho žádost bez dalšího postoupil úřadu krajskému, jenž následně povolení k chovu (ovšem výlučně dle zákona č. 23/1962 Sb., o myslivosti (dále též jako „ZM“) vydal. Člen tedy žil v domněnku, že disponuje veškerými oprávněními potřebnými k chovu zmíněného jestřába lesního.

Po několika letech byla u Člena provedena kontrola chovu zvláště chráněných živočichů, kdy jestřáb lesní je takovým živočichem, přičemž u Člena absentovalo udělení výjimky k chovu dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále též jako „ZOPK“), umožňující chov jestřába lesního v zajetí.

S ohledem na tuto skutečnost podal Člen žádost o povolení výjimky ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných druhů živočichů povolena ke krajskému úřadu. Ačkoliv byla výjimka dle žádosti Člena povolena, Česká inspekce životního prostředí, která prováděla shora uvedenou kontrolu, podala podnět na její přezkum, přičemž Ministerstvo životního prostředí (dále též jako „MŽP“) rozhodnutí o povolení výjimky zrušilo. V důsledku této nově vzniklé absence udělení výjimky bylo ze strany ČIŽP rozhodnuto, že se člen dopustil přestupkového jednání spočívajícího v chovu zvláště chráněného živočicha bez výjimky dle ZOPK a byla mu uložena pokuta ve výši 30 000 Kč. Člen se v návaznosti na výše uvedené obrátil s žalobou

k příslušnému krajskému soudu, s jehož argumentací se později ztotožnil též NSS.

Ono příslovečné „jádro pudla“ (v tomto případě spíše jestřába) se skrývalo v první Členem podané žádosti, která byla adresována okresnímu úřadu. Vzhledem k tomu, že tato žádost jím byla podána jakožto právním laikem, nespecifikoval, zda ji podává dle ZOPK nebo dle ZM. Zatímco v případě žádosti dle ZOPK byl věcně příslušným orgánem k rozhodnutí o žádosti úřad okresní, v případě žádosti dle ZM byl věcně příslušným orgánem úřad krajský. Okresní úřad, kterému však byla první žádost adresována, tuto vyhodnotil tak, že z hlediska svého obsahu odpovídá žádosti dle ZM, protože ji postoupil úřadu krajskému, aniž by se jal zjistit, jaká byla skutečná vůle žadatele, tj. Člena. Povolení vydané krajským úřadem vyžadovalo dodržování podmínek stanoviska MŽP, avšak ani z rozhodnutí krajského úřadu o vydání povolení, ani ze stanoviska MŽP nikterak neplynula povinnost požádat o výjimku z čeho dle ZOPK. Jak krajský soud, tak NSS dospěly k závěru, že správní orgány svou poučovací povinnost porušily, protože Člen nemůže být odpovědný za přestupky, ze kterých byl viněn.

V tomto článku jsme se zabývali poučovací povinností správních orgánů, přičemž jsme se věnovali představení širšího komentáře a zmapování soudní judikatury vztahující se k poučovací povinnosti správních orgánů při vydávání rozhodnutí. Bylo demonstrováno, že jakkoliv jsou příslušná ustanovení § 68 odst. 5 SŘ a § 83 odst. 2 SŘ strohá, a působí jasně, i tak může jejich aplikace, jak pro správní orgány, tak pro adresáty příslušných rozhodnutí, působit problémy.

Kateřina Farská, praktikantka
ve spolupráci

Mgr. Bc. Filip Losert, advokát

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

Poznámky:

- ¹ HORZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír. Správní právo procesní. 6. aktualizované a doplněné vyd. Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-365-0. Převzato z CODEXIS*, doplňku LIBERIS*.
- ² JELÍNKOVÁ, Jitka a TUHÁČEK, Miloš. Právní vztahy k dřevinám. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-271-0112-2. Převzato z CODEXIS*, doplňku LIBERIS*.
- ³ Cf. rozsudek NSS ze dne 20. 12. 2012, č. j. 3 As 85/2012-18.
- ⁴ Rozsudek NSS ze dne 11. 7. 2013, č. j. 7 As 51/2013-19.
- ⁵ Cf. rozsudek NSS ze dne 11. 7. 2013, č. j. 7 As 51/2013-19.
- ⁶ Cf. rozsudek NSS ze dne 6. 1. 2012, č. j. 5 As 120/2011-80.
- ⁷ Cf. rozsudky NSS ze dne 26. 6. 2008, č. j. 8 Afs 47/2007-90; ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 142/2011-31; ze dne 7. 10. 2014, č. j. 8 Ad 22/2010-68-70; ze dne 14. 12. 2016, č. j. 1 As 49/2016-41 a další.
- ⁸ TOBEK, Ivan, HRUŠKA, Karel a VOŘÍŠEK, Petr. Správní řád. 1. vyd. Praha: Institut pro veřejnou správu Praha, 2016. ISBN 978-80-86976-33-4. Převzato z CODEXIS*, doplňku LIBERIS*.
- ⁹ Cf. usnesení ÚS ze dne 25. 5. 2011, č. j. IV. ÚS 527/11-1.
- ¹⁰ Rozsudek NSS ze dne 25. 4. 2018, č. j. 3 As 103/2017-23.
- ¹¹ Cf. usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 11.05.2015, č. j. 48 A 32/2015-40.
- ¹² PRŮCHA, Petr. Správní řád s poznámkami a judikaturou podle stavu k 1. 1. 2013. 1. vyd. Praha: Leges, 2012. ISBN 978-80-87576-35-9. Převzato z CODEXIS*, doplňku LIBERIS*.
- ¹³ HORZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír. Správní právo procesní. 6. aktualizované a doplněné vyd. Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-365-0. Převzato z CODEXIS*, doplňku LIBERIS*.
- ¹⁴ Cf. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. 7. 2014, č. j. 11 A 70/2011-54.
- ¹⁵ Rozsudek NSS ze dne 27.08.2015, č. j. 5 As 107/2013-38; cf. rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18.12.2018 č. j. 15 A 77/2016-40.
- ¹⁶ Rozsudek NSS ze dne 16. 7. 2015 č. j. 7 Azs 116/2015-26; cf. rozsudek NSS ze dne 20. 12. 2012, č. j. 3 As 85/2012-18 nebo rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 24. 9. 2019 č. j. 50 A18/2019-30.
- ¹⁷ Cf. rozsudek NSS ze dne 03.06.2020, č. j. 6 Azs 28/2020-96.
- ¹⁸ Rozsudek NSS ze dne 10. 12. 2010, č. j. 2 As 101/2010-108.

Neorganizované organizační změny aneb kdopak je tu nadbytečný?

Na první pohled jsou organizační změny jako důvod pro výpověď z pracovního poměru možná nudným a dokola probíraným tématem. Praxe, a to zejména rozhodovací praxe Nejvyššího soudu ČR týkající se organizačních změn, však rozhodně nudná není.

Pro mnohé zaměstnavatele se provádění organizačních změn, s tím související rozvazování pracovních poměrů a vedení sporů stává adrenalinovým (či dokonce infarktovým) zážitkem. Je to právě i tím, že rozhodovací praxe Nejvyššího soudu k organizačním změnám jako důvodu pro výpověď je nejen bohatá, ale také až příliš rozmanitá. Proto je poměrně náročné se v ní správně zorientovat.

Podle některých rozhodnutí Nejvyššího soudu to vypadá, že si zaměstnavatel může organizační změny provádět a zaměstnanec pro nadbytečnost propouštět v celku libovolně. Z jiných rozhodnutí se naopak jeví, že snad s výjimkou zrušení a likvidace zaměstnavatele je téměř nemožné vymyslet a zrealizovat solidní organizační změnu, která by mohla být důvodem pro výpověď a obstála pod drobnohledem Nejvyššího soudu. Nejvyšší soud tedy umí překvapit jak ve prospěch zaměstnance, tak ale i ve prospěch zaměstnavatele. Jak by měla taková správná organizační změna vypadat a co vlastně z judikatury pro praxi vyplývá?

V tomto článku se budeme tedy zabývat výpovědním důvodem podle § 52 písm. c) zákoníku práce, který spočívá v nadbytečnosti zaměstnance v důsledku organizační změny provedené zaměstnavatelem. Rozhodně není cílem tohoto článku vyčerpat všechny možné aspekty daného tématu, které, jak se stále ukazuje, je velmi rozmanité.

Potud všechno jasné

Některé předpoklady pro výpověď jsou jasné a soudní judikatura je opakovaně potvrdila. Všem je tedy v praxi například jasné, že:

- zaměstnavatel musí rozhodnout o organizační změně. Rozhodnutí nemusí být písemné, ani jej není nutné vyhlášovat či zveřejňovat. Samozřejmě písemné vyhotovení rozhodnutí lze jen dopo-

ručit, a to zejména s ohledem na lepší pozici zaměstnavatele v případném soudním sporu, ve kterém bude právě zaměstnavatel prokazovat, že o organizační změně rozhodl;

- rozhodnutí musí u zaměstnavatele učinit k tomu oprávněná osoba, typicky to bude statutární orgán obchodní korporace;
- právě v důsledku organizační změny se zaměstnanec stává nadbytečným, s čímž souvisí i načasování rozhodnutí, jeho účinnosti a předání výpovědi (viz další odrážka);
- z hlediska načasování jednotlivých kroků musí být nejdříve rozhodnuto o organizační změně, následně musí být zaměstnanec seznámen s takovým rozhodnutím/organizační změnou, a to nejpozději při předání výpovědi, resp. ve výpovědi. Účinnost organizační změny je nutné nastavit tak, aby nastala nejpozději den po uplynutí výpovědní doby. Při časování jednotlivých kroků je tedy nutné dbát i na to, kdy přesně bude zaměstnavatel výpověď zaměstnanci předávat a kdy má uplynout výpovědní doba.

Jaká organizační změna je ale ta správná?

Co už tak jasné a jednoduché není, je odpověď na otázku, v čem má spočívat organizační změna, která zaručeně vede k nadbytečnosti zaměstnance. Podle zákoníku práce se obecně může jednat o změnu úkolů zaměstnavatele, jeho technického vybavení, snížení stavu zaměstnanců za účelem zvýšení efektivnosti práce nebo o jiné organizační změny. V praxi však Nejvyšší soud v tomto ohledu někdy vysílá protichůdné signály.

1 : 0 pro zaměstnavatele

Na jednu stranu existuje judikatura, která, zdá se, potvrzuje právě výše uvedený demonstrativní výčet v zákoníku práce s tím, že fantazii zaměstnavatele se při organizač-

ních změnách meze nekladou (to je řečeno samozřejmě s mírnou nadsázkou). Uvedená linie judikatury totiž zdůrazňuje, že zaměstnanec se může stát nadbytečným v důsledku jakékoli organizační změny – jinými slovy, důležité je jen to, že zaměstnanec se v důsledku takové „jakékoli“ organizační změny stal nadbytečným.¹ V té souvislosti se také zdůrazňuje, že § 52 písm. c) zákoníku práce obsahuje jen jediný výpovědní důvod, tj. nadbytečnost v důsledku organizační změny, a že jednotlivé motivy či pohnutky zaměstnavatele pro organizační změnu (např. změna technického vybavení zaměstnavatele či snížení počtu zaměstnanců) nejsou podstatné a nemusí být v rozhodnutí o organizační změně ani ve výpovědi uvedeny. Perspektivou této judikatury pak k nadbytečnosti zaměstnance jako legitimnímu výpovědnímu důvodu může vést i oblíbené a celkem běžné přerozdělení dosavadních pracovních úkolů zaměstnance na jiné stávající zaměstnance, nebo i outsourcing činností dosud vykonávaných zaměstnancem.²

Vyrovnáno 1 : 1, nebo že by dokonce...

Mohou si tím však být zaměstnavatelé jistí? Na druhé straně spektra totiž můžeme nalézt soudní rozhodnutí, která na organizační změny a nadbytečnost pohlížejí z jiného úhlu pohledu a naznačují, že organizační změna může jako předpoklad pro výpověď obstát jen v případě, že nadbytečným vlastně není jen zaměstnanec – jeho pracovní pozice, ale přímo druh práce sjednaný v jeho pracovní smlouvě.³

Jen na okraj upozorňuji, že uvedené závěry této linky rozhodovací praxe Nejvyššího soudu vrhají nové světlo také na obvyklé doporučení pro zaměstnavatele, že čím obecnější vymezení druhu práce v pracovní smlouvě, tím lépe pro zaměstnavatele. Příliš široké vymezení druhu práce v pracovní smlouvě sice umožňuje zaměstnavateli variabilitu při přidělování pracovních úkolů zaměstnanci i přesouvání zaměstnance mezi

různými pozicemi v rámci druhu práce, zároveň by však optikou zmíněné judikatury mohlo v zásadě vyloučit možnost nadbytečnosti zaměstnance s příliš široce vymezeným druhem práce v pracovní smlouvě.

Z těchto rozhodnutí navíc vyplývá, že zaměstnavateli by nemusela projít organizační změna spočívající v nahrazení činnosti „nadbytečného“ zaměstnance, činností jiných stávajících zaměstnanců, tedy již zmíněvaných, a v celku standardní přerozdělování pracovních činností v rámci existující organizační struktury za účelem zvýšení efektivity práce. Pokud by uvedená judikatura převládla a měla být vykládána tak, že organizační změna musí spočívat výhradně v tom, že zaměstnavatel už nebude vůbec vykonávat činnost, kterou dosud „nadbytečný“ zaměstnanec vykonával, máme se možná na co těšit. Dovedeno ad absurdum, bylo by pak vůbec možné pro nadbytečnost propustit účetního v účetně poradenské společnosti, protože již nepotřebuje 20 účetních, ale jen 15?

Osobně s touto posléze zmíněnou judikaturou, resp. jejím výše naznačeným zobecňujícím výkladem, nesouhlasím. Mám totiž za to, že nic takového ze zákoníku práce, konkrétně § 52 písm. c) dovozovat nelze. Znění § 52 písm. c) podle mého názoru skutečně odpovídá tomu, že organizační změna jako předpoklad výpovědi může být jakákoli, pokud je skutečná a vede k nadbytečnosti zaměstnance, nemusí však vést jediné k nadbytečnosti „druhu práce“ sjednaného v pracovní smlouvě se zaměstnancem.

Závěry předmětných rozhodnutí podle mého názoru neladí ani s celou řadou jiných judikátů Nejvyššího soudu, ve kterých se zdůrazňuje, že pro výpověď z organizačních důvodů je typické, že zaměstnavatel zcela neztrácí možnost přidělovat zaměstnanci práci, kterou dosud konal, ale tato práce není minimálně v původním rozsahu potřebná, což má zaměstnavateli umožňovat prostě jen regulovat počet svých zaměstnanců. Pokud by však měla zaměstnavateli projít jen organizační změna, kdy zaměstnavatel ve své podstatě úplně zruší druh práce „nadbytečného“ zaměstnance (resp. jím vykonávanou činnost), nemohl by zaměstnavatel takový výpovědní důvod pro regulaci počtu zaměstnanců vlastně použít.

Navíc mám za to, že uvedenou pro zaměstnavatele nepříznivou judikaturu a její výklad nakonec nelze zobecňovat tak, jak

jsem výše (možná i trochu přehnaně) popsal. Jak v rámci různých odborných diskusí slycháme i z úst samotných soudců, vždy záleží na konkrétních okolnostech konkrétního případu. I výše uvedená pro zaměstnavatele poměrně děsivá rozhodnutí Nejvyššího soudu tedy vycházejí z určitých konkrétních skutkových okolností a většinou se odehrávají (soudě podle odůvodnění v samotných rozsudcích) na pozadí ne zcela povedených organizačních změn. Ty často spočívají právě jen v jiném organizačním přeskupení u zaměstnavatele, kdy nejen druh práce, ale ani původní pozice „nadbytečného“ zaměstnance vlastně nezániká, agenda zaměstnance se v rámci racionalizace nerozděluje mezi stávající zaměstnance, ale například se jen přejmenovává nebo přesune do jinak nazvaného oddělení.

Aktuální skóre?

Nadějí, že panika, zejména v řadách zaměstnavatelů, snad v tomto ohledu ještě není namístě, může být i úplně čerstvý rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 276/2021 z 6. 4. 2022. Nepochybně se jedná o rozhodnutí, které opět vyznívá příznivěji pro zaměstnavatele.

Pokud jde o povahu organizační změny, Nejvyšší soud neměl v tomto rozhodnutí žádné námitky proti organizační změně, která spočívala v přerozdělení pracovních úkolů zaměstnankyně na jiné zaměstnance. I přesto, že zaměstnavatel mohl i nadále přidělovat zaměstnankyni práci, taková organizační změna byla dostatečným předpokladem pro výpověď, protože vedla k nadbytečnosti zaměstnankyně. Nejvyšší soud tedy pro tento případ nevyžaduje, aby zaměstnavatel přestal zcela potřebovat činnosti spadající do druhu práce dané zaměstnankyně – postačí, že je přesunul na jiné zaměstnance.

Závěr

Provádění organizačních změn, včetně těch, které mohou vést k rozvázání pracovního poměru, by mělo být výsostným právem zaměstnavatele, kterým nastavuje počet a složení zaměstnanců, jejichž pomocí bude vykonávat své činnosti a dosahovat svých (zejména podnikatelských) cílů. Nejasná a nejednotná rozhodovací praxe Nejvyššího soudu však ukazuje, že pro zaměstnavatele není vůbec jednoduché připravit takovou organizační změnu, která by mohla obstát jako předpoklad výpově-

di z pracovního poměru pro nadbytečnost, a stále častěji již v této fázi vyhledávají poradenství specialistů na pracovní právo. Není třeba rozebírat, že případná chyba může přijít zaměstnavatele velmi drahο. Taková opatrnost a pečlivost je tak určitě namístě. K tomu pak přidejme i to, že i když se organizační změna povede a mohla by vést k nadbytečnosti zaměstnance, musí si zaměstnavatel navíc vyhodnotit, zda se výběrem určitého zaměstnance jako nadbytečného nedopouští diskriminace, např. z důvodu věku či pohlaví.

Bez ohledu na to, jak hodnotíme výše popsanou judikaturu Nejvyššího soudu, je zřejmé, že obstát nemusí zejména pouhé přejmenování pozic, resp. zrušení jedné pozice, zatímco jinde u zaměstnavatele pod jiným, byť vzletným názvem, vznikne obsahově totožná pracovní pozice, na kterou navíc zaměstnavatel nabere nového zaměstnance.

Nicméně se závěrem některých soudních rozhodnutí, podle kterých by jako předpoklad výpovědi nemohla obstát organizační změna spočívající ve zrušení pracovní pozice, pokud se současně nestal nadbytečným také druh práce sjednaný se zaměstnancem, se neztotožňuji. Mám za to, že závěry takových rozhodnutí je skutečně nutné vnímat na pozadí konkrétních skutkových okolností – nelze je tedy zcela ignorovat, ale je nutné pečlivě je analyzovat a interpretovat.

Michael Granát, advokát
LEGALITĚ advokátní kancelář s.r.o.

LEGALITĚ
LAWYERS

Poznámky:

- ¹ Viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 1866/2020 ze dne 20. 10. 2020.
- ² Viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 2128/2019 ze dne 29. 1. 2020 nebo 21 Cdo 3777/2014 ze dne 14. 7. 2015.
- ³ Viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 456/2020 ze dne 26. 8. 2021 nebo usnesení téhož soudu sp. zn. 21 Cdo 3836/2020 ze dne 8. 9. 2021.

Advokátní kancelář HSP & Partners v.o.s.

se sídlem v Praze patří k nejstarším, ryze českým kancelářím v České republice. Je synonymem pro zkušenost, profesionalitu, komplexnost služeb a úspěšnost v právních sporech.

HSP / **& PARTNERS**
advokátní kancelář

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Zákaz dvojí kvality výrobků se blíží

V uplynulých letech jsme mohli sledovat zvýšený mediální i politický zájem o rozdílnou kvalitu potravin mezi jednotlivými zeměmi EU. Ve spotřebitelských testech se u potravin prodávaných pod stejnou značkou v České republice a v zahraničí často porovnávalo zejména složení, cena nebo gramáž. A výsledky velmi často ukazovaly značné rozdíly mezi jednotlivými státy. Zapomíná se ale, že stejný zákaz dvojí kvality se bude vedle potravin vztahovat i na jakékoli další výrobky.

Dvojí kvalitou rozumíme situaci, kdy je na trh ve více členských státech EU uváděn totožný výrobek, u něž spotřebitel očekává stejné složení a stejnou kvalitu, ale výrobce tomu (bez objektivního důvodu, který by takový rozdíl odůvodňoval) nedostojí, a tudíž jsou výrobky v obou zemích, pokud jde o kvalitu, rozdílné.

Skutečností je, že na spotřebitelský trh v zemích EU jsou uváděny výrobky s různým složením, ale pod stejným označením či ochrannou známkou. Paleta důvodů pro rozdíly ve složení či kvalitě výrobků může být velmi široká a může zahrnovat i velmi objektivní výrobní a technické faktory.

Častým argumentem pro dvojí kvalitu potravin, kterou jsme mohli slyšet, je například rozdílnost kultur či zvyklostí jednotlivých států EU a s tím souvise-

jících chutí spotřebitelů v nich žijících. V EU byla dvojí kvalita potravin dlouhodobě ospravedlňována tím, že kupříkladu francouzský občan, jehož národní jídlo jsou ryby, šneci či sýry, má jiné chutě než třeba český spotřebitel, případně že lokální potraviny, které se pro výrobu potravin používají, mají jiné složení nebo jinou chuť.

V tomto kontextu se rozhodla EU zasáhnout a sjednotit trhy jednotlivých výrobků, a to nejen potravin. Problematikou dvojí kvality potravin se v HAVEL & PARTNERS zabýváme již delší dobu. Naposledy jsme na našem blogu¹ informovali o krocích Státní zemědělské a potravinářské inspekce, která ke sjednocení svého postupu v oblasti dvojí kvality potravin vydala metodiku „Základní principy kontroly dvojí kvality potravin“; tato metodika si klade za cíl vysvětlit řadu interpretačních otázek, nejasností a neurčitých pojmů.

Jak je naznačeno výše, zákaz dvojí kvality se však nebude týkat už jen potravin, ale veškerých výrobků, které jsou určeny k nabídce spotřebiteli. Novelou zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele („ZOS“), totiž bude vedle dvojí kvality potravin zakázána dvojí kvalita všech výrobků² obecně, tedy všech věcí, které jsou určeny k nabídce spotřebiteli. Typicky se může jednat například o čisticí prostředky, kosmetiku, elektroniku apod.

Na úrovni práva EU je „dvojí kvalita“ považována za zakázanou nekalou obchodní praktiku. Její definice je obsažena ve směrnici (EU) 2019/2161 („Směrnice“), kterou se novelizuje směrnice o nekalých obchodních praktikách. Členským státům je uložena povinnost transponovat toto ustanovení do 2 let od její platnosti s tím, že nová právní úprava v rámci EU musí být aplikována za dalších šest měsíců, tedy od 28. května 2022 – tyto lhůty však český zákono-

dárce z různých důvodů (jak je uvedeno níže) nedodržel.

Česká republika dvojí kvalitu zakázala nejprve v zákoně č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích („ZOP“); tato novela nabyla účinnosti dne 12. května 2021. Zakaz dvojí kvality se však nevztahuje pouze na potraviny, ale i na ostatní výrobky. Z tohoto důvodu byl dne 11. srpna 2020 doručen Poslanecké sněmovně vládní návrh zákona, který navrhuje změnu mimo jiné ZOS, konkrétně jeho ustanovení³ upravujícího klamavé konání podnikatele vůči spotřebiteli. Vzhledem k zaneprázdněnosti zákonodárců v období šířící se nákazy onemocnění COVID-19 se tento návrh novely ZOS dostal do prvního čtení v Poslanecké sněmovně až koncem roku 2021 a do konce volebního období nebyl přijat. Aktuálně vláda ČR schválila nový zákon obsahující ještě další změny ZOS („Novela ZOS“), který byl již doručen do Poslanecké sněmovny a dne 4. 5. 2022 rozeslán poslancům.

Novela ZOS navrhuje úpravu klamavého konání téměř doslovným převzetím znění Směrnice a to tak, že: „Obchodní praktika se rovněž bude považovat za klamavou, pokud ve věcných souvislostech, s přihlédnutím ke všem jejím rysům a okolnostem, povede nebo může vést k tomu, že spotřebitel učiní rozhodnutí ohledně koupe, které by jinak neučinil, a pokud zahrnuje jakékoliv uvádění výrobku na trh jako výrobku totožného s výrobkem uváděným na trh v nejméně 2 dalších členských státech Evropské unie, přestože takový výrobek má podstatně odlišné složení nebo znaky, pokud to není odůvodněno oprávněnými a objektivními skutečnostmi.“

A co je to podstatně odlišné složení nebo znak, který není odůvodněn oprávněnými a objektivními skutečnostmi? Odpověď na tuto otázku bude, při výkladu výše uvedeného ustanovení ZOS, zásadní. Za „podstatnou odlišnost“ lze dle našeho názoru považovat například rozdílnou složku či rozdílný podíl některé z primárních složek příslušných výrobků. Za „objektivní skutečnost“ se pak pro zdůvodnění odlišné kvality mezi výrobky dá v některých případech považovat dostupnost surovin/láték, regionální preference spotřebitelů nebo odlišná gramáž či velikost obalu. Oficiální metodika, jakou

připravila Státní zemědělská a potravinářská inspekce ohledně potravin, však pro dvojí kvalitu výrobků dosud není k dispozici.

Výše uvedené znění zákazu dvojí kvality je (přestože obě ustanovení provádí stejné ustanovení Směrnice) odlišné od znění⁴ zákazu dvojí kvality v ZOP, který uvádí, že: „Na trh je zakázáno uvádět potraviny zdánlivě totožné s potravinou uváděnou na trh v jiných členských státech Evropské unie, ačkoliv potravina uváděná na trh v České republice má podstatně odlišné složení nebo vlastnosti, pokud to není odůvodněno oprávněnými a objektivními skutečnostmi a pokud není potravina opatřena snadno přístupnou a dostatečnou informací o tomto odlišném složení nebo vlastnostech.“

Z jazykového výkladu těchto dvou ustanovení plyne, že v ZOP byl nad rámec textu Směrnice a Novely ZOS doplněn v definici dovětek o podmínce upozornit na odlišnost dostatečnou informací o tomto odlišném složení nebo vlastnostech. Z důvodové zprávy k novele ZOP plyne, že spotřebitel může být upozorněn odlišným obalem, označením, barvami, grafikou či marketingem.

V tomto kontextu je nutné dodat, že i Směrnice⁵ uvádí, že by orgány měly zohlednit, zda byly informace spotřebitelům dostupné a přiměřené, a že by obchodníci měli mít možnost poskytovat tyto informace různými způsoby, které spotřebitelům umožní získat přístup k nezbytným informacím. Alternativní způsoby jsou přitom preferovány. Takovou alternativou může být dle Evropské komise⁶ uvedení informací v provozovně maloobchodníka, na internetovém prodejním portálu, na internetových stránkách produktu (které by měly být snadno a přímo přístupné, např. naskenováním QR kódu na obalu) nebo v reklamě na produkt.

Směrnice ve svém textu dále uvádí, že je důležité, aby spotřebitelé byli informováni o rozdílech mezi zbožím z důvodu oprávněných a objektivních faktorů. I přes to však v definici přestupku spočívajícího ve dvojí kvalitě výrobků dle ZOS taková podmínka uvedená není. Je zjevné, že definice přestupku založeného na zakazu dvojí kvality dle ZOP je přísnější (obsahuje podmínku navíc, která kromě

toho může být v konkrétních případech vykládána různě, například Státní zemědělská a potravinářská inspekce ve své metodice vyžaduje, aby informace nebo alespoň odkaz na ni byl obsažen na obale potraviny) a bude zajímavé pozorovat, zda budou správní orgány postupovat při posuzování dvojí kvality u potravin a ostatních výrobků odlišně. V případě Směrnice se totiž jedná o plně harmonizovanou právní úpravu EU a členské státy tedy nemohou přijímat přísnější opatření, resp. opatření, která by šla nad rámec Směrnice.

Lze předpokládat, že navrhovaná právní úprava bude mít dopad na podnikatelské prostředí i v dalších oblastech mimo potravinářský sektor, protože i zde budou na trh České republiky muset být uváděny výrobky stejné kvality jako na trhy dalších členských států Evropské unie. Každý výrobce uvádějící své výrobky ve více zemích Evropské unie by tak měl řádně zkontrolovat vzhled a složení svých výrobků a ujistit se, že zakaz dvojí kvality neporuší.

Mgr. Ivan Rámeš, partner

JUDr. Lukáš Jakoubek, advokát

Mgr. Kristýna Nováková, koncipientka

HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

HAVEL & PARTNERS

ÚSPĚCH SPOJUJE

Poznámky:

¹ <https://www.havelpartners.blog/blog/szpi-chystame-se-kontrolovat-dvoji-kvalitu-potravin-a-uz-vime-jak-na-to/172>.

² Pojem definován v § 2 odst. 1. písm. f) ZOS.

³ § 5 ZOS.

⁴ § 10 odst. 1 písm. g) ZOP.

⁵ Recitál 53 Směrnice.

⁶ Pokyny Evropské komise k výkladu a uplatňování směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu.

Syndrom vyhoření – (skrytá) pandemie nové doby s pracovníněprávními důsledky?

Proč nás zajímá?

Well-being zaměstnanců se v poslední době dostává stále více do popředí zájmu nejen jednoho personalisty. Je tomu tak nejen proto, že stres na pracovišti má negativní vliv na fyzické a duševní zdraví zaměstnanců a významně se tedy podílí na snížení produktivity práce, ale i s ohledem na situaci na trhu práce vyznačující se dlouhodobým „hladem“ po kvalitních kandidátech. Často jsme tedy svědkem toho, že se zaměstnavatelé předhánějí v tom, kdo nabídne lepší pracovní podmínky mimo jiné i s ohledem na work-life balance a well-being zaměstnanců.

Ať už se na tuto problematiku podíváme z jakéhokoli úhlu pohledu, je nesporné, že následkem stresu a vypětí spojeného s pracovní zátěží může být v krajním případě i syndrom vyhoření. Dle Světové zdravotnické organizace je syndrom vyhoření charakterizován (i) pocity vyčerpání; (ii) zvýšeným psychickým odstupem od práce nebo pocity negativismu či cynismu souvisejícími s prací a (iii) sníženou profesní efektivitou.¹ Najdete se v těchto příznacích? Nejčastěji se syndrom vyhoření objevuje v profesích s vysokou mírou mezilidského kontaktu. V následujícím článku se zamyslíme nad tím, jaké pracovníněprávní důsledky syndrom vyhoření může mít.

Jak to vidí ve světě?

Světová zdravotnická organizace publikovala databázi „Mezinárodní klasifika-

ce nemocí a souvisejících zdravotních problémů“ („MKN“), kodifikující systém označování a klasifikace lidských onemocnění, poruch, zdravotních problémů a dalších příznaků. V České republice vstoupila MKN v platnost v roce 1994 a stala se všestrannou pomůckou pro řízení zdravotní politiky.² Syndrom vyhoření je dle MKN zařazen do kategorie „Problémy související s pracovními obtížemi“³ a popsán v kapitole „Faktory ovlivňující zdravotní stav nebo kontakt se zdravotnickými službami“, která zahrnuje důvody, pro které lidé kontaktují zdravotnické služby, ale které nejsou klasifikovány jako nemoci nebo zdravotní stav.⁴

V celé řadě zemí je v současné době syndrom vyhoření považován za následek dlouhodobého chronického stresového pracovního prostředí. V souladu s právními předpisy EU tak většina členských států přijala nezbytné kroky za účelem prevence stresu na pracovišti. Belgie byla první zemí, která již v roce 1996 přijala právní úpravu týkající se konceptu „well-being“ na pracovišti a prevence psychosomatických onemocnění a dále předcházení násilí a obtěžování. Dle belgické právní úpravy mají zaměstnavatelé povinnost přijmout nezbytná opatření na pracovišti tak, aby riziko syndromu vyhoření eliminovali.⁵ V roce 2017 přijala Belgie právní úpravu zavádějící dárcovský systém, ve kterém může jeden zaměstnanec převést svou dovolenou na jiného

zaměstnance na základě principu solidarity.⁶

Dle nizozemské právní úpravy je nutné prokázat, že syndrom vyhoření byl způsoben prací, a nikoliv jinými okolnostmi. Duševní stav zaměstnance přezkoumává podnikový lékař, který nejdéle po 1 týdnu pracovní neschopnosti zhodnotí, zda je zaměstnanec schopen nadále pracovat, nebo se jedná o syndrom vyhoření. Zaměstnavatelé jsou také povinni vyplácet po dobu prvních 104 týdnů (tedy prvních 2 let) pracovní neschopnosti v důsledku syndromu vyhoření náhradu mzdy ve výši minimálně 70 % průměrné mzdy. Během této doby nesmí zaměstnavatel pracovní poměr se zaměstnancem ukončit.⁷

V Německu byly zákon o ochraně práce⁸ a v Rakousku zákon o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci⁹ novelizovány tak, aby výslovně uváděly psychickou zátěž jako rizikový faktor, kterému je třeba na pracovišti předcházet. Zaměstnavatelé jsou povinni vyhodnocovat pracoviště i s ohledem na psychickou zátěž, která může způsobit zdravotní problémy zaměstnanců, a nalézat a provádět odpovídající nápravná opatření. Obě tyto novely tak už ve své době představovaly významný krok k prevenci psychické zátěže, včetně syndromu vyhoření.

Na Slovensku není sice syndrom vyhoření považován za nemoc z povolání, jeho následky (posttraumatická stresová

P / R / K

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Praha / Bratislava / Ostrava

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU 2021

BANKOVNICTVÍ A FINANCE

PRACOVNÍ PRÁVO

Velmi doporučovaná firma v kategoriích:

- Právo obchodních společností
- Developerské a nemovitostní projekty
- Fúze a akvizice
- Řešení sporů a arbitráže
- Kapitálové trhy
- Právo informačních technologií
- Firemní compliance
- Daňové právo
- Logistika a dopravní stavby
- Česká firma na mezinárodních trzích

Doporučovaná firma v kategoriích:

- Právo hospodářské soutěže
- Restrukturalizace a insolvence
- Telekomunikace a média
- Duševní vlastnictví
- Energetika a energetické projekty

DĚKUJEME.

porucha, deprese atp.) však jako nemoc z povolání vyhodnoceny být mohou. Ministerstvo zdravotnictví Slovenska tuto problematiku vnímá a je součástí strategického rámce zdravotní politiky pro období 2014-2030.

Některé členské státy, jako například Itálie, Nizozemsko a Švédsko jdou ještě dál a výslovně řadí syndrom vyhoření mezi nemoci z povolání.¹⁰ Například Lotyšsko syndrom vyhoření kvalifikovalo jako nemoc z povolání již v roce 2007.¹¹ Zaměstnancům trpícím tímto syndromem byla z titulu nemoci z povolání náhrada mzdy poskytnuta v Dánsku, Lotyšsku, Francii, Nizozemsku, Portugalsku a Švédsku.¹²

A jak to vidí česká právní úprava?

V minulosti již probíhaly diskuse o uznání syndromu vyhoření jako nemoci z povolání či zvýšení ochrany zaměstnanců před stresem,¹³ právní úprava syndromu vyhoření jako nemoci z povolání v České republice nicméně stále chybí. Nemoci z povolání jsou stanoveny v příloze nařízení vlády č. 290/1995 Sb. a jsou zde vymezeny jako „nemoci vznikající nepříznivým působením chemických, fyzikálních, biologických nebo jiných škodlivých vlivů, pokud vznikly za podmínek uvedených v seznamu nemocí z povolání. Nemoci z povolání se rozumí též akutní otrava vznikající nepříznivým působením chemických látek.“

Dle platné právní úpravy tak musí být k tomu, aby mohlo být určité onemocnění uznáno jako nemoc z povolání, splněny následující podmínky: (i) onemocnění musí být uvedeno v seznamu nemocí z povolání, případně jej lze pod některou z položek podřadit; (ii) zdravotní stav zaměstnance musí odpovídat příslušné diagnóze a onemocnění musí dosahovat požadovaného stupně závažnosti (pokud je v seznamu definován); a (iii) musí být objektivně ověřeno, že zaměstnanec pracoval za podmínek, jejichž vlivem nemoc z povolání vzniká.

Jak bylo zmíněno výše, syndrom vyhoření v příloze nemocí z povolání klasifikován není. Dodáváme, že vzhledem k tomu, že seznam neobsahuje žádnou nemoc týkající se psychického stavu, nelze syndrom vyhoření ani pod žádnou z položek uvedených v seznamu podřadit. Zaměstnanec tak může být v dů-

sledku obtíží pramenících z psychického vyčerpání na pracovišti shledán práce neschopným, dle současné právní úpravy však nemůže přímo z titulu takového vyčerpání vůči zaměstnavateli uplatňovat nároky z titulu nemoci z povolání. To samozřejmě nic nemění na obecné povinnosti zaměstnavatele vyhledávat a hodnotit rizika a přijímat opatření k jejich nápravě uložené zákoníkem práce. Tato povinnost se syndromu vyhoření bezesporu týká.

Zaměstnavatelé by měli vzít v potaz, že otázka nemoci z povolání není jediným (finančním) rizikem, kterému by jednoho dne mohli čelit či již čelí. Výzkumný ústav bezpečnosti práce ve spolupráci s Českomoravskou konfederací odborových svazů zahájil v roce 2021 mediální kampaň s názvem „Chcete-li ušetřit, vsadte na zdraví zaměstnanců“, která klade důraz na ekonomické dopady plynoucí ze snížené aktivity zaměstnanců – právě z důvodu jejich stresové zátěže a souvisejícího syndromu vyhoření.¹⁴ Jsou mezi nimi zejména zvýšená fluk-

tuace zaměstnanců (až o 200 % vyšší) či absence z důvodu pracovní neschopnosti (až o 60 % vyšší podíl pracovní neschopnosti zaměstnanců). Při trvajících neřešených psychosociálních rizicích mohou náklady zaměstnavatele na jednoho zaměstnance s tím spojené překročit i částku ve výši 100 000 Kč ročně. Náklady spojené s konflikty na pracovišti, či s negativním vnímáním obchodní firmy mohou nicméně dosahovat řádů statisíců až milionů korun. Ve světle těchto čísel posouzení toho, zda zaměstnavatel (ne)může v dnešní době takového dopady ignorovat, pak necháme na každém z vás. ☹

Lenka Gomez Tomčalová

Z/C/H Legal v.o.s., advokátní kancelář

Poznámky:

¹ „Burn-out an „occupational phenomenon“: International Classification of Diseases.“ World Health Organization. 2019. Dostupné z: <https://www.who.int/news/item/28-05-2019-burn-out-an-occupational-phenomenon-international-classification-of-diseases>.

² Oficiální webové stránky MKN-10 2022. Dostupné z: <https://mkn10.uzis.cz/o-mkn>.

³ Oficiální webové stránky MKN-10 2022. Dostupné z: <https://mkn10.uzis.cz/prohlizec/Z73.0>.

⁴ „Burn-out an „occupational phenomenon“: International Classification of Diseases.“ World Health Organization. 2019. Dostupné z: <https://www.who.int/news/item/28-05-2019-burn-out-an-occupational-phenomenon-international-classification-of-diseases>.

⁵ Working conditions, Burnout in the workplace: A review of data and policy responses in the EU.“ Research report Eurofound. (2018). ISBN:978-92-897-1730-4. Strana 24. Dostupné z: https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef18047en.pdf.

⁶ Tamtéž.

⁷ „Guidelines sick leave Netherlands.“ Human in progress. Dostupné z: <https://hrmnetheerlands.com/sick-leave/>; „Burn out at work? Dutch labour law.“ Advocaten & Mediators

Amsterdam. Dostupné z: <https://wsadvocaten.nl/burn-out-at-work-advice-lawyer-labour-law-amsterdam/>.

⁸ Gesetz über die Durchführung von Maßnahmen des Arbeitsschutzes zur Verbesserung der Sicherheit und des Gesundheitsschutzes der Beschäftigten bei der Arbeit (Arbeitsschutzgesetz - ArbSchG).

⁹ Bundesgesetz über Sicherheit und Gesundheitsschutz bei der Arbeit (ArbeitnehmerInnenschutzgesetz – AschG).

¹⁰ Lastovkova, Andrea et al. “Burnout syndrome as an occupational disease in the European Union: an exploratory study.” Industrial health vol. 56,2 (2018). Strana 162.

¹¹ Tamtéž.

¹² Tamtéž.

¹³ Jednou z kontroverzních a diskutovaných změn v roce 2016 byl návrh novely § 224 odst. 1 zákoníku práce, dle které by měli zaměstnavatelé v rámci své povinnosti vytvářet řádné pracovní podmínky, také povinnost předcházet riziku stresu spojenému s prací a riziku násilí a obtěžování na pracovišti.

¹⁴ Kampaň psychosociální rizika [online]. VÚBP: Výzkumný ústav bezpečnosti práce, 2021 [cit. 2022-05-31]. Dostupné z: <https://www.bozpinfo.cz/kampan-psychosocialni-rizika>.

Výměna informací ve světle návrhu revidovaných pokynů k horizontálním dohodám

Pokyny k horizontálním dohodám poskytují soutěžitelům návod k vlastnímu posouzení, zda jimi uzavírané dohody o spolupráci, včetně výměny informací, jsou v souladu s pravidly ochrany hospodářské soutěže. Představují tedy užitečný nástroj pro praxi.

Dne 1. března 2022 zveřejnila¹ Evropská komise (dále jen „Komise“) návrh revidovaných pokynů k horizontálním² dohodám³ (dále jen „Revidované pokyny“).⁴ Pokyny k horizontálním dohodám poskytují soutěžitelům návod k vlastnímu posouzení, zda jimi uzavírané dohody o spolupráci, včetně výměny informací, jsou v souladu s pravidly stanovenými čl. 101 odst. 1,⁵ případně čl. 101 odst. 3⁶ Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“). Obsahují rámec pro posouzení nejběžnějších typů dohod⁷ a výměny informací.

Cílem tohoto článku je nastínit základní aspekty soutěžního posouzení výměny informací ve světle Revidovaných pokynů a poukázat na to, co nového Revidované pokyny přinášejí.

Povaha vyměňovaných informací

Revidované pokyny předně upřesňují, že za výměnu informací je třeba považovat sdílení jakýchkoliv informací a údajů, včetně prvotních (nezpracovaných) dat, dat předběžně zpracovaných a dat, která byla určitým způsobem upravena za účelem vytvoření užitečných informací.⁸

Pro účely posouzení souladu výměny informací s čl. 101 odst. 1 SFEU je stěžejní povaha vyměňovaných informací. Zákaz stanovený v čl. 101 odst. 1 SFEU se vztahuje zejména na výměnu obchodně

citlivých informací, které mohou ovlivnit obchodní strategii konkurentů. Soudní dvůr Evropské unie (dále jen „SDEU“) a Komise ve své rozhodovací praxi hodnotí jako „obzvlášť“⁹ obchodně citlivé informace, jejichž výměna představuje omezení hospodářské soutěže z hlediska jejího cíle,¹⁰ například informace o:

- cenách a cenových záměrech,
- současných či budoucích výrobních kapacitách,
- zamýšlené obchodní strategii,
- přijatých opatřeních v návaznosti na současnou nebo budoucí poptávku,
- vlastnostech budoucích výrobků, které jsou relevantní pro spotřebitele.¹¹

Obchodně citlivá povaha informací závisí též na tom, zda se jedná o informace:

- veřejně přístupné nebo důvěrné,
- agregované nebo individualizované,
- historické nebo současné.¹²

Z hlediska případného narušení hospodářské soutěže bývá obecně považována za nejméně rizikovou výměna informací, které jsou veřejně přístupné,¹³ agregované a historické.¹⁴ Vždy však záleží na konkrétních okolnostech dané věci.

Pro posouzení, zda má výměna informací omezující účinky na soutěž, je významný rovněž způsob výměny a charakteristika trhu, na němž k výměně informací dochází.¹⁵

Co se týče způsobu výměny informací, Revidované pokyny zohledňují, že k výměně dochází nejen napřímo mezi konkurenty, ale může k ní dojít rovněž prostřednictvím třetích subjektů (včetně nejrůznějších platform, on-line nástrojů či algoritmů). Komise v této souvislosti upozorňuje, že v závislosti na okolnostech¹⁶ konkrétního případu se vedle konkurentů – adresátů dané výměny – může porušení čl. 101 odst. 1 SFEU dopustit též třetí strana (například poskytovatel služeb, prostřednictvím něhož dochází

k výměně obchodně citlivých informací mezi konkurenty).¹⁷

Pro soutěžněprávní posouzení je dále významná četnost výměny informací a opatření zavedená za účelem omezení a kontroly užívání sdílených údajů, například v podobě vymezení okruhu osob, které budou mít ke sdíleným informacím přístup (tzv. clean team).¹⁸ Relevantní je rovněž přístup ke shromážděným informacím, a to zejména ve vztahu k iniciativám týkajícím se sdílení dat.¹⁹

Revidované pokyny výslovně reflektují, že k výměně informací dochází nejen v rámci nejrůznějších dohod o spolupráci, ale i v rámci akvizičního procesu. Taková výměna informací pak může podléhat pravidlům Nařízení o kontrole spojování soutěžitelů,²⁰ zejména čl. 4 odst. 1 a 7 odst. 1 daného nařízení, které stanoví zákaz uskutečnění spojení před jeho oznámením Komisi, respektive před jeho povolením.²¹ Revidované pokyny tedy zohledňují nedávné rozhodnutí Tribunálu ve věci Altice Europe proti Komisi.²² V tomto rozsudku dospěl Tribunál k závěru,²³ že systematická a rozsáhlá výměna obchodně citlivých informací mezi PT Portugal a Altice přispěla²⁴ k výkonu rozhodujícího vlivu v rozporu se zákazem uskutečnění spojení před jeho povolením. Podle Tribunálu tedy Komise toto jednání správně posuzovala podle čl. 4 odst. 1 a čl. 7 odst. 1 Nařízení o kontrole spojování soutěžitelů.²⁵ Jednání, které přímo nesouvisí s nabytím kontroly či k němu není nezbytné, však nadále zůstává předmětem posouzení podle čl. 101 SFEU.²⁶

Vedle toho může k výměně informací docházet za účelem splnění požadavků vyplývajících z unijní či vnitrostátní legislativy. Revidované pokyny upozorňují, že i v takovém případě je třeba dodržovat požadavky vyplývající z čl. 101 odst. 1 SFEU a nesdílet obchodně citlivé infor-

mace, které by odhalovaly tržní strategii. Pokud už k výměně informací dochází, měly by proto i v této situaci být používány agregované informace, a nikoli individualizované a detailní údaje.²⁷

Přestože se Revidované pokyny snaží poskytnout přehlednější návod k vlastnímu posouzení zvažované výměny informací, tato problematika zůstává i nadále komplexní. S ohledem na probíhající digitali-

zaci se přitom jedná o téma stále aktuální. O tom ostatně svědčí i to, že nedávno k této problematice zveřejnil obecné stanovisko i Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.²⁸

Mgr. Iva Svobodová, LL.M., advokátka

Mgr. Matyáš Kužela, partner

act Řanda Havel Legal advokátní kancelář s.r.o.

Řanda Havel Legal

Poznámky:

¹ Společně s návrhem revidovaných nařízení o blokových výjimkách pro dohody o výzkumu a vývoji a pro specializační dohody, jejichž platnost vyprší 31. prosince 2022. Viz Evropská komise. „Antitrust: Commission invites comments on draft revised rules on horizontal cooperation agreements between companies.“ Tiskové prohlášení, publikováno dne 1. března 2022. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_1371 [cit. 21-03-2022].

² Horizontální dohody jsou dohodami mezi skutečnými nebo potenciálními konkurenty, kteří působí na stejné úrovni výroby nebo distribuce na trhu.

³ Dostupné v anglickém jazyce z: https://ec.europa.eu/competition-policy/system/files/2022-03/draft_revised_horizontal_guidelines_2022.pdf [cit. 21-03-2022].

⁴ Návrh byl zveřejněn za účelem veřejné konzultace, v návaznosti na přezkum stávajících pokynů. Revidované pokyny mají reflektovat potřebu přizpůsobit stávající pravidla hospodářskému a společenskému vývoji, k němuž došlo v posledních deseti letech, zejména s ohledem na digitální a ekologickou transformaci. Srov. Evropská komise. „Antitrust: Commission invites comments on draft revised rules on horizontal cooperation agreements between companies.“ Tiskové prohlášení, publikováno dne 1. března 2022. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_1371 [cit. 21-03-2022].

⁵ Čl. 101 odst. 1 SFEU zakazuje veškeré dohody mezi soutěžiteli, rozhodnutí sdružení soutěžitelů a jednání ve vzájemné shodě ovlivňující obchod mezi členskými státy EU, jejichž cílem nebo účinkem je omezení hospodářské soutěže.

⁶ Čl. 101 odst. 3 SFEU stanoví výjimku ze zákazu uvedeného v čl. 101 odst. 1 SFEU.

⁷ Dohody o výzkumu a vývoji, dohody o výrobě, dohody o nákupu, dohody o obchodním využití a standardizační dohody. Nově má být též zařazena zvláštní kapitola pro dohody

o udržitelnosti.

⁸ Revidované pokyny, bod 407.

⁹ Srov. Revidované pokyny, bod 424.

¹⁰ Tzv. restriction by object.

¹¹ Revidované pokyny, bod 424.

¹² Revidované pokyny, body 425 až 431.

¹³ Revidované pokyny hovoří o „skutečně veřejných“ informacích, za něž jsou považovány takové informace, které jsou obecně stejně přístupné všem soutěžitelům a zákazníkům. Podle Komise výměna takových informací pravděpodobně hospodářskou soutěž nenaruší. Viz Revidované pokyny, bod 425.

¹⁴ Komise obecně ve své rozhodovací praxi považuje za historické informace, které jsou starší více než 1 rok. Zda se jedná o historickou informaci, však vždy závisí na specifických okolnostech, zejména na charakteristice relevantního trhu, četnosti vyjednávání o koupi a prodeji v daném odvětví a stáří informací, na jejichž základě se obvykle v daném odvětví činí obchodní rozhodnutí. Srov. Revidované pokyny, bod 430 a 431.

¹⁵ Revidované pokyny, bod 453.

¹⁶ Zejména v závislosti na míře povědomí o protisoutěžních cílech dané výměny a úmyslu k nim vlastním jednáním přispět. Srov. Revidované pokyny, bod 438.

¹⁷ Revidované pokyny, bod 435. Srov. též v něm odkazovaná judikatura Tribunálu a SDEU, z níž vyplývá, že čl. 101 odst. 1 SFEU obecně odkazuje na všechny dohody a jednání ve vzájemné shodě, které v horizontálních nebo vertikálních vztazích narušují hospodářskou soutěž na společném trhu bez ohledu na trh, na kterém strany působí. Viz rozsudek Tribunálu ze dne 10. listopadu 2017 ve věci T-180/15 Icap plc a další proti Komisi, ECLI:EU:T:2017:795, odst. 103.

¹⁸ Členy týmu by měly být osoby, které se nepodílejí na každodenních obchodních transakcích a které jsou vázány přísnými dohodami o zachování mlčenlivosti.

¹⁹ Revidované pokyny, body 439 až 442.

²⁰ Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. led-

na 2004 o kontrole spojování podniků.

²¹ Prohlášením za slučitelné se společným trhem podle čl. 6 odst. 1 písm. b), čl. 8 odst. 1, čl. 8 odst. 2, nebo na základě domněnky podle čl. 10 odst. 6 Nařízení o spojování soutěžitelů.

²² Rozsudek Tribunálu ze dne 22. září 2021 ve věci T-425/18 Altice Europe proti Komisi, ECLI:EU:T:2021:607 (dále jen „Rozsudek Altice Europe“; v současné době probíhá řízení o opravném prostředku před SDEU, věc C-746/21P).

²³ Respektive souhlasil s posouzením provedeným Komisí.

²⁴ Tribunál neposuzoval, zda výměna informací sama o sobě může představovat porušení zákazu uskutečnění spojení před jeho povolením.

²⁵ Rozsudek Altice Europe, odst. 239. Delimitaci posouzení podle čl. 101 SFEU a Nařízení o spojování soutěžitelů stanovil SDEU v rozsudku ze dne 31. května 2018 ve věci C-633/16 Ernst & Young P/S proti Konkurrencerådet, ECLI:EU:C:2018:371. Z tohoto rozsudku vyplývá, že výměna informací, na kterou se vztahuje čl. 7 Nařízení o spojování soutěžitelů nemůže zároveň podléhat posouzení podle nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82 Smlouvy, respektive podle čl. 101 SFEU. Srov. S. Schubert, A. Müller, T. McGrath, T. McGrath a M. Symann (Freshfields Brukhaus Deringer LLP). „General Court confirms Commission's expansive interpretation of gun-jumping in Altice Judgment“, publikováno 14. října 2021, dostupné z: General Court confirms Commission's expansive interpretation of gun-jumping in Altice judgment - Lexology [cit. 21-03-2022].

²⁶ Revidované pokyny, bod 410.

²⁷ Revidované pokyny, bod 411.

²⁸ Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Výměna informací mezi soutěžiteli. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/hospodarska-soutez/zakazane-dohody/vymena-informaci-mezisouteziteli.html> [cit. 21-03-2022].

Jiná dimenze řešení

www.akccs.cz

K rozdělení pravomocí mezi zastupitelstvem a radou obce včetně možnosti vyhrazení si pravomoci

Uzavření smlouvy, případně realizaci jiného právního jednání obce, musí předcházet souhlas příslušného orgánu obce. Pokud ke schválení právního jednání (typicky smlouvy) příslušným orgánem obce nedojde, je právní jednání od počátku, tedy absolutně neplatné.¹ Orientace v pravomocích jednotlivých orgánů obce je tedy stěžejním předpokladem pro realizaci zamýšleného jednání v souladu se zákonem. Cílem následujících řádků je snaha rozdělení pravomocí mezi orgány obce více přiblížit a upozornit na možná úskalí.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“), rozděluje v rámci výkonu samostatné působnosti (kam spadá zejména nakládání s obecním majetkem)² pravomoci mezi jednotlivé orgány obce, přičemž rozlišuje mezi pravomocemi vyhrazenými a mezi pravomocemi, které výslovně žádnému z orgánů obce vyhrazeny nejsou.

Vyhrazené pravomoci jsou takové pravomoci, které dle zákona o obcích nesmí být delegovány na jiné orgány. Znamená to, že vyhrazené pravomoci zastupitelstva

dle § 84 odst. 2 a § 85 zákona o obcích může vykonávat pouze zastupitelstvo, pravomoci vyhrazené radě obce dle § 102 odst. 2 může vykonávat pouze rada. Naproti tomu pravomoci, které výslovně nejsou vyhrazeny žádnému z orgánů, mohou být na jiný orgán obce delegovány, případně si je zastupitelstvo jakožto nejvyšší orgán obce může vyhradit.

Typickým příkladem nevyhrazených pravomocí jsou tzv. zbytkové pravomoci rady obce dle § 102 odst. 3 zákona o obcích. Tyto pravomoci přísluší primárně radě, avšak je možné, aby byly delegovány na jiný orgán obce nebo aby si je zastu-

pitelstvo vyhradilo. Zbytkové pravomoci rady může rada či zastupitelstvo zcela nebo zčásti svěřit starostovi nebo obecnímu úřadu. Obecní policii lze zcela nebo zčásti svěřit rozhodování o těch právních jednáních, která s činností obecní policie souvisejí. Coby příklad jiných než vyhrazených pravomocí lze zmínit rovněž např. i pravomoci starosty dle § 103 odst. 4 zákona o obcích – i u nich lze připustit, aby si je zastupitelstvo coby nejvyšší orgán obce vyhradilo a v konkrétních případech rozhodlo.

Zastupitelstvo si může nevyhrazenou pravomoc (zejména zbytkovou pravo-

moc dle § 102 odst. 3 zákona o obcích) vyhradit ad hoc v rámci konkrétního rozhodnutí, a to tak, že o dané věci, k jejímuž schválení je této pravomoci třeba, bez dalšího rozhodne nebo tak, že přijme usnesení o vyhrazení si pravomoci ve vazbě na konkrétní dotčenou věc. Možné rovněž je, že zastupitelstvo si danou pravomoc výslovně vyhradí pro předem určený počet případů. V prvních dvou případech se vyhrazení vztahuje pouze ke konkrétnímu právnímu jednání, ve třetím případě na všechna rozhodování tohoto typu, a to až do té doby, dokud zastupitelstvo toto vyhrazení jiným usnesením nezruší.

Zejména v případě vyhrazení si pravomoci rozhodnout o uzavření smlouvy je třeba pamatovat i na skutečnost, že vyhrazení se vztahuje i na případné změny či dodatky takto schválených právních jednání (smluv). Případné změny či dodatky uzavřené smlouvy musí proto schvalovat orgán, který rozhodoval o uzavření původní smlouvy. Jestliže si rozhodnutí o uzavření smlouvy vyhradilo zastupitelstvo, musí o uzavření případného dodatku rozhodnout opět zastupitelstvo, případně uzavřením dodatku jiný orgán výslovně pověřit (to ovšem pouze za předpokladu, že se nejedná o vyhrazenou pravomoc zastupitelstva).

Zvláštní pozornost je nutno věnovat § 84 odst. 4 zákona o obcích, podle kterého platí, že zastupitelstvo obce si může vyhradit další pravomoc v samostatné působnosti obce mimo pravomoc vyhrazené radě obce podle § 102 odst. 2 zákona o obcích. V souvislosti s tímto zákonným zákazem zastupitelstva vyhradit si jakoukoliv pravomoc v rámci samostatné působnosti, resp. vyhradit si vyhrazené pravomoci rady, bylo historicky možné se setkat s rozdílnými odbornými právními názory.

Předně lze uvést názory J. Vedrala³ nebo J. Břeně,⁴ které vychází z ústavního postavení zastupitelstva, které je podle článku 101 odst. 1 a 2 Ústavy orgánem, který územní samosprávné celky samostatně spravuje. Dále podle článku 104 odst. 2 Ústavy platí, že zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech samosprávy, pokud nejsou zákonem svěřeny zastupitelstvu kraje. Z těchto ustanovení je vyvozováno, že „nemůže existovat žádná záležitost v samostatné

působnosti obce, o níž by nemohlo rozhodnout zastupitelstvo obce, které jako jediné z orgánů obce volí přímo občané obce“.⁵

Dále je nutné zmínit čl. 3 Evropské charty místní samosprávy, která je jakožto mezinárodní smlouva v souladu s čl. 10 Ústavy součástí právního řádu a má před zákonem aplikační přednost.⁶ V souladu s Evropskou chartou místní samosprávy je v České republice přímo voleným orgánem místní samosprávy (územních samosprávných celků) zastupitelstvo, výkonným a zastupitelstvu odpovědným orgánem je rada územního samosprávného celku.⁷ Na základě znění Evropské charty místní samosprávy je rovněž zřejmé, že by nemělo být možné, aby v samostatné působnosti územního samosprávného celku existovaly záležitosti, o kterých zastupitelstvo přímo rozhodnout nemůže.

Výše uvedené názory dovozovaly, že by mělo být v souladu s Ústavou, pokud zastupitelstvo jakožto dle Ústavy nejvyšší orgán obce v rámci samostatné působnosti rozhodne o jakékoli záležitosti. Naopak by nemělo být možné, aby na základě běžného zákona bylo radě jakožto výkonnému orgánu obce přiznáno na zastupitelstvu nezávislé postavení ve smyslu přiznání takového výhradního rozhodování, které si zastupitelstvo nemůže na sebe vztáhnout.

V kontrastu s výše uvedeným bylo možné uvést názor Ministerstva vnitra ČR, resp. A. Furka, který v souladu se zněním zákona o obcích a jazykovým výkladem ustanovení možnost vyhrazení jakékoliv pravomoci zastupitelstvem obce nepřipouštěl.⁸ Obdobný názor uváděl např. i M. Kopecký, podle kterého je nutné respektovat princip platnosti zákona, a tudíž není možné, aby zastupitelstvo rozhodovalo ve věcech, které jsou zákonem výslovně vyhrazeny radě. Za předpokladu, že je garantován „princip odpovědnosti rady za její činnost zastupitelstvu“, nepovažuje takový stav za protiústavní. V tomto ohledu navíc zdůrazňuje, že zastupitelstvo je povinno rovněž akceptovat vůli občanů vyjádřenou referendem, a to ačkoliv je místní (krajské) referendum stanoveno nikoliv Ústavou, nýbrž pouze zákonem. Omezení ústavně vyjádřené působnosti zastupitelstva je tudíž možné.⁹

Uvedenou problematikou se okrajově zabýval již i Ústavní soud, jenž ve svém nálezu ze dne 2. 11. 2009, sp. zn. II. ÚS 2048/09 zkonstatoval, že „zastupitelstvo obce si může vyhradit další pravomoci v samostatné působnosti obce, nemůže si vyhradit pravomoci vyhrazené radě obce podle § 102 odst. 2 (srov. ustanovení § 84 odst. 4 zákona o obcích), což je reflexe principu dělby moci na úrovni obce“. K tomuto nálezu je ale třeba podotknout, že Ústavní soud uvedený názor hlouběji argumentačně nerozvedl.

Blíží pohled na oprávnění zastupitelstva vyhradit si vyhrazenou pravomoc rady přinesl až rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 20. 10. 2020, čj. 31 A 274/2017-102, ve kterém soud dal za pravdu dozorové žalobě Ministerstva vnitra ČR a konstatoval, že: „Zastupitelstvo obce si nemůže vyhradit pravomoc s konečnou platností rozhodnout o vyhlášení konkursu na místo ředitele školského zařízení zřízeného obcí. Poslední slovo v této otázce musí mít rada obce [§ 84 odst. 4 ve spojení s § 102 odst. 2 písm. b) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích].“ Pro upřesnění lze doplnit, že zastupitelstvo si v daném případě vyhradilo vyhrazenou pravomoc rady obce dle § 102 odst. 2 písm. b) zákona o obcích.

Krajský soud v Brně se v rámci odůvodnění s výše uvedenými názory vypořádal s tím, že zákonem o obcích stanovená nemožnost zastupitelstva vyhradit si jakoukoliv pravomoc v rámci samostatné působnosti je sice zásahem do práva na územní samosprávu, avšak jedná se o mírné a legitimní omezení spojené s dělbou moci na úrovni obce, což je zároveň důvodem, proč odmítl předložit Ústavnímu soudu k přezkumu ústavnost § 84 odst. 4 zákona o obcích. Dle názoru Krajského soudu v Brně by připuštění možnosti zastupitelstva obce vyhradit si vyhrazenou pravomoc rady vedlo k vyprazdňování pravomocí rady s tím, že důsledkem možnosti zastupitelstva rozhodnutí rady kdykoliv „přebít“ by byla jen a pouze nejistota v praxi samosprávy obcí.

Zcela jistě lze ocenit podrobnost odůvodnění, avšak zároveň je nutno vyjádřit politování nad tím, že proti rozsudku nebyla podána kasační stížnost, a tudíž uvedený názor není ani potvrzen a ani vyvrácen soudy vyššího stupně. Do bu-

doucna nelze tedy vyloučit, že se výklad v této záležitosti nemůže ještě změnit – zajímavou může být situace, kdy v návaznosti na vyhrazení si vyhrazené pravomoci rady obce by byla zároveň řešena platnost navazujícího právního jednání.

V souvislosti s vyhrazováním pravomocí lze dále doplnit případ zejména malých obcí, ve kterých má zastupitelstvo obce méně než 15 členů a kde se rada obce nevolí. Starosta v takovém případě až na stanovené výjimky vykonává pravomoci rady obce.¹⁰ V takovém případě starostovi automaticky přísluší jak rozhodování ve většině jinak vyhrazených pravomocí rady obce, tak i rozhodování ve věcech, jež patří mezi zbytkové pravomoci rady a jež si zastupitelstvo obce nevyhradilo. Jak v případě zbytkových pravomocí, tak v případě pravomocí, které jsou vyhrazeny radě, ale v obcích bez rady obce je vykonává starosta, je možné vyhrazení těchto pravomocí zastupitelstvem obce, neboť se vychází z názoru, že v obcích, kde se rada obce nevolí, se starosta radou obce nestává, pouze mu jsou zákonem některé její úkoly svěřeny.¹¹ Zastupitelstvo není tedy v takovém případě ve vyhrazování pravomocí, na rozdíl od obcí, kde se rada obce volí, nijak zákonem omezeno. Tento výklad byl výše zmíněným rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 20. 10. 2020, čj. 31 A 274/2017-102, rovněž potvrzen.

Lze tedy shrnout, že zákon o obcích rozlišuje mezi pravomocemi vyhrazenými zastupitelstvu a radě obce a dalšími pra-

vomocemi, které nejsou výslovně vyhrazeny žádnému orgánu obce. S určitou mírou zjednodušení platí, že co není zařaditelné mezi výslovně zmíněné vyhrazené pravomoci, je pravomocí, kterou si zastupitelstvo může vyhradit. Po letech úvah, zda je v pořádku, že si dle zákona o obcích zastupitelstvo nemůže vyhradit vyhrazenou pravomoc rady, byl tento názor konečně relevantně odůvodněnou judikaturou potvrzen, avšak dokud se k této problematice nevyjádří některý z vyšších soudů, nelze mít tuto otázku s konečnou

platností za uspokojivě vyřešenou a v budoucnu nelze vyloučit její další vývoj.

JUDr. Václav Chmelík, advokát
KVB advokátní kancelář s.r.o.

Poznámky:

¹ § 41 odst. 2 a 3 zákona o obcích.

² § 35 a násl. zákona o obcích.

³ Srov. VEDRAL, Josef. Rozdělení (samostatné a přenesené) působnosti mezi orgány obce a jejich vzájemné vztahy. ASPI – Původní nebo upravené texty pro ASPI.

⁴ Srov. BŘEŇ, Jan. Zastupitelstvo a rozhodování o věcech vyhrazených radě. Moderní obec. 2009, roč. 15, č. 7, s. 41.

⁵ BŘEŇ, Jan. Zastupitelstvo a rozhodování o věcech vyhrazených radě. Moderní obec. 2009, roč. 15, č. 7, s. 41.

⁶ Čl. 3 Evropské charty místní samosprávy stanovuje:
1. Místní samospráva označuje právo a schopnost místních společenství v mezích daných zákonem na svou odpovědnost a v zájmu místního obyvatelstva upravovat a spravovat podstatnou část věcí veřejných.
2. Toto právo vykonávají rady nebo shromáždění, které jsou složeny z členů svobodně zvolených tajným hlasováním na základě

přímého, rovného a všeobecného volebního práva a které mohou mít výkonné orgány, jež jim jsou odpovědné. Toto ustanovení se nijak nedotýká využívání shromáždění občanů, referend nebo jakékoli jiné formy přímé účasti občanů, kde toto využívání dovoluje zákon.

⁷ Srov. § 99 odst. 1 zákona o obcích.

⁸ Srov. FUREK, Adam; JÍROVEC, Tomáš. Povinnosti obcí při nakládání s obecním majetkem, stanovené zákonem o obcích. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, odbor veřejné správy dozoru a kontroly, 2016. s. 63.

⁹ KOPECKÝ, Martin. Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, s. 226.

¹⁰ § 99 odst. 2 a § 102 odst. 4 zákona o obcích.

¹¹ Srov. FUREK, Adam. § 102. In: POTĚŠIL, Lukáš; FUREK, Adam; HEJČ, David; CHMELÍK, Václav; RIGEL, Filip; ŠKOP, Jiří. Zákon o obcích. Komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 533.

EVA DOLEŽALOVÁ

Framing v online prostředí a právo na sdělování autorských děl veřejnosti

Další online semináře naleznete:
www.epravo.cz/eshop
epravo.cz

ZIZLAVSKY

> 30 let

insolvence firem

spolehlivá řešení

www.zizlavsky.cz

Právní aspekty odpojení ruských bank od systému SWIFT

Snahou Evropské unie, Spojených států amerických i dalších států je sankcemi Rusko donutit zastavit invazi na Ukrajině. Mezi řadou ekonomických sankcí je jako nejúčinnější, vedle blokace devizových rezerv Centrální banky Ruské federace, obecně uváděno odpojení bank od systému SWIFT.

Cílem tohoto článku je vysvětlit, co systém SWIFT znamená, jak funguje a nastínit právní aspekty související s tímto aktuálně tolik citovaným evropským sankčním opatřením.

Právní základ sankcí ukládaných na úrovni EU

Na úvod je třeba vyjasnit kompetenci EU k přijímání ekonomických sankcí. Rada EU může, s ohledem na čl. 215¹ Smlouvy o fungování Evropské unie, přijmout kvalifikovanou většinou na společný návrh vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a Evropské komise nezbytná opatření, pokud to je nutné pro naplňování cílů společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU. Takové opatření může směřovat vůči fyzickým nebo právnickým osobám a skupinám nebo nestátním subjektům. Rada EU tak může fakticky pozastavit, omezit nebo úplně přerušit hospodářské a finanční vztahy s jednou nebo více zeměmi mimo EU.

Ke stávajícímu dni (16. března 2022) Evropská unie rozhodla, mimo uvalení jiných sankcí, o částečném odpojení Ruska, resp. vybraných ruských bank od systému SWIFT. Právním základem je nařízení Rady EU 2022/345 z 1. března 2022² (dále jen „Sankční nařízení“), které ze systému SWIFT vyřazuje banky Bank Otkritie, Novikombank, Promsvyazbank, Bank Rossiya, Sovcombank, Vnesheconombank (známá také jako VEB) a VTB Bank. Nejedná se tak o všechny velké ruské banky, na SWIFT zůstává v současnosti napojená např. největší Sberbank, Gazprombank nebo Alfa Bank.

Březnové Sankční nařízení je ve skutečnosti novelizací již 8 let starého nařízení Rady EU č. 833/2014 z 31. července 2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem Ruska destabilizujícím situ-

aci na Ukrajině, přijaté v návaznosti na politické rozhodnutí Rady EU odsuzující ruskou anexi Krymu v roce 2014³. Aktuální opatření EU, reagující na také Evropskou radou odsouzenou vojenskou agresi Ruska vůči Ukrajině započatou 24. února 2022, tak navazují a významně rozšiřují právní opatření EU přijatá již v roce 2014.

Nadále probíhá na evropské úrovni diskuse, zda by se odpojení od systému SWIFT mělo týkat dalších bank (např. již zmíněných Sberbank nebo Gazprombank) či dokonce, zda by Rusko mělo být odpojeno od systému jako celek. V takovém případě by došlo i ke znemožnění plateb za zboží a služby proudící z Ruska, např. za hojně diskutovaný plyn a ropu. Právně technicky lze po dosažení shody takovou změnu provést jednoduše změnou přílohy Sankčního nařízení z 1. března 2022 – rozšířením okruhu subjektů, kterým se zakazuje poskytovat specializované služby předávání údajů o finančních transakcích (srov. čl. 5h Sankčního nařízení).

Co je SWIFT

SWIFT je soukromá belgická společnost, která sama vyvinula a provozuje zabezpečenou komunikační technologii pro banky, tzv. systém SWIFT. V samotném systému SWIFT tak nedochází k převodům finančních prostředků. SWIFT pouze zajišťuje zabezpečenou komunikaci mezi bankami, bez které není možné transakce fakticky realizovat.

Koncem 70. let minulého století byla v důsledku nastupující globalizace potřeba standardizace propojení bank z celého světa tak, aby například banka v Číně mohla sdělit bance Portugalsku potřebnou informaci o zamýšlené transakci. Samotná zpráva může mít různý obsah. Vedle povinné hlavičky obsahující základní informace, jako je označení banky (tzv. BIC – z anglického Bank

Identification Code), může být obsahem zprávy informace o úhradě klientů, mezibankovních převodech, konverzi a operaci na peněžních trzích, inkasu, operaci s cennými papíry, šecích apod.⁴ Pro zajištění kvalitní a efektivní komunikace bank po celém světě musela být taková komunikace jednotná a ucelená. Proto vznikla společnost SWIFT (zkratka z anglického: Society for Worldwide International Finance Telecommunication, česky Společnost pro celosvětovou mezibankovní telekomunikaci), která v roce 1977 spustila svůj systém SWIFT. Hned od počátku se do systému zapojilo přes 500 bank z 22 zemí světa. K dnešnímu dni používá systém SWIFT přes 11 tisíc bank, SWIFT tak dnes zajišťuje drtivou většinu mezibankovní komunikace na světě.⁵

SWIFT je řízen představenstvem složeným z 25 volených představitelů reprezentujících akcionáře, kterými jsou všechny členské banky. Rozdělení mandátů respektuje geografickou četnost využití systému. Společnost SWIFT je tak po dobu jednoho roku (mandát představenstva je vždy jen na jeden rok) řízena zástupci bank, které nejčastěji používají systém SWIFT, tj. každý rok je voleno nové vedení podle četnosti používání systému SWIFT.⁶

Dohled nad společností SWIFT vykonává primárně Belgická národní banka, a to vzhledem k tomu, že sídlo společnosti je v Belgii. To také znamená, že společnost podléhá evropskému právu, které může svým rozhodnutím omezit „vyvážet“ konkrétní finanční služby do některé ze zemí mimo EU.⁷

Vedle dohledu Belgické národní banky vzhledem k mezinárodnímu přesahu a celospolečenskému zájmu na fungování systému SWIFT je do dohledu také zapojené mezinárodní společenství G10,⁸ které je složené z představitelů Belgie,

Kanady, Francie, Německa, Itálie, Japonska, Holandska, Švédska, Spojených států amerických, Spojeného království a později připojeného Švýcarska (fakticky se tak jedná o 11 zemí).⁹

Jak systém SWIFT funguje

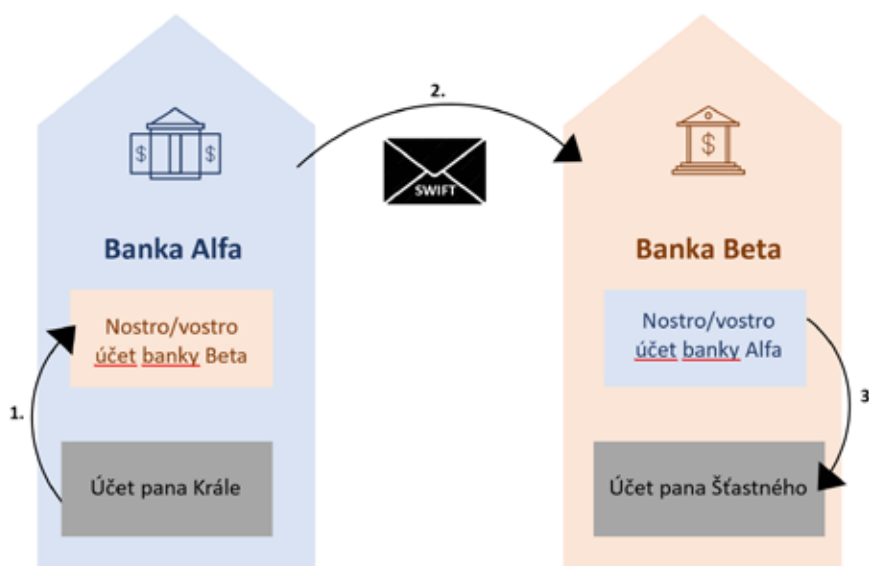
Bankovní převod, jehož smyslem je pohyb hotovosti mezi jednotlivými účty různých bank, je ve většině případů jen účetní operací uvnitř jedné banky, tedy jde o pohyb pouze teoretický. K pohybu hotovosti se používají tzv. nostro/vostro účty. Nostro/vostro účet si otevře například banka Alfa u banky Beta a složí tam část své hotovosti. V případě, že klient banky Alfa chce provést převod na účet do banky Beta, banka Alfa pouze instruuje banku Beta, aby odečetla částku z jejich účtu u banky Beta.

Převody mezi bankami tak probíhají za kombinace použití nostro/vostro účtů a systému SWIFT. V případě vyřazení ze systému SWIFT by musela banka například používat dřívější technologii dálnopisu, která je ale však v mnohých zemích dnes již nevyužívaná (v ČR se dálnopisová komunikace vyřadila z užívání v roce 2008).¹⁰

Názorný příklad převodu:

Pan Král chce ze svého účtu u banky Alfa vedený v České republice poslat 10 tisíc USD na účet svého kamaráda pana Šťastného vedený u banky Beta ve Spojených státech amerických. Poté, co pak Král zadá příkaz ve své bance, převede banka Alfa z účtu pana Krále potřebnou částku na nostro/vostro účet banky Beta vedený u banky Alfa (v grafu bod 1.). Banka Alfa současně pošle SWIFT zprávu do banky Beta o chtěném převodu pana Krále (v grafu bod 2.). Následně na to banka Beta po obdržení SWIFTové zprávy od banky Alfa převede 10 tisíc z nostro/vostro účtu banky Alfa vedený u banky Beta na účet pana Šťastného (v grafu bod 3.).

Při každé transakci tak nedochází k faktickému převodu finančních prostředků, ale pouze k účetní operaci na účtech jednotlivé banky. Při transakcích obrovských objemů peněžních prostředků každý den je popsán postup výrazně efektivnější a ekonomičtější, než například přenášet hotovost z jedné banky do druhé (ostatně k tomu dnes není na světě ani dostatek vytištěných bankovek).

Mezibankovní komunikace prostřednictvím systému SWIFT, a nikoli například dříve používaného dálnopisu nebo v dnešní době e-mailu, je také výhodná pro její vysoké zabezpečení, standardizaci a všestrannost vůči prakticky všem bankám světa.

Jak může být banka od systému SWIFT odpojena

Samotná společnost SWIFT o odpojení nerozhoduje. Jelikož je SWIFT ale soukromá společnost, která má sídlo v Belgii, a tedy také v EU, podléhá právu EU a musí respektovat autoritativní rozhodnutí příslušných orgánů, tedy i Rady EU, která může v souladu s primárním právem rozhodnout formou nařízení o uvalení sankcí. Tato přímo použitelná nařízení musí být bezvýhradně dodržována všemi subjekty, na něž se vztahují, tedy také společností SWIFT.

V aktuálním případě Rada EU označila Sankčním nařízením konkrétní subjekty, kterým společnost SWIFT nemůže poskytovat své služby. Nejedná se však o historicky první odpojení ze systému SWIFT. V minulosti byla stejná intervence použita proti Íránu při jeho jaderné krizi v lednu 2012.¹¹ Odpojení Íránu od systému SWIFT způsobilo propad jeho vývozu o téměř polovinu.

Alternativy k systému SWIFT

Odpojení od systému SWIFT má zcela zásadní dopad na fungování finančních institucí v celém Rusku, které se tak stává fakticky neschopným realizovat platby

za poskytnuté služby ze zahraniční (nebo obráceně, za služby vyvezené do zahraničí). Rusko se tak v důsledku nemožnosti realizovat transakce stane nejenom izolovaným v bankovním sektoru, ale prakticky v celosvětovém hospodářství, protože nebude disponovat efektivním nástrojem, kterým by mohlo provést platbu ze zahraničí. To stejné platí i pro zahraniční (např. evropské) společnosti fungující na ruském trhu. Jejich investice budou v důsledku evropských sankcí v Rusku blokovány a obchodní aktivity tím pádem značně utlumené (pomineme-li dopady znárodnování zahraničních podniků, o kterém se již v Rusku otevřeně hovoří).

S ohledem na vážné ekonomické i sociální důsledky tohoto sankčního opatření se spekuluje o alternativách, které by Rusku umožnily zákaz obejít a pokračovat v platebním styku se zahraničím jiným způsobem.

Rusko již v roce 2014, kdy Spojené království neúspěšně navrhovalo odpojení Ruska od systému SWIFT jako sankci za invazi na Krym,¹² připravilo v anticipaci budoucích sankcí vlastní systém SPFS (rusky: Sistema peredachi finansovykh soobscheniy).¹³ SPFS má být konkurencí k celosvětově používanému systému SWIFT. Značným nedostatkem ruského systému však je, že aktuálně jsou jeho členy pouze některé banky z Ruska, Běloruska a několika dalších zemí. Banky tedy budou moci pomocí systému SPFS komunikovat pouze s omezeným počtem bank. Obdobný systém má také Čína, který používá zkratku CIPS (z anglického Cross Border Interbank Payment System).

Dalším možným řešením je přesměrovat stávající toky z bank odstřižených od systému SWIFT přes banky, které jsou stále součástí systému a mohou dále v systému SWIFT fungovat, například zmíněná Sberbank (není však zřejmé, zda toto bude možné i do budoucna, s ohledem na úvahy o rozšiřování sankcí).

Další (spíše teoretickou) možností Ruska je využít dnes již zastaralou techniku dálkopisu, která je ale v drtivé většině světa pro bankovní komunikaci nevyužívaná, respektive ve státech, kde má Rusko velkou expozici, byl již tento systém odstraněn úplně (obdobně jako v České republice) nebo je využíván pouze jako státní forma oznámení o případu úmrtí nebo jako možnost zahraniční korespondence (například Slovinsko nebo Bahrajn). Jedny z posledních míst, kde je některá ze zmíněných forem dálkopisu stále v provozu, je např. Kanada, Čína, Írán, Německo, Srbsko nebo Turecko. Další alternativou je cesta nezabezpečené komunikace skrze e-mail nebo telefon, která sice pro Rusko není zablokována, ale taková komunikace je v praxi těžko realizovatelná.

Žádná z výše uvedených možností neumožňuje natolik širokou, neomezenou a zabezpečenou komunikaci, aby plnohodnotně nahradila odpojení od systému SWIFT.

Závěr

Systém pro mezibankovní komunikaci SWIFT je spravován soukromou belgickou společností, která sdružuje více než 10 tisíc bank po celém světě a umožňuje jim realizovat mezibankovní transakce. O odpojení určité země či banky od systému nerozhoduje sama, ale na základě (nad)národní regulace. Jelikož SWIFT jako soukromá společnost z Belgie podléhá také právu EU, musí respektovat (stejně jako všechny právnické i fyzické osoby) autoritativní rozhodnutí příslušných orgánů, tedy i Rady EU, která může v souladu s primárním právem v rámci kompetencí společně zahraniční a bezpečnostní politiky rozhodnout formou nařízení o uvalení sankcí.

V aktuálním případě sankcí proti Rusku bylo rozhodnuto ze strany Evropské unie prostřednictvím Sankčního nařízení přijatého 1. března 2022 o odpojení od sys-

tému SWIFT (řečí Sankčního nařízení o zákazu poskytovat specializované služby předávání údajů o finančních transakcích) pro několik velkých ruských bank (např. Bank Rossiya, VTB Bank). O odpojení dalších bank, vč. největší Sberbank, se zatím na úrovni EU diskutuje.

Omezení mezibankovního styku Ruska se zbytkem světa má závažné dopady na tamní ekonomiku (např. může způsobit run na banky, masivní přesuny vkladů mimo sankcionované území a tím dlouhodobé oslabení národní ekonomiky sankcionovaného státu). Rusko má sice možnost využít různé alternativy, např. v podobě ruského (SPFS) nebo čínského (CIPS) systému či přesměrování aktiv do momentálně nesankcionované banky. Tyto alternativy nejsou jednak plně způsobilé nahradit odpojení od systému SWIFT, jednak nejsou trvalé (zejména

v případě uvažovaného rozšíření sankcí i na další banky). Ekonomickými sankcemi EU spočívajícími v (částečném) odpojení od systému SWIFT tak dochází k praktickému znemožnění Ruska dále participovat na mezinárodním bankovním trhu, a jeho prostřednictvím i na realizaci mezinárodních obchodů. ⁹

Mgr. Matěj Dědina, vedoucí právního týmu
Císař, Česka, Smutný s.r.o., advokátní kancelář

Poznámky:

- 1 Nařízení Rady (EU) č. 267/2012 ze dne 23. března 2012 o omezujících opatřeních vůči Íránu a o zrušení nařízení (EU) č. 961/2010. [online]. 2012 [citováno dne 10. 3. 2022]. Dostupné na webu: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R0267&from=EN>.
- 2 U.K. wants EU to block Russia from SWIFT banking network. [online]. 2014 [citováno dne 10.3.2022]. Dostupné z: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2014-08-29/u-k-wants-eu-to-block-russia-from-swift-banking-network>.
- 3 SPFS – ruská verze systému SWIFT [online]. [citováno dne 10. 3. 2022]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/bank/spfs/>.
- 4 Seznam možných druhů SWIFT zpráv [online]. 2022 [citováno dne 10.3.2022]. Dostupný zde: <https://www.paiementor.com/list-of-all-swift-messages-types/>.
- 5 SWIFT About us [online]. [citováno dne 10. 3. 2022]. Dostupné z: <https://www.swift.com/about-us/history>.
- 6 SWIFT By-laws [online]. [citováno dne 10. 3. 2022]. Dostupné z: <https://www.swift.com/about-us/legal/corporate-matters/swift-laws>.
- 7 Jak již bylo zmíněno v úvodu článku, Rada EU je oprávněna podle čl. 215 Smlouvy o fungování Evropské unie pozastavit, omezit nebo úplně přerušit hospodářské a finanční vztahy s jednou nebo více zeměmi mimo EU, což aktuálně také učinila v případě Ruské federace prostřednictvím Sankčního nařízení.
- 8 Mezi Belgickou národní bankou a bankami G10 je uzavřený nezávazný dokument o spolupráci – Memoranda of Understanding. Podrobněji v online publikaci: The International Dimension of the SWIFT Affair. Bod 4. [online]. 2011 [citováno dne 10.3.2022]. Dostupné na webu: <https://books.openedition.org/iheid/321>.
- 9 SWIFT oversight [online]. [citováno dne 10. 3. 2022]. Dostupné z: <https://www.swift.com/about-us/organisation-governance/swift-oversight>.
- 10 Dálnopis po 71 letech v Česku skončí. Novinky [online]. 2008. [citováno dne 10. 3. 2022]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/ekonomika/clanek/dalnopis-po-71-letech-v-cesku-skonci-40201763>.
- 11 Nařízení Rady (EU) č. 267/2012 ze dne 23. března 2012 o omezujících opatřeních vůči Íránu a o zrušení nařízení (EU) č. 961/2010. [online]. 2012 [citováno dne 10. 3. 2022]. Dostupné na webu: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R0267&from=EN>.
- 12 U.K. wants EU to block Russia from SWIFT banking network. [online]. 2014 [citováno dne 10. 3. 2022]. Dostupné z: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2014-08-29/u-k-wants-eu-to-block-russia-from-swift-banking-network>.
- 13 SPFS – ruská verze systému SWIFT [online]. [citováno dne 10. 3. 2022]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/bank/spfs/>.
- 14 Tento text vyšel také v Právním prostoru.

Ostatní advokáti mluví španělsky, my jsme španělští advokáti.

Právní služby ve Španělsku, Portugalsku
a Latinské Americe

Servicios legales en Español

Moreno Vlk & Asociados

Advokátní kanceláře / Abogados / Attorneys at Law

Praha | Madrid | Bratislava

Sokolovská 22, Praha 8
tel.: 224 818 736–7
praha@moreno-vlk.eu

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Záznamy podle článku 30 Nařízení GDPR

Povinnost vést záznamy o zpracování osobních údajů podle článku 30 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (dále jen „GDPR nebo „Nařízení“) představuje jednu z klíčových povinností správce osobních údajů podle tohoto Nařízení. Jde o univerzální povinnost, která se týká všech správců osobních údajů. To znamená všech osob fyzických či právnických, které zpracovávají osobní údaje bez ohledu na to, zda se tak děje ve velkém či malém množství, ledaže by ke zpracování docházelo fyzickou osobou k ryze osobním účelům.

To znamená, že se tato povinnost vztahuje na všechny podnikatelské subjekty včetně malých a středních podniků, a to pod hrozbou správní pokuty až do výše 10 000 000 eur, nebo jedná-li se o podnik, až do výše 2 % celkového ročního obrátu celosvětově za předchozí finanční rok, podle toho, která hodnota je vyšší.

Ve stejném rozsahu a detailu je tedy třeba vést tyto záznamy o zpracování kategorií osobních údajů, u nichž je zpracování osobních údajů základem jejich podnikání, jako jsou například sociální sítě, ale i takových podniků, kde dochází ke zpracování osobních údajů pouze v omezeném množství. Například se může jednat o sdružení vlastníků bytových jednotek, kdy předmětem zpracování budou vesměs pouze osobní údaje samotných vlastníků. V případě, kdy organizace má zaměstnance, bude tato společnost zpracovávat osobní údaje těchto zaměstnanců a mít tak povinnost vést záznamy o zpracování osobních údajů bez ohledu na to, zda zaměstnává 1 či 5000 zaměstnanců.

Výjimku z této povinnosti má pouze podnik nebo organizace zaměstnávající méně než 250 osob, ledaže zpracování, které provádí, pravděpodobně předsta-

vuje riziko pro práva a svobody subjektů údajů, zpracování není příležitostné, nebo zahrnuje zpracování zvláštních kategorií údajů nebo osobních údajů týkajících se rozsudků v trestních věcech. Tato výjimka platí tedy jen pro opravdu úzký okruh správců osobních údajů, kteří zpracovávají osobní údaje příležitostně. Nařízení však příležitostné zpracování nijak nedefinuje. Měla by se však jednat pouze o takové zpracování, které je výjimečné, nepředvídané a nesouvisí přímo s podnikatelskou činností správce nebo zpracovatele. Je však jisté, že tato výjimka se nebude aplikovat na ty podniky, které provádějí pro své zaměstnance zúčtování mezd, včetně zpracování údajů o zdravotním stavu za účelem stanovení nemocenské dovolené, nebo na spolek spravující informace o svých členech, jelikož se v tomto případě nejedná o příležitostné zpracování.

Záznam podle článku 30 Nařízení by měl zejména obsahovat popis kategorií subjektů údajů a kategorií osobních údajů, účely zpracování, kategorie příjemců, kterým mohou být osobní údaje zpřístupněny, informace o případném předání osobních údajů do třetí země, plánované lhůty pro výmaz jednotlivých kategorií údajů a obecný popis technic-

kých a organizačních bezpečnostních opatření zajišťujících ochranu osobních údajů zejména před náhodným nebo protiprávním zničením, ztrátou, pozměňováním, neoprávněným zpřístupněním předávaných, uložených nebo jinak zpracovávaných osobních údajů nebo neoprávněný přístup k nim.

Záznamy podle čl. 30 odst. 2 Nařízení vyhotovují i zpracovatelé osobních údajů, zejména evidují jména a kontaktní údaje každého správce, pro něhož zpracovatel jedná, kategorie zpracování prováděného pro každého ze správců, informace o případném předání osobních údajů do třetí země a rovněž obecný popis technických a organizačních bezpečnostních opatření zajišťujících ochranu osobních údajů. V případě personální a mzdové agendy půjde zejména o personální agentury a mzdové účetní či daňové poradce, kteří poskytují zaměstnavateli služby ve spojení s personální a mzdovou agendou jeho zaměstnanců. Tyto záznamy jsou správce a zpracovatel povinni předložit na požádání dozorovému úřadu.

Otázkou v praxi nejednotnou je, jak detailní má záznam o zpracování osobních údajů být. Často se v praxi vyskytují přehledy, ve kterých jsou sdruženy všechny

osobní údaje do jednoho pole a všechny účely do jiného pole. Z takového záznamu pak vychází i příslušná informace pro subjekty údajů podle čl. 13 nařízení, ze které se ale subjekt údajů de facto nic nedozví. Podobně, ani takto vedený záznam o zpracování osobních údajů není řádně vedeným záznamem, jelikož neumožňuje od sebe oddělit jednotlivé operace zpracování osobních údajů. Každá operace zpracování osobních údajů, pokud se liší účelem zpracování nebo rozsahem osobních údajů, by měla mít svůj řádek v záznamu o zpracování, aby bylo možno přesně určit, které osobní údaje jsou zpracovávány, za jakým účelem, na základě jakého zákonného důvodu a po jak dlouhou dobu.

Správné vedení záznamů o zpracování osobních údajů podle článku 30 Nařízení je základním předpokladem pro plnění dalších povinností, které má správce osobních údajů podle GDPR. Mezi základní zásady GDPR patří odpovědnost správce a povinnost doložit naplnění povinností, které mu ukládá nařízení. Vedle odpovědnosti správce se GDPR řídí i zásadou minimalizace údajů, zásadou transparentnosti a zákonnosti. Bez přehledu o jednotlivých druzích operací souvisejících se zpracováním osobních údajů nemůže správce těmito zásadám dostát. Správně vedený záznam o zpracování osobních údajů správcem umožní vypracovat přiměřeně detailní informaci o zpracování osobních údajů pro dotčené subjekty údajů, poskytuje mu rychlý přehled o tom, zda v organizaci jsou zavedena přiměřená technicko-organizační opatření na zabezpečení osobních údajů, zda jsou uzavřeny smlouvy o zpracování osobních údajů se všemi externími zpracovateli nebo zda nedochází ke shromažďování a archivování osobních údajů nad míru nezbytnou ke splnění daného účelu.

Jedním z evidovaných záznamů je účel zpracování osobních údajů. Jedním ze zákonných důvodů pro zpracování osobních údajů podle čl. 6 Nařízení je splnění právní povinnosti, která se na správce vztahuje. Zejména v personalistice a mzdové agendě je takových povinností velké množství. Počínaje zákonem o daních z příjmů a antidiskriminačním zákonem konče. Vypracování detailního záznamu o zpracování osobních údajů vyplývajících z právních předpisů ze-

jména v oblasti zaměstnanecké agendy je činností velice časově náročnou a předpokládá detailní znalost příslušných zejména daňových právních předpisů. Bohužel z důvodů výše uvedených se v oblasti mezd a vedení personální agendy zaměstnanců tomuto žádný zaměstnavatel nevyhne, bez ohledu na počet zaměstnanců.

Jedním z nejcitlivějších osobních údajů o zaměstnanci jsou údaje o jeho rodinných příslušnících, které zaměstnavatel nemá právo požadovat po zaměstnanci podle § 316 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, na druhou stranu však tyto údaje zpracovávat musí podle příslušných ustanovení zákona o daních z příjmu. Jedním z případů, kdy zaměstnavatel zpracovává osobní údaje zaměstnanců a třetích osob, je plnění povinností podle zákona o daních z příjmů v souvislosti s daní z příjmů ze závislé činnosti, kdy zaměstnanec jako poplatník daně uplatní nárok na odečet nezdanitelné části základu daně, slevu na dani podle § 35 odst. 4 a § 35ba nebo daňové zvýhodnění z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti zaměstnavateli jako plátců daně. Ustanovení § 38l zákona o daních z příjmů upravuje způsob, jakým zaměstnanec jako poplatník daně prokazuje uplatněný nárok.

V případě, že zaměstnanec jako poplatník daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti uplatňuje nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě žijící s ním ve společně hospodářící domácnosti podle § 35c odst. 1 zákona o daních z příjmů, pak je podle § 38l odst. 3 písm. a) a c) zákona o daních z příjmů povinen zaměstnavateli jako plátcem daně vznik tohoto nároku prokázat, a to úředním dokladem prokazujícím totožnost dítěte (vlastního, osvojeného nebo v péči, která nahrazuje péči rodičů, druhého z manželů a vnuků).

Dalším z nároků je nárok na poskytnutí slevy na dani podle § 35ba na manžela žijícího s poplatníkem ve společně hospodářící domácnosti, pokud nemá vlastní příjem přesahující za zdaňovací období 68 000 Kč, resp. je-li manželovi přiznán nárok na průkaz ZTP/P. Tento nárok prokazuje zaměstnanec jako poplatník zaměstnavateli jako plátcem daně doklady podle § 38l odst. 2 zákona o daních z příjmů dokladem prokazujícím totožnost

manželky (manžela), a příp. průkazem ZTP/P, pokud je manželka (manžel) jeho držitelem, nebo rozhodnutím o přiznání tohoto průkazu.

Zaměstnavatel si může vyžádat doklady od zaměstnance pro daňové účely, které jsou výslovně uvedeny v zákoně o daních z příjmů (například průkaz ZTP/P, potvrzení školy, kde se dítě zaměstnance soustavně připravuje na budoucí povolání). Zaměstnavatel by však neměl požadovat od zaměstnanců předložení dokladů, které nejsou výslovně uvedeny v § 38l zákona o daních z příjmů. Při prokazování skutečností na základě rodinných a oddací listů je nutná zvýšená opatrnost, jelikož zákon o daních z příjmů rodný ani oddací list nikde výslovně nevyžaduje, odkazuje pouze na „doklad prokazující totožnost dítěte, resp. manžela“ a tyto doklady obsahují i osobní údaje jiných osob než zaměstnance. Na druhou stranu je zjevné, že tyto doklady obsahují požadované informace, tedy plyne z nich, že zaměstnanec je rodičem dítěte, na něž uplatňuje daňové zvýhodnění, resp. je sezdán v manželském svazku s osobou, na kterou nárokuje slevu na dani.

Rodný list dítěte však obsahuje nejen jména rodičů, ale jejich rodná čísla a dále rodné číslo dítěte. Podle § 13c zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel v platném znění, omezuje využití rodného čísla jen na omezené případy. Bez souhlasu nositele rodného čísla nebo jeho zákonného zástupce mohou soukromoprávní subjekty využít rodné číslo pouze je-li to nezbytné pro vymáhání soukromoprávních nároků nebo pro předcházení vzniku nesplácených pohledávek, nebo stanoví-li tak zvláštní zákon. Zákon o daních z příjmů nic takového neupravuje. Oddací list obsahuje vedle jména snoubenců (manželů) také jména jejich rodičů. V obou případech jde o citlivé údaje ze soukromí zaměstnance.

Podle § 92 odst. 3 zákon č. 280/2009 Sb., daňového řádu (dále jen „daňový řád“), prokazuje daňový subjekt (plátcem daně ze závislé činnosti, tj. zaměstnavatel) všechny skutečnosti, které je povinen uvádět v daňovém tvrzení a v žádostech o vrácení daňového bonusu. Podle § 93 odst. 1 daňového řádu lze jako důkazních prostředků užít všech podkladů, jimiž lze zjistit skutečný stav věci rozhodný pro stanovení daně.

Při prokazování vzniku nároku na odečet nezdanitelné části základu daně, slevu na dani nebo daňové zvýhodnění z příjmů zaměstnancem, by měl zaměstnavatel jako správce osobních údajů dbát na to, aby neshromažďoval více osobních údajů, než je skutečně třeba, jako například v tomto případě, aby nezpracovával rodné číslo zaměstnancových dětí nebo druhého rodiče, resp. rodičů zaměstnance a jeho manžela.

Obecně lze říci, že je na daňovém subjektu (zde zaměstnavateli), jaké doklady použije ke splnění svého důkazního břemene. K prokázání tvrzení je však nutné použít důkazy s odpovídající důkazní silou a věrohodností, jelikož plátcí daně (zaměstnavatelé) srážejí daň nebo zálohy na daň ze závislé činnosti zaměstnanců pod vlastní majetkovou odpovědností.

V praxi se stává, že zaměstnavatelé si z dokladů předložených zaměstnancem pořizují fotokopie, jež následně uchovávají jako důkazní prostředek, často v osobním spise zaměstnance. Pořizování fotokopii rodného listu dítěte nebo oddacího listu zaměstnance bez dalšího není v souladu se zásadou minimalizace údajů podle čl. 5 odst. 1 písm. c) Nařízení. Ačkoliv je pochopitelné, že zaměstnavatel si chce opatřit důkazy prokazující, že správně vypočítal mzdu, resp. zálohu mzdy, pro případ daňové kontroly, je nutné zároveň šetřit soukromí zaměstnanců. Jednou z možností je ofocením rodného listu nebo oddacího listu a začernění údajů, které nejsou k prokázání vzniku nároku podle zákona o daních z příjmů

potřebné, tj. začernění údajů o rodných číslech všech osob v rodném listě uvedených, začernění údaje o druhém rodiči dítěte, resp. údaje, že matka jméno otce do rodného listu dítěte neuvedla. Rodič dítěte uvedený v rodném listu dítěte totiž nemusí být ani totožný s osobou, která s dítětem žije ve společně hospodařící domácnosti, a která by stejně jako zaměstnanec rovněž mohla uplatnit nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě. Některé skutečnosti lze prokázat pouze čestným prohlášením zaměstnance nebo v některých případech rozhodnutím soudu (o svěřením dítěte do péče).

Rovněž není vhodné, aby kopie rodného listu dítěte nebo oddacího listu (být s omezenými údaji) byly uchovávány personálním oddělením v osobním spise zaměstnance. Jde totiž o doklady vztahující se k prokázání splnění povinnosti podle zákona o daních z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, proto by tyto doklady měly být vedeny v takové organizační části podniku, která je zodpovědná za výpočet a výplatu mezd zaměstnancům. Tyto doklady by měly být uchovávány pouze po dobu nezbytnou k prokázání tvrzených skutečností při daňové kontrole. V praxi se stává, že tyto doklady o zaměstnancích požadují po zaměstnavatelích externí poskytovatelé služeb mzdového účetnictví. Takovou praxi považujeme za nevhodnou. Tyto doklady by měly výhradně zůstat u zaměstnavatele.

Stejně obezřetně by měl zaměstnavatel postupovat i při plnění dalších právních

povinností, které mu ukládají právní předpisy. Zejména by měl mít detailní přehled o tom, jaké osobní údaje zpracovává pro splnění těchto povinností, o jaké povinnosti se konkrétně jedná, zda zpracovává skutečně pouze osobní údaje v rozsahu nezbytně nutném pro splnění zákonné povinnosti správce osobních údajů a zda má k osobním údajům zpracovávaným pro tyto účely přístup pouze omezený okruh zaměstnanců, příp. externích dodavatelů, kteří to nezbytně nutně potřebují. Bez takového přehledu nemůže ani správce osobních údajů efektivně chránit osobní údaje, např. před excesivními požadavky na sdělení nebo doložení osobních údajů zaměstnanců, které nejsou nezbytně nutné ke splnění právní povinnosti, ať už ze strany vlastních zaměstnanců nebo externích poradců a poskytovatelů služeb. Odpovědnost za šetření soukromí zaměstnanců nese vždy zaměstnavatel jako správce osobních údajů.

Mgr. Karin Pomaizlová, partnerka
Mgr. Karol Laco, Senior Associate
TaylorWessing e|n|w|c advokáti v.o.s.

TaylorWessing

MICHAEL GRANÁT

Zvyšování a prohlubování kvalifikace zaměstnanců

Další **online semináře** naleznete:
www.epravo.cz/eshop
epravo.cz

KLB LEGAL

Mgr. Vojtěch Láška, LL.M.

JUDr. David Kuboň

Specialisté na kapitálový trh

- Investiční společnosti
- Investiční fondy
- Burza a trh START
- Prospekt cenných papírů
- Compliance

info@klblegal.cz
+420 739 013 183
Letenská 121/8
118 00 Praha 1

www.klblegal.cz

Novinky na poli financování podnikatelské činnosti

Financování v zásadě jakékoli podnikatelské činnosti lze obecně považovat za velmi obtížnou disciplínu, a to zvláště za situace, kdy se jedná o start-up, tedy začínajícího podnikatele, který sice má nápad a energii, ale postrádá potřebné finanční zázemí.

Pokud se podíváme na několik v úvahu připadajících možností, tak za zmínku jistě stojí tzv. FFF (family, friends and fools), business angels,¹ bankovní či nebankovní úvěrování, granty či soutěže, státní programy podpory začínajících podnikatelů² anebo též v poslední době často skloňovaný crowdfunding.

Právě crowdfundingu neboli skupinovému financování se budeme věnovat v dalších částech tohoto článku. Důvodem je nabytí účinnosti tzv. CMU novely,³ která novelizuje právní předpisy napříč celým finančním trhem včetně např. zákona o bankách,⁴ zákona o dluhopisech, zákona o podnikání na kapitálovém trhu,⁵ zákona o doplňkovém penzijním spoření, zákona o investičních společnostech a fondech,⁶ atd.

Ve vztahu ke crowdfundingu pak CMU novela zavádí novou působnost ČNB v souvislosti s nařízením o skupinovém financování (crowdfunding), a tím fakticky umožňuje, aby toto nařízení bylo na území ČR prakticky použitelné.⁷

Obecně o crowdfundingu

Při crowdfundingovém financování se vlastník projektu (osoba poptávající financování) obrací na veřejnost (investory, poskytovatele financování) s žádostí o poskytnutí finančních prostředků pro účely profinancování svého zamýšleného projektu typicky prostřednictvím on-line platformy nebo sociální sítě.

Existuje množství typů crowdfundingu, obecně se však rozlišuje tzv. finanční a nefinanční crowdfunding. Zatímco při finančním crowdfundingu poskytovatel financování očekává návratnost finančních prostředků, při crowdfundingu nefinančním tomu tak není.

Finanční crowdfunding lze dále dělit na:

- tzv. úvěrový crowdfunding, kdy finanční prostředky jsou investorem

poskytnuty vlastníkovému projektu prostřednictvím crowdfundingové platformy typicky na základě úvěrové smlouvy se závazkem vrátit poskytnuté finanční prostředky ve stanovené době včetně úrokového výnosu, a

- tzv. investiční crowdfunding, kdy investor proti poskytnutým finančním prostředkům získá podíl ve společnosti žadatele⁸ a má tak možnost podílet se na zisku společnosti žadatele nebo získá některý z dluhových cenných papírů, kdy investor profituje z výnosu těchto cenných papírů.

V rámci nefinančního crowdfundingu lze rozlišit model, kdy poskytovateli financování:

- nevzniká nárok na finanční či věcné protiplnění (právně se jedná o dar),
- vzniká nárok na věcné protiplnění typu např. výtisku knihy „zdarma“ (pokud bude crowdfunding úspěšný a knihu se podaří vydat).

Regulace crowdfundingu v ČR

S výjimkou výseku finančního crowdfundingu pokrytého přímo účinným Nařízením není crowdfunding jako takový v ČR regulován nějakým komplexním právním předpisem. To ale samozřejmě neznamená, že příslušný vlastník projektu poptávající financování či on-line platforma zprostředkávající tok finančních prostředků nemůže být postižena regulací, resp. se vyhne riziku uložení sankce ze strany ČNB pro porušení některého z předpisů finančního trhu jen z toho důvodu, že obchodní model má crowdfundingové rysy.

V úvahu je třeba v této souvislosti vždy brát minimálně regulaci investičních služeb obsaženou v zákoně o podnikání na kapitálovém trhu (riziko neoprávněného poskytování investičních služeb),⁹ fondovou regulaci obsaženou v zákoně o investičních společnostech a fondech (riziko pokoutného fondu),¹⁰ regulaci veřejného nabízení obsaženou v nařízení

o prospektu,¹¹ bankovní regulaci obsaženou v zákoně o bankách (riziko tzv. černé banky),¹² regulaci týkající se platebních služeb¹³ a regulaci týkající se spotřebitelských úvěrů.¹⁴ Vedle toho je třeba mít vždy na paměti též rizika spojená s případným porušením AML předpisů.¹⁵

Zajímavá je v této souvislosti situace s tzv. participacími obchodními modely, které jsou často crowdfundingem v širším slova smyslu nebo alespoň vykazují některé crowdfundingové rysy a často se svým nastavením pohybují na samotné hraně regulace. ČNB v souvislosti s participacemi na straně jedné uvedla, že investice do participací na úvěrech, jejichž výnos se odvozuje od výnosu z podkladových úvěrů, obvykle nepodléhají regulaci.¹⁶ Na druhou stranu v jednom ze svých rozhodnutí ČNB dovodila, že konkrétní participace na výnosech a ztrátách úvěru vykazovala znaky investičního nástroje umožňujícího přenos úvěrového rizika s tím, že s ohledem na to, že účastník řízení nedisponoval povolením k poskytování hlavní investiční služby, vzniklo zde podezření z porušení zákazu poskytovat investiční služby bez povolení.¹⁷

Z uvedeného je zřejmé, že v situaci, kdy vlastník projektu hodlá prostřednictvím crowdfundingu financovat svou podnikatelskou činnost a oslovit veřejnost s cílem získat od ní finanční prostředky, měl by vždy provést „regulační sebereflexi“ a posoudit si, zda jeho obchodní model nenaplní znaky některé z regulovaných činností, k jejichž provozování je nutné získat příslušné povolení. Totéž samozřejmě platí ohledně samotných online platform v případech, kdy tyto vystupují nezávisle na vlastních projektech a pouze zprostředkovávají tok peněz od investorů k vlastníkům projektů.

Crowdfunding dle Nařízení

Nařízení pokrývá poměrně úzkou a specifickou výše finančního crowdfundingu

HARTMANN
JELÍNEK
FRÁŇA
a partneři

LEV VE SVĚTĚ PRÁVA

Člen mezinárodního sdružení Alliance of Business Lawyers

Vítěz soutěže Právnická firma roku 2016 a 2021 v kategorii:
Regionální právnická firma roku

Vítěz soutěže Právnická firma roku 2019 a 2020 v kategorii:
Logistika a dopravní služby

Praha
Sokolovská 5/49, 186 00 Praha 8
Tel.: 225 000 400
E-mail: recepcepha@hjfcz

Hradec Králové
Malé náměstí 124, 500 03 Hradec Králové
Tel.: 495 534 081
E-mail: recepcehk@hjfcz

HARTMANN
JELÍNEK
FRÁŇA
a partneři

gu, kterou lze blíže vymezit mimo jiné takto:

- Nařízení se vztahuje pouze na crowdfunding, prostřednictvím kterého má dojít k financování podnikatelských (nespotřebitelských) projektů,¹⁸ přičemž poskytovatelem crowdfundingu může být pouze právnická osoba usazená v EU, která získala povolení dle čl. 12 Nařízení, a investorem a vlastníkem projektu může být jakákoli právnická či fyzická osoba.¹⁹
- Poskytovatel crowdfundingových služeb (tedy provozovatel příslušné online platformy, prostřednictvím které dochází ke spárování investorů a vlastníků projektů)²⁰ nesmí držet účast v nabídce skupinového financování na své platformě a nesmí jednat jako věřitel vlastníka projektu.²¹ Činnost poskytovatele crowdfundingových služeb tak je pouze zprostředkovatelská bez toho, aby tento přijímal rizika spojená s financováním projektem.
- Nařízení stanoví finanční práh rozhodný pro posouzení, zda dané zprostředkování financování je crowdfundingem ve smyslu Nařízení či nikoli. Obecně tento práh pro celkové protiplnění činí maximálně 5 mil.eur; v České republice bude do 10. 11. 2023 aplikován maximální práh 1 mil. eur.²²

Co se týče výhod, které získání povolení dle Nařízení může přinést poskytovateli crowdfundingových služeb a zprostředkovaně též vlastníků projektů poptávajícím financování a samotným investorům, lze uvést zejména následující:

- Pokud jsou crowdfundingové služby poskytovány v rámci jejich vymezení v Nařízení a v souladu s Nařízením, neuplatní se ve vztahu k takto poskytovaným službám část regulace týkající se např. veřejné nabídky, poskytování některých investičních služeb či regulace týkající se pokoutných fondů. Nadále se však uplatní např. regulace týkající se praní špinavých peněz²³ a samozřejmě, pokud by byly poskytovány služby nad rámec crowdfundingových služeb dle Nařízení, resp. nad rámec vymezení crowdfundingu jako takového,²⁴ uplatnily by se i další relevantní předpisy týkající se regulace finančního trhu.²⁵
- Získání povolení k poskytování crowdfundingových služeb ve smyslu Nařízení umožňuje poskytovateli

těchto služeb využít výhod evropského pasu, což je podmíněno pouze notificační procedurou.²⁶ Výhodou přeshraničního poskytování služeb je samozřejmě možnost oslovit podstatně širší okruh potenciálních investorů a možnost získání většího objemu prostředků pro nabízené projekty.

Aktualita na závěr

Dne 19. 5. 2022 vydala ESMA konečnou zprávu ohledně možného prodloužení přechodného období upraveného v čl. 48 Nařízení týkajícího se crowdfundingových služeb poskytovaných dle vnitrostátního práva.²⁷

ESMA navrhla Evropské komisi prodloužit stávající přechodné období²⁸ avšak s tím, že prodloužení by se mohli dovolávat pouze ti poskytovatelé crowdfun-

dingových služeb, kteří požádají o vydání povolení dle čl. 12 Nařízení nejpozději do 1. 10. 2022.

Potenciální prodloužení přechodného období lze z povahy věci jen uvítat. V kontextu českého trhu a vzhledem ke zpoždění přijetí CMU novely je však otázkou, zda navržené prodloužení podmíněné podáním žádosti o povolení do 1. 10. 2022 lze považovat za dostatečné.

JUDr. Jiří Kokeš, Ph.D., Vedoucí advokát
Aegis Law, advokátní kancelář, s.r.o.

AegisLaw

Poznámky:

- ¹ Zde autor zaznamenal pro start-upy neveselou, ale v zásadě pochopitelnou zkušenost, že ke získání jednoho business angel je nutné jich oslovit minimálně kolem jednoho sta.
- ² Viz např. program INOSTAR na <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/narodni-programy-na-podporu-msp/inostart/program-inostart--249744/>.
- ³ CMU novela nabývá účinnosti ke dni 29. 5. 2022 a byla publikována ve sbírce zákonů pod číslem 96/2022.
- ⁴ Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoB“ či „zákon o bankách“).
- ⁵ Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPKT“ či „zákon o podnikání na kapitálovém trhu“).
- ⁶ Zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a fondech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZISIF“ či „zákon o investičních společnostech a fondech“).
- ⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1503 ze dne 7. 10. 2020 (dále též jen „Nařízení“). Viz § 135 odst. 1 písm. zd) zákona o podnikání na kapitálovém trhu.
- ⁸ V zásadě jde o svého druhu IPO, kdy start-up nabídne své akcie veřejnosti, nikoli však prostřednictvím regulovaného trhu typu burzy, ale alternativně skrze crowdfundingovou platformu.
- ⁹ Viz § 4 a násl. ZPKT.
- ¹⁰ Viz § 98 ZISIF.
- ¹¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU)

2017/1129 ze dne 14. 6. 2017.

- ¹² Viz § 1 a § 2 ZoB.
- ¹³ Viz § 5 a násl. zákona č. 370/2017 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů.
- ¹⁴ Viz § 7 a násl. zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů.
- ¹⁵ Viz zejména zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů.
- ¹⁶ <https://www.cnb.cz/cs/dohled-financni-trh/vykon-dohledu/upozorneni-pro-verejnost/Upozorneni-na-rizika-investic-do-alternativnich-investicnich-produktu-tokeny-participace/>.
- ¹⁷ Rozhodnutí ČNB č.j. 2021/22498/570 ze dne 1. 3. 2021.
- ¹⁸ Recitál 8 nařízení a čl. 1 odst. 2 písm. a) Nařízení.
- ¹⁹ Čl. 2 odst. 1 písm. e), h) a i) Nařízení, čl. 3 odst. 1 Nařízení a recitál 31 Nařízení.
- ²⁰ Čl. 2 odst. 1 písm. a) Nařízení.
- ²¹ Recitál 11 a čl. 8 odst. 1 Nařízení.
- ²² Recitály 16 a 17, čl. 1 odst. 2 písm. c) Nařízení a čl. 49 Nařízení.
- ²³ Recitál 32 Nařízení.
- ²⁴ Čl. 2 odst. 1 písm. a) Nařízení.
- ²⁵ Viz např. výslovná zmínka v recitálu 29 Nařízení ohledně platebních služeb.
- ²⁶ Čl. 18 Nařízení.
- ²⁷ esma35-42-1445_final_report_on_technical_advice_on_article_483_of_ecspr.pdf (europa.eu).
- ²⁸ Stávající přechodné období končí 10. 11. 2022.

MELKUS KEJLA & PARTNERS

TELEKOMUNIKAČNÍ PRÁVO

MEDIÁLNÍ PRÁVO

PRÁVO DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

BANKOVNÍ A LEASINGOVÉ PRÁVO

POJIŠŤOVACÍ PRÁVO

FINANČNÍ PRÁVO

NEMOVITOSTNÍ A STAVEBNÍ PRÁVO

ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO

PRACOVNÍ PRÁVO

ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE

DAŇOVÉ PRÁVO

FIREMNÍ COMPLIANCE

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

TELEKOMUNIKACE A MÉDIA

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DAŇOVÉ PRÁVO

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

FIREMNÍ COMPLIANCE

Právní ochrana investic do vzdělání pilotů

Výkon profese pilota, ať již obchodního či dopravního, je spojen s nutností absolvování řady výcviků vedoucích k získání potřebných kvalifikací, jakož i obnovování (zachování) těchto kvalifikací. S tím jsou spojeny značné náklady. Mezi (budoucími) piloty je většina těch, pro něž může být vynaložení takových prostředků značně problematické.

V praxi se lze setkat s tím, že poskytovatelé leteckých služeb takovému zájemci příslušný výcvik zajistí, ať již vlastními silami či prostřednictvím třetích subjektů. Subjekt financující takový výcvik má potom logicky zájem na tom, aby jím vyškolený pilot pro něj vykonával činnost, pro kterou získal kvalifikaci a neodešel „bez dalšího“ poskytovat své služby ke konkurenčnímu subjektu. Pojďme se podívat na to, jaké možnosti ochrany investic do získání (zvýšení) kvalifikace pilota právo nabízí.

Možnosti ochrany investic do vzdělání pilota jsou odvislé od toho, v jakém právním vztahu pilot k poskytovateli leteckých služeb je. V zásadě rozlišujeme vztahy pracovněprávní a vztahy občanskoprávní, resp. obchodněprávní.

Pracovněprávní vztahy

Pracovněprávní vztah pilota může být podle příslušných leteckých předpisů založen toliko na základě pracovní smlouvy.

Zaměstnavatel může se zaměstnancem jako zajištění návratnosti vynaložených nákladů spojených se zvyšováním kvalifikace sjednat kvalifikační dohodu, která je upravena v § 234 a 235 zákoníku práce. Dohoda musí být sjednána písemně.

Kvalifikační dohoda se uzavírá v souvislosti se zvýšením kvalifikace. Může být uzavřena také při prohlubování kvalifikace, pak ale musí předpokládané náklady dosáhnout alespoň částky 75 000 Kč.

Zvýšením kvalifikace se podle § 231 ZP rozumí změna hodnoty kvalifikace, stej-

ně jako její získání nebo rozšíření. Je jím studium, vzdělávání, školení, nebo jiná forma přípravy k dosažení vyššího stupně vzdělání, ovšem za podmínky, že jsou v souladu s potřebou zaměstnavatele. Zvýšením kvalifikace je pak změna hodnoty kvalifikace (tj. nová úroveň stávající kvalifikace), tedy získání úplně nové kvalifikace nebo rozšíření stávající kvalifikace o novou úroveň.

Prohloubením kvalifikace je doplnění kvalifikace, kterou již zaměstnanec disponuje a kterou využívá k výkonu práce. Zaměstnanec tak nezískává novou kvalifikaci. Prohloubením bývá doplnění, udržování či obnovování již získaných teoretických či praktických znalostí.

Je otázka, jaké druhy výcviků povedou ke „zvýšení kvalifikace“ a jaké budou toliko „prohloubením kvalifikace“. Domníváme se, že většina výcviků bude spadat do kategorie „zvýšení kvalifikace“. Například, pokud se soukromý pilot (držitel licence PPL) rozhodne získat vyšší stupeň kvalifikace, např. kvalifikaci obchodního pilota (CPL), či licenci dopravního pilota (ATPL), či licenci leteckého instruktora (FI).

Naopak výcviky, jejichž výsledkem bude získání oprávnění na další typ letounu, tzv. type rating (TR) dle našeho názoru budou spadat pod pojem „prohloubení kvalifikace“, nicméně s ohledem na výši nákladů vynaložených na získání nové typové kvalifikace, když tyto ve většině případů přesáhnou výše uvedenou částku 75 000 Kč, bude možno kvalifikační dohodu uzavřít i zde.

Prohloubením kvalifikace pak budou tzv. opakovací, resp. obnovovací výcviky

potřebné pro zachování způsobilosti pilota k pilotáži daného typu (typů) letounu.

Diskutabilní mohou být dle našeho názoru výcviky jako instrument rating (IR) u pilotů, kteří jsou oprávněni létat za vidu (VFR), kvalifikace pro vícemotorové letouny (MEP) u držitelů licence k pilotáži jednomotorových letounů (SEP), nicméně s ohledem na výši nákladů potřebných pro získání (rozšíření či prohloubení) dané kvalifikace, které přesáhnou částku 75 000 Kč, nebude dle našeho názoru rozlišování až tak podstatné.

Předmětem kvalifikační dohody je závazek zaměstnavatele umožnit zaměstnanci zvýšení, popřípadě prohloubení kvalifikace a na druhé straně „stabilizační“ závazek zaměstnance u zaměstnavatele setrvat v zaměstnání po sjednanou dobu (nejdéle však po dobu 5 let). Pokud zaměstnanec tuto povinnost nesplní a pracovní poměr bude z jeho strany ukončen, má povinnost zaměstnavateli uhradit vynaložené náklady, a to poměrně podle toho, o kolik si stabilizační závazek v rozporu s kvalifikační dohodou zkrátil. Kvalifikační dohodu je potřeba uzavřít před zahájením poskytování kvalifikace, jelikož za náklady vynaložené na zvyšování (prohlubování) kvalifikace se považují až ty náklady, které byly vynaloženy po jejím sjednání.

Dohoda musí obsahovat povinné náležitosti. První podstatnou náležitostí je druh kvalifikace a způsob jejího zvýšení nebo prohloubení. V dohodě je nutné přesně vymezit kvalifikaci a způsob jejího zvyšování (prohlubování), například konkrétní formu výcviku či absolvováním

konkrétního kursu a označení výcvikové organizace (což může být i sám zaměstnavatel), získání certifikátu či průkazu apod. Druhou podstatnou náležitostí je doba, po kterou se zaměstnanec zavazuje setrvat u zaměstnavatele v zaměstnání po zvýšení (prohloubení) kvalifikace.

Závazek zaměstnance k setrvání v zaměstnání začíná od zvýšení (prohloubení) kvalifikace. Výše uvedená maximální doba setrvání neznamena, že každá kvalifikační dohoda může být sjednána v délce 5 let. Tato doba setrvání musí být stanovena s ohledem na délku předpokládaného výcviku či studia a také výši předpokládaných nákladů na zvýšení (prohloubení) kvalifikace. Platí, že čím delší studium a vyšší náklady, tím delší doba setrvání, a naopak. Pokud by tedy byla sjednána maximální doba setrvání v délce 5 let, ale délka studia či náklady by byly na nižší úrovni, bylo by možné dojít k závěru, že délka kvalifikační dohody je nepřiměřená a je tak sjednána v rozporu se zákonem neplatně.

Třetí podstatnou náležitostí jsou druhy nákladů, které bude zaměstnanec povinen uhradit, a celková částka nákladů, kterou v případě porušení závazku v zaměstnání setrvat bude zaměstnanec povinen uhradit. Těmito náklady může být náhrada mzdy nebo platu za dobu poskytnutého pracovního volna ke studiu, bylo-li poskytnuto. Dalšími náklady, jejichž náhrada může být požadována, mohou být v případě, kdy je zvyšování kvalifikace prováděno externím subjektem odlišným od zaměstnavatele poskytované cestovní náhrady podle § 151 a násl. zákoníku práce, vložné či kursové, příspěvky na učební pomůcky apod. V případě, kdy bude výcvik zajištěn „svépomocí“, tedy prostřednictvím výrobních prostředků ve vlastnictví či užívání zaměstnavatele, lze požadovat náhradu nákladů na provoz těchto výrobních prostředků zaměstnavatele. Ve zde diskutovaném případě se bude jednat o náklady na letovou hodinu letounu (tedy zejména náklady na palivo, amortizaci, pojištění, servis letounu) či simulátoru letounu použitého pro výcvik.

V dohodě je třeba uvést maximální částku, kterou zaměstnavatel může požadovat. Nejedná se však o pevnou částku, na kterou má zaměstnavatel právo bez ohledu na skutečnou výši vynaložených

nákladů. Platí, že v případě uplatnění nároku na úhradu těchto nákladů může zaměstnavatel požadovat pouze náklady ve výši skutečně vynaložených nákladů a musí tuto výši náležitě doložit. Ve zde uvažovaném případě tak bude zapotřebí doložit oprávněnost skladby nákladů na letovou hodinu daného letounu či simulátoru použitého pro výcvik. Nesplní-li zaměstnanec svůj závazek pouze z části, sníží se jeho povinnost nahradit náklady se poměrně ke splnění části závazku.

Výše uvedené náležitosti je třeba v kvalifikační dohodě uvést, jelikož by dohoda byla s ohledem na zásady pracovního práva bez nich neplatná. V takovém případě by zaměstnanec nebyl povinen setrvat u zaměstnavatele po sjednanou dobu, ani by nebyl povinen uhradit zaměstnavateli náklady vynaložené na zvýšení (prohloubení) kvalifikace dle kvalifikační dohody. Zde je potřeba zmínit, že nelze uvažovat ani o vymáhání částky poskytnuté na zvýšení kvalifikace z titulu bezdůvodného obohacení, jelikož dle rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky (dále jen „NS“) se zaměstnavatel v případě neplatnosti kvalifikační dohody z důvodu právních vad dohody nemůže domáhat po zaměstnanci ani náhrady z bezdůvodného obohacení.¹

Povinnost zaměstnance k úhradě nákladů z kvalifikační dohody nevzniká, jestliže (i) zaměstnavatel v průběhu zvyšování kvalifikace zastavil poskytování plnění sjednaného v kvalifikační dohodě, (ii) protože zaměstnanec se bez svého zavinení stal dlouhodobě nezpůsobilým pro výkon práce, pro kterou si zvyšoval kvalifikaci, (iii) pracovní poměr skončil výpovědí danou zaměstnavatelem, pokud nejde o výpověď z důvodů porušení povinnosti zaměstnance vyplývající z právních předpisů vztahujících se k vykonávané práci při plnění pracovních úkolů (z toho plyne, že kvalifikační dohodu lze uzavřít toliko v případě pracovního poměru, nikoliv u dohod konaných mimo pracovní poměr) nebo v přímé souvislosti s ní, (iv) jestliže pracovní poměr skončil dohodou z důvodů uvedených v § 52 písm. a) až e) zákoníku práce, nebo (v) jestliže zaměstnanec nemůže vykonávat podle lékařského posudku vydaného poskytovatelem pracovnělékařských služeb nebo rozhodnutí příslušného správního orgánu, který lékařský posudek přezkoumává, práci, pro kterou si zvyšoval kva-

lifikaci, popřípadě pozbyl dlouhodobě způsobilosti konat dále dosavadní práci z důvodů pracovního úrazu, onemocnění nemoci z povolání, nebo pro ohrožení touto nemocí anebo dosáhl-li na pracovišti určeném pravomocným rozhodnutím příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví nejvyšší přípustné expozice a konečně (vi) pokud zaměstnavatel nevyužíval v posledních 12 měsících po dobu nejméně 6 měsíců kvalifikaci zaměstnance, které zaměstnanec na základě kvalifikační dohody dosáhl.

Dalším institutem, který má zaměstnavatel při získávání a udržení lidských zdrojů k dispozici, je konkurenční doložka. Jedná se o efektivní ochranu zaměstnavatele před potenciálním unikem informací ke konkurenci prostřednictvím jeho (pak již bývalých) zaměstnanců a může tak být, pokud je správně a citlivě sjednána, účinným nástrojem ochrany podnikatelského know-how zaměstnavatele. Upravena je v ust. § 310 a 311 zákoníku práce.

Předmětem konkurenční doložky je závazek zaměstnance, že po určitou dobu po skončení pracovního poměru se zdrží výkonu výdělečné činnosti, která by byla shodná s předmětem činnosti zaměstnavatele nebo která by vůči němu měla soutěžní povahu. Na opačné straně této dohody stojí závazek zaměstnavatele poskytnout zaměstnanci přiměřené peněžité vyrovnání. Vzhledem k tomu, že uzavřením konkurenční doložky si zaměstnanec výrazně omezuje možnosti svého budoucího uplatnění po dobu v konkurenční doložce sjednanou (maximálně po dobu jednoho roku), nelze konkurenční doložku platně sjednat bez současného závazku zaměstnavatele poskytnout zaměstnanci vyrovnání (kompenzaci). Zákon stanoví pouze minimální výši tohoto peněžitého vyrovnání, která činí polovinu průměrného měsíčního výdělku zaměstnance za každý měsíc plnění konkurenčního závazku (tj. maximálně za 12 měsíců). Tato dohoda může být uzavřena jako součást pracovní smlouvy při jejím uzavírání, ale i kdykoli později v průběhu trvání pracovního poměru.

K tomuto - nikoliv jednostrannému, nýbrž vzájemně vyváženému - závazku pak může být jako sankce a speciální zajišťovací prostředek dále sjednána smluvní pokuta, která však musí být přiměřená;

s nesplněním požadavku na přiměřenost sjednané sankce (posuzovaného zejména ve vztahu k zachování rovnosti v právu podnikat, z hlediska vlastního smyslu a účelu konkurenční doložky samotné, s přihlédnutím kupř. k délce závazku, poskytované protihodnotě, výši sjednané smluvní pokuty, apod.) zákon spojuje neplatnost celého ujednání o konkurenční doložce.²

Konkurenční doložka musí být sjednána písemně. Při sjednávání konkurenční doložky je třeba pamatovat na to, že musí vždy zajistit zaměstnanci přiměřené peněžité vyrovnání za to, že se zdrží výkonu konkurenční činnosti, přičemž může být sjednána, jen lze-li to po zaměstnanci spravedlivě požadovat s ohledem na povahu informací, poznatků a znalostí pracovních a technologických postupů, které získal v zaměstnání u zaměstnavatele. Konkurenční doložka může být sjednána maximálně na dobu jednoho roku, může obsahovat smluvní pokutu, která však musí být přiměřená povaze konkurenční doložky.

Občanskoprávní vztahy

Vztah mezi pilotem a poskytovatelem leteckých služeb může být založen v některých případech i mimo oblast pracovního práva. Tyto instituty jsou součástí obecného občanského práva, a tedy se zde naplno uplatní zásada smluvní povinnosti, tj. co si strany sjednají, musí být dodrženo. Současně poskytují menší ochranu pilotovi a nekladou tak vysoké nároky na poskytovatele leteckých služeb, rovněž ale neposkytují stejnou míru právní jistoty jako pracovněprávní vztahy. Vzhledem k tomu, že se bude jednat o vztah mezi dvěma podnikatelskými subjekty, máme zato, že na straně pilota bude zapotřebí existence určitého stupně leteckého oprávnění, které mu umožní vykonávat letecké práce za úplatu, tedy bude zapotřebí (pokud neuvažujeme pilotáž ultralehkých letounů řízených aerodynamickými prostředky), aby takový pilot byl držitelem alespoň licence obchodního pilota (CPL, viz ust. 2.4.2.1 předpis L1 – o způsobilosti leteckého personálu civilního letectví).

Vhodným institutem pro úpravu vztahů pilot – poskytovatel leteckých služeb bude příkazní smlouva či nepojmenovaná smlouva z příkazní smlouvy vy-

cházející. Příkazní smlouva je upravena v ustanoveních § 2430 a násl. občanského zákoníku. Před účinností dnešního občanského zákoníku byla příkazní smlouva obsažena v předchozím občanském zákoníku a pro obchodněprávní vztahy byla koncipována smlouva mandátní.

Příkazní smlouvou se zavazuje příkazník obstarat pro příkazce určitou záležitost. Příkazní smlouva tedy umožňuje příkazci, aby určitou záležitost, kterou nechce nebo nemůže obstarávat sám, svěřil k obstarání příkazníkovi. Předmětem příkazní smlouvy je činnost příkazníka směřující k obstarání určité záležitosti příkazce, nikoli výsledek takové činnosti. Smlouvu příkazní lze obecně charakterizovat jako smlouvu o vynaložení úsilí, nikoli smlouvu o výsledku; z této podstaty musíme vycházet. Ustanovení § 2438 odst. 2 občanského zákoníku totiž určuje, že příkazce poskytne odměnu, i když výsledek nenastal, ledaže byl nezdar způsoben tím, že příkazník porušil své povinnosti. To platí i v případě, že splnění příkazu zmařila náhoda, ke které příkazník nedal podnět.

Uvádí, že příkazní smlouvou se příkazník zavazuje obstarat záležitost příkazce. Příkazce poskytne příkazníkovi odměnu, byla-li ujednána nebo je-li obvyklá, zejména vzhledem k příkazcovu podnikání. Přitom je určeno, že obstará-li někdo určité záležitosti jako podnikatel, má povinnost, byl-li o obstarání takové záležitosti požádán, dát druhé straně bez zbytečného odkladu výslovně najevo, zda na sebe obstarání záležitosti bere, nebo ne; jinak nahradí škodu tím způsobenou. To je významná povinnost, která je pro podnikatele stanovená, poskytující druhé straně poznatek o tom, zda může, či nikoli, s obstaráním počítat.

S ohledem na zásadu smluvní volnosti tak lze upravit závazky stran při zajištění dalšího vzdělávání pilotů podstatně volněji než v případě pracovního poměru. I zde však musí být respektovány obecné zásady soukromého práva, například zásada poctivého obchodního styku a případné konkurenční doložky nesmí být až nepřiměřeně omezující.

Příkazní smlouvu je potřeba odlišit od pracovněprávního vztahu popsaného výše. Pracovní smlouva upravuje závislou práci, tj. takovou práci, která je vy-

konávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele a zaměstnanec ji pro zaměstnavatele vykonává osobně. Musí být přitom vykonávána za mzdu, plat nebo odměnu za práci, na náklady a odpovědnost zaměstnavatele, v pracovní době na pracovišti zaměstnavatele, popřípadě na jiném dohodnutém místě. Budou-li uvedené znaky závislé práce v konkrétním případě naplněny, nepůjde o činnost příkazníka na základě příkazní smlouvy, ale o činnost zaměstnance, neboť závislou práci lze vykonávat výlučně v základním pracovním poměru.

Závěr

Výše uvedeně pojednání obsahuje rozbor základních a hlavních aspektů úpravy investic do vzdělání pilotů a jejich ochrany. Z praxe víme, že každý poskytovatel leteckých služeb k dané problematice přistupuje odlišně, s větší či menší mírou právní erudice a právního formalismu. Vzhledem k tomu, že investice do vzdělání pilotů dosahují nemalých částek a jejich využití pilotem pro jiný subjekt než pro poskytovatele leteckých služeb, který dané vzdělání pilotovi zajistil a financoval, doporučujeme této problematice věnovat náležitou pozornost a přípravě právních dokumentů upravujících vzájemné závazky pilota a poskytovatele leteckých služeb věnovat adekvátní úsilí.

JUDr. Ing. Jan Vych, advokát

Mgr. Jan Smitál, advokátní koncipient

Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.

Ing. David Hecl, kapitán A380

Flex Air Cargo s.r.o.

Poznámky:

¹ Rozhodnutí NS, sp. zn. 21 Cdo 891/2010.

² Rozsudek NS, sp.zn. 21 Cdo 525/2004.

ALL
YOU NEED
IS LAW

www.hkdwholasek.cz

Právo obviněného na dostatečné vysvětlení usnesení o zahájení trestního stíhání

V praxi se často setkáváme s případy, zejména v oblasti hospodářské kriminality, kdy usnesení o zahájení trestního stíhání sice obsahuje popis skutku, nicméně jeho právní hodnocení soukromoprávních institutů je v rozporu s právním stavem i rozhodovací praxí a tím nedává mnoho smyslu. Tyto problémy neshledáváme až tak u zabodnutých nožů v zádech oběti, ale spíše v případech, kdy policejní orgán vykládá soukromoprávní instituty a pouští se do hodnocení čistě právního jednání v intencích zákona o obchodních korporacích, zákona o podnikání na kapitálovém trhu, zákona o zadávání veřejných zakázek či všemožných zákoutí jak kvantitativní, tak kvalitativní ochrany hospodářské soutěže.

Právě v těchto případech aplikace netrestních právních předpisů do trestní roviny je nutné znát přesně odůvodnění a myšlenkový postup policejního orgánu, který je k takovým závěrům vede. Jen tak může být ze strany obhajoby plně naplňováno právo na účinnou obhajobu.

Obecně

Prvotní povinnost vztahující se k odůvodnění trestního stíhání (jakýsi první krok k objasnění podstaty sděleného obvinění)¹ je v rámci zahájení trestního stíhání, které je upraveno v ustanovení § 160 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (dále také jako „trestní řád“), v němž jsou stanoveny nezbytné

náležitosti, navazující na práva obviněného v trestním řízení. Trestní stíhání se zahajuje v případě, že po provedeném prověřování nasvědčují doposud zjištěné a odůvodněné skutečnosti tomu, že byl spáchán trestný čin a je-li dostatečně odůvodněn závěr, že trestný čin spáchala určitá osoba.

Výrok usnesení o zahájení trestního stíhání musí, mimo dalších náležitostí, vždy obsahovat popis skutku, ze kterého je daná osoba obviněna, aby skutek nemohl být zaměněn s jiným. Současně musí být vždy uvedena právní kvalifikace takového jednání, tj. musí být vždy uvedeno označení toho konkrétního trestného činu, který měl být jednáním popsáným ve výrokové části, spáchán. V rámci odů-

vodnění usnesení o zahájení trestního stíhání je současně zcela nezbytné, aby policejní orgán označil přesně a konkrétně ty skutečnosti, které zahájení trestního stíhání odůvodňují.

Po doručení usnesení o zahájení trestního stíhání svědčí obviněnému (mimo jiné) právo na spravedlivý proces, které zahrnuje mimo jiné právo na spravedlivé, veřejné a rychlé projednání věci, zásadu presumpce nevinoty a právo na obhajobu. Dlužno poznamenat, že tato práva nenáleží pouze obviněnému, ale i podezřelému, obžalovanému a odsouzenému, přičemž jejich konkrétní rozsah je vymezen jednotlivými ustanoveními trestního řádu, která jsou zpravidla odlišná pro jednotlivé fáze trestního řízení.²

Konkrétně k realizaci objasnění podstaty obvinění

Náležitosti na patřičné odůvodnění usnesení o zahájení trestního stíhání však nejsou předmětem tohoto krátkého článku. Samotné odůvodnění usnesení o zahájení trestního stíhání z hlediska výkladu zákona, dle názoru autora, nemůže být argumentem pro odmítnutí aplikace ustanovení § 91 odst. 1 trestního řádu. Konkrétně sousloví „před prvním výsledkem je třeba (...) objasnit mu podstatu sděleného obvinění“, je zcela jasnou a logickou povinností policejního orgánu, kterou nemůže odkazem na obsah usnesení o zahájení trestního stíhání odmítnout. Právě toto je nejčastější jednání policejních orgánů, které se odkáží na odůvodnění stížnosti, případně shrnou podstatu do jedné naprosto nekonkrétní věty.

Přitom právo na to vědět, proč je osoba obviněná, na jakých odůvodnitelných základech jak skutkových, tak právních se toto obvinění zakládá, je jedním z vůbec nejpodstatnějších a nejdůležitějších práv obviněného. Toto právo plyne tedy nejen z dikce ustanovení § 91 odst. 1 trestního řádu, ale rovněž z Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (dále jen „EÚLP“).

Právo být seznámen s povahou a důvody obvinění zakotvené v čl. 6 odst. 3 písm. a) EÚLP se neomezuje jen na prvotní informaci v momentě zahájení trestního stíhání, ale trvá i poté. ESLP se tak např. nezřídka zabývá stížnostmi na to, že v průběhu trestního řízení nebyl obviněný seznámen se změnou ve vymezení skutku či v jeho právní kvalifikaci, čímž mělo být současně zkráceno též jeho právo mít přiměřený čas a možnost k přípravě obhajoby zaručené čl. 6 odst. 3 písm. b) EÚLP.

Je třeba též porozumět, že se nejedná pouze o právo obviněného, který žádá po policejním orgánu objasnění, ale přímou zákonnou povinnost na straně policejního orgánu toto objasnění poskytnout. Policejní orgán by tedy měl automaticky a nad rámec odůvodnění usnesení o zahájení trestního stíhání, vysvětlit podstatu sděleného obvinění. Povinnost na sdělení podstaty obvinění ve smyslu ustanovení § 91 odst. 1 trestního řádu dopadá na konkrétní specifický případ,

kdy tato povinnost směřuje vůči (i) obviněnému, a to (ii) před prvním výsledkem. Nejen z této dikce lze usuzovat, že úmyslem zákonodárce je rozšířit - obecně řečeno - odůvodnění trestního stíhání na naprosto nespornou, srozumitelnou a přezkoumatelnou rovinu, protože jen pak lze realizovat právo na obhajobu. Pokud zákonodárce uvádí, že je náležitostí usnesení o zahájení trestního stíhání jeho odůvodnění a současně stanovuje nad tento rámec další povinnost ve specifickém případě, pak nelze žádným z výkladů dojít k tomu závěru (i s ohledem na rozhodovací praxi), že postačí odkázat na odůvodnění usnesení o zahájení trestního stíhání.

Pokud trestní řád hovoří o specifickém časovém určení povinnosti na objasnění (první výsledek), pak je třeba sdělit, že EÚLP chápe toto právo širěji a je aplikovatelné rovněž i na další výsledky, případně změny v zahájeném trestním stíhání.

Odborná literatura k EÚLP uvádí, že odpovědnost za to, že se obviněný o změně v povaze či důvodech obvinění dozví, přitom leží na orgánech činných v trestním řízení, které se jí nemohou zbavit poukazem na to, že stěžovatel se mohl o změně dozvědět, pokud by nahlédl do spisu. Pouhé povědomí obviněného o možnosti, že soud může v otázce právní kvalifikace skutku dospět k jinému závěru než obžaloba, není z tohoto pohledu dostatečným argumentem (viz I. H. a další proti Rakousku, rozsudek, 20. 4. 2006, č. 42780/98).³

Povinnost orgánů činných v trestním řízení objasnit podstatu obvinění, je součástí práva obviněného na spravedlivý proces. Právo na obhajobu v celé jeho šíři lze účinně využít teprve poté, co je podezřelému sděleno, z jakého skutku je obviněn, na základě jakých důkazů a jaká je trestněprávní kvalifikace takového skutku. Tato povinnost plyne nejen ze zákonné úpravy, ale je zaštiťována i úpravou v Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod.⁴ Pokud jde o zákonnou úpravu, je třeba rovněž odkázat i na zákonem zakotvené základní zásady trestního řízení, uvedené v ustanovení § 2 trestního řádu.

Nejpřiléhavější na výše uvedené závěry i zákonná ustanovení § 2 odst. 4 a odst. 5 trestního řádu, zejména pak následující

části těchto ustanovení, cit.: „Trestní věci projednávají s plným šetřením práv a svobod zaručených Listinou základních práv a svobod a mezinárodními smlouvami o lidských právech a základních svobodách, jimiž je Česká republika vázána [...]“ a „Orgány činné v trestním řízení postupují v souladu se svými právy a povinnostmi uvedenými v tomto zákoně a za součinnosti stran tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jejich rozhodnutí.“

Orgán činný v trestním řízení tedy musí, při respektování shora uvedených nepominutelných pravidel, být vždy (alespoň tedy před prvním výsledkem dle trestního řádu) schopen objasnit obviněnému sdělené obvinění a jeho podstatu, a to v intencích výše uvedených.

Uvedené koresponduje i s ustanovením § 35 odst. 5 trestního řádu, které stanoví, cit.: „Všechny orgány činné v trestním řízení jsou povinny vždy poučit obviněného o jeho právech, a to se zaměřením na probíhající stadium trestního řízení, a poskytnout mu plnou možnost jejich uplatnění.“

V případě, že obviněný nebyl dostatečně seznámen s obviněním, jedná se o závažný zásah do práva na spravedlivý proces podle čl. 40 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Tomuto závěru odpovídá i rozhodovací praxe, kdy k totožným závěrům dospěl i Nejvyšší soud, a to např. v rozhodnutí ze dne 30. 6. 2010, sp. zn. 5 Tdo 298/2010, v němž uvedl, cit.: „Porušení práva na seznámení s povahou a důvodem obvinění ve smyslu čl. 6 odst. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod je bezpochyby významným zásahem do principů zaručujících právo na spravedlivý proces. Jedná se o závažný a nežádoucí jev, který odporuje smyslu práva obviněného na spravedlivý proces, přičemž je i v rozporu se základními zásadami trestního práva a s účelem trestního řízení.“

Závěr a postupy policejních orgánů či státních zastupitelství

S ohledem na dikci ustanovení § 91 odst. 1 trestního řádu ve spojení s článkem 6 odst. 3 písm. a) EÚLP a ve spojení se zásadami vtělenými do ustanovení § 2

odst. 4 a 5 trestního řádu a ustanovení § 35 odst. 5 trestního řádu, mám za to, že povinnost policejního orgánu objasnit podstatu obvinění je aplikovatelná nejen před prvním výsledkem, ale kdykoliv dojde ke změně v rámci obvinění postupem dle § 160 odst. 5 trestního řádu či ke změně právní kvalifikace.

Postup policejního orgánu při objasňování podstaty není limitován odůvodněním v rámci usnesení o zahájení trestního stíhání, naopak nelze se v rámci požadavku na realizaci této povinnosti (práva obviněného požadovat po policejním orgánu objasnění) odkázat na odůvodnění, případně heslovitě zopakovat již napsané odůvodnění nebo jej zestručnit. Jistě se nebude jednat o otevření dialogu či polemiky s policejním orgánem, ale policejní orgán musí být připraven na alespoň základní dotazy obhajoby, které konkrétně směřují k odůvodnění či skutku, a nikoliv k polemice o postupu policejního orgánu. Polemiku je třeba vést jinými instituty a podstatou polemiky je realizace práva obviněného. Aby toto právo obviněný však mohl realizovat, musí vědět proti čemu se může bránit či na co reagovat. V případě, že policejní orgán není s to objasnit podstatu trestního stíhání, není možné vést účinnou obhajobu, a tudíž je porušeno právo na spravedlivý proces. Jinými slovy, právo na objasnění vede jen a pouze k tomu, aby obviněný věděl, o čem policejní orgán hovoří a například jak chápe a vykládá jednotlivé instituty právě netrestních právních předpisů, které aplikuje v obvinění. Jen tak nebude nedocházet k tomu, že „jeden se baví o voze a druhý o koze“.

Postup policejních orgánů při vznese- ní žádosti na dodatečné objasnění bývá různý, vždy má ale stejný začátek – nevoli sdělovat cokoliv. Až po odkazu na ustanovení § 91 odst. 1 trestního řádu s tím, že zde nehodlám založit diskusní kroužek, se část policistů pustí do odůvodnění, jak se sluší a patří. Další část pak vytrvale sděluje, že je vše v odůvodnění. Následují námitky i s odkazem na uvedenou EÚLP a připravená kopie komentáře. Tam následně další část policistů dle zákona vysvětlí svůj postup. Ti poslední námitku zamítnou, skoro vždy s odůvodněním, že nemají co vysvětlovat, když vše napsali do odůvodnění a pokud nechápeme o co se jedná, máme si podat stížnost. Na tento dogmatický postup

již nemám většinou co sdělit a pokračuji ve své snaze žádosti o přezkum postupu policejního orgánu dle ustanovení § 157a odst. 1. trestního řádu. Odpověď ze strany státního zastupitelství, které argumenty obhajoby odmítá, je podpořena jenom historickým výkladem. Pro příklad cituji z jednoho odůvodnění Městského státního zastupitelství v Praze:

Pro pochopení smyslu ust. § 91 odst. 1 tr. řádu se je třeba obrátit k předchozím zákonným úpravám. K zásadní změně tohoto ustanovení došlo v souvislosti s úpravou ust. § 160 odst. 1 tr. řádu, účinnou od 1. 1. 1994. Zatímco za předchozí právní úpravy se trestní stíhání obviněného zahajovalo usnesením, tedy rozhodnutím, obsahujícím odůvodnění, tato nová úprava stanovila, že trestní stíhání se zahajuje tím, že policejní orgán osobě nejpozději na počátku prvního výsledku sdělí, že ji stíhá jako obviněného, a učiní o tom záznam. Záznam musí obsahovat popis skutku tak, aby nemohl být zaměněn s jiným, zákonné označení trestného činu, který je v tomto skutku spatřován, a důvody, pro něž je obviněný stíhán. Současně s touto změnou pak došlo k úpravě ust. § 91 odst. 1 tr. řádu, obsahující mimo jiné povinnost objasnit obviněnému podstatu sděleného obvinění, reagující zřejmě na to, že trestní stíhání obviněného se zahajovalo pouhým sdělením obvinění, tedy opatřením, nikoliv rozhodnutím. S účinností od 1. 1. 2002 pak došlo k další změně ust. § 160 odst. 1 tr. řádu, kdy se zahájení trestního stíhání opět vrátilo k formě rozhodnutí v podobě usnesení, proti kterému přísluší obviněnému právo stížnosti. Za těchto okolností se pak ust. § 91 odst. 1 tr. řádu, v té části, která stanoví povinnost policejního orgánu objasnit obviněnému podstatu sděleného obvinění, které na změnu nereagovalo, jeví poněkud obsolentním.

Jinými slovy, jediným argumentem proti je historický výklad, které rozhodně popisuje skutečnosti správně, ale s mylným závěrem. Tímto historickým výkladem, dle mého názoru, nelze upřít právo, které ze zákona přímo vyplývá. Systematika postavení uvedeného ustanovení § 91 odst. 1 trestního řádu a jeho zjevná odlišnost od ustanovení § 160 odst. 1 trestního řádu přímo vybízí k odůvodnění „nad rámec“ usnesení o zahájení trestního stíhání. Státní zastupitelství se tak staví

do role negativního zákonodárce, který si klade za cíl neaplikovat platné normy trestního práva, neboť má za to, že nejsou v souladu s jinými platnými zákonnými normami. Mám za to, že výklad státních zastupitelství v libovolném stupni nemůže v testu zákonnosti obstát a není v pravomoci žádného státního zastupitelství rozhodovat o tom, zda platná a účinná norma je či není v souladu se zákonem.

Bohužel soudní praxe ještě v našich případech nezaujala žádné stanovisko, neboť řízení buď skončila úspěšnou obhajobou v přípravném řízení, nebo se ještě neposunula do stádia před soudem.

Tímto článkem bych rád závěrem poděkoval těm policistům, kteří svou práci dělají svědomitě a informovaně. I když spolu často obhajoba s policejním orgánem nesouhlasí, může se jednat jen o hledisko výkladu, problém nastává, když nepravník hodnotí právo a právník neinformovaně a dogmaticky hodnotí cokoliv jiného než svůj obor nebo obor, kterému nerozumí. ☹

Mgr. Miroslav Kučerka
KGS legal s.r.o., advokátní kancelář

KGS
LEGAL

Poznámky:

- 1 Pojem sdělené obvinění je na jednu stranu relikv od poloviny devadesátých let, nicméně trestní řád s ním pracuje v ustanovení § 91 odst. 1 věta druhá.
- 2 DRAŠTÍK, Antonín. Trestní řád: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-600-7.
- 3 KMEC, Jiří. Kapitola XVI [Právo na spravedlivý proces (čl. 6 EÚLP)]. In: KMEC, Jiří, KOŠAŘ, David, KRATOCHVÍL, Jan, BOBEK, Michal. Evropská úmluva o lidských právech. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 565.
- 4 ŠÁMAL, Pavel. Trestní řád: komentář. 7., dopl. a přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-465-0.

Skuteční experti na správní právo

k prosazení a ochraně Vašich práv a zájmů

Bohaté zkušenosti získané pečlivou, poctivou
a kreativní prací pro klienty z ČR i zahraničí

Unikátní tým opravdových odborníků na
jednotlivá subodvětví správního práva

Mimořádné propojení teoretických znalostí
a desítek let advokátní praxe

Úspěšné zastupování před správními
orgány i soudy všech stupňů

Důraz na nekompromisní kvalitu
specializovaných právních služeb

Specializované právní služby
poskytujeme soukromému
sektoru i veřejné správě

226 259 401
pravnik@akkvb.cz
www.akkvb.cz

oceněna také v letech
2015-2020

Pravidla pro využívání cloud computingu orgány veřejné správy z pohledu ZZVZ

Bez ohledu na to, zda jsme přijali zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, s nadšením nebo skepsí, orgány veřejné správy (a nejen ony) se musí vypořádat s tím, že fyzické a právnické osoby mají vůči nim právo činit digitální úkony a synallagmatically jsou orgány veřejné správy povinny přijímat digitální úkony a poskytovat digitální služby.

Se zajištěním poskytování digitálních služeb a obecně se snahou o efektivní, kvalitní a bezpečné zajištění veřejné správy je spojeno velké množství poměrně nových povinností kladených na orgány veřejné správy v oblasti IT. A jedné z těchto povinností se budeme věnovat v tomto článku, a to z pohledu práva zadávání veřejných zakázek.

Pokud se orgán veřejné správy rozhodne¹ provozovat svůj informační systém prostřednictvím služeb cloud computingu,² je povinen při zadávání takové veřejné zakázky postupovat nejen v souladu se zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZZVZ“), ale musí naplnit také dikci zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoISVS“),³ pokud je s příslušným informačním systémem taková povinnost spjata.

Dle § 6l odst. 1 ZoISVS⁴ může orgán veřejné správy využívat pouze cloud computing, který splňuje požadavky vymezené v § 6n ZoISVS a je poskytovaný:

- a) poskytovatelem státního cloud computingu nebo poskytovatelem cloud computingu zapsaným v katalogu cloud computingu na základě nabídky cloud computingu tohoto poskytovatele zapsané v okamžiku jejího přijetí orgánem veřejné správy v katalogu cloud computingu,
- b) v rámci vertikální spolupráce dle § 11 nebo horizontální spolupráce dle § 12 ZZVZ nebo
- c) v rámci obecné výjimky z povinnosti zadat veřejnou zakázku v zadávacím řízení dle ZZVZ.

Výjimky z výše uvedené povinnosti jsou zahrnuty v § 6l odst. 4 ZoISVS a týkají se případů, kdy cloud computingu slouží výlučně:

- a) ke správě a řešení technických potíží nebo diagnostice programových anebo technických prostředků, případně

k zabezpečení nebo přenosu s tím souvisejících signálů,

- b) ke správě nebo využívání prostředků pro elektronickou identifikaci využívajících vícefaktorové autentizace,
- c) k aktualizaci nebo opravě programového prostředku, nebo
- d) ke shromažďování nebo výměně provozních údajů,
- e) ke zkušebnímu provozu informačního systému veřejné správy, pokud při něm nebudou využity údaje, které se v informačním systému veřejné správy vedou nebo povedou anebo které jsou nebo budou v souvislosti s poskytováním služby informačního systému veřejné správy využívány.

Dále se budeme věnovat zejména postupu dle § 6l odst. 1 písm. a) ZoISVS.

V současné době orgány veřejné správy mohou postupovat dle některé z výjimek vymezených v přechodných ustanoveních zákona č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně

některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 261/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s další elektronizací postupů orgánů veřejné moci, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „DEPO“) a využívat služeb cloud computingu v tzv. přechodných obdobích. Nicméně při přípravě nových zadávacích řízení (veřejných zakázek) je třeba již počítat s tím, že od 1. 1. 2024 musí být všechny cloud computingové služby využívané orgány veřejné správy výlučně v souladu se ZoISVZ.

V této souvislosti je třeba zmínit, že výše uvedená přechodná ustanovení pouze popisují, za jakých podmínek mohou orgány veřejné správy přechodně využívat nebo zahájit využívání cloud computingu, který nesplňuje požadavky ZoISVS, ale explicitně neřeší situaci po 31. 12. 2023, tedy „přechod“ na cloud computing naplňující požadavky ZoISVS. Zadavatelé nicméně musí problematiku cloud computingu řešit nejen u nových veřejných zakázek, ale musí také posoudit již uzavřené smlouvy na veřejné zakázky.

Pokud by v období do 31. 12. 2023 (či období dřívějšího, podle toho, která z výjimek je orgánem veřejné správy využívána) nedošlo k zápisu využívaného cloud computingu do katalogu cloud computingu, měl by orgán veřejné správy využívání cloud computingu ukončit, neboť v opačném případě by se dopustil závažného porušení svých povinností s dopady do zajištění bezpečného provozu jeho informačních systémů.

Jestliže ale cloud computing využívaný orgánem veřejné správy na základě některé z výše uvedených výjimek během doby, kdy lze tuto výjimku uplatňovat, bude na základě žádosti poskytovatele cloud computingu o zápis nabídky tohoto cloud computingu zapsán do katalogu cloud computingu⁵ dle § 6t ZoISVZ (příčemž ale před tímto úkonem musí dojít také k zápisu poskytovatele cloud computingu do katalogu cloud computingu dle § 6q ZoISVZ), pak takový cloud computing od okamžiku zápisu do katalogu cloud computingu splní požadavky ZoISVZ a může být i nadále využíván orgánem veřejné správy v souladu s uzavřenou smlouvou na veřejnou zakázku.

Komplikací pro orgány veřejné správy v současné době je skutečnost, že Ministerstvo vnitra doposud nevydalo všechny prováděcí předpisy tak, jak je uvedeno v ZoISVS. Doposud je vydána pouze vyhláška č. 316/2021 Sb., o některých požadavcích pro zápis do katalogu cloud computingu, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 315/2021 Sb., o bezpečnostních úrovních pro využívání cloud computingu orgány veřejné moci, ve znění pozdějších předpisů a vyhláška č. 433/2020 Sb., o údajích vedených v katalogu cloud computingu, ve znění pozdějších předpisů. I přes to, že Ministerstvo vnitra na svých stránkách k eGovernment cloudu <https://www.mvcr.cz/clanek/egovernment-cloud.aspx?q=Y-2hudW09MQ%3d%3d> opakovaně deklaruje, že všechny dotčené osoby mají dostatek informací a podpůrných materiálů pro zajištění řádného postupu dle požadavků ZoISVS, v praxi se orgány veřejné správy setkávají s mnoha nejasnostmi, které snad další připravované vyhlášky Ministerstva vnitra alespoň částečně objasní.

Z pohledu postupu zadavatele dle ZZVZ je podstatná definice poptávky v § 2 písm. y) bod. 3 ZoISVS, dle které se poptávkou cloud computingu rozumí „úkon orgánu veřejné správy předcházející úkonu tohoto nebo jiného orgánu veřejné správy podle právního předpisu upravujícího zadávání veřejných zakázek, má-li být cloud computing zadán podle právního předpisu upravujícího zadávání veřejných zakázek“ a nabídky v § 2 písm. z) bod. 3 ZoISVS dle které se nabídkou cloud computingu rozumí „úkon poskytovatele cloud computingu předcházející úkonu tohoto poskytovatele cloud computingu podle právního předpisu upravujícího zadávání veřejných zakázek, má-li být cloud computing zadán podle právního předpisu upravujícího zadávání veřejných zakázek“.

Současně je také podstatná textace důvodové zprávy DEPO k těmto ustanovením, dle které „při přípravě implementace ustanovení zákona o informačních systémech veřejné správy týkajících se cloud computingu (část první hlava VI ve znění novely obsažené v zákonu o právu na digitální služby) byly identifikovány rozdílné pohledy na interpretaci pojmů „poptávka“ a „nabídka“. Konkrétně není zcela jasný vztah k právní úpravě zadávání

veřejných zakázek, tj. zda zápis poptávky či nabídky do katalogu cloud computingu předchází zadání veřejné zakázky (což bylo smyslem úpravy části první hlavy VI ve znění novely obsažené v zákonu o právu na digitální služby), nebo zda zápisy poptávky či nabídky korespondují s příslušnými úkony v zadávacích řízeních. Definováním obou pojmů pro účely zákona o informačních systémech veřejné správy se tento interpretační spor odstraňuje“.

Dopady pro orgán veřejné správy jako zadavatele dle našeho názoru jsou tedy takové, že veřejnou zakázku je možné zadat pouze takovému poskytovateli cloud computingu, který je zapsán v katalogu cloud computingu a na základě nabídky cloud computingu tohoto poskytovatele rovněž zapsané v katalogu cloud computingu.

Doposud výkladově problematická je ale skutečnost, že ZoISVS nestanoví, v jakém pořadí by měl zadavatel postupovat v rámci zadávacího řízení zahrnujícího cloud computing, na který dopadá ZoISVS. Zadavatelům lze tak v současné době doporučit, aby nejprve řešili problematiku poptávky a nabídky na cloud computingové služby⁶ a teprve poté zahajovali zadávací řízení.

Vzhledem k výše uvedenému tak zadavatel bude muset absolvovat dvě fáze výběru dodavatele (shortlisting / „předvýběr“ a vlastní výběr dodavatele). V první fázi bude docházet k určení okruhu poskytovatelů služeb cloud computingu dle ZoISVS a následně v druhé fázi bude zadavatel v zadávacím či výběrovém řízení dle ZZVZ vybírat již konkrétního dodavatele (poskytovatele služeb cloud computingu) dle jím nastavených konkretizovaných zadávacích podmínek. Zadávací podmínky by v takovém případě měly obsahovat i podmínku účasti v zadávacím řízení vztahující se k zápisu poskytovatele cloud computingu a jeho nabídky v katalogu cloud computingu.

Při sjednávání služeb cloud computingu by orgány veřejné správy měly myslet také na to, že smluvní podmínky musí odpovídat smlouvě o poskytování cloud computingu orgánu veřejné správy ve smyslu § 6l odst. 3 ZoISVS⁷ a že je třeba detailně nastavit mechanismus ukonče-

ní smlouvy na veřejnou zakázku a exit strategii, protože přestane-li zasmulvněný cloud computing splňovat podmínky podle § 6l odst. 1 ZoISVS (např. výmaz poskytovatele cloud computing z katalogu cloud computing), je orgán veřejné správy povinen ukončit jeho využívání nejpozději do 12 měsíců ode dne, kdy se o této skutečnosti dozvěděl.⁸

Vzhledem k dynamickému vývoji této problematiky lze zadavatelům, ale i dodavatelům služeb cloud computing doporučit, aby bedlivě sledovali pokyny a výklady Ministerstva vnitra uveřejňované na stránkách eGovernment cloud <https://www.mvcr.cz/clanek/egovernment-cloud.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d> a informace na stránkách odboru Hlavního architekta eGovernmentu https://archi.gov.cz/nap:egovernment_cloud. Současně s ohledem na palčivost dané problematiky předpokládáme, že se k tématu budeme vracet v dalších odborných statích. ☺

Mgr. Lenka Lelítovská, advokátní koncipient
Mgr. David Mareš, Ph.D., advokát
MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Poznámky:

- ¹ Rozhodování orgánu veřejné správy je svázáno s kalkulací a porovnáním nákladů vlastnictví (TCO) jednotlivých informačních systémů v modelu provozu on-premise a s využitím služeb cloud computing.
- ² Cloud computing je způsob zajištění provozu informačního systému veřejné správy nebo jeho části prostřednictvím dálkového přístupu k sdílenému technickému nebo programovému prostředku, který je zpřístupněný poskytovatelem cloud computingu a nastavitelný správcem informačního systému veřejné správy.
- ³ Již před novelizací tohoto zákona ve vztahu ke cloud computingu upravoval zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZKB“) bezpečnostní pravidla pro orgány veřejné moci využívající služby poskytovatelů cloud computingu. Tato úprava je i nadále účinná, a proto je třeba jí také zahrnout do příprav veřejných zakázek na služby cloud computingu tam, kde je relevantní.
- ⁴ K identifikaci situací, kdy pro pořízení SW produktů nebo služeb cloud computingu musí orgán veřejné správy postupovat v souladu se ZoISV a tedy využívat cloud computing dle § 6l odst. 1 ZoISVS a kdy nikoliv, je možné využít metodický pokyn Ministerstva vnitra Co je a co není informační systém veřejné správy dostupný na <https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-a-co-neni-isvs.aspx>.
- ⁵ Pro podání žádosti o zápis nabídky cloud computingu do katalogu cloud computingu bude poskytovatel oprávněn využít poptávku cloud computingu Ministerstva vnitra dle § 6o odst. 1 ZoISVS nebo dokud Ministerstvo vnitra výkladem ZoISVS nestanoví jinak, může zvolit postup zaslání nabídky cloud computingu k zápisu do katalogu poskytovatelem cloud computingu bez vazby na konkrétní poptávku.
- ⁶ Zápis poptávky orgánu veřejné správy není jedinou cestou, jak může být poptávka na určitý cloud computing zapsána do katalogu cloud computingu. Orgánem veřejné správy poptávaný cloud computing může již být zapsán jako poptávka katalogu cloud computingu (např. na základě poptávky Ministerstva vnitra). Současně k takto zapsaným poptávkám již může existovat v katalogu cloud computingu i zapsaná nabídka cloud computingu od poskytovatelů cloud computingu. Zápis poptávky cloud computingu orgánem veřejné správy tak není obecnou obligatorní povinností orgánu veřejné správy, ale vždy bude třeba tuto situaci vyhodnotit (optimálně před zahájením zadávacího řízení).
- ⁷ Ministerstvo vnitra má vyhláškou stanovit požadavky na náležitosti smlouvy o poskytování cloud computingu orgánu veřejné správy podle § 6l odst. 3 ZoISVS, ale doposud tak neučinilo. Tato situace je v současné době řešena tak, že součástí bezpečnostních kritérií je ověření, že poskytovatelé budou ve svých smlouvách na služby cloud computing respektovat „Minimální smluvní podmínky“, které tvoří přílohu č. 4 Metodiky pro práci s katalogem cloud computingu a katalogem služeb cloud computingu dostupné na <https://www.mvcr.cz/clanek/egovernment-cloud.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>.
- ⁸ Současně je třeba při stanovení smluvních podmínek pamatovat také na povinnosti dle ZKB a na ochranu osobních údajů (Úřad pro ochranu osobních údajů průběžně vydává metodiky a doporučení k této problematice na svých stránkách <https://www.uoou.cz/povinnosti-spravcu/ds-5856/p1=5856>).

MICHAEL GRANÁT

Zákazy konkurence u zaměstnanců

Další online semináře naleznete:
www.epravo.cz/eshop
epravo.cz

Dentons. Transforming the practice of law around the world.

Dentons.
The world's largest global elite law firm.*

大成 **DENTONS**

[dentons.com](https://www.dentons.com)

© 2018 Dentons. Dentons is a global legal practice providing client services worldwide through its member firms and affiliates. Please see [dentons.com](https://www.dentons.com) for Legal Notices

*Acritas Global Elite Law Firm Brand Index 2013-2017

Budoucnost v evropské právní úpravě AML

V loňském roce došlo k rozsáhlé novelizaci tuzemských právních předpisů v oblasti předcházení legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (AML). Do zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (AML zákon), byla zapracována tzv. V. AML směrnice,¹ v návaznosti na to byla novelizována vyhláška č. 67/2018 Sb., o některých požadavcích na systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (AML vyhláška), a v účinnost vstoupil nový zákon č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů. Evropská komise však již připravila nový balíček právních předpisů, jehož cílem je ucelená a jednotná regulace AML v Evropské unii.

Cílem tohoto článku je nastínit důvody a obsah chystané evropské právní úpravy v oblasti AML.

Akční plán Evropské komise pro komplexní politiku Evropské unie v oblasti předcházení praní peněz a financování terorismu

Evropská komise zpracovala Akční plán pro komplexní politiku Evropské unie (EU) v oblasti předcházení praní peněz a financování terorismu, v němž se zavázala přijmout opatření k posílení pravidel EU pro boj proti praní peněz a financování terorismu a jejich uplatňování a vymezila šest priorit či pilířů:

- 1) zajištění účinného provádění stávajícího rámce EU pro boj proti praní peněz a financování terorismu;
- 2) vytvoření jednotného souboru pravidel EU pro boj proti praní peněz a financování terorismu;
- 3) dotažení dohledu v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu na úroveň EU;
- 4) zřízení podpůrného a kooperačního mechanismu pro finanční zpravodajské jednotky;
- 5) vynucování trestněprávních předpisů a výměna informací na úrovni Unie;
- 6) posílení mezinárodního rozměru

rámce EU pro boj proti praní peněz a financování terorismu.

Pilíře č. 2, 3 a 4 by měly být provedeny prostřednictvím balíčku čtyř nových právních předpisů. Evropská komise klade důraz na zavedení skutečně jednotných pravidel napříč všemi členskými zeměmi a má za cíl omezit odlišnosti v národních právních úpravách, a proto mají tyto nové právní předpisy převážně formu nařízení.

Jedná se o

- 1) návrh nařízení o předcházení využívání finančního systému k praní peněz a financování terorismu,
- 2) návrh směrnice, kterou se stanoví mechanismy, jež by měly členské státy zavést pro předcházení využívání finančního systému k praní peněz a financování terorismu, a zrušuje směrnice (EU) 2015/849,
- 3) návrh nařízení, kterým se zřizuje Orgán EU pro boj proti praní peněz a financování terorismu (tzv. AMLA), a
- 4) návrh přepracovaného nařízení (EU) 2015/847, kterým se požadavky na sledovatelnost rozšiřují na kryptoaktiva.

V důvodových zprávách k výše uvedeným návrhům nařízení a směrnice Ev-

ropská komise konstatuje, že byla zjištěna neexistence jednotných přístupů k dohledu nad povinnými osobami s rozdílnými výsledky u hospodářských subjektů poskytujících služby na celém vnitřním trhu, nerovný přístup finančních zpravodajských jednotek k informacím, který omezuje jejich schopnost vzájemně spolupracovat a neexistence společných nástrojů finančních zpravodajských jednotek. Všechny tyto prvky omezují odhalování přeshraničních případů praní peněz a financování terorismu. Kvůli neexistujícímu právnímu základu nebylo dosud možné propojit registry bankovních účtů a systémy vyhledávání dat, což jsou pro finanční zpravodajské jednotky a příslušné orgány klíčové nástroje. Aby se uvedené problémy odstranily a zabránilo se rozdílu v regulaci, byla všechna pravidla, která se vztahují na soukromý sektor, převedena do návrhu nařízení o boji proti praní peněz a financování terorismu. Rovněž má být zřízen Orgán pro boj proti praní peněz a financování terorismu, tzv. AMLA, který má sjednotit kvalitu a účinnost dohledu v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu v EU. Nařízení (EU) 2015/847, jehož cílem bylo zajistit plnou dohledatelnost převodů peněžních prostředků předáváním informací v celém platebním řetězci tím, že se poskytovatelům platebních

služeb uloží povinnost doprovázet převody peněžních prostředků informacemi o plátcích a příjemcích, má být rozšířeno tak, aby se na sdílení informací při převodu virtuálních aktiv vztahovaly podmínky stejné povahy jako na sdílení informací při převodu peněžních prostředků. Organizace institucionálního systému pro boj proti praní peněz a financování terorismu na vnitrostátní úrovni je obsažena v návrhu směrnice, kterou se stanoví mechanismy, jež by měly členské státy zavést pro předcházení využívání finančního systému k praní peněz a financování terorismu, a zrušuje směrnice (EU) 2015/849. Forma směrnice je zvolena z důvodu umožnění pružného postupu jednotlivých členských států v této oblasti.

Návrh směrnice, kterou se stanoví mechanismy, jež by měly členské státy zavést pro předcházení využívání finančního systému k praní peněz a financování terorismu, a zrušuje směrnice (EU) 2015/849

Návrh směrnice stanoví řadu prvků, které mají obsahovat národní systémy pro boj proti praní peněz a financování terorismu. Návrh směrnice např. stanoví minimální soubor informací, k nimž by měly mít finanční zpravodajské jednotky přístup, stanoví používání jednotného informačního systému FIU.NET, zavádí povinnost dozoru orgánů veřejné správy nad orgány stavovské samosprávy, které jednájí jako regulační orgány, umožňuje propojení registrů bankovních účtů, harmonizuje přístup k dohledu založenému na posouzení rizik prostřednictvím společného nástroje pro kategorizaci rizik, aby se zamezilo rozdílnému chápání rizika ve srovnatelných situacích, povinnost národních finančních zpravodajských jednotek spolupracovat s orgánem AMLA, apod.

Dle návrhu uvedené směrnice má být využíván centrální systém pro výměnu informací mezi finančními zpravodajskými jednotkami členských států (dále jen „FIU.NET“). Tento systém by měl spravovat a hostovat orgán AMLA. Systém FIU.NET by měly finanční zpravodajské jednotky využívat ke vzájemné spolupráci a výměně informací a případně také k výměně informací s finančními zpravodajskými jednotkami třetích zemí a s jinými institucemi a subjekty EU. Zapojené finanční zpravodajské jednotky budou povinny re-

agovat na žádosti jiných finančních zpravodajských jednotek promptně, nejpozději do 7 dnů od obdržení žádosti, přičemž odmítnutí výměny informací bude možné jen ve výjimečných případech. V návrhu směrnice je celkově kladen důraz na vzájemnou spolupráci finančních zpravodajských jednotek a orgánů dohledu. Má být umožněno, aby taková spolupráce v rámci pravomocí požadovaného orgánu dohledu zahrnovala možnost šetření jménem požadujícího orgánu dohledu a následnou výměnu informací získaných prostřednictvím takového šetření. V případě neshody jednotlivých národních orgánů dohledu na opatřeních, která mají být přijata ve vztahu k povinné osobě, bude orgán AMLA příslušný k vydání doporučení stran dalšího postupu.

K zajištění společného přístupu k dohledu v celé EU návrh směrnice zavádí vytvoření kolegií orgánů dohledu v oblasti AML/CFT, pokud jde o povinné osoby vykonávající činnost na základě volného pohybu služeb nebo svobody usazování a pokud jde o povinné osoby, které jsou součástí skupiny. Má-li povinná osoba provozovna v jiném členském státě, včetně těch, které provozuje prostřednictvím sítě zástupců, měl by orgán dohledu domovského členského státu odpovídat za dohled nad tím, jak povinná osoba uplatňuje skupinové strategie a postupy v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu. Orgán dohledu domovského členského státu by měl úzce spolupracovat s orgánem dohledu hostitelského členského státu a informovat jej o veškerých záležitostech, které by mohly mít vliv na posouzení toho, jak daná provozovna dodržuje pravidla hostitelského členského státu v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu.

Orgán AMLA by měl být vypracovávat návrhy regulačních technických norem, které podrobně stanoví příslušné povinnosti domovských a hostitelských orgánů dohledu nad skupinami a způsoby spolupráce mezi nimi.

Finanční zpravodajské jednotky a orgány dohledu budou povinny spolupracovat s orgánem AMLA a poskytovat mu veškeré informace nezbytné k tomu, aby mohl vykonávat své povinnosti.

Ke zpřísnění by mělo dojít v oblasti dohledu nad některými povinnými osoba-

mi orgány stavovské samosprávy. Evropská komise uvádí, že kvalita a intenzita dohledu vykonávaného těmito orgány stavovské samosprávy není dostatečná a tento dohled nepodléhá žádné či téměř žádné veřejné kontrole. Nově tedy, pokud se určitý členský stát rozhodne pověřit dohledem orgán stavovské samosprávy, měl by určit rovněž orgán veřejné správy, který bude vykonávat dozor nad činností orgánu stavovské samosprávy. Tento orgán bude mít také pravomoc vyžadovat předložení veškerých informací potřebných ke sledování dodržování předpisů a provádění kontrol.

Nová směrnice také umožní, aby členské státy rozhodly o uplatňování požadavků nařízení o předcházení využívání finančního systému k praní peněz a financování terorismu na další odvětví, než která jsou uvedena v rámci specifikace povinných osob. Členské státy budou rovněž povinny zajistit, aby rovněž poskytovatelé služeb pro svěřenské fondy a obchodní společnosti byli povolováni nebo registrováni. Orgány dohledu členských států by měly ověřovat, zda členové vrcholného vedení těchto subjektů a jejich skuteční majitelé jednájí čestně a bezúhonně. Vrcholné vedení těchto povinných osob by mělo mít rovněž znalosti a zkušenosti, které jsou nezbytné pro výkon jejich funkcí.

Členské státy by měly rovněž zajistit, aby v případě společností nebo jiných právnických osob byl subjekt pověřený správou centrálního registru skutečných majitelů oprávněn provádět kontroly, včetně kontrol na místě v prostorách nebo sídle právnické osoby, za účelem zjištění stávajícího skutečného majitele právnické osoby a ověření, zda jsou informace poskytnuté centrálnímu registru přesné, přiměřené a aktuální.

Členské státy mají rovněž zavést centralizované automatizované mechanismy, jako jsou centrální registry nebo centrální elektronické systémy vyhledávání dat, které umožňují včasnou identifikaci fyzických nebo právnických osob, jež vlastní nebo kontrolují platební účty a bankovní účty a bezpečnostní schránky. Tyto centralizované automatizované mechanismy mají být propojeny prostřednictvím jednotného místa přístupu do registrů bankovních účtů, které vyvine a bude provozovat Evropská komise.

Národní finanční zpravodajské jednotky (v ČR se jedná o Finanční analytický úřad) by měly mít možnost přístupu do rozsáhlého množství registrů a k dalším údajům a informacím, např. k informacím o hypotékách a půjčkách, informacím obsaženým ve vnitrostátních databázích měn a směnárén, vnitrostátním registrům ručních palných a lehkých zbraní, vnitrostátním registrům cestovních pasů a víz a databázím přeshraničních cest, informacím obsaženým v insolvenčních databázích a informacím v držení insolvenčních správců apod.

Návrh nařízení o předcházení využití finančního systému k praní peněz a financování terorismu

Jak vyplývá z důvodové zprávy k tomuto návrhu nařízení, aby se zabránilo regulačním rozdílům, byla do návrhu nařízení přenesena všechna pravidla vztahující se na soukromý sektor (tedy v zásadě úprava aktuálně obsažená v evropských AML směrnicích), zatímco organizace institucionálního systému pro boj proti praní peněz a financování terorismu na vnitrostátní úrovni, s ohledem na potřebu flexibility členských států v této oblasti, byla ponechána na výše uvedené směrnici.

Oproti stávající směrnice úpravě by nicméně mělo dojít k některým změnám, např. k rozšíření okruhu povinných osob o poskytovatele služeb souvisejících s kryptoaktivy, o platformy skupinového financování a provozovatele migračních služeb, budou stanovena podrobnější opatření hloubkové kontroly klienta, bude upravena definice politicky exponované osoby, požadavky na skutečné majitele by měly být zjednodušeny s cílem zajistit odpovídající úroveň transparentnosti v celé EU a ve vztahu k pověřencům a zahraničním osobám by měly být zavedeny nové požadavky ke zmírnění rizika, že se pachatelé trestných činů skryjí za prostředníka. Povinnost zpracovávat zásady a postupy k předcházení praní peněz a financování terorismu písemně bude rozšířena na více povinných osob.

Návrh rovněž obsahuje požadavky na zveřejňování údajů pro pověřené akcionáře a pověřené ředitele a u právnických osob mimo EU, které buď vstoupí do obchodního vztahu s povinnou osobou z EU, nebo v EU nabývají nemovitosti,

zavádí povinnost registrace jejich skutečných majitelů v EU.

Poskytovatelům služeb souvisejících s kryptoaktivy bude zakázáno poskytování a úschova anonymních kryptoměn nových peněženek.

Předpokládá se rovněž, že řada oblastí bude upravena regulačními technickými normami z pera orgánu AMLA (např. RTN pro hloubkovou kontrolu klienta, pro provádění identifikace klienta, k výkonu průběžné kontroly, ke stanovení spolehlivých a nezávislých zdrojů informací použitelných k ověření identifikačních údajů, apod.). Orgán AMLA k řadě oblastí bude vydávat také pokyny, např. ke kritériím pro identifikaci osob blízkých politicky exponovaným osobám apod. Seznamy významných veřejných funkcí budou vydávány jak na úrovni členských států, tak na úrovni EU.

Stejně jako dosud bude při tvorbě vnitřních pravidel a postupů povinných osob k předcházení praní peněz a financování terorismu třeba vycházet z národního a evropského hodnocení rizik a dalších dokumentů, přičemž nově bude třeba sledovat také úpravu obsaženou ve výše uvedených RTN a dalších dokumentech orgánu AMLA, což zvýší nároky na pracovníky povinných osob, kteří tvorbu vnitřních pravidel a postupů v povinné osobě zabezpečují.

Návrh nařízení, kterým se zřizuje Orgán EU pro boj proti praní peněz a financování terorismu

Orgán pro boj proti praní peněz a financování terorismu - AMLA - má mít zásadní význam pro řešení nedostatků dohledu v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu v EU. Dle důvodové zprávy k uvedenému nařízení se v současné době dohled v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu v EU provádí na úrovni členských států a jeho kvalita a účinnost je v důsledku značných rozdílů ve zdrojích a postupech v jednotlivých členských státech nerovnoměrná. Dle zprávy Evropského orgánu pro bankovníctví (EBA) o přístupech příslušných orgánů k dohledu v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu nejsou všechny příslušné orgány schopny účinně spolupracovat s domácími a mezinárodními zúčastně-

nými stranami a rozdílné jsou také metody zjišťování rizik a uplatňování přístupu k dohledu založeného na posouzení rizik.

AMLA bude nově vytvořenou decentralizovanou agenturou EU, která bude financována částečně z rozpočtu EU a částečně z poplatků vybíraných od povinných osob, na něž bude AMLA přímo či nepřímo dohlížet.

AMLA se stane ústředním prvkem integrovaného systému dohledu v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu a bude se skládat z orgánu samotného a z vnitrostátních orgánů s pověřením k dohledu v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu (orgány dohledu).

Kromě ústřední správy a řízení bude mezi stěžejní úkoly AMLA patřit

1. přímý dohled nad některými vybranými povinnými osobami z finančního sektoru;
2. nepřímý dohled nad povinnými osobami z finančního i nefinančního sektoru prostřednictvím kontroly dohlížitelů nebo orgánů stavovské samosprávy;
3. zajištění koordinačního a podpůrného mechanismu pro finanční zpravodajské jednotky EU.

Výkon přímého dohledu (ad 1. výše) by měl spočívat ve výkonu dohledu nad omezeným počtem nejrizikovějších povinných osob z přeshraničního finančního sektoru. Kromě by měl být AMLA oprávněn v mimořádných případech převzít od vnitrostátního dohledového orgánu dohled nad kteroukoli povinnou osobou z finančního sektoru, pokud se u této osoby vyskytly problémy související s dodržováním platných požadavků a příslušný orgán dohledu nepřijal odpovídající opatření k včasnému řešení jejich nedodržování.

Přímý dohled nad vybranými povinnými osobami by měly vykonávat společné dohledové týmy vedené AMLA, ale zahrnující pracovníky vnitrostátních dohledových orgánů. Součástí dohledu by měly být také kontroly na místě. AMLA by měl mít pravomoc vydávat těmto vybraným povinným osobám závazná rozhodnutí a ukládat právníkům osobám správní sankce až do výše 10 % obrátu nebo 10 milionů eur, podle toho, která částka je vyšší.

GLATZOVA & Co.
PRAHA – BRATISLAVA

**KLIENTI NECHTĚJÍ PRÁVNÍKA, KTERÝ HLEDÁ
PROBLÉMY. CHTĚJÍ PRÁVNÍKA, KTERÝ JE UMÍ
ŘEŠIT.**

www.glatzova.com

Nepřímá dohledová úloha AMLA (ad 2. výše) by měla spočívat v koordinaci a dohledu nad vnitrostátními dohlížiteli v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, včetně orgánů stávkové samosprávy v některých členských státech u některých nefinančních povinných osob. AMLA bude mít pravomoc vydávat pokyny, stanoviska a doporučení vnitrostátním dohlížitelům a orgánům stávkové samosprávy.

V oblasti zajištění koordinačního a podpůrného mechanismu pro finanční zpravodajské jednotky EU (ad 3. výše) by měl mít AMLA pravomoc přijímat prostřednictvím prováděcích technických norem závazné šablony a vzory pro oznamování podezřelých obchodů a podezřelých činností povinných osob finančním zpravodajským jednotkám, podílet se na organizování společných analýz a přezkoumávat provádění, metody a postupy při těchto společných analýzách, vydávat pokyny a doporučení.

AMLA by měl mít asi 250 zaměstnanců a měl by převzít rovněž správu dvou stávajících infrastruktur – databáze AML/CFT, kterou v současnosti spravuje Evropský orgán pro bankovnínictví (EBA) a zabezpečené komunikační síť pro finanční zpravodajské jednotky FIU.net.

AMLA by měl být zřízen začátkem roku 2023, přímý dohled by měl být zahájen začátkem roku 2026.

Návrh přepracovaného nařízení (EU) 2015/847, kterým se požadavky na sledovatelnost rozšiřují na kryptoaktiva

Za účelem prevence, odhalování a vyšetřování možného využití převodů peněžních prostředků k praní peněz a financování terorismu bylo přijato nařízení (EU) 2015/847, o informacích doprovázejících převody peněžních prostředků, jehož cílem bylo zajistit plnou dohledatelnost převodů peněžních prostředků předáváním informací v celém platebním řetězci tím, že se poskytovatelům platebních služeb uloží povinnost doprovázet převody peněžních prostředků informacemi o plátcích a příjemcích. Uvedené nařízení se však v současné době vztahuje pouze na převody peněžních prostředků, které jsou definovány jako bankovky a mince, bezhotovostní peníze a elektronické peníze, a niko-

li na převod virtuálních aktiv. Převody virtuálních aktiv dosud zůstávají mimo oblast působnosti právních předpisů EU o finančních službách, přičemž ale nezákonné toky peněz mohou mít i podobu převodů kryptoaktiv.

Převody virtuálních aktiv by tedy měly podléhat požadavkům stejné povahy, jako převody peněžních prostředků a měly být doplněny do nařízení EU 2015/847.

Poskytovatelé platebních služeb, kteří se podílejí na převodu peněžních prostředků, jsou povinni doprovázet převody peněžních prostředků informacemi o odesílateli a příjemci každého převodu a uchovávat tyto informace k dispozici pro příslušné orgány. Tyto povinnosti, tzv. „cestovní pravidlo“, by měly být obdobně stanoveny také pro poskytovatele služeb souvisejících s virtuálními aktivy, kteří zpracovávají převody virtuálních aktiv.

Návrh přepracovaného nařízení EU 2015/847 by měl být definičně propojen s nařízením EU o trzích s kryptoaktivy a o změně směrnice EU 2019/1937 (tzv. nařízení MiCA). Návrh přepracovaného nařízení zakotvuje, aby poskytovatelé služeb souvisejících s kryptoaktivy² získávali a uchovávali požadované a přesné informace o původci převodů kryptoaktiv³ a požadované informace o příjemcích převodů kryptoaktiv, aby poskytl výše uvedené informace poskytovateli služeb souvisejících s kryptoaktivy poživatelé nebo finanční instituci okamžitě a bezpečně a aby tyto informace na požádání zpřístupnili příslušným orgánům, a na druhé straně, aby poskytovatelé služeb souvisejících s kryptoaktivy poživatelé získali a uchovávali požadované informace o původci a požadované a přesné informace o poživateli převodů kryptoaktiv a na požádání je poskytl příslušným orgánům.

Poskytovatel služeb souvisejících s kryptoaktivy původce bude muset zajistit, že převody kryptoaktiv budou doprovázeny jménem původce, číslem účtu původce, pokud takový účet existuje a je používán ke zpracování transakce, a adresou, číslem úředního osobního dokladu, identifikačním číslem klienta nebo datem a místem narození původce, a dále že převody kryptoaktiv jsou doprovázeny jménem poživatele a číslem účtu poživatele,

pokud takový účet existuje a je používán ke zpracování transakce.

Poskytovatel služeb souvisejících s kryptoaktivy poživatelé bude muset zavést účinné postupy k odhalení toho, zda jsou informace o původci zahrnuty do převodu kryptoaktiv nebo zda po něm následují. Dále bude muset zavést účinné postupy sledování ex post nebo sledování v reálném čase, ke zjišťování toho, zda požadované informace o původci nebo poživateli chybí.

Závěr

Jak z výše uvedeného vyplývá, do roku 2026 lze očekávat další zpřísnění pravidel v oblasti AML/CFT a jejich rozšíření na další kategorie povinných osob, omezení zásahů do právní úpravy na úrovni jednotlivých členských států, a v neposlední řadě zavedení nového orgánu, jehož smyslem bude posílení dohledu EU v oblasti AML.

Mgr. Barbora Chalašová
GREATS advokáti, s.r.o.

GREATS.

Poznámky:

- ¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/843, kterou se mění směrnice (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu a směrnice 2009/138/ES a 2013/36/EU.
- ² Poskytovatelem služeb souvisejících s kryptoaktivy se rozumí jakákoli osoba, jejímž předmětem činnosti či podnikání je odborné poskytování jedné nebo více služeb souvisejících s kryptoaktivy třetím stranám.
- ³ Kryptoaktivem se rozumí digitální zachycení hodnoty nebo práv, které může být převáděno a ukládáno elektronicky pomocí technologie sdíleného registru nebo pomocí podobné technologie.

Podmíněné pohledávky v insolvenčním řízení

Pojem podmíněných pohledávek se v insolvenčním zákoně vyskytuje na několika místech. Co se týče samotné definice podmíněných pohledávek, lze odkázat na ust. § 173 odst. 3 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon, v platném a účinném znění (dále jen „insolvenční zákon nebo IZ“), které deklaruje, že do insolvenčního řízení lze přihlásit i pohledávku nesplatnou nebo pohledávku vázanou na podmínku. Pohledávky věřitelů vázané na splnění rozvazovací podmínky se považují v insolvenčním řízení za nepodmíněné, dokud rozvazovací podmínka není splněna.

Na pohledávky věřitelů vázané na splnění odkládací podmínky nemá zahájení insolvenčního řízení vliv. Pro určení, zda se jedná o podmínku odkládací či rozvazovací, poslouží definice těchto podmínek obsažená v ust. § 548 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném a účinném znění (dále jen „občanský zákoník nebo OZ“), podle něž je podmínka odkládací, závisí-li na jejím splnění, zda právní následky jednání nastanou. Podmínka je rozvazovací, závisí-li na jejím splnění, zda právní následky již nastalé pominou.

V případě, že si věřitel v insolvenčním řízení uplatní pohledávku vázanou na odkládací podmínku, má tato skutečnost vliv na jeho hlasovací právo v průběhu insolvenčního řízení, neboť ust. § 51 odst. 4 IZ stanovuje, že není-li dále stanoveno jinak, nemají do doby splnění odkládací

podmínky hlasovací právo věřitelé, kteří přihlásili pohledávky vázané na odkládací podmínku. V dalším okamžiku, kdy se zkoumá, zda byla pohledávka věřitele přihlášena jako podmíněná a zda již nastala skutečnost, která má za důsledek splnění odkládací či rozvazovací podmínky, je den vydání rozvrhového usnesení podle ust. § 306 odst. 5 IZ. Platí, že pokud ke dni vydání rozvrhového usnesení nebyla splněna rozvazovací podmínka, je možné pohledávku do rozvrhu zařadit a tato bude uspokojena jako pohledávka bez sjednané rozvazovací podmínky. Pokud však nebude ke dni vydání rozvrhového usnesení splněna odkládací podmínka, pohledávku vázanou na její splnění není možné do rozvrhu zařadit, neboť nadále zůstává pohledávkou podmíněnou.

Vše prozatím uvedené se vztahuje na všechny pohledávky, které věřitelé v insolvenčním řízení uplatňují jako podmí-

něné. Speciální kategorií podmíněných pohledávek jsou pohledávky přihlášené podle ust. § 183 insolvenčního zákona. Insolvenční zákon umožňuje věřiteli, aby se vedle uplatnění své pohledávky v insolvenčním řízení domáhal uspokojení pohledávky rovněž mimo insolvenční řízení, a to ze zajištění věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty třetích osob, anebo z majetku osoby, která za uspokojení pohledávky věřitele odpovídá společně a nerozdílně s dlužníkem (ust. § 183 odst. 1 a 2 insolvenčního zákona). Podle ust. § 183 odst. 3 IZ mohou osoby, od kterých může věřitel požadovat plnění podle odstavců 1 a 2, pohledávku, která by jim proti dlužníkovi vznikla uspokojením věřitele, přihlásit jako pohledávku podmíněnou. Jestliže však věřitel takovou pohledávku přihlásí, mohou se jí tyto osoby v rozsahu, v němž pohledávku uspokojují, v insolvenčním řízení domáhat místo něj bez zřetele

k tomu, zda ji přihlásily, s tím, že pro jejich vstup do řízení platí přiměřeně § 18; návrh podle tohoto ustanovení mohou podat samy. Předně je nutno podotknout, že citované ustanovení je výjimkou ze základní zásady insolvenčního řízení stanové v ust. § 5 písm. d) IZ, podle níž jsou věřitelé povinni zdržet se jednání směřujícího k uspokojení jejich pohledávek mimo insolvenční řízení, ledaže to dovoluje zákon. Odborná literatura konstatuje, že ust. § 183 odst. 2 IZ dopadá především na spoludlužníky a ručitele.¹ Podle mého názoru je bez rozdílu, z jakého titulu ručení vzniklo, ať už ze zákona, nebo z právního jednání samotného ručitele. Co se týče zákonného ručení, toto může mít soukromoprávní povahu (např. podle zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, v platném a účinném znění), ale může mít svůj základ i ve veřejnoprávních předpisech, např. v zákoně č. 280/2009 Sb., daňový řád, v platném a účinném znění, nebo v zákoně č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Ručitelem se osoba může stát i na základě vlastního právního jednání, a to především ručitelského prohlášení učiněného podle ust. § 2018 a násl. občanského zákoníku.

U spoludlužníků pak bude dále záviset na dalších okolnostech, které se budou týkat vlastního vnitřního poměru mezi spoludlužníky při umoření společného dluhu vůči společnému věřiteli nebo společným věřitelům. Zpravidla pak podle ustanovení § 1868 odst. 1 OZ bude tento vnitřní poměr rovnocenný, a to podle zásad výkonu spoluvlastnického práva. Pokud by pak takový spoludlužník plnil na společný dluh s dlužníkem více, než jaký byl samotný poměr velikosti spoluvlastnického podílu /spoluvlastnického dluhu, který by jinak náležel samotnému spoludlužníkovi v porovnání s velikostí podílu samotného dlužníka, může se i tento spoludlužník za pomoci ustanovení § 183 odst. 3 insolvenčního zákona dostat do postavení věřitele dlužníka.

Citované ust. § 183 odst. 3 insolvenčního zákona dává osobám, od kterých může věřitel požadovat plnění podle ust. § 183 odst. 1 a 2 IZ oprávnění přihlásit si své pohledávky za dlužníkem pro případ, že by se věřitel domohl na jejich osobě, potažmo z jejich majetku, uspokojení své pohledávky za dlužníkem, a to bez ohledu na to, zda svou pohledávku přihlásil

do insolvenčního řízení rovněž hlavní věřitel, který je v závazkovém právním poměru s insolvenčním dlužníkem. Toto ustanovení chrání osoby, kterým může v budoucnu vzniknout regresní nárok proti dlužníkovi, na jehož majetek je vedeno insolvenční řízení, neboť přihlášení pohledávky do insolvenčního řízení ze strany hlavního věřitele je jeho právem a nikoliv povinností, kdy tento se může rozhodnout, že svou pohledávku nebude vůbec vymáhat za dlužníkem, proti kterému je vedeno insolvenční řízení. S ohledem na fakt, že má věřitel na výběr osobu, příp. majetek, z něhož bude svou pohledávku uspokojovat, může nastat několik situací.

A. Hlavní věřitel pohledávku do insolvenčního řízení přihlásí, ale osoba povinná podle ust. § 182 odst. 1, 2 nikoliv, ale bude na pohledávku věřitele plnit.

Osoba povinná podle ust. § 182 odst. 1 a 2 IZ má, pokud je ručitelem, v rozsahu plnění, které poskytla hlavnímu věřiteli, právo do insolvenčního řízení nastoupit na místo původní věřitele, a to podle ustanovení upravujících vstup nabyvatele pohledávky do insolvenčního řízení (§ 18 IZ) za předpokladu, že osvědčí plnění veřejnou listinou, nebo listinou s úředně ověřenými podpisy osob, které ji podepsaly, a to v rozsahu celého plnění. Pokud hlavnímu věřiteli plnil spoludlužník ze závazkového právního vztahu, tento má shodné právo jako ručitelem, ovšem pouze za předpokladu, že plnil více než činí jeho podíl. Hlavní věřitel, který byl původně do insolvenčního řízení přihlášen, je povinen vzít svou přihlášku v rozsahu obdrženého plnění bezodkladně zpět, kdy v podání, kterým bere svou přihlášenou pohledávku zpět, je zároveň povinen uvést, kdo uspokojil jeho pohledávku namísto dlužníka, proti němuž je vedeno insolvenční řízení. Osobu, která pohledávku přihlášeného věřitele uspokojila namísto insolvenčního dlužníka, je následně soud povinen vyrozumět o jejím právu vstoupit do insolvenčního řízení namísto původního věřitele v rozsahu, v jakém za insolvenčního dlužníka plnila. Aby bylo chráněno právo osoby, která plnila věřiteli za insolvenčního dlužníka, vstoupit na jeho místo do probíhajícího insolvenčního řízení, ust. § 183 odst. 3 insolvenčního zákona stanovuje, že tyto osoby jsou oprávněny podat návrh na

vstup do řízení podle ust. § 18 insolvenčního zákona i samostatně, nikoliv tedy pouze ve vazbě na zpětvzetí přihlášené pohledávky původně přihlášeného věřitele.

Osoba, která je povinná plnit za dlužníka podle ust. § 182 IZ, by však měla ctít zásadu ovládající soukromoprávní vztahy, a sice zásadu *vigilantibus iura*, a přihlásit svou pohledávku pro případ plnění za insolvenčního dlužníka jako podmíněnou vždy, a to bez ohledu na chování hlavního věřitele, tj. bez ohledu na to, zda hlavní věřitel uplatní svou pohledávku za dlužníkem v rámci insolvenčního řízení. Hlavní věřitel, i když svou pohledávku ve lhůtě určené pro přihlašování pohledávek do insolvenčního řízení dlužníka přihlásí, nemusí v insolvenčním řízení figurovat po celou dobu jeho trvání, a to hned z několika důvodů. Přihláška pohledávky, kterou věřitel svou pohledávku uplatnil, může vykazovat vady a tento věřitel nebude řádně reagovat na výzvu insolvenčního správce k doplnění přihlášky pohledávky podle ust. § 188 odst. 2 IZ a insolvenční správce předloží přihlášku pohledávky k odmítnutí. Přihlášená pohledávka hlavního věřitele může být popřena co do pravosti, výše, nebo pořadí ze strany insolvenčního správce, dlužníka nebo jiného přihlášeného věřitele, kdy původní věřitel vůbec nemusí podat žalobu na určení pravosti, výše, nebo pořadí přihlášené pohledávky ve smyslu ust. § 192 a násl. insolvenčního zákona, kdy v takovém případě by insolvenční správce rovněž předložil přihlášenou pohledávku k odmítnutí. Zároveň může nastat situace, kdy bude v rámci vedeného insolvenčního řízení konstatováno, že přihlášená pohledávka není po právu. Hlavní věřitel je rovněž oprávněn vzít přihlášenou pohledávku kdykoliv zpět, a to i bez ohledu na to, zda na jím uplatňovanou pohledávku něčeho plnila třetí osoba.

Pokud by tedy osoba povinná plnit za dlužníka podle ust. § 183 odst. 1 a 2 insolvenčního zákona nepřihlásila do insolvenčního řízení dlužníka svůj případný regresní nárok jako pohledávku podmíněnou a nastala by některá z výše uvedených situací, tato osoba by již neměla možnost vstoupit v budoucnu do insolvenčního řízení dlužníka a uplatňovat v něm to, co za dlužníka plnila.

tdpA

B. Pohledávku do insolvenčního řízení přihlásí jak hlavní věřitel, tak osoba povinná podle ust. § 182 odst. 1, 2 insolvenčního zákona.

Tento postup je pro osoby, které mají povinnost plnit za dlužníka, nejbezpečnějším, neboť budou mít svůj případný regresní nárok za dlužníkem od počátku přihlášený v insolvenčním řízení. Problematické však je to, že se v daném insolvenčním řízení budou nacházet dvě pohledávky vycházející v zásadě ze shodného základu. Nadto dle ust. § 183 odst. 3 insolvenčního zákona je taková, že osoby povinné plnit za dlužníka, jsou oprávněny pohledávku přihlásit pouze za situace, kdy tak neučiní hlavní věřitel této pohledávky. Pokud tedy osoba povinná plnit za dlužníka tento zákaz poruší, měla by být její přihlášená pohledávka odmítnuta postupem podle ust. § 185 insolvenčního zákona, neboť by v průběhu insolvenčního řízení nastala skutečnost, na základě které se podle tohoto zákona k přihlášce pohledávky nebo k přihlášené pohledávce nepřihlíží. Otázkou však zůstává, kdy by měl insolvenční soud k takovému odmítnutí přistoupit. Mám za to, že odmítání přihlášky pohledávky osoby povinné plnit za dlužníka ihned po skočení přezkumného jednání, by bylo přílišně tvrdým postupem pro takové osoby, jež svým postupem chtěly toliko dosáhnout ochrany svých práv. Z tohoto důvodu bych s tímto procesním krokem vyčkala na další průběh insolvenčního řízení, potažmo na jeho konec, neboť

v průběhu insolvenčního řízení skutečně může dojít k tomu, že bude tato třetí osoba za dlužníka plnit, a neměla by tak již možnost uplatňovat v insolvenčním řízení svůj regresní nárok.

C. Přihlášku pohledávky nepodal ani hlavní věřitel, ani osoba povinná plnit za dlužníka podle ust. § 182 odst. 1, 2 insolvenčního zákona.

V tomto případě je bez jakýchkoliv pochybností zřejmé, že se osoba povinná plnit za dlužníka nedomůže svého případně v budoucnu vzniklého regresního nároku v insolvenčním řízení vedeném proti dlužníkovi. Pouze pokud by byl úpadek dlužníka řešen oddlužením a tento by nesplnil podmínky pro osvobození od placení pohledávek ve smyslu ust. § 414 insolvenčního zákona, vznikla by těmto osobám možnost domáhat se uspokojení toho, co za dlužníka plnily, po skončení insolvenčního řízení.

Pohledávky přihlášené postupem podle ust. § 183 odst. 1 a 2 insolvenčního zákona musí insolvenční správce zvlášť vyznačit v seznamu přihlášených pohledávek (viz. ust. § 189 odst. 1 IZ). Takto uplatněné pohledávky se rovněž nezařazují na přezkumné jednání po dobu, po kterou v insolvenčním řízení uplatňuje vůči dlužníkovi přihlášenou pohledávku věřitel (ust. § 191 odst. 1 IZ). Toto ustanovení podporuje výše uvedený názor, že není na místě pohledávku osoby povinné plnit za dlužníka odmítat podle ust. § 185

insolvenčního zákona z důvodu porušení zákazu stanoveného v ust. § 183 odst. 3 IZ.

Jak vyplývá z výše uvedeného, osobám povinným plnit za dlužníka by se při uplatňování jejich nároků proti dlužníkovi v insolvenčním řízení nevyplatilo pouze slepě následovat ust. § 183 odst. 3 IZ, které stanovuje podmínky, za nichž si mohou tyto osoby v insolvenčním řízení své pohledávky uplatnit. Pokud by taková osoba nevnímala insolvenční řízení komplexněji, mohla by se připravit o možnost domoci se toho, co plnila za dlužníka, proti němuž je vedeno insolvenční řízení. ⁹

JUDr. Veronika Suchomelová

Spolupracující advokát

HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.

HSP / & PARTNERS
advokátní kancelář

Poznámky:

¹ Hásová, J., Moravec, T. a kol. Insolvenční zákon. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, s. 718 - 725

VLADIMÍR SRŠEŇ

Kryptoaktiva z pohledu veřejnoprávní regulace

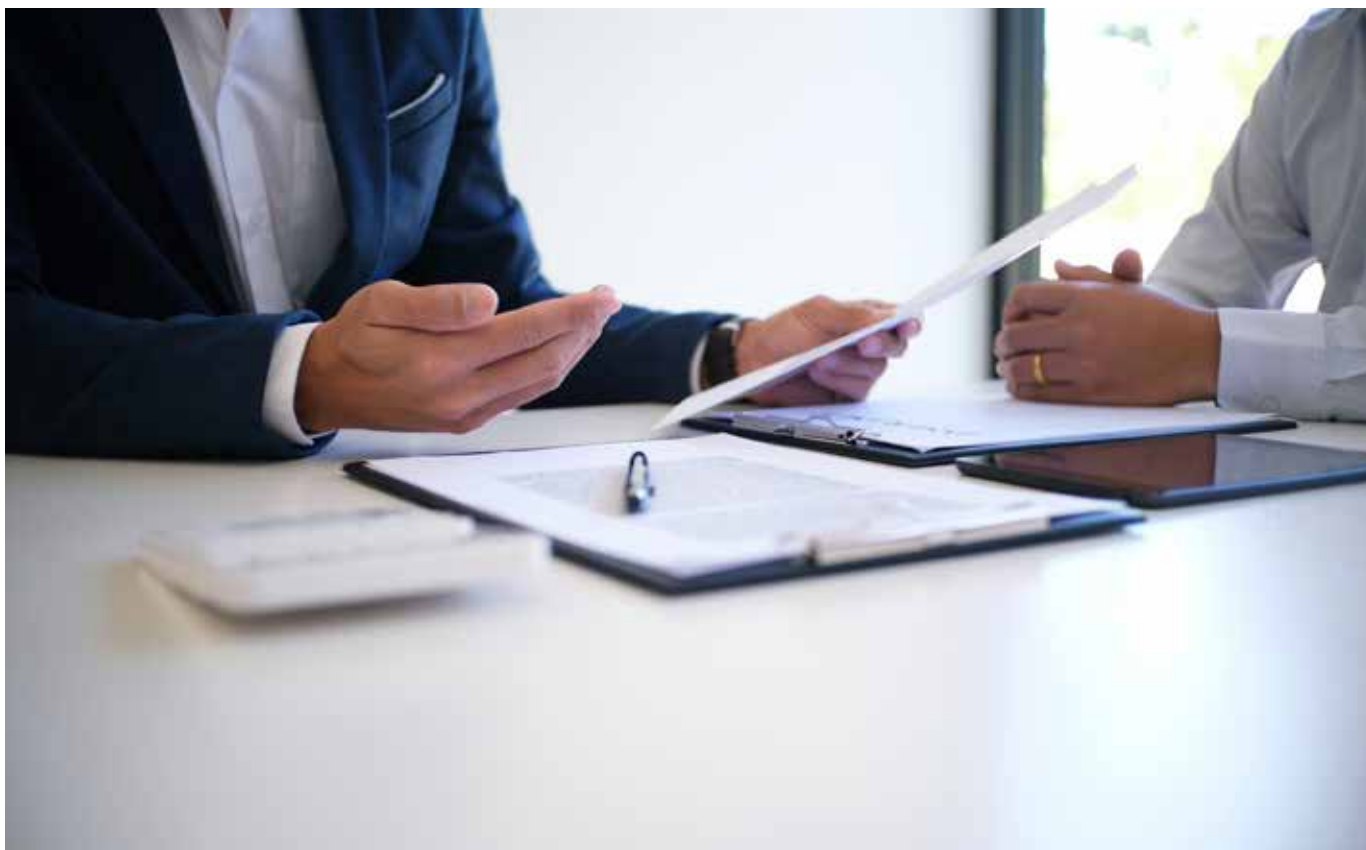
Další online semináře naleznete:
www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

Jak fungují náklady spojené s uplatněním pohledávky aneb české soudy vs. povinnost eurokonformního výkladu

Eurokonformní výklad by měl být esenciální součástí výkladu jakéhokoliv vnitrostátního právního předpisu. Dvakrát to platí pro ty předpisy, které transponují unijní úpravu.

V přístupu českých soudů k eurokonformnímu výkladu se však objevují problémy, jež jsou způsobené jednak neochotou českých soudů vycházet z unijní úpravy, ale i mnohdy nekvalitní transpozicí unijních předpisů ze strany zákonodárce. Jako vhodná ilustrace může sloužit institut nákladů spojených s uplatněním pohledávky.

Náklady spojené s uplatněním pohledávky

V rámci obchodněprávních vztahů dochází nezdědka k situacím, kdy jsou platby prováděny po splatnosti, což může komplikovat podnikům finanční plánování a v krajním případě vést i k sekundární platební neschopnosti.

Na ochranu před takovým jednáním existuje několik nástrojů. Jedním z nich je úrok z prodlení (který se uplatní i mimo obchodněprávní vztahy). Funguje jednoduše – pokud se dlužník s placením opozdí, vzniká nárok na zaplacení úroku z prodlení, a to i když tento úrok nebyl sjednán.¹ Vznik nároku přitom v zásadě není podmíněn ničím jiným než faktem, že se dlužník dostal do prodlení s platbou.

Dalším neméně důležitým nástrojem (tentokrát již pouze v obchodněprávních vztazích) jsou náklady spojené s uplatněním pohledávky (dále jen „NSUP“).

Jejich právní úpravu nalezneme v nařízení vlády č. 351/2013 Sb. (dále jen „Nařízení“).² Nařízení v ust. § 3 sta-

noví, že jde-li o vzájemný závazek podnikatelů nebo je-li obsahem vzájemného závazku mezi podnikatelem a veřejným zadavatelem podle zákona upravujícího veřejné zakázky povinnost dodat zboží nebo poskytnout službu za úplatu veřejnému zadavateli, činí minimální výše nákladů spojených s uplatněním každé pohledávky 1200 Kč. Zmínku o NSUP nalezneme i v ust. § 513 občanského zákoníku, dle něhož jsou příslušenstvím pohledávky úroky, úroky z prodlení a náklady spojené s jejím uplatněním.

Z výše uvedeného je zřejmé, že NSUP jsou příslušenstvím pohledávky, jehož výše činí 1 200 Kč. Co si ale představit pod termínem „uplatnění“ pohledávky? A kdy přesně nárok na NSUP vzniká?

Unijní úprava

Samotné Nařízení na výše uvedené otázky odpověď přímo neposkytuje. Je proto třeba hledat jinde, konkrétně ve směrnici Evropské unie o boji proti opožděným platbám v obchodních transakcích (dále jen „Směrnice“).³ Právě tuto Směrnici výše uvedené Nařízení transponuje do českého právního řádu.

Opožděné platby vnímá Směrnice negativně, jelikož mají zásadní vliv na likviditu a finanční řízení podniků.⁴ Opožděná platba je totiž pro dlužníky často přitažlivým porušením smlouvy, a to zejména s ohledem na nízké či žádné zákonné úroky z prodlení.⁵ Cílem Směrnice je dlužníky od opožděných plateb odrazovat:

„K odrazení od opožděných plateb je nezbytné, aby věřitelé získali spravedlivou náhradu nákladů spojených s vymáháním, které jim vznikly v důsledku opožděné platby. Náklady spojené s vymáháním by měly zahrnovat rovněž náklady spojené s vymáháním administrativních nákladů a náhradu za interní náklady vzniklé v důsledku opožděné platby, pro něž by v této směrnici měla být stanovena pevná minimální částka, kterou lze kumulovat s úrokem z prodlení. Náhrada ve formě pevné částky by měla omezit administrativní a interní náklady spojené s vymáháním. O náhradě nákladů spojených s vymáháním by se mělo rozhodovat, aniž jsou dotčeny vnitrostátní předpisy, podle nichž může soud věřiteli přiznat jakoukoli další náhradu škody, která souvisí s opožděnou platbou dlužníka.“⁶

Směrnice upravuje náklady spojené s vymáháním pohledávky, nikoliv náklady spojené s uplatněním pohledávky, jako je tomu v českém Nařízení. Jedná se však o stejný institut, byť je v transpozičním předpisu jinak nazván.

Čl. 2 bod 4) Směrnice definuje opožděnou platbu v obchodním vztahu jako platbu, která nebyla provedena ve smluvní nebo zákonné lhůtě splatnosti, přičemž (i) věřitel splnil své smluvní a zákonné povinnosti a (ii) věřitel neobdržel splatnou částku včas, ledaže dlužník není za prodlení odpovědný. Dle čl. 3 odst. 1 Směrnice platí, že v obchodních transakcích mezi podniky má věřitel nárok

na úrok z prodlení v případě opožděné platby automaticky (aniž by musel zasílat upomínku).

V čl. 6 Směrnice, nadepsaného jako „Náhrada nákladů spojených s vymáháním“, se pak stanoví:

„Členské státy zajistí, že v případech, kdy má být v obchodních transakcích podle článku 3 nebo 4 zaplacen úrok z prodlení, má věřitel nárok obdržet od dlužníka alespoň pevnou částku ve výši 40 eur. [...] Členské státy zajistí, že pevná částka uvedená v odstavci 1 je splatná bez nutnosti upomínky a představuje náhradu vlastních nákladů věřitele spojených s vymáháním.“

Jinými slovy, pokud má věřitel k určité platbě nárok na zaplacení úroku z prodlení, má k příslušné platbě automaticky nárok i na zaplacení nákladů spojených s uplatněním pohledávky ve výši 1 200 Kč (40 eur). Není potřeba žádné upomínky či jakéhokoliv jiného aktivního úkonu věřitele – režim NSUP je v tomto ohledu stejný jako režim úroku z prodlení, protože právě na úrok z prodlení jsou NSUP navázány.

Byť se výše uvedená ustanovení Směrnice jeví jako zcela jasná a srozumitelná a případné výkladové problémy týkající se NSUP jsou na první pohled překonány, českým soudům posouzení povahy NSUP činí v praxi často obtíže.

Problémy soudního výkladu NSUP

Úvodem je třeba zmínit, že v České republice jsou soudy, které institut NSUP chápou a aplikují zcela správně a v souladu se shora citovanou unijní úpravou. Jako příklad lze uvést Krajský soud v Olomouci, který ve svém rozhodnutí ze dne 25. září 2018, sp. zn. 9 ICM 3341/2017, vymezil povahu NSUP následovně:

„[...] Věřitelé mají nárok na náhradu nákladů již z důvodu nastalého prodlení s peněžitým plněním, tedy i v tom případě, kdy fakticky vynaloží v souvislosti s vymáháním pohledávky minimální (či dokonce žádné) náklady. Nárok na zaplacení částky 1 200 Kč pak není podmíněn žádným soudním rozhodnutím, jímž by musel být oprávněnému věřiteli nárok přiznán, nýbrž se ex lege jedná o příslušenství pohledávky. Pro přiznání NSUP

není třeba žádné (a to ani předžalobní) výzvy. [...] S odkazem na výše uvedené soud dospěl k jednoznačnému závěru, že nárok na NSUP vzniká již samotným okamžikem prodlení s úhradou dlužné kupní ceny. [...] NSUP jsou příslušenstvím pohledávky ex lege, což ostatně vyplývá přímo z ust. § 513 občanského zákoníku. Na NSUP je nutno nahlížet jako na paušalizovanou sankční povinnost žalované vůči žalobkyni, na kterou vznikl žalobkyni nárok bez nutnosti jakéhokoliv právního jednání, tedy včetně přihlášky pohledávky do insolvenčního řízení, přičemž podle ust. § 3 vládního nařízení č. 351/2013 Sb. se nárok na NSUP ve výši 1 200 Kč vztahuje na každou jednotlivou pohledávku žalobkyně vůči žalované z titulu dlužné kupní ceny.“

Naproti tomu tu však jsou některá rozhodnutí, v nichž soudy při aplikaci institutu NSUP docházejí k zásadně odlišným (a dle autorů tohoto článku nesprávným) závěrům. Jako příklad lze uvést rozhodnutí Okresního soudu v Trutnově ze dne 20. února 2019, sp. zn. 130 C 56/2018:

„Soud při rozhodování o nákladech spojených s uplatněním pohledávek žalobkyně vychází z toho, že § 3 nařízení vlády č. 351/2013 zakotvuje nárok na náhradu 1.200 Kč spojených s uplatněním pohledávky [sic]. [...] Podstatné v posuzovaném případě dle soudu není pouze to, že se žalobkyně v šestnácti případech stala věřitelkou splatných neuhrazených pohledávek žalované. Dle názoru soudu je třeba zkoumat, zda ke každé jednotlivé splatné pohledávce bez dalšího přísluší náklady ve smyslu nařízení č. 351/2013 Sb. [...] Dle soudu je namístě přiznat nárok na náklady spojené s uplatněním dlužného nájemného najednou za 5 měsíců, nikoli zvlášť za září 2015, říjen 2015, listopad 2015, prosinec 2015 a leden 2016. V těchto jednotlivých měsících totiž k uplatňování jednotlivých pohledávek žalobkyně nedošlo a náklady jí nevznikaly. Dle soudu nemůže pouhé nastání prodlení založit hmotněprávní nárok na paušalizované náklady 1.200 Kč. Takový výklad by i s ohledem na okolnosti projednávaného případu neodpovídal účelu shora citovaného vládního nařízení ani smyslu přijaté evropské směrnice.“

Dle tohoto rozhodnutí pouhé nastání prodlení s platbou nestačí. Pro vznik nároku na NSUP je naopak třeba, aby věři-

tel vůči dlužníkovi provedl nějaký aktivní úkon (např. zaslal upomínku). Tento požadavek však nemá oporu ve Směrnici, ba je s ní přímo v rozporu. Jak již bylo uvedeno výše, cílem Směrnice je náklady věřitelů snižovat, nikoliv je nutit zasílat upomínky a tím jejich náklady naopak zvyšovat.

Výše uvedený názor Okresního soudu v Trutnově přezkoumal Krajský soud v Hradci Králové v rozhodnutí ze dne 10. září 2019, sp. zn. 47 Co 114/2019:

„Ustanovení § 3 nař. vl. č. 351/2013 Sb. výslovně spojuje právo na zaplacení nákladů ve výši minimálně 1 200 Kč s uplatněním pohledávky. Bez uplatnění pohledávky tedy právo na tuto náhradu nákladů nevznikne. Jinými slovy, uplatnění pohledávky je nezbytnou podmínkou pro vznik nároku na náhradu nákladů v minimální výši 1 200 Kč. [...] Nelze přisvědčit žalobkyni, že nárok na náhradu 1 200 Kč ve smyslu výše citovaného ustanovení vzniká bez dalšího marným uplynutím splatnosti, tj. okamžikem prodlení dlužníka. I kdyby takový závěr vyplýval ze Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/7/EU, není to podstatné, neboť uvedenou směrnici není soud vázán a ve vztahu mezi účastníky ji dokonce ani nesmí aplikovat (srov. stanovisko Nejvyššího soudu Cpjn 200/2011). Soud je naopak povinen řídit se národním (českým) právním řádem, v tomto konkrétním případě výše citovaným nařízením vlády. Z něho nelze dovodit, že by nárok na tam stanovenou náhradu nákladů vznikl již samotným prodlením dlužníka bez nutnosti uplatnit pohledávku, jíž se prodlení týká. [...] Uplatněním pohledávky je dle názoru odvolacího soudu třeba rozumět její uplatnění u soudu, obdobně jako je tomu v případě vykonání (uplatnění) práva s ohledem na zachování promlčecí lhůty (§ 609, § 648 obč. zák.). Též při posuzování promlčení se rozumí vykonáním práva jeho vykonání (uplatnění) u soudu. Výklad, podle něhož se uplatněním pohledávky rozumí její uplatnění u soudu, nikoliv u dlužníka, se jeví být odvolacímu soudu v souladu s tradiční koncepcí českého soukromého práva.“

Za nepřiléhavý je třeba považovat odkaz Krajského soudu v Hradci Králové na stanovisko Nejvyššího soudu Cpjn

200/2011,⁷ dle kterého údajně není možné Směrnici aplikovat. Předmětné stanovisko se totiž negativně vymezuje pouze vůči tzv. horizontálnímu přímému účinku unijních směrnic (tzn. aplikaci směrnic ve vztahu mezi jednotlivci, aniž by existoval transpoziční předpis). Není přitom nijak kontroverzní, že taková praxe je zakázána, a to i v judikatuře Soudního dvora Evropské unie (SDEU).⁸ Pokud se nicméně účastník dovolává toho, aby soud interpretoval Nařízení (tedy vnitrostátní transpoziční předpis) ve světle Směrnice, pak se dovolává nepřímého účinku Směrnice, tedy eurokonformního výkladu. Ten je naopak zcela běžným a v judikatuře SDEU ustáleným institutem, jak ostatně připouští i předmětné stanovisko.

Krajský soud v Hradci Králové však NSUP interpretoval čistě na základě Nařízení jako transpozičního předpisu, bez přihlídnutí k unijní úpravě. Při výkladu Nařízení se soud zaměřil pouze na pojem „uplatnění“ a přemítal, co přesně tento pojem může znamenat. Nakonec dospěl k závěru, že uplatněním je třeba rozumět podání žaloby u soudu. Jinými slovy, dle Krajského soudu v Hradci Králové nárok na zaplacení NSUP nevzniká v momentě prodlení dlužníka s platbou, nevzniká ani v momentě zaslání upomínky na platbu, ale až v momentě podání žaloby.

Za zmínku stojí i jiný případ dříve řešený Krajským soudem v Hradci Králové, a sice rozhodnutí ze dne 28. května 2018, sp. zn. 56 ICm 4966/2017, ve kterém Krajský soud v Hradci Králové rovněž posuzoval povahu NSUP s tím, že připustil, že uplatněním pohledávky se rozumí jakýkoliv úkon věřitele vůči dlužníkovi, tj. zřejmě nikoliv pouze žaloba. Zároveň ale soud podotkl, že pohledávkou se rozumí pohledávka se samostatným právním základem, kterým je smlouva. Jinými slovy, dle tohoto rozhodnutí vzniká nárok na zaplacení NSUP pouze ke smlouvě jako takové. Pokud je tedy na základě jedné smlouvy vystaveno dlužníkovi například 500 faktur, přičemž dlužník ani jednu fakturu nezaplatil, nárok na zaplacení NSUP přesto vzniká pouze jedenkrát, tedy 1 x 1 200 Kč. Každého zřejmě ihned napadne, že v takovém případě je dlužník sankcí 1 200 Kč postižen pouze za první opožděnou platbu a ve zcela nepřiměřeně nízké výši.

Účel Směrnice by se v takovém případě zcela mýl účinkem.

Příčiny vad ve výkladu a možné následky

Z výše uvedených rozhodnutí je evidentní, že některé soudy vykládají NSUP v rozporu s unijní úpravou tohoto institutu. Zpravidla se tak děje proto, že soudy odmítají přihlídnout k unijní úpravě v podobě Směrnice. Tímto soudy porušují svou povinnost k eurokonformnímu výkladu vnitrostátních předpisů.

Dle eurokonformního výkladu neboli doktríny nepřímého účinku práva EU⁹ jsou soudy členských států EU povinné interpretovat vnitrostátní předpisy ve světle předpisů unijních, zejména pak transpoziční předpisy ve světle účelu a znění příslušných směrnic. Skrze nepřímý účinek práva EU může být jednotlivci uložena i povinnost. Pokud je tedy Nařízení transpozicí příslušné Směrnice, pak nepřichází v úvahu, aby obecné soudy Nařízení aplikovaly bez přihlídnutí k obsahu této Směrnice, případně se dokonce snažily dovodit, že Směrnice pro ně není závazná. Takový postup může vést k porušení práva na spravedlivý proces a v krajních případech i k porušení práva na zákonného soudce, jelikož soudy poslední instance mají v případech pochybností ohledně výkladu unijního práva povinnost pokládat předběžné otázky SDEU.¹⁰

Je nicméně třeba zmínit, že určitý podíl viny na současné nesprávné praxi některých českých soudů nese i zákonodárce. Nařízení je příliš stručné a podmínky vzniku nároku na NSUP nestanoví jasně. Navíc používá termín „uplatnění“ pohledávky, což v kontextu české právní praxe vždy historicky evokovalo nutnost učinit nějaký aktivní úkon (např. podat žalobu k soudu).

Nález Ústavního soudu a předběžná otázka SDEU

Otázku NSUP již přezkoumával i Ústavní soud v nálezu ze dne 24. listopadu 2020, sp. zn. I. ÚS 865/20, když stěžovatel v návaznosti na výklad Vrchního soudu v Praze, který byl v rozporu s principem nepřímého účinku práva EU, podal ústavní stížnost, která byla posouzena jako důvodná. Ústavní soud se nepřímo zabýval i tím, jak by se měl institut NSUP vykládat:

„Ústavní soud netvrdí, že by v projednávané věci měla být položena ESD předběžná otázka, ovšem je na obecných soudech, aby svůj výklad nařízení vlády řádně odůvodnily, a to ve světle související směrnice. Při svém výkladu by přitom neměly odhlížet od v preambuli se zrcadlícího účelu, jehož mělo být směrnicí dosaženo. V souvislosti s nepřiznáním tzv. souvisejících nákladů s jednotlivými splátkami se nabízí úvaha o tom, zda by bylo účelu směrnice dosaženo v případě, kdy by jednou paušální náhradou bylo pokryto opožděné placení za několik desítek splátek, vycházející z jedné smlouvy. Oproti tomu je třeba vyvážit i ty situace, kdy by dílčí dlužné splátky byly nižší, než paušální náhrada podle nařízení vlády a kdy by oprávněně vznikala otázka o proporcionalitě takové sankce spojené s nezaplacením jednotlivé dílčí splátky. Obecné soudy by se měly nově věnovat nejen tomu, zda lze náhradou nákladů spojených s vymáháním zatížit jednotlivé splátky (k tomu srov. např. čl. 22 preambule nebo čl. 5 směrnice), ale též vztahem mezi úrokem a náhradou, jak to má na mysli čl. 6 odst. 1 směrnice, či tím, kdy lze příslušnou platbu považovat za opožděnou a kdy tedy účastníkovi smlouvy náleží náhrada podle § 3 nařízení vlády.“

Ústavní soud tak obecným soudům de facto poskytl návod na to, jak při interpretaci postupovat. Vrchnímu soudu v Praze to však nestačilo, a tak se v návaznosti na nález obrátil na SDEU s následující předběžnou otázkou:

- 1) Na základě jakých kritérií vzniká nárok na obdržení pevné částky alespoň 40 eur dle článku 6 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/7/EU ze dne 16. února 2011, o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích, v případě smluv s opakujícím se či trvajícím plněním?
- 2) Může být nárok dle článku 6 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/7/EU ze dne 16. února 2011, o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích, soudy členských států nepřiznán z důvodu aplikace obecných principů soukromého práva?
- 3) Bude-li odpověď na druhou otázku kladná, za jakých podmínek může být výše nároku dle článku 6 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady

2011/7/EU ze dne 16. února 2011, o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích, soudy členských států nepřiznána?

Předběžná otázka byla před SDEU registrována pod spisovou značkou C-78/22. Lze předpokládat, že SDEU českým soudům s konečnou platností osvětlí, v jakém okamžiku nárok na NSUP vzniká, zda je třeba, aby věřitel pro vznik nároku něco učinil a zda jsou NSUP spojené s každou jednotlivou platbou. Nad rámec toho se pak dozvíme i to, zda mohou soudy výši NSUP v některých případech moderovat.

Byť autoři tohoto článku zastávají názor, že jasnou odpověď na výše uvedené otázky lze najít v samotné Směrnici, lze všem doporučit tuto kauzu dále sledovat. Pokud by totiž SDEU například rozhodnul, že se nárok na NSUP neváže na každou platbu ale pouze na samostatný smluvní základ (jakkoliv je to nepravděpodobné), mohlo by to mít zásadní následky. Především tam, kde na základě jedné smlouvy dochází k desítkám, stovkám či tisícům plateb (typicky nájemné).

Závěr

Ačkoliv je dle názoru autorů povaha NSUP relativně jasná, lze u mnoha českých soudů při uplatňování nároků na zaplacení NSUP stále narazit na komplikace. Tyto se pak přelévají i do jiných oblastí práva – rozličné názory na fungování institutu NSUP se objevují také u insolvenčních správců či jiných odborníků.

Jako jednoduché řešení se nabízí úprava Nařízení tak, aby lépe odpovídalo Směrnici a věrněji kopírovalo podmínky vzniku nároku na NSUP. Primárním problémem totiž není to, že Nařízení není kvalitně transponováno (byť transpozice skutečně kvalitní není), nýbrž to, že české soudy Nařízení interpretují ve vakuu, bez přihlídnutí k unijní úpravě, z níž Nařízení vychází. Toto je symptomem závažnějšího onemocnění, kterým česká soudní praxe stále trpí. U mnoha justičních orgánů eurokonformní výklad bohužel není samozřejmostí. Pokud tedy účastník řízení chce, aby o jeho právech a povinnostech bylo rozhodnuto správně, musí se eurokonformního výkladu neustále dovolávat. Snadno se přitom může stát, že vyslyšen bude až u Ústavního soudu.

Nezbývá než doufat, že se v brzké době dočkáme stavu, ve kterém budou všechny české soudy rozhodovat o NSUP v souladu s unijní úpravou.

Mgr. Robert Melkus, advokát

Mgr. Karel Markovský, advokátní koncipient

Vít Kožoušek, vedoucí oddělení právních analýz

MELKUS KEJLA & PARTNERS

advokátní kancelář s.r.o.

**MELKUS KEJLA
& PARTNERS**

Poznámky:

- ¹ K tomu viz ust. § 1970 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění.
- ² Nařízení vlády č. 351/2013 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku, veřejných rejstříků právnických a fyzických osob a evidence svěrenských fondů a evidence údajů o skutečných majitelích, v platném znění.
- ³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/7/EU ze dne 16. února 2011 o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích.
- ⁴ K tomu viz bod 3 preambule Směrnice.
- ⁵ K tomu viz bod 12 preambule Směrnice.
- ⁶ K tomu viz bod 19 preambule Směrnice.
- ⁷ Stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 9. října 2013, sp. zn. Cjpn 200/2011, k výkladu ustanovení § 89a zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, o prorogačních doložkách sjednaných ve spotřebitelských smlouvách, zejména ve smlouvách o spotřebitelských úvěrech.
- ⁸ K tomu viz například rozhodnutí SDEU ve věcech Marshall, Recueil nebo Faccini Dori.
- ⁹ Tzv. nepřímý účinek byl poprvé vymezen v rozsudku ESD Von Colson a Kamann ze dne 10. dubna 1984, dále byl rozveden např. v rozsudcích Pfeiffer, Adeneler, Marleasing či Faccini Dori, viz Bobek, M., Bříza, P., Komárek, J. Vnitrostátní aplikace práva Evropské unie. Vydání 1. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 145-188.
- ¹⁰ K tomu viz čl. 267 Smlouvy o fungování Evropské unie.

R

WELLNESS & SPA HOTEL
VILLA REGENHART

- * Výhodné pobytové balíčky
- * Stylová restaurace
- * Wellness & Spa
- * Firemní a rodinná setkání
- * Dárkové poukazy

Zvuková ochranná známka

Platností nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1001 ze dne 14. června 2017 o ochranné známce Evropské unie (dále jen „nařízení o ochranných známkách“) byl z unijní regulace ochranných známek odstraněn požadavek na „grafické zobrazení ochranné známky“. Tím byla otevřena cesta pro registraci méně konvenčních ochranných známek, včetně ochranných známek představující určitou chuť, vůni nebo zvuk, který nelze zachytit notovým zápisem.

Ochranná známka EU (resp. označení reprezentované ochrannou známkou) musí nicméně v souladu s čl. 4 nařízení o ochranných známkách splňovat dva základní předpoklady:

- a) označení musí být způsobitelné rozlišit výrobky nebo služby jednoho podniku a výrobky nebo služby jiných podniků; a
- b) označení musí být vyjádřeno v rejstříku ochranných známek EU způsobem, který příslušným orgánům a veřejnosti umožňuje jasně a přesně určit předmět ochrany, která je poskytována vlastníkově ochranné známky.

Jinými slovy označení nesmí být zaměnitelné s jinými výrobky nebo službami a zároveň by nemělo být označení příliš obecné nebo generické tak, aby v zásadě nepopisovalo, co daný výrobek představuje. Nepřípustná by tak byla ochranná známka představující generickou botu nebo karoserii vozidla bez jakéhokoli dostatečně rozlišovacího prvku, a stejně tak by nebylo možné zaregistrovat pouze slovo „auto“ (bez dalších upřesňujících prvků jako je umístění nápisu nebo grafické provedení).

Posouzení toho, zda označení splňuje výše uvedená kritéria, může být někdy velmi obtížné a zvláště je tomu pak právě u ochranných známek, u nichž nelze vycházet z grafického zobrazení jako je již zmíněný zvuk. Rozlišovací efekt označení by měl především znamenat, že dané označení je inherentní pro určitý výrobek nebo službu, je s ním asociováno. Co se zvuku týče, tak například zvuk řvoucího lva si mnoho z nás spojí se začátkem mnoha filmů, jež pocházejí z dílny produkční společnosti Metro Goldwyn Mayer. Tento zvuk je chráněn ochrannou známkou Evropské unie. Stejně tak je ale třeba ochrannou známkou EU chráněn řev Tarzana, který si nechala zaregistrovat společnost vyrábějící hračky Edgar Rice Burroughs Inc.

Nyní si ale představte, že v ruce držíte plechovku vychlazené Coca-Coly nebo plechovku vychlazeného piva či nyní populárního hard seltzeru. Dokážete si vybavit zvuk, když danou plechovku otevřete? A dokázali byste od sebe jednotlivé značky a nápoje podle zvuku otvírající se plechovky odlišit? Tyto otázky jsou zásadní pro rozsudek Soudního dvora Evropské unie vynesený dne 7. července 2021 ve věci T-668/19,¹ který se zabýval registrací ochranné známky právě takového zvuku, tj. zvuku otvírající se plechovky následovaného zhruba sekundovým tichem a poté devítisekundovým šuměním obsaženého nápoje.

Takové zvukové označení však při registraci narazilo. Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví (dále jen „EUIPO“) v zamítnutí ochrannou známkou zapsat uvedl, že zvuk otvírání plechovky následovaný šuměním nápoje „nemůže být vnímán jako údaj o obchodním původu výrobku“. Tedy jinými slovy takové označení postrádá rozlišovací způsobnost. Dané rozhodnutí bylo následně potvrzeno odvolacím orgánem působícím při EUIPO. Načež žadatelé podali žalobu k Tribunálu.

SDEU připomněl, že posouzení rozlišovacích kritérií zvukové ochranné známky se neliší od kritérií použitelných pro jiné kategorie ochranných známek. Samotný zvuk pak musí umožňovat spotřebiteli identifikovat jej jakožto ochrannou známkou, tedy že zvuk nemůže být jen „prvek funkční povahy nebo indikátor bez inherentních vlastností.“ Při zaslechnutí chráněného zvuku by tak měl spotřebitel vnímat spojitost mezi tímto zvukem a jeho obchodním původem, měl by ho umět přiřadit k určitému výrobku nebo službě a to i bez toho aniž by musel být zvuk kombinován s obrazem nebo slovem.

SDEU ani nepřisvědčil argumentu žalobkyně, že specifikum zvukového označení je právě v sekundu trvajícím tichu

a dlouhém devět sekund trvajícím šumění, když jiné nápoje v jiných plechovkách šumí pouze krátce ihned po otevření plechovky. SDEU takový argument zamítl s tím, že tyto „nuance“ jsou pro posouzení v podstatě irelevantní, když zvuk otevření plechovky, následující ticho a šumění jsou zvuky předvídatelné a obvyklé na trhu s nápoji.

Jedním z důvodů, proč EUIPO zvuk jako ochrannou známkou nezaregistrovalo, bylo, že zvuk se rozezná až při samotné konzumaci nápoje, a proto „nemůže relevantní veřejnosti pomoci v orientaci při jejím rozhodování o nákupu“ a tedy ani nemůže být obvyklé uvádět obchodní původ výrobku pouze pomocí zvuku. Tento argument ale SDEU odmítl s tím, že většina výrobků sama o sobě žádný zvuk nevydává a zvuk se objeví až ve chvíli konzumace.

S ohledem na předloženou argumentaci SDEU lze však uzavřít, že zvuk určený k registraci ochranné známky musí splňovat stejná kritéria, jako jiné kategorie ochranných známek, především pak je třeba si dát pozor na to, aby zvuk nebyl vlastní samotnému užití výrobku tak, že by ztrácel jakoukoli rozlišovací schopnost ve srovnání s dalšími výrobky. ©

Mgr. David Urbanec, partner
DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář

Poznámky:

¹ Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve věci T-668/19, ECLI:EU:T:2021:420.

CHRENEK ■ KOTRBA

PRAHA – BRNO – OLOMOUC – BRATISLAVA

Váš business

si zaslouží

špičkové advokáty

(+420) 221 875 402

kancelar@chrenek-kotrba.cz

www.chrenek-kotrba.cz

Vnitroskupinové financování v době nejistoty

Ještě ani neodezněla pandemie koronaviru a některé podniky musí řešit další krizovou situaci související s válkou na Ukrajině, nemluvě o dramatickém růstu nákladů v podstatě na veškeré vstupy a služby. Ekonomové stále častěji mluví o riziku stagflace a výrazném zhoršení ekonomické situace české ekonomiky.

V takových případech je samozřejmě nutné zajistit dostatek finančních prostředků pro financování provozní ekonomické činnosti. Otázkou pak samozřejmě je, jakou formu kapitálu volit a kde finanční prostředky získat. A při tomto rozhodování hraje zásadní roli i stanovení úrokové sazby.

Potenciálních zdrojů, ze kterých lze čerpat finanční prostředky pro financování provozní činnosti společnosti, existuje celá řada, ale obecně je lze rozdělit do dvou kategorií – vlastní a cizí kapitál. Ekonomická teorie jasně říká, že je výhodnější využívat cizí kapitál, a to jednak z důvodu uvolnění vlastního kapitálu pro účely jiných investic, ale také z důvodu využití tzv. daňového štítu, tedy možnosti uplatnit nákladové úroky jako daňově uznatelný náklad. Tento předpoklad samozřejmě platí za daných podmínek a existuje určitý poměr zadlužení, ve kterém platit přestane, nicméně právě cizí kapitál je forma financování, která v krizových časech bývá hojně využívána. Cizím kapitálem myslíme především externí financování v podobě úvěrů, zápujček či cash-poolingu, přičemž do této kategorie spadají také finanční nástroje poskytnuté v rámci skupiny, tedy od spojených osob (ve smyslu definice uvedené v zákoně o daních z příjmů).

A právě na rizika spojená s financováním provozní činnosti v rámci skupiny spojených osob se v tomto článku zaměříme. Na následujících řádcích bych se s vámi chtěl podělit o zkušenosti s vnitroskupinovým financováním a riziky, která s ním z pohledu české společnosti souvisí, a to jak z pohledu české společnosti jako dlužníka, tak věřitele. Obě situace se samozřejmě trochu liší, neboť v případě daňové kontroly bude u dlužníka správce daně zkoumat především správnost výše nákladového úroku, tzn. zda dlužník nehradí příliš vysoké nákladové úroky, kdežto u věřitele naopak to, zda není úrokový výnos příliš nízký.

Česká společnost v pozici dlužníka

Pokud česká společnost čerpá finanční prostředky od spojené osoby, většinou je povinna hradit úrok, který v ideálním případě představuje daňově uznatelný náklad v plné výši. To je však možné pouze za předpokladu, že byla úroková sazba stanovena na tržně obvyklé úrovni, případně pokud by byl rozdíl správci daně vysvětlen a byla by pomocí důkazních prostředků doložena jeho ekonomická racionalita. Pokud by byl úrok příliš vysoký a důvod této odchylky od tržně obvyklé výše úroků by nebyl doložen, vznikl by společnosti potenciálně daňově neuznatelný náklad ve výši rozdílu aplikované a tržně obvyklé úrokové sazby, což by znamenalo v případě daňové kontroly navýšení základu daně, doměření daňové povinnosti, výpočet úroku z prodlení a penále.

Česká společnost v pozici věřitele

V praxi se také často stává, že se české společnosti v rámci skupiny daří a je to naopak ona, kdo poskytuje finanční prostředky do skupiny. V takovém případě česká společnost generuje zdanitelný příjem v podobě úrokového výnosu. Pokud by byl takový výnos (tedy aplikovaná úroková sazba) příliš nízký, vystavuje se česká společnost a její statutární orgány tomu, že bude ze strany správce daně vyčíslen chybějící výnos v podobě rozdílu aplikované a tržně obvyklé úrokové sazby, o tento výnos bude navýšen základ daně, doměřena daňová povinnost a opět vyčísleny úroky z prodlení a penále. I v tomto případě je odchylka od tržně obvyklé výše úrokové sazby možná, avšak za předpokladu, že je tento rozdíl správci daně vysvětlen a pomocí důkazních prostředků doložen.

Možný způsob obrany před doměření daně

Ať už je společnost v pozici dlužníka či věřitele, vždy by měla být pro účely sta-

novení úrokové sazby mezi spojenými osobami vypracována studie, která určí, jaké je tržbě obvyklé rozpětí. Výsledná úroková sazba by pak měla být v ideálním případě stanovena v tomto tržně obvyklém rozpětí. Nicméně jak již nyní víme, od tohoto tržně obvyklého rozpětí je možné se odchýlit, přičemž však taková odchylka musí být správci daně dostatečně průkazným způsobem vysvětlena.

Pokud by společnost, resp. její statutární orgány, které musí jednat s péčí řádného hospodáře, chtěly mít jistotu, že postupují v souladu se zákonem a nevystavují se tak riziku, je možné vypracovat také znalecký posudek, který určí, zda je aplikovaná úroková sazba tržně obvyklá, případně zda je odchylka od tržně obvyklého rozpětí přijatelná. Při prokazování souladu s principem tržního odstupu platí, že více je skutečně více, a proto určitě doporučujeme, aby byl připraven dostatek kvalitních důkazních prostředků, které mohou být správci daně (stejně jako jiným zainteresovaným stranám) předloženy a díky kterým může být daňové řízení ukončeno co nejdříve a bez následků.

Je nad slunce jasné, že žijeme v době nejistoty a pravděpodobně jsou před námi ekonomicky složité časy. O to více je nutné dbát na správné nastavení převodních cen a přípravu kvalitních podpůrných dokumentů, neboť spory se správcem daně v této nejisté době na klidu nepřidají a je dobré jim předcházet.

Ing. Martin Koldinský,
soudní znalec, associate partner
Rödl & Partner

Rödl & Partner

Nepřípustnost návrhu na zrušení opatření obecné povahy dle nového stavebního zákona

Dle § 307 odst. 2 zákona č. 283/2021 Sb., stavebního zákona, jehož účinnost má aktuálně nastat od 1. 7. 2023, je návrh na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části nepřípustný, obsahuje-li pouze důvody, které navrhovatel neuplatnil v řízení o vydání opatření obecné povahy, ač tak učinit mohl; to neplatí, jde-li o opatření obecné povahy podléhající posouzení vlivů na životní prostředí. Předmětné ustanovení by mělo dle důvodové zprávy vést k procesní ekonomii a důslednějšímu uplatňování principu subsidiarity správního soudnictví. V tomto příspěvku se budu stručně zabývat možnými úskalími aplikace daného ustanovení a srovnáním s dosavadní právní úpravou.

Přípustnost návrhu na zrušení opatření obecné povahy neboli tzv. aktivní procesní legitimace k podání tohoto návrhu, je obecně upravena v § 101a odst. 1 větě první s.r.s., dle kterého: „Návrh na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho částí je oprávněn podat ten, kdo tvrdí, že byl na svých právech opatřením obecné povahy, vydaným správním orgánem, zkrácen.“¹ Obecně tedy platí, že k tomu, aby byl návrh soudem „připuštěn“ do řízení a věcně projednán, stačí navrhovateli dle dosavadní právní úpravy plausibilně tvrdit, že byl opatřením obecné povahy dotčen ve své právní sféře. Pokud návrh takové tvrzení neobsahuje (ani po případné výzvě soudu), soud návrh odmítne jako návrh podaný osobou neoprávněnou dle § 46 odst. 1 písm. c) s.r.s.

Dle dosavadní právní úpravy tedy v řízení před soudem není podmínkou přípustnosti návrhu uplatnění námitek či připomínek v řízení o vydání opatření obecné povahy. To může představovat problém, zejm. pokud navrhovatel zůstal v procesu přijímání opatření obecné povahy nečinný a teprve v rámci soudního

přezkumu podal návrh, ve kterém namítá obsahové nedostatky opatření obecné povahy či podkladových aktů.

Judikatura se s těmito situacemi aktuálně vypořádává následujícím způsobem. V prvé řadě bylo konstatováno, že soud nemůže suplovat roli správního orgánu. Pasivita navrhovatele by zároveň neměla zasahovat do právní jistoty a dobré víry ostatních dotčených osob, spoléhajících na právní účinky již pravomocného opatření obecné povahy. Navrhovatel, který byl dříve pasivní, tak může aktuálně před soudem účinně namítat toliko nedostatek pravomoci či příslušnosti odpůrce k vydání opatření obecné povahy nebo porušení kogentních předpisů chránících zásadní veřejné zájmy, které stěžejním způsobem předurčují proces přijímání a obsah opatření obecné povahy – může jít jak o normy procesní (např. pokud odpůrce navrhovateli znemožnil podat námitek nebo připomínky), tak i hmotněprávní (např. porušení ustanovení chránících zájem na ochraně životního prostředí).² Lze tedy shrnout, že navrhovatel může aktuálně před správním soudem uplatnit námitek spadající pod

první až čtvrtý krok algoritmu přezkumu opatření obecné povahy (tj. námitek z hlediska pravomoci, příslušnosti, procesních vad a hmotněprávních vad),³ aniž by tyto uplatnil již v řízení o vydání opatření obecné povahy, s výjimkou kroku pátého, kterým je posouzení proportionality.

Pokud navrhovatel před soudem poprvé uplatní námitek z hlediska proportionality, musí zároveň uvést objektivní důvody, které mu bránily v jejich dřívějším uplatnění.⁴ Pokud by takové důvody neprokázal, soud by se příslušnými námitkami věcně vůbec nezabýval (a v případě absence jiných námitek by návrh zamítl). Lze dodat, že soud rovněž vzhledem k dříve neuplatněným námitkám nebude odůvodnění opatření obecné povahy považovat za nepřezkoumatelné (jsou-li jinak splněny zákonné náležitosti odůvodnění): „Jestliže ale navrhovatel nevznesl v průběhu pořizování územního plánu žádné námitek ani připomínky vůči navrženému řešení, pak sama obecnost odůvodnění nepředstavuje nezákonnost výsledného aktu.“⁵ Použijeme-li pro ilustraci příklad – procesně pasivní vlast-

ník pozemku, jehož využití bylo dotčeno změnou územního plánu, může aktuálně v řízení před soudem účinně namítat a) zcela chybějící odůvodnění změny územního plánu (představující procesní vadu ve smyslu kroku 3 algoritmu), ale nikoliv b) neproporcionality zatížení jeho pozemku vzhledem k pozemkům ostatním.

Nová právní úprava stanoví, že návrh na zrušení opatření obecné povahy bude nepřipustný, bude-li obsahovat pouze důvody, které navrhovatel neuplatnil v řízení o vydání opatření obecné povahy, ač tak učinit mohl; to neplatí, jde-li o opatření obecné povahy podléhající posouzení vlivů na životní prostředí.

První otázkou je, zda § 307 odst. 2 stavebního zákona představuje nepřímou novelizaci s.ř.s., zejm. § 101a odst. 1. Ustanovení je totiž gramaticky formulováno zcela obecně, a to na rozdíl od § 307 odst. 1 stavebního zákona, který zavádí obdobný princip pro přezkum rozhodnutí stavebního úřadu. Žádné omezení však přímo neplyne nejen z textu § 307 odst. 2 stavebního zákona, ale ani z důvodové zprávy. Vzhledem k tomu, že nepřímá novelizace je zcela nevhodnou technikou, která vede k nejednoznačnosti a nepředvídatelnosti právní úpravy, je otázkou, zda bude tento stav do účinnosti stavebního zákona ještě napraven, případně zda se v budoucí praxi neprosadí spíše systematický výklad omezující aplikaci daného ustanovení pouze na opatření obecné povahy vydávaná podle stavebního zákona.

Dále je možné se ptát, jakým způsobem musí navrhovatel důvody v řízení o vydání opatření obecné povahy uplatnit. Dle důvodové zprávy se předmětná podmínka vztahuje nejen na námitky (které mohou v případě opatření obecné povahy typicky uplatnit vlastníci nemovitostí v regulovaném území), ale i na připomínky (které může obvykle podat každý). V této souvislosti je vhodné zmínit, že stavební zákon umožňuje podat proti návrhu územně plánovací dokumentace pouze připomínky (§ 97 odst. 5), nikoliv námitky.

Nepřipustnost návrhu nastane, pokud v něm navrhovatel uplatní „pouze důvody, které neuplatnil v řízení o vydání opatření obecné povahy, ač tak učinit

mohl.“ Bude se tedy jednat i o námitky spadající pod první až čtvrtý krok algoritmu přezkumu opatření obecné povahy? (např. o námitku nedostatku pravomoci, věcné příslušnosti, přezkoumatelnosti?). Zejména gramatický výklad takové interpretaci nasvědčuje a nově tak bude zřejmě možno uplatnit pouze ty námitky, které navrhovatel dříve uplatnit vůbec nemohl (což bude patrně nucen prokázat). Pokud bude návrh obsahovat pouze důvody, které navrhovatel mohl uplatnit již v řízení o vydání opatření obecné povahy, soud návrh jako nepřipustný odmítne. Soud tak přitom učiní i tehdy, pokud by jinak byly dány důvody pro zrušení opatření obecné povahy ex offio, tj. zejm. pro nicotnost či nepřezkoumatelnost – soud totiž může tyto důvody aplikovat pouze v případě, kdy návrh neodmítá.⁶ Odmítnutý navrhovatel by se tak zrušení vadného opatření obecné povahy musel domáhat např. v přezkumném řízení.

Zákonné zakotvení nepřipustnosti návrhu je dále nutné hodnotit i v kontextu dosavadní judikatury, v jejímž rámci Nejvyšší správní soud v minulosti uvedl: „Zpřísnění podmínek přístupu k soudu (...) o další podmínku spočívající v tom, zda navrhovatel podal při přípravě územního plánu námitku či připomínku, nejenže nemá zákonnou oporu, ale vedlo by ve svých důsledcích nutně i k vadnému vedení procesu: Nejvyšší správní soud by musel u každého návrhu nejprve – a to předběžně, mimo řízení – zjistit (což není vždy možné na základě spisů, tím méně navrhovatelova tvrzení, ale obvykle až dokazováním) nejen to, zda navrhovatel podal námitky či připomínky, co bylo jejich obsahem, to, zda tak byl oprávněn učinit či nikoli a také to, jak byly vypořádány. (...) Je zřejmé, že posouzení těchto skutečností se nemůže dít mimo vlastní řízení; takový postup by znamenal, že soud se věcí samou aspoň zčásti zabývá již v předběžné fázi, kterou posuzování podmínek řízení je.“⁷ Budoucí právní úprava lze tedy hodnotit jako problematickou i s ohledem na nutnost posuzování navrhovatelovy možnosti podání námitek či připomínek již v rámci zkoumání splnění podmínek řízení.

Zbývá uvést, že nová právní úprava se dle § 307 odst. 2 věty za středníkem stavebního zákona nepoužije, půjde-li o opatření obecné povahy podléhající posouzení vlivů na životní prostředí. Dle § 1 odst. 2

zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí podléhají posuzování vlivů na životní prostředí v zákoně vymezené záměry a koncepce, jejichž provedení by mohlo závažně ovlivnit životní prostředí. Mezi tyto koncepce spadají typicky opatření obecné povahy z oblasti územně plánovací dokumentace jako jsou územní plány, zásady územního rozvoje kraje, územní rozvojový plán či jejich aktualizace. O tom, zda bude nutné návrh těchto opatření obecné povahy posoudit z hlediska vlivů na životní prostředí, rozhodne příslušný úřad. Zejména územní rozvojový plán a zásady územního rozvoje budou předmětem tohoto posouzení vždy⁸ a § 307 odst. 2 stavebního zákona se tak při jejich soudním přezkumu neuplatní. V těchto případech bude tedy možné i do budoucna při procesní pasivitě navrhovatele vycházet ze stávající judikatury. ☹

Mgr. Martin Bulušek, advokát

BRODEC & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

BRODEC & PARTNERS
LAW FIRM

Poznámky:

- ¹ Z důvodů stručnosti se v tomto příspěvku nevěnuji zvláštním případům návrhů obcí na zrušení opatření obecné povahy vydaných krajem dle § 101a odst. 2 s.ř.s. a tzv. incidenčního přezkumu opatření obecné povahy dle § 101a odst. 1 věty druhé s.ř.s.
- ² Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2020, čj. 6 As 270/2019–38.
- ³ K obsahu uvedeného algoritmu viz především rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2005, čj. 1 Ao 1/2005–98.
- ⁴ Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2010, čj. 1 Ao 2/2010–116.
- ⁵ KÜHN, Z., KOCOUREK, T. a kol. Soudní řád správní: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. ASPI_ID KO150_2002CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.
- ⁶ Tamtéž.
- ⁷ Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2010, čj. 1 Ao 2/2010–116.
- ⁸ Viz Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 283/2021 Sb., stavebnímu zákonu.

Máme advokacii rádi, i když je to náročná a stresující práce. Děláme ji moderně, lidsky s odpovědným přístupem a slušně. Máme ostré lokty tam, kde je jich třeba, ale zároveň rádi strany přívětivým a smířlivým jednáním přivedeme ke smírnému řešení jejich problémů.

Stavební právo & nemovitosti • Trestní právo & compliance
Obchodní právo s mezinárodním prvkem • Veřejné zakázky

K (ne)možnosti přezkumu oprávněnosti výpovědi z podnájmu prostoru sloužícího podnikání podle ustanovení § 2314 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Po dobu více než šesti let od okamžiku nabytí účinnosti zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „NOZ“) měli účastníci podnájemních vztahů k prostorám sloužícím podnikání za to, že vědí jak postupovat v případě výpovědi související podnájemní smlouvy.

Smluvní strany takovýchto podnájemních smluv v této době totiž obecně využívaly i ustanovení § 2314 NOZ, které (za podmínky předchozího splnění příslušných zákonných podmínek) v rámci zvláštního procesu přezkumu oprávněnosti výpovědi smlouvy obecně zakládá vypovídání straně také právo k případnému podání specifické určovací žaloby. Touto žalobou se žalobce (vypovídající strana smlouvy) může ve smyslu ustanovení § 2314 NOZ v příslušné, časově přesně ohraničené krátké propadné lhůtě bránit proti (ne)oprávněnosti obdržené výpovědi. Významný benefit tohoto institutu pak spočívá v tom, že žalobce v případě této žaloby navíc nemusí složitě prokazovat naléhavý právní zájem, jak je tomu nezbytné v případě obecné žaloby na určení podle ustanovení § 80 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o.s.ř.“) nebo dokonce vyčkat na vydání rozhodnutí, kde bude předmětná otázka oprávněnosti výpovědi posuzována pouze jako jedna z předběžných otázek, a to v případném řízení o nároku na plnění (např. nároku na zaplacení

podnájemného, nároku na náhradu škody, apod. poté, co takové nároky vůbec vzniknou a budou žalovatelné). V posléze uvedeném případě by samozřejmě musel být nadto nejdříve zaplacen soudní poplatek vypočtený právě z hodnoty takového plnění.

Lze tedy uzavřít, že tato zvláštní úprava mohla sloužit k rychlému odstranění sporu o naplnění výpovědních důvodů i u daného typu podnájemních smluv, resp. k časovému omezení možnosti přezkoumání oprávněnosti výpovědi pomocí přesně stanoveného zákonného procesu, a v konečném důsledku tedy především k rychlému obnovení právní jistoty ohledně zásadních právních vztahů účastníků daných podnájemních vztahů, které mohou mít zásadní dopad na jejich podnikatelskou činnost.¹

Uvedenou (právní) jistotu účastníků podnájemních vztahů k prostorám sloužícím podnikání a jejich důvěru v možnost aplikace ustanovení § 2314 NOZ i na jejich smluvní vztahy nicméně dne 17. 3. 2020 poměrně překvapivě narušil

Nejvyšší soud ČR svým rozhodnutím sp. zn. 26 Cdo 1524/2019, ve kterém tento soud dospěl k závěru, že zvláštní úprava přezkumu oprávněnosti výpovědi z nájmu prostoru sloužícího podnikání obsažená v ustanovení § 2314 NOZ se na podnájemní vztahy nepoužije. Uvedené rozhodnutí, kterým bezesporu došlo k zásahu do práv a povinností smluvních stran podnájemního vztahu, pak má přitom dosah i na podnájemní vztahy vzniklé před jeho vydáním.

Co se konkrétně týče komentovaného rozhodnutí sp. zn. 26 Cdo 1524/2019, Nejvyšší soud ČR v něm nejprve uvádí, že se podnájem řídí subsidiárně úpravou užití věci, která je obsahu daného podnájmu nejbližší; to v případě podnájmu prostoru sloužícího podnikání sice znamená, že se kromě ustanovení vztahujících se k obecné úpravě podnájmu (tedy ustanovení § 2215 a § 2216 NOZ) užití rovněž zvláštní ustanovení o nájmu prostoru sloužícího podnikání (ustanovení § 2302 a násl. NOZ), avšak dle názoru Nejvyššího soudu ČR pouze přiměřeně s přihlédnutím ke specifikům podnájem-

ního vztahu a jen v rozsahu, v němž nebudou práva a povinnosti účastníků podnájemního vztahu upravena podnájemní smlouvou. Důvodem uvedeného má být dle názoru Nejvyššího soudu ČR „slabší“ povaha podnájemního vztahu vůči vztahu nájemnímu, v důsledku čehož nemůže podnájemce údajně požívat stejné ochrany jako nájemce. Nejvyšší soud ČR pak v této souvislosti (toliko na základě výše uvedených úvah) na jednu stranu konstatoval, že na podnájem prostor sloužících podnikání se aplikují ustanovení § 2302 a násl. NOZ (tedy i ustanovení § 2314 NOZ), na druhou stranu však k tomu stěžejnímu naopak bez dalšího uzavřel, že smysl a účel úpravy ani povaha podnájemního vztahu nevyžaduje, aby se institut přezkumu oprávněnosti výpovědi dle ustanovení § 2314 NOZ (včetně s tím spojeného námitkového řízení) vztahoval i na podnájemní vztah. Detailnější odůvodnění Nejvyšší soud ČR neposkytl, a to ani v navazujícím rozsudku ze dne 22. 9. 2020, sp. zn. 26 Cdo 1384/2020.

Je nicméně otázkou, jak lze výkladem příslušných ustanovení NOZ konkrétně dovodit, že závěry uvedené v odůvodnění komentovaného rozhodnutí, které vyvolávají značné rozdíly v poskytování právní ochrany smluvním stranám v nájemním a podnájemním vztahu, vyplývají ze zákonné úpravy. Není zřejmé, proč by se na podnájemní vztah měly aplikovat jen některé právní následky nájmu upravené v ustanovení § 2302 a násl. NOZ, a nikoli všechny, tedy proč by měla být účastníkům takového vztahu odepírána ochrana, která ze zákona náleží účastníkům vztahu nájemního. To vše tím spíše, že podnájemní vztah je v podstatě zvláštním případem nájemního vztahu – tzv. nájem nájemního práva.² Má-li pak dle komentovaného rozhodnutí spočívat důvod takového odepření ochrany v povaze podnájemního vztahu coby vztahu závislého na vztahu nájemním (což z podnájemního vztahu dělá dle Nejvyššího soudu ČR vztah „slabší“), je otázkou, zda je takovýto důvod zakládající rozdíl mezi právy a povinnostmi účastníků nájemního a podnájemního vztahu opravdu dostatečný.

Za povšimnutí stojí i to, že třebaže se Nejvyšší soud ČR, jak vysvětluje v diskutovaných rozhodnutích, snaží chránit více nájemce jako „silnější“ stranu, kdy by podnájemce neměl právě z důvodu údaj-

né „slabší“ povahy podnájemního vztahu požívat stejné ochrany jako nájemce, dochází komentovaným rozhodnutím rovněž k zásadnímu omezení ochrany nájemce. V důsledku obecného vyloučení aplikace ustanovení § 2314 NOZ na podnájemní vztahy totiž nemůže tam upravený zvláštní režim přezkumu oprávněnosti výpovědi využít ani jedna ze smluvních stran, tedy kromě podnájemce logicky ani samotný nájemce.

Co se týče důsledků komentovaného rozhodnutí, je sice pravdou, že účastník podnájemního vztahu nebude při podávání obecné určovací žaloby dle § 80 o.s.ř. vázán krátkými lhůtami ve smyslu ustanovení § 2314 NOZ (tyto lhůty v řádu měsíců se vztahují jednak k námitkovému řízení, jednak k možnosti podat žalobu na přezkoumání oprávněnosti výpovědi), nicméně tato „výhoda“ může popírat již zmíněný samotný smysl přezkumu oprávněnosti posuzované výpovědi. Nejenže nemusí dojít k (všemi stranami žádoucímu) rychlému odstranění nastalého sporu mezi smluvními stranami, ale nadto nebude omezena ani ona možnost přezkoumání oprávněnosti výpovědi po určité době, neboť jak bylo již nastíněno, tato otázka může být později posuzována i jako otázka předběžná v tzv. řízeních na plnění. Naopak v případě postupu dle ustanovení § 2314 NOZ by byla oprávněnost výpovědi definitivně zodpovězena rozhodnutím soudu v řízení zahájeném na základě tohoto ustanovení v zákonem omezené lhůtě, případně by nebyla vůbec předmětem přezkumu v důsledku nepodání předmětné specifické žaloby.

Komentované rozhodnutí pak konečně vyvolalo otázku, zda si mohou účastníci podnájemního vztahu alespoň sjednat specifický režim přezkumu oprávněnosti výpovědi podle ustanovení § 2314 NOZ v rámci smluvního ujednání. Pokud by smluvním stranám podnájemního vztahu nebyla dána ani tato možnost smluvního sjednání daného režimu, došlo by k významnému omezení smluvní volnosti i ochrany vypovídáné smluvní strany.

Ze závěrů komentovaného rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR již začínají vycházet též obecné soudy nižších stupňů,³ jakkoli i zde lze nalézt výjimky.⁴ V tomto by nicméně rovněž nemělo zůstat bez povšimnutí, že na komentované rozhodnutí sp. zn. 26 Cdo 1524/2019 jsou také u od-

borné veřejnosti různé názory,⁵ přičemž správnost v něm vysloveného závěru byla zpochybněna i při následném jednání občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ČR.⁶ Dané rozhodnutí, resp. závěry v něm obsažené, navíc podle všeho dosud neprošly přezkumem velkého senátu Nejvyššího soudu ČR ani přezkumem Ústavního soudu ČR. Nelze tudíž zcela vyloučit, že by v budoucnu mohly být předmětné závěry nakonec ještě přehodnoceny.

JUDr. Petr Málek, advokát

Mgr. David Velechovský, advokátní koncipient

Advokátní kancelář

Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.

advokátní kancelář

Poznámky:

- ¹ HULMÁK, Milan. § 2314 [Přezkum oprávněnosti výpovědi]. In: HULMÁK, Milan a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 517, marg. č. 4.).
- ² Např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 26 Cdo 3407/2011 ze dne 13. 6. 2012, resp. rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 26 Cdo 4157/2017 ze dne 18. 12. 2018.
- ³ Např. rozhodnutí Okresního soudu v Olomouci, sp. zn. 25 C 399/2020-92 ze dne 9. 9. 2021.
- ⁴ Např. rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 9, sp. zn. 19 C 263/2020-26 ze dne 29. 4. 2021.
- ⁵ MLYNÁŘ, Vojtěch. § 2314 [Přezkum oprávněnosti výpovědi]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. Občanský zákoník. 2. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022.
- ⁶ BROTON, Vladimír, VOJTEK, Petr. Z listopadového jednání občanskoprávního a obchodního kolegia. Sdc – Soudce (Wolters Kluwer). 2020, 11, str. 42. ASPI ID: LIT286906CZ.

Podmínky a úskalí odvolání valné hromady společnosti s ručením omezeným

Tento článek se zabývá problematikou odvolání již svolané, ale dosud neuskutečněné valné hromady společnosti s ručením omezeným. Na rozdíl od právní úpravy akciové společnosti podmínky takového odvolání valné hromady současná právní úprava výslovně nestanovuje. Z tohoto důvodu bychom chtěli upozornit na nedávné usnesení Nejvyššího soudu České republiky (dále jen „NS“) ze dne 22. 3. 2022, sp. zn. 27 Cdo 2453/2021 (dále jen „Usnesení“), kterým NS připustil analogickou aplikaci úpravy odvolání valné hromady akciové společnosti v poměrech společnosti s ručením omezeným.

Absenci této úpravy považuje NS za tzv. otevřenou neboli teleologickou mezeru v právu, kterou je třeba vyplnit pomocí analogie;¹ opačný závěr by dle NS znamenal porušení principu hodnotové bezrozpornosti právního řádu. S ohledem na patrně neúčelnou mezeru v právní úpravě lze s výkladem NS souhlasit. V následující části tohoto článku se proto budeme věnovat podmínkám a pravidlům odvolání valné hromady společnosti s ručením omezením ve světle závěrů NS vyslovených v Usnesení.

Valná hromada je nejvyšším orgánem společnosti s ručením omezeným, do jehož působnosti spadají nejzásadnější otázky existence a fungování společnosti, jako je například rozhodování o změně společenské smlouvy, výše základního kapitálu či struktuře a obsazení statutárních a kontrolních orgánů společnosti.² S ohledem na klíčový význam a rozsah oprávnění valné hromady je výkon její působnosti svěřen pouze takovému shromáždění společníků dané společnosti, jehož svolání, zahájení i způsob vedení odpovídá úpravě zákona

č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) (dále jen „ZOK“).³

Za základ právní úpravy odvolání či odložení svolané, byť dosud neuskutečněné valné hromady společnosti s ručením omezeným, lze v souladu se závěry Usnesení považovat § 410 odst. 1 ZOK, dle kterého musí být odvolání či odložení valné hromady oznámeno společníkům způsobem stanoveným zákonem a společenskou smlouvou pro svolání valné hromady dané společnosti. Takto mají společníci jistotu, že pro odvolání či změnu data konání valné hromady budou platit stejná procedurální pravidla jako pro její svolání. Propojení úpravy svolání a odvolání valné hromady NS akcentoval přímo v odůvodnění Usnesení, když uvedl, že možnost odvolání valné hromady akciové společnosti je součástí právní úpravy svolání valné hromady.⁴

Z časového hlediska je třeba valnou hromadu odvolat alespoň jeden týden před původně oznámeným datem jejího konání, jinak má společnost povinnost uhra-

dit účelně vynaložené náklady společníků, kteří se na valnou hromadu dostavili dle původní pozvánky.⁵

Samotný úkon odvolání či odložení valné hromady může v intencích zákonné úpravy provést zásadně její svolavatel, kterým mohou být za různých okolností následující osoby:

- jednatel společnosti;⁶
- osoba, které zákon přiznává působnost statutárního orgánu (např. likvidátor společnosti⁷ či soudem jmenovaný opatrovník společnosti);⁸
- kterýkoliv společník, nemá-li společnost jednatele, nebo tento dlouhodobě neplní své povinnosti;
- dozorčí rada, je-li zřízena a vyžadují-li to zájmy společnosti;⁹
- kvalifikovaný společník či společníci, jejichž vklady dosahují alespoň 10 % základního kapitálu nebo 10 % podílu na hlasovacích právech (dále jen „kvalifikovaný společník“), není-li valná hromada svolána jednatelem do jednoho měsíce po učinění žádosti kvalifikovaného společníka, nebo se nekoná v přiměřené lhůtě.¹⁰

Právníci pro Váš český, slovenský a mezinárodní business

Globální firma s individuálním přístupem

Pražskou a bratislavskou advokátní kancelář Eversheds Sutherland tvoří tým více jak 40 právníků. Patříme mezi nejvýznamnější advokátní kanceláře v České republice a na Slovensku. Právní služby našim klientům poskytujeme od roku 2004.

Naším cílem je nalezení nejlepšího řešení pro konkrétní situaci. Naším klientům nasloucháme, rozumíme jejich byznysu a chápeme, co potřebují. Pracujeme rychle a efektivně. Naše řešení jsou praktická a nebojíme se za ně vzít odpovědnost.

2 kanceláře
v Praze a Bratislavě

> 17 let
zkušeností

40+
právníků

Právní služby poskytujeme zejména v těchto oblastech:

Právo obchodních
společností, fúze a akvizice

Energie a energetické
projekty

Pracovní právo

Životní prostředí a odpady

Ochrana osobních údajů

Hospodářská soutěž,
veřejné zakázky, PPP

Nemovitosti a výstavba

Rodinné firmy a nástupnictví

Financování a kapitálový trh

Regulace hazardních her

Smlouvy, mezinárodní
obchod a přeprava

Insolvence
a restrukturalizace

Česká republika | Praha

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o., Pobřežní 394/12, Praha 8 - Karlín
T: +420 255 706 500, E: paha@eversheds-sutherland.cz, www.eversheds-sutherland.cz

Slovensko | Bratislava

Eversheds Sutherland, advokátska kancelária, s.r.o., Hodžovo námestie 1/A, Bratislava
T: +421 232 786 411, E: bratislava@eversheds-sutherland.sk, www.eversheds-sutherland.sk

Na poslední ze zmíněných subjektů výslovně pamatuje § 410 odst. 2 ZOK, dle kterého lze valnou hromadu svolanou z podnětu kvalifikovaných společníků odvolat či odložit výhradně s jejich jednomyslným souhlasem.

Ačkoliv se výše uvedený výčet osob oprávněných ke svolání valné hromady může zdát rozsáhlý, v běžných poměrech tento úkon provádí především jednatel společnosti. V tomto případě je však na místě upozornit, že rozhodnutí o svolání valné hromady musí jednatel v souladu s § 159 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „OZ“), učinit zásadně osobně, tj. nemůže výkon tohoto oprávnění přenést na třetí osobu, vyjma zmocnění jiného jednatele společnosti pro hlasování o svolání valné hromady na zasedání kolektivního statutárního orgánu společnosti. Jednatel tedy nemůže pověřit výkonem této činnosti jinou osobu, a to ani generálním zmocněním k zastupování společnosti ve všech jednáních,¹¹ ani individuálním zmocněním k vydání konkrétního rozhodnutí. Naopak je na místě připomenout, že k realizaci vlastního rozhodnutí o svolání valné hromady (např. k rozeslání pozvánek, organizaci zasedání apod.) jednatel třetí osobu již zmocnit může.¹²

Výše uvedená pravidla svolání valné hromady vychází z Usnesení a jsou plně použitelná i pro její odvolání. NS však dále upozornil na několik úskalí při odvolání valné hromady, která zohledňují otázku možného střetu zájmů orgánů společnosti. Dle NS lze totiž připustit, že valnou hromadu odvolá osoba od svolavatele odlišná, které svědčí oprávnění valnou hromadu svolat, avšak pouze za předpokladu, že tato osoba není ve střetu zájmů ve vztahu ke svolavateli či společnosti samotné. V této souvislosti NS popisuje čtyři situace, kdy je odvolání valné hromady osobou odlišnou od svolavatele nepřipustné:

- odvolání valné hromady svolané z podnětu kvalifikovaného společníka/kvalifikovaných společníků, pokud by se tak mělo stát bez jeho/jejich souhlasu;
- odvolání valné hromady jednatelem bez předchozího souhlasu dozorčí rady v případě, kdy byla valná hromada svolána dozorčí radou z důvodu ochrany zájmů společnosti;

- odvolání valné hromady jednatelem bez předchozího souhlasu společníka, který valnou hromadu svolal z důvodu, že jednatel dlouhodobě neplní svoje povinnosti;
- odvolání valné hromady jednatelem, o jehož odvolání pro porušení povinností při výkonu funkce má být na valné hromadě rozhodováno.

NS v rámci Usnesení projednával právě případ uvedený pod bodem (iv) výše a dospěl k závěru, že odvolání valné hromady ze strany jednatele společnosti, o jehož odvolání z funkce mělo být rozhodováno, bylo učiněno neoprávněně.

Je-li valná hromada odvolána neoprávněnou osobou, je takový úkon zdánlivý a valná hromada může řádně proběhnout. To však s sebou může přinášet riziko pro společníky, kteří se valné hromady nezúčastní v mylné domněnce, že její odvolání bylo učiněno platně; pro tento případ NS na ochranu společníků dovodil možnost domáhat se vyslovení neplatnosti přijatých usnesení.¹³

Pokud je valná hromada odvolána v souladu se zákonnými podmínkami, je její konání vyloučeno a hledí se, jako by nikdy svolána nebyla. Jakákoliv rozhodnutí přijatá na tomto „shromáždění společníků“ nemají žádné právní účinky, a to bez nutnosti vyslovení jejich neplatnosti v soudním řízení, neboť vůbec nemají povahu rozhodnutí valné hromady.¹⁴

Závěrem je však nutno připomenout, že společníci mohou dle § 184 odst. 3 ZOK jednomyslně ad hoc prohlásit, že se vzdávají práva na včasné a řádné svolání valné hromady. V takovém případě se pak valná hromada může v řádném režimu uskutečnit, a to i přes její předchozí odvolání.¹⁵

S ohledem na podstatné posílení právní jistoty orgánů společností s ručením omezeným považujeme Usnesení NS za přínosné. Kromě procedurální stránky odvolání (a odložení) valné hromady společnosti s ručením omezeným postavil NS taktéž najisto, jaké právní následky jsou spojeny s neoprávněným odvoláním valné hromady či přijetím rozhodnutí na řádně odvolané valné hromadě (v obou případech s bude jednat o zdánlivý úkon). Přesto zůstává otázkou, zda by zákonodárce neměl přistoupit k výslovnému zákonnému zakotvení právní úpravy

odvolání a odložení valné hromady i pro společnost s ručením omezeným.

Mgr. Michaela Hlavatá, advokátní koncipientka
Marek Lukáš, právní asistent
Trojan, Doleček a partneři,
advokátní kancelář s.r.o.

advokátní kancelář
tdpa

Poznámky:

- ¹ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2018, sp. zn. 29 Cdo 3225/2016 či rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 6. 2014, sp. zn. 32 Cdo 1519/2012.
- ² Srov. § 190 odst. 2 ZOK.
- ³ Srov. usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 24. 8. 2010, sp. zn. 29 Cdo 211/2009 (ačkoliv se jedná o rozhodnutí za právní úpravy účinné do 31. 12. 2013, učiněné závěry NS jsou použitelné i v dnešních poměrech).
- ⁴ Srov. bod 26 usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22. 3. 2022, sp. zn. 27 Cdo 2453/2021.
- ⁵ Srov. § 410 odst. 1 per analogiam.
- ⁶ Srov. § 181 odst. 1 ZOK.
- ⁷ Srov. § 193 OZ.
- ⁸ Srov. § 487 odst. 1 OZ.
- ⁹ Srov. § 183 ZOK.
- ¹⁰ Srov. § 187 odst. 1 a 2 ZOK.
- ¹¹ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2005, sp. zn. 29 Odo 1061/2004.
- ¹² Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 4. 2018, sp. zn. 7 Cmo 498/2016.
- ¹³ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2015, sp. zn. 29 Cdo 1265/2014.
- ¹⁴ Srov. bod 33 usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22. 3. 2022, sp. zn. 27 Cdo 2453/2021, shodně též ŠUK, Petr. § 410 [Odvolání nebo odložení valné hromady]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 826–827.
- ¹⁵ Srov. ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. § 184 [Pozvánka na valnou hromadu a lhůta pro její svolání]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. Zákon o obchodních korporacích. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 394.

Přislíbené jednání ve smlouvě o smlouvě budoucí není vymahatelné, pokud nebylo převzato do hlavní realizační smlouvy

Otázku, zda je smluvní strana oprávněna dovolávat se plnění, které bylo mezi stranami ujednáno ve smlouvě o smlouvě budoucí, ale následně již nebylo převzato (implementováno) do uzavřené realizační (budoucí) smlouvy, posoudil Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 20. 10. 2021, sp. zn. 33 Cdo 1691/2021.

Otázku, zda je smluvní strana oprávněna dovolávat se plnění, které bylo mezi stranami ujednáno ve smlouvě o smlouvě budoucí, ale následně již nebylo převzato (implementováno) do uzavřené realizační (budoucí) smlouvy, posoudil Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 20. 10. 2021, sp. zn. 33 Cdo 1691/2021.

Nejvyšší soud projednal případ žalobkyně (fyzická osoba), která uzavřela s žalovanou (právní osoba), smlouvu o smlouvě budoucí, v níž se žalovaná, jako stavebník a budoucí prodávající zavázala, že na žalobkyni, jako budoucí kupující, převede bytovou jednotku (dále jen „SOSB“). Žalovaná ve SOSB prohlásila, že přejímá záruku za jakost bytové jednotky (jako díla) po dobu 36 měsíců ode dne jejího předání žalobkyni namísto zákonné záruky 24 měsíců.

Smluvní strany následně uzavřely kupní smlouvu (tzv. realizační smlouvu), na základě které žalovaná převedla vlastnické právo k bytové jednotce na žalobkyni, avšak ujednání o prodloužené záruční době nebo uplatnění práv ze záruky tato kupní (realizační) smlouva neobsahovala.

Žalobkyně reklamovala vytčené vady předmětu převodu (bytové jednotky) právě až v době po uplynutí zákonné záruční doby.

Prvostupňový i odvolací soud rozhodly, že pokud jde o záruku předmětu koupě, je nutné vycházet pouze z kupní smlouvy. SOSB, ve které strany sjednaly prodlouženou záruku 36 měsíců, umožňovala domáhat se uzavření realizační (kupní) smlouvy tam specifikované, nikoli splnění záručních podmínek sjednaných ve SOSB, které však již nebyly převzaty do realizační (kupní) smlouvy.

Nejvyšší soud interpretoval podstatu ustanovení § 50a občanského zákoníku účinného do 31. 12. 2013 upravující smlouvu o smlouvě budoucí tak, že se strany v souladu s širokou smluvní volností písemně zavážou k tomu, že do určité doby spolu uzavřou realizační (budoucí) smlouvu, přičemž se musí dohodnout na jejích podstatných náležitostech. Smlouva o smlouvě budoucí vytváří mezi stranami kontraktační povinnost k uzavření budoucí smlouvy. Nedojde-li k uzavření realizační smlouvy do ujednané doby, lze se do jednoho roku domáhat u soudu, aby prohlášení vůle druhé strany bylo nahrazeno soudním rozhodnutím.

Smyslem smlouvy o smlouvě budoucí je uzavřít v budoucnu smlouvu přislíbeného znění. Pro práva a povinnosti stran z realizační smlouvy (v daném případě z kupní smlouvy) je pak podstatný obsah této smlouvy.

Nejvyšší soud tak zdůraznil, že smlouva o smlouvě budoucí a realizační smlouva existují vedle sebe. Uzavřením realizační smlouvy se smlouva o smlouvě budoucí neruší, je jen konzumována. Žalobkyně se tak dle závěru soudu nemůže dovolávat nároku na prodlouženou záruku za jakost, kterou žalovaná v SOSB přislíbila v budoucnu ujednat, když v realizační kupní smlouvě prodloužená záruka za jakost sjednána nebyla.

Žalobkyně měla dle názoru soudu trvat na uzavření kupní realizační smlouvy tak, aby obsahovala vše, co bylo ve SOSB předjednáno (přislíbeno). Pokud však strany uzavřely realizační smlouvu jiného než přislíbeného obsahu, nemohou se dovolávat ujednání, které bylo pouze přislíbeno, avšak do realizační smlouvy implementováno nebylo.

Tyto závěry Nejvyššího soudu lze aplikovat i na vztahy, které se budou posuzovat dle platné a účinné právní úpravy.¹ Zde je nutné podotknout, že právní úprava smlouvy o smlouvě budoucí dle úpravy účinné do 31. 12. 2013, byla obsažena jednak v obchodním zákoníku (pro vztahy mezi podnikateli) a dále v občanském zákoníku (pro nepodnikatelské vztahy), přičemž úprava v občanském zákoníku byla v porovnání s obchodním zákoníkem stručnější.

Nynější zákonná úprava sjednocuje úpravu pro vztahy podnikatelské i nepodnikatelské. Občanský zákoník přejímá s drobnými úpravami principy předchozí

obchodněprávní úpravy a přináší zejména tyto změny v právní úpravě smlouvy o smlouvě budoucí oproti právní úpravě před rokem 2014:

- nevyžaduje se písemná forma;
- obsah realizační smlouvy má být ujednán obecným způsobem, tj. vymezit předmět smlouvy a úplatnost či bezúplatnost (nevyžaduje se ujednání podstatných náležitostí realizační smlouvy – převzato z obchodního zákoníku);
- doplněna „záchranná“ lhůta jeden rok k povinnosti uzavřít realizační smlouvu (není-li ujednána jiná lhůta);
- doplněno o možnost navrhnout soudu, aby určil obsah realizační smlouvy, pokud strana nesplní povinnost smlouvu uzavřít (převzato z obchodního zákoníku);
- není upraveno právo na náhradu škody, není-li splněna povinnost uzavřít realizační smlouvu (zde se aplikují obecná ustanovení o povinnosti nahradit škodu).

Z rozsudku NS ve spojení s aktuálně platnou právní úpravou a praxí vyplývá, že při uzavírání smlouvy o smlouvě budoucí a následně realizační smlouvy je třeba:

- uvědomit si, že smlouva o smlouvě budoucí zavazuje pouze k uzavření realizační (budoucí) smlouvy;
- sjednat si ve smlouvě o smlouvě budoucí co nejpodrobněji obsah realizační smlouvy a podmínky, za jakých bude uzavřena (i přesto, že nynější úprava tento nárok neklade). Pří-

padně lze doporučit již při uzavření smlouvy o smlouvě budoucí vtělit celý text realizační smlouvy;

- převzít přislíbená ujednání do realizační smlouvy a případně je uzpůsobit dle aktuálního stavu, nebo doplnit o dodatečné podmínky;
- dbát na to, aby ujednání realizační smlouvy korespondovala s ujednáními smlouvy o smlouvě budoucí;
- ve smlouvě o smlouvě budoucí ujednat sankce pro případ nedodržení přislíbeného obsahu v realizační smlouvě, případně možnost odstoupení od smlouvy o smlouvě budoucí ze stejného důvodu. ©

Mgr. Bára Piskačová, advokátní koncipientka
JUDr. Marta Zavadilová, Ph.D., advokátka
Bříza & Trubač, s.r.o., advokátní kancelář

BŘÍZA & TRUBAČ
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ — ATTORNEYS AT LAW

Poznámky:

¹ Ustanovení § 1785 až 1788 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

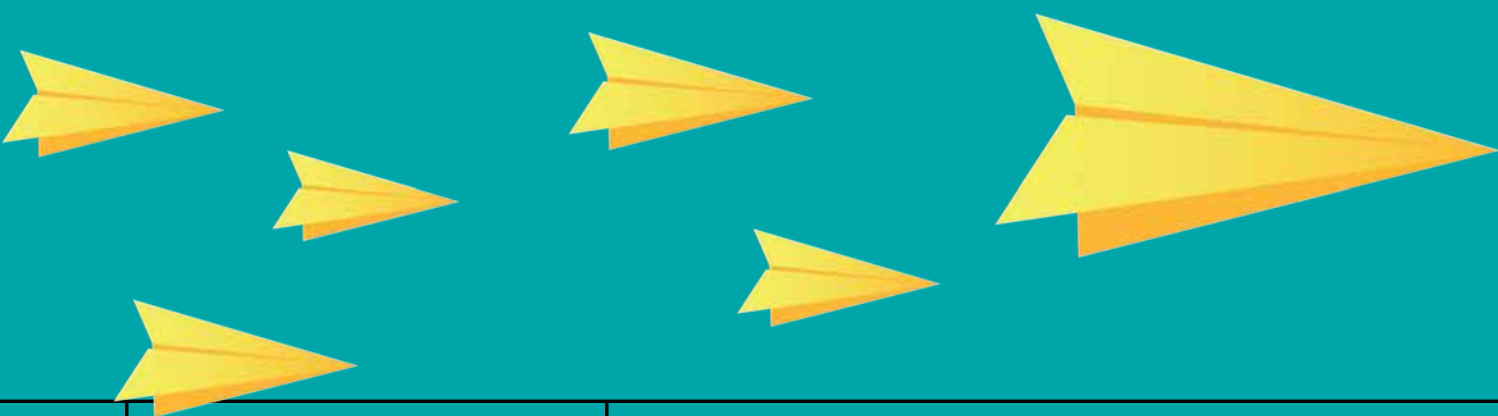
MICHAL ODARČENKO

Spolky pohledem daňového práva

Další **online semináře** naleznete:
www.epravo.cz/eshop
epravo.cz

10 LET V ŘADĚ A POŘÁD V ČELE

Právnická firma
roku 2012–2021

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU V OBORU DAŇOVÉHO PRÁVA

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ:

- Logistika a dopravní stavby
- Zdravotnické právo

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ:

- Právo obchodních společností
- Developerské a nemovitostní projekty
- Fúze a akvizice
- Řešení sporů a arbitráže

Děkujeme za Vaši důvěru.

Teorie ztráty šance – nová judikatura, nové závěry?

V posledních letech se na poli odškodňování nezdálo skloňuje termín „ztráta šance“. Tímto pojmem lze označit situace, kdy se neposuzuje samotná újma na zdraví poškozeného, případně duševní útrapy osob blízkých, nýbrž ztráta samotné šance na přežití (případně uzdravení), přičemž tato se následně finančně ohodnocuje. Jedná se tedy zpravidla o případy, kdy byl-li by učiněn určitý úkon, který učiněn nebyl či pokud by byl takový úkon učiněn dříve, než ve skutečnosti učiněn byl, vedl by tento úkon (či jeho případná včasnost) k potenciálnímu přežití (uzdravení) poškozeného.

Typicky se jedná o případy, kdy pacient zemřel v nemocnici na např. následky dopravní nehody, nicméně operace, která by mu mohla (např. z 50 %) zachránit život, nebyla provedena pro např. chybné vyhodnocení jeho zdravotního stavu. Tímto chybným posouzením tedy pacient ztratil možnost na šanci (např. zmiňovaných 50 %), že následky dopravní nehody přežije. Tím tak pacient přišel o „šanci na přežití“.

Tento institut není v právních předpisech České republiky téměř vůbec řešen, nicméně není zcela cizí soudním instancím, kdy první případy se začaly objevovat již v roce 1990. Daná problematika se začíná opětovně řešit i v posledních letech, kdy Nejvyšší i Ústavní soud přišly s poměrně průlomovými případy.

Takové případy jsou v podstatě dva – první případ, který byl řešen rozsudkem Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 3377/2011, následovaný nálezem Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 3067/1363 a posléze opět rozsudkem Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 41/2017, kterýžto však v tomto článku řešen nebude.

Druhým je pak případ, kdy došlo k úmrtí mladé rodičky po ukončení těhotenství císařským řezem a její rodiče a sourozenci se domáhali náhrady škody za tzv. duševní útrapy dle ustanovení § 444 odst. 3 zákona č. 40/1964 Sb. Oprávněnost svého nároku pak odvozovali od skutečnosti, že v případě, že by zdravotnické zařízení řádně posoudilo zdravotní stav mladé ženy, měla by ještě šanci bojovat o život a přežít. Tím, že tak nejednali, zbavili pacientku této šance. Mimo jiné však

žalobci odkazovali (ať už méně či více úmyslně) na problematiku ztráty šance. V tomto smyslu pak žalobci podali i civilní žalobu.

Podle soudu prvního stupně však postup žalovaného zdravotnického zařízení nebyl převažující příčinou smrti mladé ženy, protože ani neshledal existenci příčinné souvislosti mezi jednáním žalovaného zdravotnického zařízení a újmou žalobců jako jeden z předpokladů odpovědnosti za škodu. Proti tomuto rozhodnutí podali žalovaní odvolání, a to ke Krajskému soudu v Brně, který však rozhodnutí první instance potvrdil. Názor žalobců se však odlišoval od názoru vysloveného odvolací instancí, a tak se žalobci obrátili na Nejvyšší soud s dovoláním.

Nejvyšší soud v daném případě rozhodl rozsudkem ze dne 31. 8. 2020, sp. zn. 25 Cdo 1014/2020. V tomto rozhodnutí se pak vyjádřil k problematice ztráty šance tak, že „...značná složitost procesů v lidském těle, omezenost lidského poznání, individuální rozdíly mezi fyziologií každého člověka i faktory ovlivňující jeho zdravotní stav mohou nepochybně v řadě případů činit obtížně seznatelným veškeré skutečnosti podstatné pro posouzení existence příčinné souvislosti ve výše předestřené pojetí jakožto nezbytného předpokladu pro úspěšné uplatnění nároku na náhradu škody vůči zařízení poskytujícímu zdravotní péči. Teorie ztráty šance, jejížhož použití se dovolatelé dožadují, reaguje na obtíže s jednoznačným zjištěním kauzality, jež jsou zvláště obtížně překonatelné ve sporech týkajících se dopadů pochybení v medicínských sporech. Ve svém důsledku ovšem přináší

jinak koncipované pojetí újmy, kterou je již právě ona ztráta šance, nikoliv samotný zdravotní následek. Jak zdůrazňuje odborná literatura, nejedná se o procesní nástroj ke snížení důkazního standardu, ani o tzv. probabilistickou proporcionální odpovědnost vycházející při stanovení existence příčinné souvislosti z pravděpodobnosti, v jaké bylo určité jednání příčinou určitého následku, což se následně promítá i do roviny výše určení náhrady újmy. Újmou v pojetí této teorie tedy není skutečně způsobená újma, ale již sama ztracená příležitost (šance), čemuž odpovídá též to, že kompenzována může být právě tato ztracená příležitost (převedeno do kontextu řešeného sporu, újmou by nebylo úmrtí N. K., ale ztráta šance na její přežití). Stejně pro danou teorii, snažící se překlenout problém prokázání příčinné souvislosti se vzniklou újmou, tedy je umělá konstrukce šance jako právního statku. Ve vztahu k této újmě je pak posuzována příčinná souvislost s protiprávním jednáním (jinak řečeno, nezkoumá se existence příčinné souvislosti mezi protiprávním jednáním a vzniklou újmou na zdraví či na životě, ale mezi protiprávním jednáním a újmou v podobě ztráty šance na uzdravení, respektive přežití).“

Dle Nejvyššího soudu k aplikaci teorie ztráty šance není v současné chvíli opory v příslušných zákonných normách. Nejvyšší soud ani nepřisvědčil argumentaci žalobců dožadujících se korekce závěrů odvolacího soudu způsobem odpovídajícím tzv. teorii ztráty šance, kdy se vyjádřil, že „zavázat poskytovatele zdravotní péče k náhradě škody bez dostatečně zřejmé příčinné souvislosti jeho jednání (či opomenutí) se škodlivým následkem

DOLEŽAL
& PARTNERS

BRNO • PRAHA • BRATISLAVA • KRAKÓW

WWW.DOLEZALPARTNERS.COM

coby jedné z podmínek vzniku odpovědnosti ve smyslu § 420 obč. zák. by znamenalo nepřipustně ukládat povinnost bez náležitého zákonného podkladu [...] což by mohlo vést i k protiústavnímu výsledku.“ Podle Nejvyššího soudu by se tedy jednalo o rozpor se zásadou, že každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.

Nejvyšší soud tedy opětovně (jako předchozí soudní instance) rozhodl v neprospěch dovolatelů, protože se žalobci domáhali svých práv u Ústavního soudu prostřednictvím ústavní stížnosti. Ústavní soud rozhodl nálezem sp. zn. IV. ÚS 3416/20 ze dne 25. 5. 2021, kterým zrušil rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 1014/2020. Rozsudek však nezrušil v návaznosti na správnost či nesprávnost zhodnocení materie týkající ztráty šance, nýbrž pro porušení ústavního práva stěžovatelů ve smyslu čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod ve spojení s čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky, a to tím, že věc nepředložil velkému senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu, neboť Nejvyšší soud rozhodl odlišně od rozsudku sp. zn. 30 Cdo 41/2017[1]. Přesto se však otázkou teorie šance obiter dictum zabýval, kdy v bodě 30. daného nálezu uvedl, že v případech „...kdy zdravotnické zařízení postupuje non lege artis, avšak není postaveno najisto, že toto bylo jedinou příčinou poškození zdraví pacienta, neznamená to, že by žádná konkrétní (reálná) újma nemohla vzniknout. I když v takovém případě nebude možné hovořit přímo (resp. s jistotou) o poškození zdraví, minimálně dojde k zásahu do duševní sféry dotčeného jedince, jenž bude nadále žít s vědomím, že se jeho zdravotní stav nemusel zhoršit, případně že se mohl zlepšit, či že osoba mu blízká nemusela zemřít, či mohla žít déle, kdyby k danému pochybení nedošlo. Takový zásah může mít značnou intenzitu (být v tomto ohledu nebude hrát roli pouze to, jak velká šance byla zmařena, ale i řada dalších faktorů) a jako takový může nepochybně ovlivnit kvalitu života postižené osoby. Přitom v porovnání s jiným „běžnými“ újmami, které mohou vyvolat neoprávněné zásahy do osobnostní sféry jednotlivce, lze sotva hovořit o tom, že by tato byla méně významná, či dokonce bagatelní. Z hlediska ústavnosti není ani pod-

statné, jaká bude kvalifikace této újmy, tedy zda půjde o škodu či nemajetkovou újmu.“ Ústavní soud v bodě 33. nálezu pokračuje, že „...z hlediska ústavnosti zpravidla často nebude možné určit, jaký ústavně chráněný statek mohl být v tom kterém případě pochybení zdravotnického zařízení dotčen, tedy zda jím bude zdraví či život jednotlivce anebo „jen“ jeho psychický stav. I tzv. ztráta šance tak je statkem chráněným výše uvedenými ustanoveními a spolu s tím rovněž např. čl. 7, 10 nebo 26 Listiny (podle situace).“

V návaznosti na výše uvedené zhodnocení Ústavním soudem byl Nejvyšší soud nucen se případem znovu zabývat. Výsledkem úvahy soudu byl rozsudek sp. zn. 31 Cdo 2376/2021 ze dne 9. 2. 2022, kterým sice splnil požadavky na něj kladené Ústavním soudem, nicméně jeho rozhodnutí se významně nezměnilo, neboť Nejvyšší soud v něm opětovně potvrdil rozsudky nalézacích soudů. Nejvyšší soud se opětovně vyjádřil, že aplikace teorie ztráty šance, aniž by zde byla dostatečně zřejmá příčinná souvislost mezi jednáním (či opomenutím) zdravotnického zařízení (resp. jeho personálu) a škodlivým následkem, by bylo v rozporu s ústavním pravidlem, že nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá, kterážto koncepce by se dle Nejvyššího soudu vymykala „...systémové koncepci institutu náhrady škody a přesouvající jej bez náležitého opodstatnění do roviny zcela hypotetické a spekulativní“. Nejvyšší soud se rovněž vyjádřil, že „specifický osobnostní nárok pacienta charakterizovaný v předchozím odstavci je pak vázán jen na osobu, jíž byla neodpovídajícím způsobem poskytována lékařská péče, proto k jeho uplatnění nejsou dovolatelské oprávnění.“ Nejvyšší soud tedy odmítl i dědění předmětného nároku.

Nad výše zmíněné Nejvyšší soud explicitně deklaroval, že „tímto závěrem velkého senátu je překonán právní názor vyslovený v již citovaném rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 41/2017, podle nějž snížil-li zjištěný postup odborného zdravotního personálu non lege artis šanci postižené pacientky na přežití, šlo (bez ohledu na dovozené procentní vyjádření tohoto snížení) o zásah do jejích osobnostních práv, který ovlivnil i samotný fatální výsledek tohoto léčení, a zasáhl tak do osobnostních práv pozůstalých osob.“

Vzhledem k výše uvedenému se lze domnívat, že běžná aplikace teorie ztráty šance je nyní dále, než kdy jindy byla. Velký senát občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu tímto rozhodnutím uhasil naději mnohých poškozených, aby se mohli domáhat ztráty šance na zlepšení zdravotního stavu či pozůstalých na přežití jejich blízkých. Takové závěry je však nutné považovat za nepřiliš vhodné, neboť při prokazování pochybení lékaře či zdravotnického zařízení jsou poškození (popř. pozůstalí) v poměrně velké důkazní tísní. Tak tomu je zejména v případech, kdy by měli poškození prokazovat pochybení, které spočívá v „nejednání“ lékařů, tj. v situaci, že lékař nejednal, ačkoliv jednat měl. Vzhledem ke svému „slabšímu postavení“ a požadavku kauzality mezi jednáním (resp. nejednáním) lékaře či zdravotnického zařízení a vzniklé újmy, bude prokázání 100% příčinné souvislosti téměř nemožné. S ohledem na výše uvedené pak lze za vhodnější přístup označit ten, který zvolily právní řády common law, kdy soudy porovnávají pravděpodobnost šancí v případě, kdy by lékař určitým způsobem jednal (tj. aplikoval např. určitou léčebnou metodu) a případy, kdy by lékař nejednal. ⑤

Mgr. Monika Skalová, advokát

Mgr. Vojtěch Hanzal, právník

KLB Legal, s.r.o., advokátní kancelář

KLB LEGAL

Poznámky:

¹ V tomto případě Nejvyšší soud teorii ztráty šance na posuzovanou věc aplikoval (po příslušném nálezu Ústavního soudu). V rozsudku sp. zn. 25 Cdo 1014/2020 však Nejvyšší soud tzv. teorii ztráty šance odmítl s tím, že za optimální způsob zjišťování příčinné souvislosti považuje tzv. teorii podmínky.

Challenge expectation, together

1100+ lawyers
29 offices
17 jurisdictions

Rozvodové dělení: když podruhé zjišťujeme, co všechno máme společného

Rozdělení dvou osob, které spolu strávily nezanedbatelnou část života, bývá nepříjemnou zkušeností i v případech, kdy se stranám podaří vše urovnat v míru. Horším zážitkem pak zpravidla bývá rozvod tam, kde se nepodaří dosáhnout shody ani na zcela základních prvcích porozvodového uspořádání.

Palčivými problémy bývá bydlení nebo péče o děti, nezanedbatelnou stránkou každého rozvodu je ale i uspořádání majetkové. Kde jde o majetek, tam to totiž nebývá nikdy jednoduché. Nemusí jít nutně vždy o případy, kdy si manželé dělají právě nashvály. Zvláště pokud spolu žili dlouho, nebývá málo věcí, k nimž si oba vytvořili významný citový vztah a rádi by si je uchovali pro sebe. Není proto málo těch, kteří se takzvaně „hádají o každý hrnec“.

Projdeme si v rámci tohoto článku některé otázky týkající se obsahu SJM.

Jak byste definovali SJM?

Součástí společného jmění manželů je vše, co manželům náleží, má majetkovou hodnotu a není vyloučeno z právních poměrů. Tato definice je obsažena v ustanovení § 708 občanského zákoníku a jde

o vymezení velmi neurčité. Že do SJM patří pouze to, co má majetkovou hodnotu a co může být předmětem právního jednání, lze dovodit už z jiných ustanovení občanského zákoníku, proto tato informace není pro definování SJM nijak významná, zatímco její stěžejní část, tj. spojení „co manželům náleží“, je vymezením příliš vágním na to, abychom se s ním bez dalšího spokojili. Sloveso „náležet“ může nabývat v závislosti na kontextu různých významů, přičemž i v různých významech je v zákonech používáno. Podle občanského zákoníku může někomu náležet např. jistota (ve smyslu mít právo na její poskytnutí). Jistota mívá majetkovou hodnotu a z právních poměrů vyloučena není, je tedy součástí SJM? Z těchto důvodů bychom za nejvýznamnější měli zřejmě považovat navázání tohoto spojení na slovo „vše“, neboť odtud vyčteme informaci nejpodstatnější: součástí SJM toho je hodně.

Co společné není

Pro zjištění obsahu společného jmění manželů jsou významná zejména ustanovení následující. Ustanovení § 709 odst. 1 občanského zákoníku stanoví, co součástí SJM není. Řadí se sem to, co slouží osobní potřebě jednoho z manželů, co nabyt jeden z manželů darem, děděním nebo odkazem, jako náhradu nemajetkové újmy na svých přirozených právech, právním jednáním vztahujícím se k jeho výlučnému vlastnictví nebo za poškození, zničení nebo ztrátu svého výhradního majetku. Právní úprava tak v zásadě navazuje na úpravu předchozího občanského zákoníku v posledním účinném znění.

Do SJM především nepatří to, co slouží osobní potřebě manžela. Z ustanovení zároveň vyplývá, že do SJM patří vše, co slouží osobní potřebě obou manželů, tedy cokoli, co má sice osobní povahu, avšak

je užíváno oběma manžely. Nepatří sem ani to, co jeden z manželů nabyt darem, děděním nebo odkazem, přičemž výjimku tvoří případy, kdy zůstavitel nebo dárce projeví jiný úmysl. Tento dodatek se může zdát na první pohled nadbytečný, jelikož téhož závěru lze zdánlivě dojít již výkladem první části ustanovení, avšak po bližším zkoumání lze zjistit, že svůj význam má. Toto ustanovení říká, že pokud např. dárce předá určitý dar jednomu z manželů, nelze z toho samo o sobě usuzovat, že jeho úmyslem bylo obdarovat pouze tohoto manžela, ale bude třeba zjišťovat skutečnou vůli dárce. Postavení druhého manžela je tím významně posíleno. Společně s náhradou nemajetkové újmy na přirozených právech jednoho z manželů tvoří všechny tyto majetkové hodnoty jednu větší skupinu hodnot velmi osobní povahy a skutečnost, že tyto nejsou součástí SJM, je zcela pochopitelná.

Další skupinou majetkových hodnot, které do tohoto institutu zahrnou nelze, jsou ty, které nabyt jeden z manželů právním jednáním vztahujícím se k jeho výlučnému vlastnictví. Jde o formulaci opět poněkud neurčitou. Jisté zmatení působí především výraz „vztahující se“, u nějž si lze opět představit celou škálu „vztahů“ mezi právním jednáním a výlučným vlastnictvím jednoho z manželů. O tom, že toto ustanovení lze chápat různými způsoby, svědčí i rozdíly v pojetí v odborné literatuře. V Psutkově komentáři k tomuto ustanovení najdeme výklad vycházející z předchozí právní úpravy, byť s rozdílem, který je nutným důsledkem odlišné formulace. Psutka pod toto ustanovení podřazuje především právní jednání spočívající v prodeji výlučně vlast-

něných věcí, jejich směně nebo naopak nabytí nové věci z výlučných prostředků. Rozdíl spočívá tedy v „zúžení“ pouze na majetek nabytý právním jednáním. Na poškození, zničení a ztrátu však myslí hned následující odstavec, pročez spojením těchto dvou ustanovení se v zásadě dostaneme k závěru, že se právní úprava příliš nezměnila. Naopak pojetí Zuklínové je poněkud revolučnější. Navrhuje výklad, podle kterého se ustanovení vztahuje na jakoukoli majetkovou hodnotu, která k výhradnímu majetku manžela přibude (tedy zatímco Psutka staví na určité hodnotové ekvivalenci: za starý majetek nový, Zuklínová hovoří o rozšiřování původně výlučných majetkových hodnot).

Lze se domnívat, že úplného a správného výkladu dosáhneme spojením obou definic. Výraz „vztahuje se“ nám to dovolí. Jednak je smysluplným Psutkův výklad, podle nějž se pojetí SJM v tomto ohledu v zásadě nemění, jelikož dřívější právní úprava nečinila žádné problémy a nebyl důvod ji měnit, a jednak by nepřipustění druhého výkladu vedlo k absurdním závěrům, kdy by dům ve výlučném vlastnictví, jemuž byla během manželství vyměněna střecha, měl střechu v SJM.

Největší interpretační problémy přitom tvoří právě tato skupina majetkových hodnot vyloučených ze SJM. Soudy zde považují za významné především dobu, kdy byla majetková hodnota manželem (resp. manžely) nabyta, jaké finanční (resp. majetkové) prostředky na ni byly vynaloženy, jakou vůli manželé projeví, ale určitými indiciemi mohou být i některé prvky, které bychom zpravidla označili spíše za formální (např. zda je

stavebníkem rodinného domu jen jeden manžel, nebo jsou jimi oba). Tyto všechny okolnosti indikují, zda je věc ve výlučném vlastnictví, nebo naopak v SJM.

Závěr a shrnutí

Judikatura ohledně majetkových hodnot spadajících do společného jmění manželů je již poměrně bohatá a do značné míry použitelná i poměrně hluboko do minulosti. Je však zjevné, že i s ohledem na význam, jaký v dnešním světě nabývají duševní vlastnictví a práva k věcem nehmotným, se můžeme těšit na nová a nová průlomová rozhodnutí.

JUDr. Klára Doležalová, advokát
Tomáš Pipek
MORENO VLK & ASOCIADOS
advokátní kancelář

Zdroj:

- ¹ Lavický, P. Občanský zákoník: komentář. Praha: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 9788074005039.
- ² Švestka, J.; Dvořák, J.; Fiala, J.; Zuklínová, M. a kol. Občanský zákoník: komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 9788074784576.

MIROSLAV KOPEČEK

Trestní odpovědnost ve zdravotnictví

Další **online semináře** naleznete:
www.epravo.cz/eshop
epravo.cz

Ukládání pokut podle GDPR: dosavadní praxe a nová metodika ke kalkulaci pokut

Když v květnu 2018, tedy přesně před čtyřmi lety, vstupovalo v účinnost nařízení GDPR,¹ nejvíce rezonovaly napříč trhem i odbornou veřejností drakonické pokuty dosahující až 4 % celosvětového obratu. Především v prvních měsících a letech účinnosti panovala napříč EU velká právní nejistota ohledně očekávaných pokut. I přesto, že maximální výše pokut dle GDPR může být drakonická, pokuty v horní hranici maximálních částek jsou ukládány v EU spíše výjimečně za opravdu zásadní porušení GDPR značného rozsahu.

Dosavadní praxe dozorových úřadů v EU však není jednotná. Ke sjednocení postupu při ukládání pokut nyní zveřejnil Evropský sbor pro ochranu osobních údajů (EDPB) nové stanovisko. Stanovisko je aktuálně podrobeno veřejné konzultaci, jeho znění tedy může dostát změn.

Co říká GDPR k ukládání pokut

Konečné rozhodování o výši konkrétní pokuty za porušení GDPR je ponecháno na správním uvážení dozorového úřadu, přičemž GDPR poskytuje k ukládání pokut obecný návod a ohraničuje maximální výši pokut. Právě k výkladu těchto obecných pravidel směřuje nová metodika EDPB.

GDPR umožňuje ukládat pokuty za jednotlivá porušení nařízení až do výše 20 milionů eur či 4 % celkového ročního obratu celosvětově za předchozí finanční rok. Pro rozhodování o výši pokuty GDPR stanoví obecné pravidlo, které říká, že pokuty za porušení GDPR mají být v každém jednotlivém případě účinné, přiměřené a odrazující. GDPR dále stanoví výčet okolností, které mají být jednotlivými úřady zohledněny při rozhodování o výši pokut, mezi které patří například úmysl či nedbalost subjektu, povaha a závažnost porušení GDPR při zohlednění povahy zpracování osobních údajů, kroky podniknuté po zjištění porušení GDPR (například okamžité přijetí nápravných opatření) a míra spolupráce s dozorovým úřadem, předchozí porušení GDPR daným subjektem, splnění nápravných opatření uložených dozorovým úřadem apod.²

Vedle uložení správních pokut GDPR dále stanoví řadu dalších nápravných pravomocí dozorových úřadů, ke kterým lze přistoupit vedle či namísto uložení

správních pokut. Mezi tato opatření patří například upozornění na pravděpodobné porušení GDPR, udělení napomenutí, nařízení vyhovět žádostem subjektů údajů, nařízení uvedení zpracování osobních údajů do souladu s GDPR, uložení omezení či zákazu zpracování osobních údajů, nařízení opravy či výmazu údajů, nařízení přerušování předávání osobních údajů do třetích zemí a podobně.

Kalkulace pokut podle návrhu nové metodiky EDPB

Evropský sbor pro ochranu osobních údajů (EDPB) nedávno zveřejnil nové pokyny ke kalkulaci správních pokut podle GDPR.³ Pokyny byly zveřejněny v prvním znění k veřejné konzultaci, která běží od 16. května 2022 do 27. června 2022. Prozatím se tedy nejedná o finální znění a může dojít ke změnám.

Pokyny mají za cíl harmonizovat metodologii dozorových úřadů při výpočtu výše správních pokut udělovaných dle GDPR. Pokyny mají doplnit již dříve vydané pokyny pracovní skupiny⁴ č. WP 253 k uplatňování a stanovování správních pokut pro účely GDPR ze dne 3. října 2017.⁵

Pokyny zavádí metodu výpočtu správních pokut dle GDPR, která je rozdělena do pěti kroků:

Krok 1: Identifikace jednání porušujícího GDPR

Než dozorový úřad přikročí k posuzování výše pokuty, je třeba identifikovat jednání a porušení GDPR, které má být postihováno pokutou. Tedy zjistit, k jakému došlo jednání, jaké jsou skutkové okolnosti (například pro posouzení polehčujících a přitěžujících okolností)

a jak se toto jednání posoudí z hlediska GDPR, respektive které porušení GDPR způsobí.

Metodika dále zavádí pravidla pro posuzování souběhu vícero jednání a porušení (tedy pokud bylo například jedním jednáním porušeno více ustanovení GDPR či zda se jedná o různá jednání zakládající samostatná porušení). Pokud se totiž jedná o stejné či související operace zpracování porušující více ustanovení GDPR, ukládá se dle GDPR pouze jedna pokuta stanovená podle nejzávažnějšího porušení. V tomto směru však není vyloučené, že metodika narazí na hranice národních procesních předpisů a nebude tudíž plně aplikovatelná.

Krok 2: Stanovení sazby pro další výpočet sankce

Metodika zavádí princip výpočtu základní sazby pokuty, od které se má odvíjet uložení pokuty. Byť tedy stanovení základní sazby dle pokynů není pro dozorové úřady závazné a nevylučuje uložení pokuty pod či nad hranicí této sazby, dá se očekávat, že povede ke sjednocení výše pokut ukládaných dozorovými úřady.

Tato základní sazba určená jako procento z maximální výše pokuty se potom určuje podle:

- Kategorie porušení GDPR – tedy zda se jedná o porušení, za něž lze uložit pokutu 10 mil. eur / 2 % obratu či 20 mil. eur / 4 % obratu;
- Závažnosti porušení při zohlednění okolností stanovených v článku 83 odst. 2 GDPR, přičemž podle závažnosti rozděluje EDPB porušení do tří základních stupňů, a to podle povahy, závažnosti a trvání porušení GDPR:
 - Nízký stupeň závažnosti – pokuta ve výši 0–10 % zákonného maxima;

S NÁMI MÁTE PRÁVO
BÝT SAMI SEBOU.

- Střední stupeň závažnosti – pokuta ve výši 10–20 % zákonného maxima;
- Vysoký stupeň závažnosti – pokuta ve výši 20–100 % zákonného maxima;
- Obratu subjektu – podle obratu subjektu potom EDPB zavádí koeficient, kterým se výše uvedené procentuální hranice mění podle obratu daného subjektu. Hledisko obratu je zavedeno přitom především proto, aby byl naplněn ultimátní cíl uložení účinné, přiměřené a odrazující pokuty. Metodika zatím počítá s šesti stupni (od obratu pod 2 miliony eur až do obratů převyšujících 250 milionů eur), přičemž podle výše obratu se výše uvedená základní sazba dále snižuje na 0,2 % do 50 % výše uvedených procentuálních částek ze zákonného maxima.

Na základě výše uvedené metodiky lze tedy dojít k velmi jednoduché rovnici, na základě které má být vypočten rozsah, ve kterém by měla být výsledná pokuta uložena. Z této rovnice lze potom vyčíst rozsah pokut dle závažnosti porušení a obratu subjektu a vydedukovat tak snížená (byť neformální a nezávazná) „maxima“ pokut za porušení GDPR. Z aktuální verze metodiky lze například vyčíst, že u subjektů s ročním obratem nepřevyšujícím 50 milionů eur by za méně závažná porušení měla být uložena pokuta nepřevyšující 40 tisíc eur (v přepočtu cca 1 milion Kč). Vzhledem k veřejné konzultaci očekáváme, že se konkrétní procentuální body či princip výpočtu mohou dále měnit.

Zavedení metodiky založené na tomto výpočtu by tak výrazně napomohlo právní jistotě napříč EU, neboť subjekty by se již nadále nemusely obávat univerzální drakonické pokuty 20 milionů eur (či 4 % z obratu) za jakékoli porušení GDPR, ale mohly by předem transparentně rozlišovat rizika dle závažnosti daného porušení GDPR.

Krok 3: Zhodnocení polehčujících a přitěžujících okolností

Konkrétní výše pokuty v rámci rozsahu vypočteného dle výše popsané kalkulace by potom měla být určena při zohlednění polehčujících a přitěžujících okolností vyjmenovaných v článku 83 odst. 2 GDPR. Mezi tyto okolnosti patří například kroky podniknuté subjektem ke zmírnění škod, míra odpovědnosti subjektu s ohledem na přijatá

technická a organizační opatření, předchozí porušení GDPR daným subjektem, míra spolupráce s dozorovým úřadem apod.

Pro zhodnocení polehčujících a přitěžujících okolností již metodika nepřináší exaktní výpočet ve formě procent či rovnic, neboť zohlednění okolností má být plně ponecháno správnímu uvážení dozorového orgánu. Metodika pouze napomáhá tyto okolnosti lépe interpretovat.

Krok 4: Omezení maximální výše pokuty

V dalším kroku by měl dozorový úřad zhodnotit, zda vypočtená pokuta nepřekračuje maximální hranici stanovenou GDPR. V tomto směru metodika zejména rozpracovává postup pro výpočet maximální hranice vycházející z celosvětového obratu a nabízí návod k interpretaci pojmů obrat a podnik.

Krok 5: Zhodnocení účinnosti, přiměřenosti a odrazujícího účinku sankce

V závěrečném kroku by dozorový úřad měl zhodnotit, zda je finální výše pokuty vypočtená podle stanoveného postupu skutečně účinná, přiměřená a odrazující. Pokud by tyto požadavky nebyly naplněny, může dozorový úřad pokutu dále zvýšit či snížit i bez ohledu na výpočet dle metodiky. Metodika dále interpretuje, co znamená, že je pokuta účinná, přiměřená a odrazující.

Závěr

Jak bylo popsáno výše, GDPR stanoví maximální výši pokut a obecná vodítka pro dozorové orgány. I přesto se však doposud značně liší přístup dozorových úřadů napříč Evropskou unií a výše ukládaných pokut za porušení GDPR. Zatímco některé úřady již uložily drakonické pokuty dosahující stovek milionů eur, jiné úřady ukládají pokuty v nižších desítkách tisíc eur. Rozdíly jsou samozřejmě výrazně ovlivněny jednotlivými případy, které dané úřady řeší (a zejména tím, že některé úřady vystupují jako vedoucí dozorové úřady globálních hráčů a ukládají drakonické pokuty právě těmto subjektům). Jednou z příčin rozdílu v udělování pokut však může být i rozdílný přístup a metodologie dozorových úřadů při ukládání správních pokut.

Přijetí metodiky by mohlo především pozitivně přispět k vyšší právní jistotě a vyš-

ší předvídatelnosti výpočtu pokut napříč EU. Mimo jiné zejména proto, že metodika přináší koncept výpočtu základní sazby pokuty, vypočtené jako procento z maximální výše pokuty podle kategorie porušení, míry závažnosti porušení a výše obratu daného subjektu. Nadále by tak nemusela platit univerzální drakonická pokuta 20 milionů eur (či 4 % obratu) za porušení GDPR, ale mohlo by být možné transparentním výpočtem předem odhadnout předpokládanou maximální pokutu pro konkrétní porušení (byť tedy nezávazně). Přijetí metodiky by tudíž mohlo přispět ke sjednocení praxe ukládání pokut napříč Evropskou unií.

Mgr. Štěpánka Havlíková, LL.M.*advokátka
Dentons Europe CS LLP, organizační složka

* Autorka působí v advokátní kanceláři Dentons jako advokátka a ve své praxi se specializuje zejména na právo ochrany soukromí a osobních údajů, právo duševního vlastnictví a právo ICT a e-commerce.

大成 DENTONS

Poznámky:

- ¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).
- ² Článek 83 GDPR.
- ³ Guidelines 04/2022 on the calculation of administrative fines under the GDPR publikované dne 16. května 2022 k veřejné konzultaci, dostupné na https://edpb.europa.eu/our-work-tools/documents/public-consultations/2022/guidelines-042022-calculation-administrative_cs [cit. 27. 5. 2022].
- ⁴ Pracovní skupina zřízená dle článku 29 původní směrnice 95/46/ES ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů, která působila jako předchůdce Evropského sboru pro ochranu osobních údajů zřízeném GDPR.
- ⁵ Pokyny č. WP 253 k uplatňování a stanovení správních pokut pro účely GDPR ze dne 3. října 2017, dostupné na <https://ec.europa.eu/newsroom/article29/items/611237/en> [cit. 27. 5. 2022].

Lékařský posudek v pracovněprávních vztazích i nadále dobrozdáním

V případech, kdy má dojít k podání výpovědi z pracovního poměru ze strany zaměstnavatele z důvodů normovaných § 52 písm. d) a e) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce („zákoník práce“), je velmi podstatným okamžikem celého procesu zpracování speciálního lékařského posudku. Takový lékařský posudek se vyhotovuje podle pravidel stanovených v § 41 a násl. zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách („ZSZS“), které popisují proces jeho zpracování, nabytí účinků takového posudku a další. Účelem tohoto příspěvku je v krátkosti pojednat o nejnovějším vývoji co do povahy a právní závaznosti takto vydávaných lékařských posudků.

Výpověď ze zdravotních důvodů

Zaměstnavatel může dát zaměstnanci výpověď mj. v případě, kdy zaměstnanec nesmí podle lékařského posudku dále konat dosavadní práci pro pracovní úraz, onemocnění z povolání nebo pro ohrožení touto nemocí, anebo dosáhne-li na pracovišti určeném rozhodnutím příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví nejvyšší přípustné expozice, alternativně v případě, kdy zaměstnanec pozbyde vzhledem ke svému zdravotnímu stavu podle lékařského posudku dlouhodobě zdravotní způsobilost (§ 52 písm. d) a e) zákoníku práce).

Z dotčené úpravy proto plyne, že zákoník práce výslovně počítá s posouzením zdravotního stavu zaměstnance předtím, než bude moci být jeho pracovní poměr skončen na základě jednoho z uvedených důvodů. Zákoník práce také přímo počítá s tím, že posouzení zdravotní způsobilosti zaměstnance v takovém případě bude sděleno v lékařském posudku zpracovaném poskytovatelem pracovnělékařských

služeb ve smyslu ZSZS, nebo v rozhodnutí příslušného správního orgánu, který takový lékařský posudek přezkoumává – tím je orgán, který konkrétnímu lékaři udělil oprávnění k poskytování zdravotních služeb, jak plyne z § 15 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách.

Celá tato zákonná úprava je vytvořena za účelem ochrany zaměstnance coby slabší strany, zejména pak za účelem zvýšené ochrany jeho zdraví a předcházení dalším celoživotním zdravotním následkům. Co ale je problematické a čemu se ve větší podrobnosti bude článek věnovat v následující části, je povaha a závaznost zmíněných lékařských posudků.

Jak to bylo dříve

Podle právní úpravy účinné do 31. října 2017 platilo, že lékařský posudek ve smyslu příslušných ustanovení ZSZS nebyl rozhodnutím nebo jiným správním aktem a jednalo se tak o pouhé dobrozdání, které se přezkoumávalo podle části čtvrté (vyjádření, osvědčení a sdělení) zákona

č. 500/2004 Sb., správní řád. Důvodová zpráva k tomu tehdy přímo uváděla, že: „Vydání lékařského posudku o zdravotním stavu nebo zdravotní způsobilosti není správním aktem, jde o „dobrozdání“ o zdravotním stavu posuzované osoby vydané poskytovatelem zdravotních služeb. Nejde o úkon, kterým by se přímo zakládala práva a povinnosti posuzované osoby.“ Odborná literatura k tomu uvádí, že: „lékařský posudek vydaný poskytovatelem pracovnělékařských služeb a rozhodnutí příslušného správního orgánu, které lékařský posudek přezkoumává, tedy poskytují zaměstnanci, zaměstnavatelé, soudům, správním úřadům a jiným orgánům pouze nezávazné „dobrozdání“ o zdravotním stavu zaměstnance z hlediska jeho zdravotní způsobilosti k práci, z něhož soud při svém rozhodování nemohl vycházet ve smyslu § 135 odst. 2 OSŘ.“¹

Z uvedených závěrů proto plynulo, že lékařský posudek vydaný poskytovatelem pracovnělékařských služeb ve smyslu § 41 a násl. ZSZS nesplňoval předpokla-

dy podle zákoníku práce k tomu, aby na jeho základě mohla být podána výpověď z pracovního poměru, neboť to je podmíněno právě závazností takového posudku pro zaměstnance, zaměstnavatele a orgány veřejné moci.

Ve stejném duchu se přitom k povaze lékařských posudků vyjadřovala i soudobá judikatura Nejvyššího soudu, který aprobeoval právní názor, že lékařský posudek vydaný poskytovatelem pracovní lékařských služeb a ani rozhodnutí příslušného správního orgánu, který jej přezkoumává, nestanoví autoritativně, že by posuzovaný zaměstnanec vzhledem ke svému zdravotnímu stavu pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost ve vztahu k vykonávané práci.² Stejná judikatura v souvislosti s tím stanovila, že lékařský posudek *de iure* nemusí být potřeba, aby zde byl dán důvod pro podání výpovědi na základě § 52 písm. d) a e) zákoníku práce, neboť soud takovou výpověď shledá platnou i na základě dalšího dokazování (například vyhotovením znaleckého posudku).

Jak je to nyní

Od 1. listopadu 2017 se alespoň zdánlivě situace posunula k lepšímu. Z § 47 odst. 4 ZSZS byl odstraněn odkaz na část čtvrtou správního řádu a dotčené ustanovení v dnešní době pouze říká, že proti rozhodnutí správního orgánu vydanému podle § 47 odst. 2 ZSZS (přezkum lékařského posudku správním orgánem) se nelze odvolat. Pokud přitom ZSZS nestanoví jinak, vztahují se na postupy podle § 47 odst. 2 ZSZS ustanovení správního řádu. Důvodová zpráva k zákonu č. 202/2017 Sb., který tuto změnu do právního řádu přinesl, uvedla, že: „V zájmu zajištění jednotného postupu praxe se upřesňuje forma, která se použije v případě postupu příslušného správního orgánu podle ustanovení § 47 odst. 2. S ohledem na charakter výstupu podle uvedeného ustanovení byla jako nevhodnější zvolena forma rozhodnutí.“

Stejným způsobem se přitom k uvedené změně v ZSZS postavila i doktrína, ve které se uvádí, že: „Lékařský posudek, popřípadě rozhodnutí příslušného správního orgánu, kterým byl lékařský posudek přezkoumán, tak již samy o sobě znamenají právní překážku pro výkon dosavadní práce (zasahují tak do právních sfér

zaměstnance a zaměstnavatele) a bez dalšího vyvolávají (a předurčují) potřebu učinit příslušné pracovněprávní jednání (spočívající v převedení na jinou práci nebo rozvázání pracovního poměru). Domníváme se proto, že v důsledku výše uvedeného dojde k aktivaci judikatury obecných soudů, která vycházela ze závaznosti lékařských posudků a podle níž byl-li lékařský posudek vydán v souladu s právními předpisy, není soud oprávněn toto správní rozhodnutí v řízení o neplatnost rozvázání pracovního poměru zahájeném na návrh zaměstnance (podle ustanovení § 64 ZPr 1965 – nyní § 72) přezkoumávat a z takového rozhodnutí je povinen vycházet (§ 135 odst. 2 OSŘ).“³ Nebo také dále jednoduše, že: „Lékařský posudek je tak jak pro zaměstnance, tak pro zaměstnavatele závazný.“⁴

I když tedy vše nasvědčovalo tomu, že povaha lékařského posudku se s účinností od 1. listopadu 2017 změní a bude pro soudy *de facto* závazný ve smyslu § 135 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, Nejvyšší soud v jednom ze svých nedávných rozhodnutí dospěl k závěru, že tomu tak není. Ve svém rozsudku z 26. srpna 2021, sp. zn. 21 Cdo1096/2021 totiž dospěl Nejvyšší soud k závěru, že není správný názor odvolacího soudu, jenž s ohledem na novelu ZSZS uzavřel, že: „lékařský posudek již není toliko dobrozdáním (rozuměno po účinnosti zákona č. 202/2017 Sb.)“ Nejvyšší soud svůj právní názor odůvodnil tak, že nová úprava v ZSZS v podstatě kopíruje dřívější zákonnou normu obsaženou v zákoně č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidí, v jehož poměrech Ústavní soud rozhodl, že lékařský posudek je pouhým dobrozdáním, jak tomu bylo i později za účinnosti ZSZS.⁵ Podle Nejvyššího soudu tedy platí, že když tak dříve v totožných poměrech rozhodl Ústavní soud, nezbyvá mu s odkazem na čl. 89 odst. 2 Ústavy České republiky nic jiného, než tento právní názor respektovat, neboť jinak by mohlo dojít k porušení čl. 36 Listiny základních práv a svobod. Nejvyšší soud rovněž odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, která se již v poměrech nového ZSZS vyjádřila v podstatě stejným způsobem,⁶ a aniž by danou otázku posuzoval právně meritorně sám, pouze se odkázal na názory jiných soudů a rezignoval na jakékoli vlastní odůvodnění daného závěru.

Závěr

Z uvedených závěrů Nejvyššího soudu v posledním zmiňovaném rozsudku proto plyne, že ani úprava právní regulace obsažené v ZSZS nepřinesla v ohledu závaznosti lékařských posudků žádný posun. Podle Nejvyššího soudu se totiž stále jedná o pouhé dobrozdání, kterým nejsou soudy při rozhodování sporů z lékařských posudků vycházejících vázány, což však činí výrazné potíže v aplikační praxi. Dotčené rozhodnutí Nejvyššího soudu přitom lze označit přinejmenším za překvapivé, a to i s ohledem na skutečnost dřívějších vyjádření doktríny na toto téma. Do budoucna proto stále platí, že závěry lékařského posudku nemusí být ani pro jednu ze stran pracovněprávního vztahu nijak spásné a v případech soudních sporů se na ně bohužel nelze spolehnout.

JUDr. Matěj Tkadlec
GLATZOVA & Co., s.r.o.

GLATZOVA & Co.
PRAHA · BRATISLAVA

Poznámky:

- ¹ BĚLINA, M., DRÁPAL, L., a kol.: Zákoník práce. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck. 2019. Komentář k § 52.
- ² Srov. například rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 1804/2015 z 29. ledna 2016, rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 670/2019 z 5. září 2019 či rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 4123/2017 ze 7. února 2018.
- ³ BĚLINA, M., DRÁPAL, L., a kol.: Zákoník práce. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck. 2019. Komentář k § 52.
- ⁴ VALENTOVÁ, K., PROCHÁZKA, J., JANŠOVÁ, M., ODROBINOVÁ, V., BRŮHA, D. a kol.: Zákoník práce. Komentář. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck. 2020. Komentář k § 52.
- ⁵ Srov. náleze Ústavního soudu z 23. září 2008, sp. zn. Pl. ÚS 11/08.
- ⁶ Srov. například rozhodnutí Nejvyššího správního soudu z 23. října 2018, sp. zn. 9 As 339/2018.

ROZHODČÍ SOUD

při Hospodářské komoře České republiky
a Agrární komoře České republiky

Řešení sporů efektivně, rychle a odborně!

Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky

- byl založen roku 1949
- řízení je vedené podle předem známých pravidel
- vede Seznam rozhodců, kde je zapsáno více než 570 rozhodců z tuzemska i zahraničí
- sekretariát Rozhodčího soudu zajišťuje konzultace a veškerou administrativu spojenou s rozhodčím řízením před Rozhodčím soudem

Jaké spory Rozhodčí soud řeší?

Majetkové spory (kromě sporů spotřebitelských, incidenčních a sporů spojených s výkonem rozhodnutí) ve kterých lze jinak uzavřít smír. Jedná se především o spory:

- z obchodních vztahů (kupní smlouvy, nájemní smlouvy, smlouvy o dílo, úvěrové smlouvy ...)
- občanskoprávní (mj. i manželské smlouvy, kupní smlouvy, smlouvy o zápůjčce ...)
- pracovně právní vztahy (smluvní podmínky mzdového charakteru)

Výhody rozhodčího řízení

- je jednoinstanční, odborné, neveřejné, rychlé, méně formální
- snadná vykonatelnost v tuzemsku i zahraničí (díky Newyorské úmluvě z roku 1958)
- strany si mohou stanovit místo i jazyk rozhodčího řízení, řízení v urychleném nebo on-line režimu

Doporučená znění rozhodčích doložek do smluv

"Všechny spory vznikající z této smlouvy a v souvislosti s ní budou rozhodovány s konečnou platností u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky podle jeho řádu třemi rozhodci (nebo jedním rozhodcem jmenovaným předsedou Rozhodčího soudu)."

Kontaktujte nás

Vladislavova 1390/17, Praha 1
Telefonní spojení: +420-222 333 340,
e-mail: paha@soud.cz
www.soud.cz

Promlčení nároků na odčinění újmy v patientských sporech

Jakkoli zdravotnická povolání pravidelně obsazují přední příčky oblíbenosti napříč profesemi, zvyšuje se v posledních letech počet pacientů, kteří se necítí spokojeni a tvrdí, že jim non lege artis postupem poskytovatele zdravotních služeb (nemocnice) bylo ublíženo na zdraví. S ohledem na obvyklý časový odstup uplatnění nároků bývá v těchto medicínskoprávních sporech často rozhodující otázka promlčení, jejíž posouzení s sebou nese svá specifika.

Úvodem se pro kontext sluší připomenout, že odpovědnost poskytovatele zdravotních služeb je odpovědností smluvní ve smyslu ustanovení § 2913 občanského zákoníku a nejedná se o odpovědnost za výsledek, nýbrž toliko za to, že zdravotní péče bude poskytnuta řádně.¹ Jinými slovy řečeno, poskytovatel zdravotních služeb v tomto ohledu odpovídá za to, že zdravotní péče bude poskytována na náležité odborné úrovni ve smyslu § 45 odst. 1, § 4 odst. 5 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách),² přičemž právní praxe užívá pro jednání v rozporu s těmito standardy označení postup non lege artis.³

Ještě předtím, než soud přistoupí k posuzování naplnění předpokladů vzniku

odpovědnosti, mimo jiné tedy zda došlo k porušení právní povinnosti (postupu non lege artis), se musí vypořádat s případnou námitkou promlčení nároků vznesenou žalovaným. Námitka promlčení představuje pro žalovaného jednu ze základních možností obrany v těchto sporech. Jednotlivá patientská práva na odčinění nemajetkové újmy (bolestné, ztížení společenského uplatnění, případně tzv. další nemajetkové újmy)⁴ bezpochyby podléhají režimu promlčení majetkových práv, která se promlčují v tříleté subjektivní promlčecí lhůtě.^{5, 6} Přitom je třeba podotknout, že soudní praxe v případě nároků na odčinění nemajetkové újmy podle § 2958 občanského zákoníku dovodila, že se jedná o komplex dílčích samostatných nároků, které jsou na sobě do určité míry nezávislé.⁷ Pojetí těchto nároků jako dílčích (niko-

li jako nároku celistvého) má vliv jak na stránku procesněprávní,⁸ tak z pohledu hmotněprávního, a to především právě ohledně promlčení.

Tím, co by činilo obtíže, však není stanovení délky promlčecí lhůty, ale přesného dne, který je rozhodný pro počátek běhu promlčecí lhůty. Vzhledem k tomu, že se ohledně nároků na odčinění nemajetkové újmy pacienta jedná o nároky dílčí, není vyloučeno, že promlčecí lhůta začne běžet u jednotlivých nároků rozdílně.

Na stanovení počátku promlčecí lhůty se vztahuje obecná právní úprava, podle které platí, že promlčecí lhůta počne běžet dnem, kdy mohlo být právo (u soudu) uplatněno poprvé, což nastane tehdy, kdy se oprávněná osoba (pacient) dozvěděla o okolnostech rozhodných pro po-

JSME SILNÁ REGIONÁLNÍ KANCELÁŘ S TRADICÍ

Právo nás baví již 20 let!

Hradec Králové / Praha / Vysoké Mýto / Rychnov n. Kněžnou / Kolín

čátek běhu promlčecí lhůty, anebo kdy se o nich dozvědět měla a mohla.⁹ Za okolnosti rozhodné pro počátek běhu promlčecí lhůty zákon (v těchto věcech) považuje vědomost o újmě a povědomí o osobě povinné k jejímu odčinění.¹⁰ Otázka výkladu toho, kdy pacient získal povědomí o újmě je složitější, než by se na první pohled mohlo zdát.

Obecně je možné říci, že základním předpokladem pro stanovení počátku promlčecí lhůty v medicínskoprávních sporech bude stanovení okamžiku ustálení zdravotního stavu pacienta.¹¹ Ústavní soud v tomto směru zaujal stanovisko, podle kterého se mají promlčecí lhůty posuzovat v pochybnostech ve prospěch poškozeného pacienta: „Přeci jen je propastný rozdíl mezi účastníkem řízení o náhradu škody na zdraví, který žije v obavách o své zdraví, a někdy i život, a účastníkem běžného, sporného řízení vedeného například v souvislosti s nezaplacením dluhu z kupní smlouvy (...) Pacient se upíná k tomu, že jeho zdravotní stav není dobrý, i k naději, že se zlepší. Nelze spravedlivě žádat od poškozeného pacienta, aby ještě v průběhu neukončené léčby průběžně vyhodnocoval, zda je jeho zdravotní stav ustálen. Vědomost o svém zdravotním stavu může mít pacient teprve tehdy, kdyby byl léčebný proces definitivně ukončen, nebo tehdy, kdyby se na ustálení zdravotního stavu jednoznačně shodli lékaři a v tomto ohledu podali pacientovi jasnou a srozumitelnou informaci.“¹²

Je však třeba se zamyslet s ohledem na koncepci dílčích nároků na odčinění nemajetkové újmy při ublížení na zdraví (viz výše), jak je to s počátkem promlčecí lhůty v jednotlivých případech.

Co se týká bolestného, je třeba počátek běhu promlčecí lhůty vztahovat ke dni, ve kterém došlo ke stabilizaci zdravotního stavu do té míry, že bude možné první hodnotit výši jednotlivých nároků¹³ za předpokladu, že byla definitivně ukončena léčebná péče nebo se na ustálení zdravotního stavu jednoznačně shodli lékaři a podali o tom pacientovi srozumitelnou informaci.

Pokud jde o ztížení společenského uplatnění jako fakultativního nároku při ublížení na zdraví, počátek proml-

čecí lhůty se směřuje na okamžik, kdy jsou prokazatelné nepříznivé trvalé následky pro život poškozeného (a jeho úlohu ve společnosti) a současně kdy je možné tyto následky objektivně hodnotit.¹⁴ Třebaže se v praxi ve většině případů bude za počátek promlčecí lhůty považovat shodně tentýž den jak u bolestného, tak u ztížení společenského uplatnění, není vyloučeno, aby s ohledem na konkrétní situaci šlo u ztížení společenského uplatnění o den pozdější.

Konečně pokud jde o tzv. další nemajetkové újmy, je třeba s ohledem na podobnost s bolestným dle mého názoru ztotožňovat počátek promlčecí lhůty s tím, jak má být určen u bolestného. Shodné prvky lze spatřovat v pojmovém vymezení, jak jej provedl ve svém rozhodnutí Nejvyšší soud, ze kterého lze dovozovat 3 definiční znaky tzv. dalších nemajetkových újem, a to dočasnost, nikoli bolestivost v širším smyslu a výjimečnost.¹⁵

Obecnou výjimkou při posuzování bude však vždy situace, kdy půjde o ublížení na zdraví nezletilého, který nenabyl plné svéprávnosti. V těchto případech nemůže začít promlčecí lhůta běžet dříve nežli okamžikem nabytí plné svéprávnosti.¹⁶

Závěr

Z pohledu procesní strategie žalovaného bude namísto uplatnit námitku promlčení vždy, když od tvrzeného ublížení na zdraví uplyne doba delší nežli 3 roky. Soudy však v praxi (možná více než jinde) poměřují vznesenou námitku s požadavkem zákona, který zakazuje zneužití práva vnést námitku promlčení.¹⁷ Podstatné je, že judikatura v případech nejistoty ohledně počátku běhu promlčecí lhůty preferuje ten výklad, který je pro pacienta příznivější. Platí však, že by se mělo promlčení v těchto věcech posuzovat vždy s ohledem na konkrétní okolnosti každého případu.¹⁸ ©

Mgr. Tomáš Kouřilek
PPS advokáti s.r.o.

Poznámky:

- ¹ ŠUSTEK, Petr; HOLČAPEK Tomáš. Zdravotnické právo. Praha: Wolters Kluwer, 2016, s. 299-313. ISBN 978-80-7552-321-1.
- ² Případně v obdobném standardu péče řádného odborníka ve smyslu § 2643 odst. 1 občanského zákoníku.
- ³ Byť toto označení může být někdy zavádějící z důvodu možného obsahového rozdílu mezi právním a medicínským pojetím.
- ⁴ Jak vyplývá ze samotného názvu tohoto článku, nezabývám se zde promlčením práva na náhradu majetkové újmy poškozeného (např. účelně vynaložené náklady spojené s péčí o zdraví poškozeného, náhrada za ztrátu výdělku po dobu pracovní neschopnosti apod.).
- ⁵ Viz § 612 občanského zákoníku.
- ⁶ Podle § 636 odst. 3 občanského zákoníku se objektivní promlčecí lhůta v těchto případech nepoužije.
- ⁷ Viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 11. 2017, sp. zn. 25 Cdo 2245/2017.
- ⁸ Kvalifikované vyličení jednotlivých nároků – srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne

1. 11. 2017, sp. zn. 25 Cdo 2245/2017 (bod 8.).
- ⁹ § 619 občanského zákoníku.
- ¹⁰ § 620 odst. 1 občanského zákoníku.
- ¹¹ Pro jednotlivé oblasti následků újmy na zdraví (např. fyzické a psychické následky) mohou existovat různé okamžiky ustálení zdravotního stavu.
- ¹² Nález Ústavního soudu ze dne 27. 2. 2019, sp. zn. IV. ÚS 774/2018.
- ¹³ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 7. 7. 2011, sp. zn. 21 Cdo 752/2010.
- ¹⁴ Srov. KADLUBIEC, Vojtěch. Kompenzace nemajetkové újmy na zdraví po 1. 1. 2014 – vybrané aspekty. Právní rozhledy. 2015, č. 17, s. 593-598. ISSN 1210-6410.
- ¹⁵ Srov. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 1. 11. 2017, sp. zn. 25 Cdo 2245/2017.
- ¹⁶ § 622 občanského zákoníku.
- ¹⁷ § 8 občanského zákoníku; podle starší terminologie vznesení námítky promlčení v rozporu s dobrými mravy.
- ¹⁸ Nález Ústavního soudu ze dne 27. 2. 2019, sp. zn. IV. ÚS 774/2018.

PRECIZNOST, RYCHLOST A SPOLEHLIVOST VE VŠEM, CO DĚLÁME

OCEŇOVÁNÍ

PODNIKU A JEHO MAJETKU

- podnik jako celek
- movitý a nemovitý majetek
- nehmotný majetek
- pohledávky
- cenné papíry

ZNALECKÉ POSUDKY

PRO KONKURZY A REORGANIZACE

- ocenění pro účely insolvenčního řízení
- porovnání konkurzu a reorganizace

OCEŇOVÁNÍ

NEMOVITOSTÍ

- stanovení tržní hodnoty
- ocenění dle cenových předpisů
- ocenění pro účely exekučního řízení
- ocenění pro účely insolvenčního řízení
- stanovení obvyklého nájemného
- investiční projekty a průmyslové parky

ZNALECKÉ POSUDKY PRO TRANSFEROVÉ CENY

- stanovení převodních cen

ZNALECKÉ POSUDKY PRO SOUDNÍ SPORY A ARBITRÁŽE

- náhrada škody
- analýzy hospodaření
- zkrácení a neodvedení daní
- vypořádání SJM při rozvodech

EXPERTNÍ ANALÝZY A TRANSAKČNÍ PORADENSTVÍ

- finanční a strategické analýzy
- revize posudků
- akviziční poradenství
- bankovníctví a kapitálové trhy
- finanční modelování

Ing. OXANA ŠNAJBERG

Managing Partner

Ing. JIŘÍ WIESNER

Partner
Head of Business
Valuation

Ing. LENKA HLUŠÍ, MBA

Valuation Consultant
Head of Real Estate
Valuation

Ing. JAN ATTL, Ph.D., MBA

Founding Partner

Equity Solutions Appraisals s.r.o. - znalecká kancelář

Ovocný trh 573/12, 110 00 Praha 1
tel.: 734 225 408, 222 314 447
info@equitysolutions.cz

The logo consists of a solid blue square with the white text "EqSA" in a bold, sans-serif font positioned in the lower right corner.

Z aktuální judikatury

Vypořádání spoluvlastnictví a místní příslušnost soudu

Místní příslušnost podle § 88 písm. a) o. s. ř., tedy místní příslušnost soudu, který rozhodoval o rozvodu manželství, je v konkrétních případech vypořádání společného jmění či jiného majetku bývalých manželů založena proto, že je vhodné, aby i o těchto nárocích rozhodoval soud, který rozhodoval o rozvodu manželství, protože některé skutečnosti z tohoto řízení mu známé mohou být relevantní i pro tato další řízení. Tyto skutečnosti však mohou mít pro toto další řízení význam zpravidla pouze za předpokladu, že bývalí manželé podají návrh na vypořádání zaniklého, ale ještě nevypořádaného, společného jmění ve lhůtě tří let od jeho zániku (případně podají návrh na vypořádání jiného majetku v té době existujícího). Soud bude následně při vypořádávání majetku aplikovat zejména pravidla stanovená v § 742 o. z. (při vypořádání společného jmění manželů), přičemž v rámci rozhodování by mohl využít i některá svá dřívější zjištění z řízení o rozvodu manželství účastníků coby skutečnosti soudu známé z jeho úřední činnosti, případně skutečnosti zjištěné na základě dokazování (např. spisem o rozvodu manželství).

Příhláška pohledávky

Následek spočívající v tom, že se k přihlášce pohledávky nepřihlíží pro vady (§ 185,

§ 188 odst. 2 insolvenčního zákona), nemůže vyvolat existence těch vad přihlášky, k jejichž odstranění insolvenční správce nebo insolvenční soud věřitele nevyzval.

Soudní poplatek

Podle § 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích se soudní poplatky vybírají za řízení před soudy České republiky, a to z úkonů uvedených v sazebníku poplatků. Ve smyslu § 2 odst. 1 písm. a) téhož zákona je poplatníkem poplatku za řízení před soudem prvního stupně navrhovatel, není-li stanoveno jinak, přičemž podle § 2 odst. 3 je-li navrhovatel v řízení od poplatku osvobozen a soud jeho návrhu vyhověl, zaplatí s ohledem na výsledek řízení poplatek nebo jeho odpovídající část žalovaný, nemá-li proti navrhovateli právo na náhradu nákladů řízení nebo není-li též od poplatku osvobozen. Při výpočtu soudního poplatku za návrh na nařízení výkonu rozhodnutí se postupuje podle položky č. 21 sazebníku, který je přílohou zákona o soudních poplatcích. Není žádného rozumného důvodu, proč by se § 2 odst. 3 zákona o soudních poplatcích neměl vztahovat na vykonávací řízení, když toto řízení podléhá poplatkové povinnosti a nejsou pro něj v zákoně o soudních poplatcích (ani v žádném jiném právním předpisu) stanoveny žádné výjimky. Jestliže je účelem právní úpravy soudních poplatků zabezpečit zčásti úhradu nákladů, které vznikají stá-

tu výkonem soudnictví a působit na to, aby povinní dobrovolně plnili své povinnosti, tak by se zcela jistě měl vztahovat § 2 odst. 3 zákona o soudních poplatcích i na výkon rozhodnutí.

Zákonné předkupní právo

Podle § 2144 odst. 1 o. z. je-li předkupní právo zřízeno jako právo věcné, opravňuje předkupníka domáhat se vůči nástupci druhé strany, jenž věc nabyt koupí nebo způsobem postaveným ujednáním o předkupním právu koupí na roveň, aby mu věc za příslušnou úplatu převedl. Citované ustanovení zakotvuje v právním řádu tzv. právo retraktu. Toto právo vznikne předkupníkovi, kterému svědčí věcné (zákonné) předkupní právo, tehdy, nesplní-li povinný z předkupního práva svoji povinnost nabídnout věc předkupníkovi ke koupí zakotvenou v § 2140 odst. 1 o. z. Právo retraktu zanikne okamžikem dalšího převodu, neboť dospěje standardní povinnost učinit nabídku ke koupí. Zákon nestanoví speciální postup při uplatnění tohoto práva. Nepodmiňuje přípustnost uplatnění práva retraktu žalobou ani předchozím učiněním konkrétního právního jednání. Předkupník je tedy oprávněn uplatnit právo retraktu žalobou, aniž by jí nutně předcházela výzva předkupníka koupěchtivému k převodu věci, k níž je věcné předkupní právo zřízeno, respektive, k níž mu svědčí zákonné předkupní právo.

Uznání cizích rozhodnutí

Nařízení Brusel I bis zavedlo instituty odepření uznání a odepření výkonu rozhodnutí vydaného v jiném členském státě, přičemž – jak vyplývá z preambule nařízení Brusel I bis – smyslem těchto řízení je zajistit ochranu práv na obhajobu dotčené strany, neboť v případě výkonu cizího rozhodnutí již nevyžaduje prohlášení vykonatelnosti (čl. 39). Jak vyplývá z čl. 47 odst. 2 nařízení, řízení o odepření uznání rozhodnutí se řídí vnitrostátní úpravou dožádaného členského státu. Protože zmíněný druh řízení české vnitrostátní předpisy samostatně neupravují, je nezbytné přiměřeně aplikovat ustanovení § 18 ZMPS, jež se vztahuje na charakterem příbuzné řízení o uznání rozhodnutí a z něhož vyplývá, že soud rozhoduje rozsudkem a nemusí nařizovat jednání. Tato úprava koresponduje s článkem 48 nařízení, podle něhož soud rozhodne o odepření uznání či výkonu rozhodnutí neprodleně. S ohledem na uvedený požadavek v řízení, které je oproti uznávání cizozemských rozhodnutí opačně polarizováno, a lze tím spíše předpokládat jeho spornost, soud na prvním stupni přihlédne, nemá-li v omezeném čase pro rozhodnutí jinou možnost, (toliko) ke znění návrhu a k obsahu návrhem dotčeného rozhodnutí, případně i k dalším připojeným listinným důkazům, načež vyhodnotí, zda je dán některý z důvodů, pro který lze odepřít uznání cizího rozhodnutí, či zda je třeba návrh zamítnout. Jestliže je však proti rozsudku soudu prvního stupně podáno odvolání, v němž se odvolatelé domáhají svého práva být slyšeni, zpochybňují dosavadní skutkový stav, z něhož soud prvního stupně vycházel, a navrhuje ke svému rozhodným tvrzením provést důkazy, nelze již se zřetelem ke sporným momentům, o nichž se odvolací soud – na rozdíl od soudu prvního stupně – ve svém přezkumném řízení dozvěděl, rozhodnout bez nařízení jednání.

Náhrada škody

Poskytovatel zdravotní péče není povinen hradit pozůstalým jednorázovou náhradu za nemajetkovou újmu způsobenou ztrátou osoby blízké (§ 444 odst. 3 obč. zák.), jestliže lékaři nepřistoupili při srdeční zástavě ke kardiopulmonální resuscitaci pacienta, jehož stav byl natolik závažný, že resuscitace by k obnovení sr-

deční činnosti nevedla nebo by obnovila životní funkce jen na velmi krátkou dobu při prodlužovaném utrpení umírajícího.

Insolvence a výkon rozhodnutí

Jestliže poté, co ohledně dlužníků nastal účinek spojený se zahájením insolvenčního řízení uvedený v § 109 odst. 1 písm. c/ insolvenčního zákona, nebo dokonce v době, kdy trvaly účinky rozhodnutí o úpadku dlužníků, soudní exekutor v exekuci vedené na majetek žalobce rozhodl exekučním příkazem o prodeji nemovitostí, jímž postihl nemovitosti, které jsou zapsané v majetkové podstatě dlužníků, je takové jeho jednání úkonem, jímž se provádí exekuce; vydání exekučního příkazu je v tomto případě blokováno ustanovením § 109 odst. 1 písm. c/ insolvenčního zákona.

Řízení před soudem

Správní soudnictví nechrání veřejná subjektivní práva podle zásady „jednou a dost“: jeho smyslem není potrestat správní orgán (zrušením rozhodnutí bez možnosti nápravy) za to, že hned napoprvé nevydal bezvadné rozhodnutí, ale dovést jej k tomu, aby vydal rozhodnutí zákonné. Správnímu soudu rozhodujícímu v plné jurisdikci proto nic nebrání, aby provedl důkaz (§ 52 a 77 s. ř. s.) listinou, která sice existovala už před vydáním napadeného rozhodnutí, ale kterou žalovaný správní orgán předkládá ve prospěch svých závěrů až v řízení o žalobě. Není ovšem úkolem soudu, aby tuto listinu hodnotil jako první. Je-li listina důležitá pro rozhodnutí ve věci, soud zruší napadené rozhodnutí kvůli nedostatečně zjištěnému skutkovému stavu a nechá na správním orgánu, aby zhodnotil obsah nově předložené listiny a znovu posoudil spornou otázku (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).

Výsluha

Pro účely výpočtu výše výsluhových nároků dle § 158 ve spojení s § 166 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, příslušníka zařazeného v záloze činné z důvodu služby u mezinárodní organizace, za kterou pobíral odměnu od mezinárodní organizace, se zjišťuje průměrný hrubý služební příjem ze služebního příjmu, který mu byl v souladu s § 124 odst. 10 téhož zákona stanoven příslušnými podklado-

vými rozhodnutími služebních orgánů. Pro stanovení výsluhového příspěvku nelze vycházet z odměny poskytované mezinárodní organizací po dobu výkonu služby v zahraničí.

Telekomunikace

Zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách, ve znění účinném do 14. 4. 2020, se vztahoval na všechny poskytovatele poštovních služeb, nikoli jen na poštovní služby poskytované držitelem poštovní licence.

Poštovní službou je každá činnost, která odpovídá zákonnému vymezení obsahu poštovní smlouvy, tedy dodání poštovní zásilky nebo peněžní částky z místa podání sjednaným způsobem příjemci do místa uvedeného v adrese (§ 1 odst. 2 a § 5 odst. 1 zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách).

Kontrakční povinnost (§ 4 odst. 2 zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách) nebyla definičním znakem poštovní služby; tato povinnost je právním důsledkem toho, že určitá osoba splňuje znaky provozovatele poštovních služeb.

Veřejné zdraví

Krajská hygienická stanice musí o protiepidemických opatřeních podle § 64 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, rozhodnout dle správního řádu (§ 67 odst. 1 citovaného zákona); zejména tato opatření (např. karanténa) nelze stanovit jen telefonicky.

Zajišťovací příkaz

Zajištění peněz na účtu daňového subjektu jako náhradní hodnoty za výnos z trestné činnosti podle § 79g odst. 1 trestního řádu není bez dalšího překážkou pro vydání zajišťovacího příkazu podle § 167 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, jsou-li současně pro užití zajišťovacího příkazu splněny ostatní zákonné podmínky.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Pobyt cizinců

Podle dohody mezi Českou republikou a Slovenskou republikou je zastupitelský úřad ČR v Islámábádu oprávněn zamítnout žádost o vízum jménem slovenských úřadů [čl. 8 odst. 4 písm. d) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 o kodexu Společenství o vízech]. Českým orgánům (konkrétně Ministerstvu zahraničních věcí) proto přísluší rozhodnout i o oprávněném prostředku proti zamítnutí žádosti podle čl. 32 odst. 3 citovaného nařízení (tím je žádost o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza). Neúspěšný žadatel o vízum se pak může domáhat ochrany u českých správních soudů.

Předběžné opatření a pořádková pokuta

Soud zváží vyžádání vyjádření k návrhu na předběžné opatření od ostatních účastníků nebo třetí osoby v souladu s § 38 odst. 2 s. ř. s. vždy „podle potřeby“, přičemž zohlední individuální okolnosti věci a její povahu, včetně rizika zmaření účinků sledovaných nařízením předběžného opatření. Pokud předběžné opatření nařídit nelze, neboť zadavatel veřejné zakázky poté, co si soud vyžádal jeho vyjádření, již smlouvu na danou zakázku uzavřel, nemůže mu za to soud uložit pořádkovou pokutu podle § 44 odst. 1 s. ř. s.

Správní trestání v dopravě

Postupem podle § 123e odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, jsou řidiči v důsledku plynutí času odečítány body z celkového bodového hodnocení, nikoli od konkrétních záznamů bodů v registru řidičů. Odečtení bodů odpovídajících počtem konkrétnímu záznamu proto bez dalšího nebrání tomu, aby řidič oprávněně podal námitky proti takovému záznamu bodů v registru řidičů (§ 123f téhož zákona).

Právní jednání

Užijí-li strany smlouvy pro vyjádření určitého jimi předvídaného následku slovní výrazy, které v právních normách obvykle vyjadřují právní domněnky či právní fikce (např. „považuje se“, „má se za“, „platí, že“), není takové smluvní ujednání pouze z tohoto důvodu neplatné.

Při posouzení, zdali takové ujednání je v rozporu se zákonným zákazem nebo se

příčí dobrým mravům, je třeba v každém jednotlivém případě zkoumat, co je obsahem daného ujednání. Současně je třeba hodnotit i právní postavení stran, v jakém ujednání uzavřely, zdali jde o rovnovážný vztah stran, např. podnikatelů, případně zdali jde o vztah podnikatele na straně jedné a slabší strany na straně druhé, ať už spotřebitele nebo podnikatele slabší strany.

Dohoda dvou podnikatelů při jejich podnikatelské činnosti o tom, že „dílo se považuje za předané, nedostaví-li se objednatel bezdůvodně a opakovaně (nejméně 2x) k převímce díla“, směřující ke smluvní úpravě podmínek předání díla jako jednoho z předpokladů vzniku práva zhotovitele na zaplacení ceny díla není právní úpravou občanského zákoníku sama o sobě zakázána, ani se bez dalšího nepříčí dobrým mravům.

Poškození věřitele – vrácení daru

Ke změně vlastnického práva, pokud jsou splněny okolnosti pro vrácení daru (obdobně při revokaci daru), dochází jednostranným projevem vůle dárce ve chvíli, kdy je doručen obdarovanému. Následným podepsáním souhlasného prohlášení mezi dárce a obdarovaným, které se vyžaduje v případě konsenzu o splnění podmínek vrácení daru k dosažení změny zápisu vlastnického práva v katastru nemovitostí tak, aby byl shodný s reálným stavem (neboť ke změně vlastnického práva došlo jednostranným úkonem ze strany dárce), nemůže dojít ke zcizení majetku ve smyslu § 222 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, neboť se jím majetek nepřevádí na jinou osobu.

Dovolená na zotavenou

Určil-li zaměstnavatel zaměstnanci pracujícímu v nepřetržitém provozu, kterému podle předem stanoveného rozvrhu pracovních směn připadla směna na svátek, na tento den (svátek) čerpání dovolené, ve svém důsledku se tímto způsobem sám (na základě vlastního rozhodnutí) „vzdal“ možnosti přidělovat v tento den (ve svátek) tomuto zaměstnanci práci, přestože mu na tento den v předem stanoveném rozvrhu pracovních směn určil směnu. V takovém případě není opodstatněné, aby byl zaměstnanci upřen den pracovního klidu v podobě svátku, jenž v tento den svědčí zaměstnancům, u kte-

rých je jinak (nebýt svátku) tento den jejich obvyklým pracovním dnem, a aby se mu tento den započítával do dovolené, neboť rovněž tento zaměstnanec by jinak (nebylo-li by mu zaměstnavatelem určeno čerpání dovolené) byl povinen v tento den směnu určenou v předem stanoveném rozvrhu pracovních směn odpracovat (tento den by tedy za obvyklého běhu okolností byl jeho pracovním dnem). Rovněž na tohoto zaměstnance se proto vztahuje ustanovení § 219 odst. 2 věty první zák. práce a z něj vyplývající obecné pravidlo, že svátek má přednost před dovolenou. Zaměstnanci pracujícímu v nepřetržitém provozu, je-li muž bylo zaměstnavatelem určeno čerpání dovolené na den, na který mu byla zaměstnavatelem v předem stanoveném rozvrhu pracovních směn určena směna, se tedy tento den, připadl-li na něj svátek, nezapočítává do dovolené.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Konkurs

Soud zruší konkurs podle § 44 odst. 1 písm. a) ZKV i tehdy, jestliže po prohlášení konkursu na majetek dlužníka přihlášené a zjištěné pohledávky konkursních věřitelů v souladu se zákonem byly uspokojeny mimo konkurs osobami, jež se v důsledku takového uspokojení samy nestaly konkursními věřiteli místo původních konkursních věřitelů, a jestliže tu nejsou ani jiné pohledávky, které by mohly být uspokojeny při rozvrhu částky získané zpeněžením majetku patřícího do konkursní podstaty (pohledávky, které není potřebné v konkursu přihlásit a které tudíž nepodléhají přezkumu). Důvodem pro zrušení konkursu podle uvedeného ustanovení pak může být i to, že v důsledku takového uspokojení pohledávek některých konkursních věřitelů nastal zjevný a výrazný nepoměr mezi (vyšší) hodnotou úpadcova majetku a celkově nižším souhrnem pohledávek, které mají být v konkursu uspokojeny.

K zániku přihlášené pohledávky konkursního věřitele tím, že byla v souladu se zákonem uspokojena mimo konkurs, může dojít i tehdy, stalo-li se tak před

**VYTRVALOST
TRADICE
ODHODLÁNÍ**

30 let s Vámi!

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

www.advokatijelinek.cz | T: +420 724 794 986 | Pardubice - Praha

zjištěním přihlášené pohledávky [před jejím přezkoumáním nebo v průběhu sporu o pravost, výši anebo (v případech týkajících se práva na oddělené uspokojení uplatněného v konkursu vedeném na majetek zástavního dlužníka, jenž není osobním dlužníkem konkursního věřitele) pořadí takové pohledávky]. Pro účely posouzení, zda takový (neukončený) incidenční spor o pravost, výši nebo pořadí přihlášené pohledávky může mít vliv na zkoumání předpokladů pro zrušení konkursu podle § 44 odst. 1 písm. a/ ZKV, je určující, zda skutečnost, která měla přivodit (v souladu se zákonem) uspokojení pohledávky přihlášeného konkursního věřitele mimo konkurs, je předmětem zkoumání v incidenčním sporu.

Mzda, stejná práce

Z právní úpravy obsažené v ustanovení § 110 zák. práce vyplývá, že práci vykonávanou u zaměstnavatele různými zaměstnanci je možné považovat za stejnou práci nebo práci stejné hodnoty, za kterou jim přísluší stejná mzda, jestliže jde o práci shodnou nebo srovnatelnou z hlediska všech srovnávacích kritérií uvedených v ustanovení § 110 odst. 2-5 zák. práce; není-li shoda (srovnatelnost) v některém z těchto komparačních kritérií, nejedná se o stejnou práci nebo práci stejné hodnoty ve smyslu ustanovení § 110 odst. 1 zák. práce. Problematika rovného zacházení je však širší než poskytování stejné mzdy v rámci jedné skupiny zaměstnanců (vykonávajících stejnou práci nebo práci stejné hodnoty). Mezi různými skupinami zaměstnanců téhož zaměstnavatele se může lišit nejen způsob sjednání, stanovení nebo určení mzdy (srov. § 113 odst. 1 zák. práce), ale lze uplatnit i různá kritéria (podmínky) tak, aby byla u jimi vykonávané práce zohledněna zákonná hlediska pro mzdu (§ 109 odst. 4 zák. práce). Stanoví-li zaměstnavatel určitou podmínku pro určitou skupinu zaměstnanců, je povinen tuto podmínku s ohledem na zásadu rovného zacházení vůči nim stejně uplatňovat. Ve vztahu k zaměstnanci náležejícímu do jiné skupiny by odlišné zacházení mohlo znamenat porušení práva na rovné zacházení, pokud by se z hlediska rozhodného kritéria 1. jednalo o srovnatelné jednotlivce nebo skupiny, 2. bylo by s nimi nakládáno odlišně (v závislosti na důvodu), 3. šlo by o odlišné zacházení daným jednotlivcem nebo skupinám k tíži a 4. toto odlišné zacházení by nebylo ospravedlnitelné.

Rozdělení zisku

Teprve v situaci, kdy by valná hromada opakovaně rozhodovala (vahou hlasů ovládající osoby, popř. osob jí ovládaných) o (ne)rozdělení zisku v rozporu se zákonem a stanovami, a kdy by bylo zjevné, že institut upravený v § 428 a § 430 odst. 2 z. o. k. nevede v poměrech konkrétní společnosti k dostatečné ochraně práv menšinových akcionářů, mohla by taková skutečnost představovat podstatné poškození práv akcionáře ve smyslu § 89 z. o. k., odůvodňující postup podle označeného ustanovení.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Právní jednání

Právní jednání se posuzuje podle svého obsahu (§ 555 odst. 1 o. z.). Každý projev vůle (výslovný nebo konkludentní) se vykládá podle úmyslu (záměru) jednajícího, jestliže druhá strana takový úmysl (záměr) poznala nebo o něm musela vědět; není-li možné zjistit úmysl (záměr) jednajícího, přisuzuje se jednajícímu v projevu vůle takový úmysl (záměr), jaký by mu zpravidla příkládala (rozumí se v dobré víře a v souladu s dobrými mravy) osoba v postavení toho, jemuž je projev vůle určen (srov. § 556 odst. 1 o. z.). Kromě úmyslu (záměru) jednajícího (ve zjištěné nebo přisouzené podobě) se při výkladu projevu vůle přihlíží také k „praxi zavedené mezi stranami v právním styku“, k tomu, co projevu vůle předcházelo, a k tomu, jak strany daly následně najevo, jaký obsah a význam projevu vůle příkládají (srov. § 556 odst. 2 o. z.). Byl-li při výslovném projevu vůle použit výraz, který sám o sobě připouští různý výklad, a nepodaří-li se výše uvedeným postupem vyjasnit projev vůle, měl by se podle ustanovení § 557 o. z. vyložit „k tíži toho, kdo výrazu použil jako první“. Pro oblast pracovněprávních vztahů však z ustanovení § 18 zák. práce vyplývá, že se použije „výklad pro zaměstnance nejprůpiznivější“ a že se tedy ustanovení § 557 o. z. v pracovněprávních vztazích nepoužije; výraz, který připouští různý výklad, se proto ve smyslu ustanovení § 18 zák. práce vyloží (z hlediska obsahu a významu právního

jednání v pracovněprávních vztazích) způsobem, který je co nejprůpiznivější pro zaměstnance.

Doručování

Materiální funkce doručení, tj. seznámení se s obsahem písemnosti i přes její vadné (v rozporu se zákonem učiněné) doručení, může být z povahy věci naplněna pouze v případě, že soud k doručení písemnosti vůbec přistoupí, tj. o doručení písemnosti (některým ze způsobů uvedených v § 45 o. s. ř.) se alespoň pokusí. Nahlížení do spisu je realizací práva (nikoli povinnosti), jež nelze bez dalšího považovat za okamžik, kdy byla účastníku řízení doručena soudní písemnost, neboť při něm není vyvíjena žádná aktivita soudu směřující k doručení písemnosti.

Náhrada škody

Cena nových přepravních obalů je skutečnou škodou na odcizených, zčásti opotřebovaných obalech, které jsou využívány v uzavřeném systému více dodavatelů k přepravě výrobků odběrateli, jestliže neexistuje trh použitých obalů.

Pohledávka

Samotný výsledek přezkumného řízení ohledně téže pohledávky v insolvenčním řízení vedeném na majetek dlužníkovy spoludlužníka (její úspěšné popření) v insolvenčních ani mimoinsolvenčních poměrech není pokládán za (jiný) způsob zániku pohledávky (a dozajista nejde o způsob zániku pohledávky jejím uspokojením). Řečené platí především pro ty výsledky přezkumného řízení, jež se staly neměnnými již coby následek popěrného úkonu k tomu oprávněné osoby; např. proto, že přihlášený věřitel vzal v reakci na uplatněné popření přihlášku pohledávky v popřeném rozsahu zpět (§ 184, § 187 insolvenčního zákona), nebo proto, že přihlášený věřitel, jehož přihlášenou nevykonatelnou pohledávku účinně popřel insolvenční správce nebo (při sanačním způsobu řešení úpadku dlužníka) dlužník, nepodal v určené lhůtě příslušnou odporovou žalobu (§ 159 odst. 1 písm. a/, § 198 odst. 1 insolvenčního zákona). Na základě takového chování či takové nečinnosti přihlášeného věřitele v insolvenčním řízení vedeném na majetek dlužníkovy spoludlužníka totiž nelze přijmout žádný závěr o zániku pohledávky (vůči oběma dluž-

Váš specialista na:

- corporate governance
- fúze a akvizice
- pracovní právo
- řešení sporů

ŠPIČKOVÁ KVALITA
PRÁVNÍCH SLUŽEB

VYSOKÁ ODBORNOST
VŠECH ČLENŮ TÝMU

DLOUHOLETÁ
ZKUŠENOST

OSOBNÍ VZTAH
S KLIENTY
A POROZUMĚNÍ
JEJICH POTŘEBÁM

Váš partner na právním poli

Pomáhejte s námi. Podpořte náš PRO BONO projekt

www.detibezdluhu.cz

VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ
advokátní kancelář s.r.o.
Husova 242/9, 110 00 Praha 1

T: (420) 222 220 775
F: (420) 222 220 804
E: info@vcv.cz

[WWW.VCV.CZ](http://www.vcv.cz)

níkům); lze jen dovodit, že pohledávka nebude uspokojena v insolvenčním řízení vedeném na majetek dlužníka spoludlužníka. Také v těch případech, v nichž popěrný úkon k tomu oprávněné osoby [insolvenčního správce, jiného přihlášeného věřitele nebo (při sanačním způsobu řešení úpadku dlužníka) dlužníka] vyústí v incidenční spor o určení pravosti, výše nebo pořadí popřené pohledávky, v němž bude pravomocně určeno, že přihlášená pohledávka není pohledávkou pravou, nebo že není přihlášená ve správné výši anebo ve správném (přednostním) pořadí, není pro účely posouzení, zda pohledávka zanikla, určující samotný výsledek sporu; podstatné jsou důvody, pro které pohledávka nebyla zjištěna (co do pravosti, výše nebo pořadí). Určení, že pohledávka není pohledávkou pravou, pohledávkou přihlášenou ve správné výši, nebo pohledávkou přihlášenou ve správném (přednostním) pořadí, může mít svůj původ ve skutečnostech, jež samy o sobě nemusejí mít vliv na existenci pohledávky vůči spoludlužníku dlužníka, v rámci jehož insolvenčního řízení proběhl takový incidenční spor; např. pohledávka může být promlčena jen vůči některému spoludlužníku, nebo může jít o rozhodnutí založené na neunesení břemene tvrzení či důkazního břemene (deficit příslušných tvrzení a důkazů nemusí být dán vůči dalším spoludlužníkům), anebo může jít o rozhodnutí, v němž vyšly na jevo důvody zániku společného dluhu, jež nastaly před zjištěním pohledávky v insolvenčním řízení vedeném vůči spoludlužníku (a tedy měly být uplatněny jako důvod popření pohledávky). V těch případech, v nichž insolvenční soud v incidenčním sporu probíhajícím v rámci insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníka spoludlužníka pravomocně určí, že přihlášená pohledávka není pohledávkou pravou, pohledávkou přihlášenou ve správné výši, nebo pohledávkou přihlášenou ve správném (přednostním) pořadí proto, že bude mít za prokázaný některý z hmotněprávních důvodů zániku společného dluhu, k němuž došlo po zjištění téže pohledávky v insolvenčním řízení vedeném na majetek dlužníka, může takové rozhodnutí (opět s přihlédnutím k mezím jeho závaznosti ve smyslu § 201 odst. 4 insolvenčního zákona) být důkazem směřujícím k prokázání zániku zjištěné pohledávky v insolvenčním řízení vedeném na majetek dlužníka, samo o sobě však nezpůsobuje zánik zjištěné pohledávky v insolvenčním řízení vedeném na majetek dlužníka.

Náklady řízení

Zrušení spoluvlastnictví a jeho vypořádání v řízení před soudem má povahu tzv. iudicii duplicis, které je charakteristické tím, že nelze vycházet ze zásady tzv. procesního úspěchu ve věci, nýbrž z toho, že žádný z účastníků nevychází z řízení s menší hodnotou, než se kterou do něj vstupoval. Proto je třeba postupovat zásadně podle § 142 odst. 2 občanského soudního řádu, podle kterého si každý účastník řízení ponese své náklady sám.

Je-li procesní postup některého účastníka řízení šikanózním výkonem práva, obstrukčním chováním stěžujícím včasné vynesení soudního rozhodnutí anebo zneužitím procesních práv, lze rozhodnout podle § 142 odst. 3 občanského soudního řádu, a tedy uložit jednomu z účastníků nahradit náklady řízení druhého spoluvlastníka. Soud musí podrobně vyložit důvody pro použití uvedeného ustanovení, neboť v opačném případě takové rozhodnutí soudu porušuje ústavně zaručené právo na ochranu vlastnického práva podle čl. 11 odst. 1 ve spojení s čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Právo na soudní ochranu

Porušením práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod není, rozhoduje-li obecný soud jako v řízení o vypuzení z držby podle § 1007 občanského zákoníku o zákonem vymezeném předmětu řízení (posesorní ochrana držby, ochrana jiného práva podle § 989 odst. 2 občanského zákoníku) postupem stanoveným podle § 176 a násl. občanského soudního řádu a nerozhoduje o jiné pro vlastníka významné věci (možnost uplatňování vlastnického práva, právní titul užívání jeho věci), která předmětem probíhajícího řízení není a s ohledem na jeho předmět ani být nemůže, neboť žaloba z rušené držby poskytuje prozatímní ochranu poslednímu faktickému stavu, nikoli stavu právnímu (tvrzenému subjektivnímu právu), což je předmětem tzv. petitorní žaloby.

Vypuzení z držby, která je předmětem posesorní ochrany, je v právním státě (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky) nežádoucím a pokojný stav narušujícím svémocným jednáním, které nelze ospravedlnit křivdami, kterých se vůči vlastníkovu věci dopustil komunistický režim

v době nesvobody. Předmětem řízení o vypuzení z držby je „jen“ to, jaký byl poslední faktický stav, zda nastal „pokojný stav“, zda nebyl svémocným jednáním narušen nebo zda se tak naopak stalo v souladu s právem.

Neúměrné zkrácení

V poměrech současné právní úpravy, která žádnou konkrétní hranici představující neúměrné zkrácení nestanoví, lze za výchozí pravidlo považovat zákaz zkrácení přes polovic. Jinak řečeno hrubým nepoměrem vzájemných plnění bude hranice zhruba do poloviny vzájemných plnění (rozpětí 45 až 55 %), od níž se soud odchýlí pouze, budou-li pro to zvláštní důvody.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Valná hromada, honební společenstvo

Ve vztahu k účelu řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady obchodních korporací je účel právní úpravy řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady společnosti dvojí. Jednak poskytuje ochranu individuálním právům osob oprávněných domáhat se vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady a jednak je zákonem předvídaným nástrojem obecné ochrany zákonitosti ve vnitřních poměrech společnosti, resp. souladu těchto vnitřních poměrů s autonomní úpravou provedenou v zakladatelském právním jednání, a to s ohledem na širší kontext ochrany společnosti, resp. všech osob oprávněných takový návrh podat, jakož i dalších osob, jež mohou být těmito vnitřními poměry dotčeny. Tyto závěry se přiměřeně uplatní i ve vztahu k účelu řízení o vyslovení neplatnosti rozhodnutí valné hromady honebního společenstva.

Zadržovací právo

Věřitel může zadržet cizí movitou věc – jak vyplývá z ustanovení § 1396 odst. 1 o. z. (a contrario) – jen tehdy, má-li ji u sebe „právem“. Předpokladem pro to, aby věřitel měl věc, kterou hodlá zadržet, u sebe právem, je existence právní-

ho vztahu mezi věřitelem a dlužníkem, na jehož základě se věc dostala do moci věřitele. Ustanovení § 1396 odst. 1 o. z. sice za slovem „zejména“ obsahuje výčet dvou (extrémních) případů, v nichž je uplatnění zadržovacího práva vyloučeno proto, že má věřitel u sebe věc „neprávem“, a to zmocnil-li se věřitel cizí movité věci násilně nebo zmocnil-li se jí lstí. Jedná se však (jak vyplývá ze zákonodárcem zvoleného výrazu „zejména“) pouze o demonstrativní výčet, v němž jsou explicitně zmíněny (zdůrazněny) dva extrémní případy vylučující uplatnění zadržovacího práva věřitelem a z něhož nelze dovozovat, že by násilí, lest, nebo jiná obdobná (extrémní) situace byla nutnou podmínkou pro to, aby mohl být učiněn závěr, že věřitel má u sebe věc „neprávem“ ve smyslu ustanovení § 1396 odst. 1 o. z., a že ji proto nesmí zadržet. Z toho plyne, že věřitel nesmí zadržet cizí movitou věc nejen tehdy, zmocnil-li se jí násilně nebo lstí (anebo jiným obdobně extrémním způsobem), ale ani tehdy, má-li ji u sebe jinak „neprávem“ (tj. protiprávně nebo bez právního důvodu).

Pobyt cizinců

Z rozhodnutí o ukončení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie z důvodu obcházení zákona účelově prohlášeným souhlasem o otcovství vůči nezletilému dítěti [§ 87f odst. 3 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky] přímo neplyne definitivní povinnost cizince území České republiky opustit, a to ani s ohledem na stanovenou lhůtu k vycestování anebo následně udělený výjezdní příkaz (§ 50 citovaného zákona). Nepřiměřenost zásahu takového rozhodnutí do rodinného a soukromého života cizince, resp. jeho nezletilého dítěte (občana České republiky), tak nelze bez dalšího shledat pouze v tom, že cizinec na území České republiky o toto nezletilé dítě výhradně pečuje.

Pokud je nezletilé dítě (občan České republiky) pobývajícím s cizincem na území České republiky na cizinci závislé, ne-

může být cizinec k povinnosti vycestovat z území nucen. Jestliže by společně s ním muselo z území vycestovat i nezletilé dítě, bylo by jako občan České republiky nuceno k opuštění vlasti (čl. 14 odst. 4 věta druhá Listiny základních práv a svobod), resp. jako občan Evropské unie k opuštění území Evropské unie [čl. 20 odst. 2 písm. a) Smlouvy o fungování EU]. Pokud by naopak na území České republiky zůstalo a cizinec byl nucen vycestovat bez něj, byl by takový postup v rozporu s nejlepším zájmem dítěte a s právem rodiče na péči o dítě, resp. právem dítěte na péči rodiče (čl. 32 odst. 4 věta před středníkem Listiny základních práv a svobod).

Není-li nucená realizace vycestování cizince možná z důvodu, že na území České republiky pečuje o nezletilé dítě, které je občanem České republiky, je cizinec po udělení výjezdního příkazu, který je též dočasným oprávněním k pobytu na území České republiky, oprávněn požádat o vízum za účelem strpění pobytu podle § 33 odst. 1 písm. a) č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, tedy z důvodu, že mu ve vycestování z území brání překážka na jeho vůli nezávislá. Tato překážka vycestování je časově omezená a trvá po dobu, kdy je nezletilé dítě odkázáno na výchovu a péči ze strany cizince. Zákaz „odepření pobytu“ ve smyslu rozsudku velkého senátu Soudního dvora ze dne 8. 3. 2011, Ruiz Zambrano, C-34/09, přitom nelze vykládat tak, že cizinec, který je rodičem občana Evropské unie, má právo na jakékoliv pobytové oprávnění, musí však mít reálnou možnost získat alespoň nějaký (legální) pobytový status, byť ne nutně ten pro něj nejvýhodnější.

Právo na informace

Rozporuje-li právnícká či fyzická osoba, po které jsou požadovány informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění účinném od 2. 1. 2020, své postavení coby povinného subjektu ve smyslu § 2 tohoto zákona, může se proti postupu Úřadu pro ochranu osobních údajů bránit podáním žaloby na ochranu před nezákonným zásahem podle § 82 s. ř. s. Správní soud je v daném řízení povinen přednostně vyhodnotit povahu této právnícké či fyzické osoby, tj. zda se jedná o povinný subjekt. Pokud dojde k závěru, že daná osoba je povinným subjektem, žalobu odmítne,

neboť se nelze domáhat ochrany proti procesním úkonům nadřízeného orgánu.

Smlouva o dílo

Sjednají-li si smluvní strany způsob a postup pro předání díla, má to ten důsledek, že k provedení předmětného díla může dojít pouze způsobem a postupem dohodnutým účastníky ve smlouvě, nikoli postupem a způsobem jiným, tedy ani fakticky („je-li ve smlouvě specifikován způsob předání díla tak, že jde o protokolární předání, nelze při absenci předávacího protokolu považovat dílo za předané a převzaté pouze na základě dalších okolností případu“).

Společné jmění manželů, právní režim dávky Kindergeld

Peněžní prostředky tvořící dávku Kindergeld jsou německou veřejnoprávní úpravou pojímány jako prostředky vyplácené rodiči dítěte (zpravidla nezletilého) a mající kompenzovat výdaje a náklady, které jsou spojeny s plněním vyživovací povinnosti rodiče vůči dítěti. Proto je také veřejnoprávními předpisy naznačováno (§ 1 BKGG), že tyto prostředky mají být použity ve prospěch dítěte, aniž by však v soukromoprávní rovině byla jakkoliv řešena situace, že rodič tyto prostředky ve prospěch dítěte nepoužije. Neplnění vyživovací povinnosti v takovém případě umožňuje dítěti žádat o vyplácení dávky Kindergeld (§ 74 EStG) Úřad pro rodinné dávky, který je poskytuje z tzv. rodinných fondů (Familienkasse). Uvedená dávka není shodná s tzv. přídavky na dítě poskytovanými jako dávka státní sociální podpory podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, neboť přírůstek na dítě představuje dávku poskytovanou v závislosti na výši příjmu (§ 2 písm. a) bod 1 zákona č. 117/1995 Sb.), zatímco Kindergeld je vyplácen bez ohledu na výši příjmů rodičů. Pokud jsou uvedené prostředky použity ve prospěch dítěte, odpovídá jejich použití účelu vyplývajícímu z uvedených veřejnoprávních předpisů a představují finanční prostředky spotřebované v souladu se zákonnou úpravou. Jestliže však spotřebovány ve prospěch dětí nejsou a ani německá právní úprava soukromoprávní dosah takových případů výslovně neřeší (vyjma § 1612b BGB řešícího promítnutí Kindergeld do vyživovací povinnosti), takové prostředky nejsou vylou-

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

čeny z režimu společného jmění manželů jenom pro veřejnoprávní naznačení účelu takových prostředků.

Veřejný rejstřík

Právní zájem na zrušení zapsané osoby s likvidací – a to jak z důvodu opakovaného neplnění povinností podle § 104 z. v. r., tak z důvodu neplnění povinností majícího závažné důsledky pro třetí osoby podle § 105 z. v. r. – je zásadně dán již tím, že zápisy v rejstříku a sbírka listin o takové osobě neodpovídají požadavku aktuálnosti a úplnosti a neplní svou informační funkci vůči třetím osobám.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Postoupení pohledávky

Ustanovení § 1880 odst. 2 občanského zákoníku nebrání uzavření dohody, v níž strany ujednají lhůtu pro splnění povinností postoupitele v něm uvedených, která může být navázána i na zaplacení ceny (úplaty) za postoupení pohledávky.

Oběti trestných činů

Objektivní prekluzivní lhůta pro podání žádosti o peněžitou pomoc oběti trestného činu stanovená v § 30 odst. 2 zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, se nevztahuje na žádosti o peněžitou pomoc za trestné činy spáchané přede dnem nabytí účinnosti tohoto ustanovení (před 1. 8. 2013).

Utrpí-li nezletilý trestným činem újmu na zdraví, nezačne subjektivní ani objektivní prekluzivní lhůta pro podání žádosti o peněžitou pomoc takové oběti trestného činu stanovená v § 30 odst. 2 zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, běžet dříve, než se nezletilý stane plně svéprávným (§ 622 ve spojení s § 654 odst. 2 občanského zákoníku a § 37 zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů).

Insolvenční správce

Řízení, v němž Ministerstvo spravedlnosti zrušilo povolení vykonávat činnost

insolvenčního správce podle § 13 odst. 2 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, není řízením o správním deliktu či trestním obvinění ve smyslu čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.).

Kompetenční spory

Jednání vedoucích příslušníků, jiné než rozhodnutí služebního funkcionáře podle § 181 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, spočívající v systematickém psychickém pronásledování nebo šikanování příslušníka, které zpravidla směřuje k tomu, aby postižený sám skončil služební poměr (požádal o propuštění ze služebního poměru), tzv. bossing, lze kvalifikovat jako obtěžování ve smyslu § 77 odst. 5 citovaného zákona a dotčený příslušník může podle § 77 odst. 9 téhož zákona přímo u soudu žalobou podle části třetí občanského soudního řádu uplatnit svůj občanskoprávní nárok, aby bylo upuštěno od tohoto porušování, aby byly odstraněny jeho následky, vč. nároku na náhradu škody, a aby mu bylo dáno přiměřené zadostiučinění.

Kompetenční spory – pohledávky státu

Spor mezi soudem a celním úřadem o pravomoc vymáhat pohledávky státu, které vzešly z rozhodovací činnosti soudů (např. soudní poplatek, náhradu státem zaplaceného svědeckého či pořádkovou pokutu), není kompetenčním sporem podle § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů.

Pro zjištění, zda tu vznikl kompetenční spor (§ 1 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů), je nutné zkoumat nejen označení orgánu, který by měl vystupovat jako strana kompetenčního sporu, ale rovněž konkrétní pravomoc, kterou v dané věci vykonával.

Soud vykonává ve vztahu k peněžitému plněním, která vznikají účastníkům v souvislosti se soudním řízením (zde ve vztahu k soudnímu poplatku za úkon zápisu údajů o skutečném majiteli do evidence skutečných majitelů dle zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, náhradě státem zaplaceného svědeckého dle § 148 odst. 1 o. s. ř. a pořádkové po-

kutě dle § 53 odst. 1 o. s. ř.) dvojí různou pravomoc. Jednak rozhoduje o jejich uložení (snížení, prominutí, splatnosti atd.), a to jako orgán moci soudní; jednak provádí správu jejich placení či vymáhání, což činí jakožto správný orgán.

Kulturní památky

Ministr kultury je oprávněn v přezkumném řízení změnit rozhodnutí svého předchůdce o zrušení prohlášení stavby za kulturní památku, pokud dojde k závěru, že v případě dané stavby nebyl naplněn mimořádně závažný důvod dle § 8 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči.

Mimořádně závažným důvodem dle § 8 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, nemůže být bez dalšího to, že nemovitá kulturní památka je současně chráněna režimem památkové zóny, na jejímž území se nachází.

Změní-li ministr kultury v přezkumném řízení rozhodnutí svého předchůdce a potvrdí-li rozhodnutí, kterým se neruší prohlášení stavby za kulturní památku, má to vliv na postavení vlastníka této stavby, s níž se budou znovu pojit specifické zákonné povinnosti; to ovšem samo o sobě není v rozporu s požadavkem přiměřenosti a ochrany práv nabytých v dobré víře (§ 94 odst. 4 a 5 správního řádu).

Místní příslušnost, rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany

Rozhodnutí žalovaného, vydané dle čl. 26 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 a § 11 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve spojení s § 25 písm. i) a § 10a odst. 1 písm. b) téhož zákona, je rozhodnutím ve věci mezinárodní ochrany. Soudem místně příslušným k projednání a rozhodnutí žaloby směřující proti tomuto rozhodnutí žalovaného je soud, v jehož obvodu byl žalobce v den podání žaloby hlášen k pobytu (§ 32 odst. 3 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu).

Daň z nabytí nemovitých věcí

Podmínky pro osvobození od daně z nabytí nemovitých věcí je nutno posuzovat v kontextu definice finančního leasingu, která byla do zákona č. 586/1992 Sb.,

Schody Home Bar, Zámecké schody 8, Praha 1, tel. 739 579 839, @SchodyHomeBar

o daních z příjmů, zavedena s účinností od 1. 1. 2014, a to bez jakýchkoli přechodných ustanovení.

Pro posouzení naplnění podmínek pro osvobození od daně z nabytí nemovitých věcí dle § 9 odst. 2 zákonného opatření č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, je rozhodné znění zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, účinné v době vzniku daňové povinnosti – tj. okamžiku přechodu vlastnického práva z prodávajícího na kupujícího.

Osvobození od daně z nabytí nemovitých věcí z titulu ukončení smlouvy o finančním leasingu zavedlo poprvé zákonné opatření č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí. Toto osvobození (splnění podmínek doby trvání finančního leasingu) nelze dovozovat zpětně přes přechodná ustanovení jednotlivých novel uvedeného zákona týkajících se uplatnění daňových výdajů z titulu splátek nájemného za finanční leasing; tato přechodná ustanovení se vztahují výlučně k uplatnění daňových výdajů dle § 24 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

Obecní zřízení

Mandát člena zastupitelstva obce vykonávajícího funkci starosty zaniká veřejně učiněnou rezignací na zasedání zastupitelstva obce [§ 55 odst. 2 písm. b) zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí], a to uplynutím dne, kdy se toto zasedání uskutečnilo. To platí rovněž v případě opětovně zvoleného člena zastupitelstva, který po volbách do zastupitelstva obce vykonává pravomoci dosavadního starosty dle § 107 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích.

Společenství vlastníků jednotek

V řízení o zaplacení příspěvků na správu domu a pozemku nejsou pro závěr, že vlastník jednotky je povinen zaplatit příspěvky ve výši stanovené shromážděním, významné otázky hospodaření společenství, neboť by nešlo o vady, které by mohly způsobit, že se na rozhodnutí shromáždění o výši příspěvků hledí jako by nebylo přijato.

Výpověď z pracovního poměru

„Lázeňským léčením“ ve smyslu ustanovení § 53 odst. 1 písm. a) zák. práce je

lázeňská léčebně rehabilitační péče, jejíž poskytnutí doporučil ošetřující lékař a schválila zdravotní pojišťovna, poskytovaná a hrazená v režimu komplexní lázeňské léčebně rehabilitační péče nebo příspěvkové lázeňské léčebně rehabilitační péče. „Nástupem lázeňského léčení“ se rozumí a ochranná doba počíná v okamžiku, kdy zdravotní pojišťovna schválí návrh ošetřujícího lékaře na poskytnutí lázeňské léčebně rehabilitační péče. Existence ochranné doby není přitom podmíněna tím, aby komplexní lázeňská léčebně rehabilitační péče byla zaměstnanci poskytována v době jeho dočasné neschopnosti k práci.

Duševní útrapy

Není pochyb o tom, že osoby blízké se ocitají ve stresové situaci prakticky okamžitě, jakmile jsou konfrontovány se skutečností, že jejich příbuzný utrpěl závažný úraz, pro nějž je hospitalizován s nejistou prognózou. Aby však mohl vzniknout nárok, který zakládá § 2959 o. z., musí u zraněného nastat setrvalý stav, při němž již není předpoklad zlepšení. Jestliže by se totiž poškozený uzdravil natolik, že by jeho ustálený zdravotní stav nesplňoval přísné požadavky uvedeného ustanovení, mohl by příbuzným vzniknout jen jiný nárok, založený při splnění podmínek vyjmenovaných v § 2971 o. z. Proto jen sama okolnost, že se poškozený ocitl v těžkém zdravotním stavu, nepostačuje pro vznik nároku podle § 2959 o. z., nýbrž musí být definitivně potvrzeno, že jde o stav trvalý, tedy ustálený. Subjektivní promlčecí lhůta pak může počít běžet až od okamžiku, kdy oprávněné osoby nabyly vědomost, že zvláště závažné ublížení na zdraví osoby jim blízké je nezvratně nezlepšitelným stavem (a samozřejmě kdy získaly vědomost o osobě škůdce). Tyto závěry se uplatní i tehdy, svědčí-li nárok podle § 2959 o. z. nezletilým dětem, u nichž se nedá předpokládat, že by byly detailně informovány o průběhu léčení a stavu osoby blízké, ostatně si zpravidla ani nemohou v útlém věku takovou ztrátu plně uvědomovat. Újma v jejich sféře však nastává již k okamžiku, kdy se zdravotní stav osoby blízké ustálil na úrovni trvalého zvláště závažného poškození zdraví, byť se její dopady do jejich osobnosti a způsob prožívání ztráty budou vyvíjet a v průběhu přibývajících let měnit, takže v celém rozsahu a všech důsledcích se

zpravidla rozvinou až v pozdějším věku, kdy si děti uvědomí všechny souvislosti. Pro počátek běhu subjektivní promlčecí lhůty v případě nezletilých dětí pak postačuje, že se informace o ustálení nepříznivého zdravotního stavu osoby blízké (spolu se zjištěním osoby škůdce) dostala jejich zákonnému zástupci. Nelze tedy tento okamžik oddalovat až do nabytí mentální způsobilosti nezletilých uvědomit si v plném rozsahu existenci nároku. Jestliže ovšem zákonný zástupce není schopen plnit povinnosti v tomto směru, odkládá se běh promlčecí lhůty podle § 645 o. z. do doby, než je nezletilému ustanoven opatrovník, a již běžící lhůta se staví, aby následně pokračovala po jednom roce od odpadnutí této překážky.

Rozhodování odvolacího soudu v trestním řízení

Porušením čl. 36 odst. 1 a čl. 40 odst. 1 Listiny základních práv a svobod ve spojení s čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 1 odst. 1 a čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky není, obsahuje-li oddělitelná část napadeného rozhodnutí odvolacího soudu ve smyslu § 258 odst. 2 trestního řádu či dovolacího soudu ve smyslu § 265k odst. 2 trestního řádu pouze částečně vyhovující výrok (ve výroku o trestu nebo o ochranném opatření, o náhradě škody apod.) a neobsahuje-li zvláštní výrok zamítající nebo odmítající odvolání, popř. dovolání, ve zbývajících částech; podmínkou je, že se v odůvodnění vypořádá se všemi podstatnými námitkami.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Střídavá péče

1. Rozhodnutí soudu, kterým není vyhověno rodiči žádajícímu střídavou péči, musí být podrobně a přesvědčivě odůvodněno, včetně uvedení relevantních argumentů, jak se soud s jednotlivými kritérii střídavé péče obsaženými v judikatuře Ústavního soudu vypořádal a proč v konkrétním případě rodič neuspěl. Skutečnosti svědčící proti střídavé péči přitom musí být v řízení nejen tvrzeny, ale i prokázány.

NA IP JE TADY ČERMÁK

Ochrana duševního vlastnictví (*intellectual property, IP*) je běh na dlouhou trať. Vyžaduje kromě vzdělání v oboru, perfektního právníckého myšlení a jazykových znalostí spolehlivý tým lidí, a to nejen právníků, ale i patentových zástupců, finanční zázemí a stabilitu. Bez zkušených, technicky vzdělaných patentových zástupců nelze sepsat úspěšnou patentovou přihlášku. Bez finančního zázemí

nelze koordinovat desítky patentových zástupců a platit úřední poplatky za získávání a údržbu průmyslových práv po celém světě. A bez stability, měřené na desetiletí, nelze dotáhnout patentovou přihlášku do konce (často to trvá víc než deset let) a sledovat lhůty udržování IP portfolií v platnosti. **To všechno máme. A díky tomu můžeme pečovat o Vaše IP.**

Čermák a spol. - advokátní
a patentová kancelář
Elišky Peškové 15
150 00 Praha 5

Tel.: +420 296 167 111
Fax: +420 224 946 724
intelprop@apk.cz
www.cermakaspol.cz

ČERMÁK a spol.
advokátní a patentová kancelář
law and patent office

**PATENTY • OCHRANNÉ ZNÁMKY • UŽITNÉ A PRŮMYSLVÉ VZORY
NEKALÁ SOUTĚŽ • FARMACEUTIKA • SPRÁVA PORTFÓLIÍ • REŠERŠE • SPORY**

2. Soudy nemohou vyloučit střídavou péči pouze s obecným odkazem na nižší věk dítěte, ledaže se jedná o dítě závislé na matce z důvodu kojení. Soudy jsou povinny odůvodnit, z jakých konkrétních příčin je v daném případě kritérium nízkého věku jako překážka střídavé péče aplikováno (například ve smyslu možné nízké rozumové a volní vyspělosti nezletilého).

3. Stabilita výchovného prostředí je důležitým faktorem při posuzování rozhodování o péči, nemůže být však sama o sobě argumentem pro vyloučení střídavé péče. V opačném případě by se totiž fakticky konzervoval status quo daný prvním rozhodnutím ve věci (potažmo faktickým stavem před prvním rozhodnutím) a ve výsledku by ke změně nemuselo dojít nikdy. Se zvláštní pozorností by soudy měly možnost změny modelu péče posuzovat ve věku kolem tří let dítěte. Jelikož do té doby je obvykle dominantním pečujícím rodičem matka, odmítnutí zvážení střídavé péče pouze s odkazem na stabilitu výchovného prostředí nezletilého by v této situaci variantu střídavé péče v podstatě neoprávněně vyloučilo navždy.

4. Soudy nemohou podmiňovat střídavou péči požadavkem na harmonickou komunikaci rodičů. Kritérium vzájemné komunikace jsou soudy povinny posuzovat optikou rozsahu a účelnosti výměny informací vyžadovaných v různých modelech péče, přičemž by (nejen) s ohledem na existenci institutu rodičovské odpovědnosti měly vycházet z teze, že požadavky na obsah a kvalitu komunikace rodičů se mezi modely výlučné a střídavé péče teoreticky ani prakticky nijak neliší.

5. Pracovní vytížení rodiče může být zvažováno jako faktor při rozhodování o péči. Pokud již ale nezletilý chodí do předškolního či školního zařízení, pracovní vytíženost může tvořit překážku střídavé péče toliko v mimořádných případech, které brání rodiči postarat se o dítě v delších časových úsecích. Předmětná neschopnost rodiče vykonávat střídavou péči musí

být v řízení fakticky prokázána, nepostačí pouhý odkaz na charakter zaměstnání, byť by bylo i z různých hledisek náročné (např. vedoucí lékař/ka).

6. Soudy nemohou vyloučit střídavou péči s pouhým odkazem na možnost, že by se do péče o nezletilého mohly zapojovat rodiči blízké osoby. Je povinností soudů přesvědčivě odůvodnit, na základě jakých důkazů došlo k závěru, že rodič není bez významného zapojení jemu blízkých osob schopen střídavou péči o dítě zvládnout.

7. Soudy nemohou vyloučit střídavou péči s pouhým odkazem na celkovou náročnost tohoto modelu péče pro nezletilého či rodiče. Je jejich povinností přesvědčivě odůvodnit, v čem přesně má v konkrétním případě ona náročnost spočívat. Např. argument o nebezpečí častého stěhování dítěte nemůže jako argument proti střídavé péči obstát, neboť v naprosté většině případů je frekvence střídání výchovného prostředí u nezletilého v případě střídavé péče nižší, než u výlučné péče jednoho z rodičů.

8. Přestože se modely výlučné péče s „rozšířeným stykem“ a střídavé (zvláště pak nestejnomyšlné) péče v řadě ohledů překrývají, volba mezi nimi není čistě na volné úvaze obecných soudů. Jelikož střídavá péče má své specifické přednosti (mj. zajišťuje skutečně rovnocenné postavení obou rodičů), obecné soudy by neměly při posuzování změny péče a při naplnění všech kritérií upřednostňovat ponechání výlučné péče s určitým rozšířením styku druhého rodiče, ale v souladu s judikaturou zvolit model střídavé (byť třeba nestejnomyšlné) péče (obecně analogicky již náleze ze dne 20. 1. 2005 sp. zn. II. ÚS 363/03). Tím samozřejmě není vyloučeno, aby obecný soud zvolil i při zohlednění východisek rovnocenné péče a naplnění zmíněných kritérií variantu výlučné péče jednoho z rodičů zkombinovanou se (skutečně) širokým stykem pro druhého rodiče. Obecný soud je povinen svůj postup vždy řádně odůvodnit a zároveň předestřít, za jakých podmínek by v budoucnu byla změna na střídavou péči v daném případě realizovatelná.

9. Odvolací soudy jsou povinny ve věcech péče o nezletilé naplňovat zákonem předvídanou zásadu úplné apelace a měly by se snažit rozhodovat konečným

způsobem. K využívání kasačního principu by se odvolací soudy měly uchylovat pouze výjimečně, a to z přesvědčivě vysvětlených důvodů.

Exekuce

Oznámení o skončení exekuce ve smyslu § 46 odst. 8 ex. řádu není rozhodnutím, ale pouze konstatováním, že nastaly okolnosti, pro které došlo k ukončení exekuce přímo ze zákona. Jestliže však tyto okolnosti v realitě nenastaly, je třeba uzavřít, že exekuce ze zákona neskončila a naopak stále plyne. Na tomto faktu nic nemění případné oznámení exekutora o skončení exekuce podle § 46 odst. 8 ex. řádu, které se zakládalo na okolnostech, které ve skutečnosti nenastaly.

Právní jednání

Pro úvahu o vzniku (existenci) společného (vícestranného) právního jednání je významný pouze úsudek (poznání) o společné vůli (úmyslu) jednajících, nikoliv o „cestě“, která ke shodě jednajících o obsahu právního jednání vedla; taková úvaha se může prosadit pouze při posouzení tzv. formy právního jednání, která se odráží pouze v řešení otázky platnosti právního jednání. Pakliže bylo zjištěno, že text návrhu dohody, který byl již podepsán dvěma členy statutárního orgánu žalované (pravost a autentičnost uvedených podpisů nebyla v řízení zpochybněna) a který obsahoval již veškeré (e-mailovou korespondencí mezi zástupci účastníků) dohodnuté náležitosti, zaslala žalobci žalovaná a vážnost takto vyjevené vůle nebyla zpochybněna (případné nevyjevené vnitřní výhrady jsou bez významu), a pakliže bylo ze strany obláta (žalobce) oferentu (žalované) sděleno, že nabídku bez výhrad přijímá, je závěr odvolacího soudu, že k dohodě mezi účastníky došlo, správný.

Valná hromada

Je-li dána některá ze skutečností, jež mohou vést k vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, má jednatel (postupující s péčí řádného hospodáře) podle okolností buď usilovat o nápravu (je-li to možné), anebo alespoň společníky varovat před tím, že z tohoto důvodu hodlá postupovat podle § 191 z. o. k., a tím společníkům umožnit zvážit, zda za těchto okolností usnesení přijmou. Jakkoliv

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

~~~~~

S NÁMI
NABERETE
SPRÁVNÝ
SMĚR

LEGALITÉ
LAWYERS

www.legalite.cz

absence protestu není sama o sobě důvodem pro zamítnutí návrhu jednatele na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady (jednateleli zůstává – na rozdíl od společníka – aktivní věcná legitimace zachována), skutečnost, že jednatel na okolnosti zakládající důvod pro vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady předem neupozornil, ač mohl, a bez dalšího podal návrh podle § 191 z. o. k., může být (podle okolností konkrétního případu) považována za porušení péče řádného hospodáře.

Povinnost vznést protest stíhá i jednatele (hodlá-li napadat platnost usnesení valné hromady), byť zákon jejím splněním nepodmiňuje zachování aktivní věcné legitimace k podání návrhu podle § 191 z. o. k. Současně platí, že společník, který byl zvolen (jmenován) jednatelem, nepřestává být společníkem (i nadále mu svědčí práva a povinnosti spojené s účastí ve společnosti). Smyslu a účelu právní úpravy protestu, jakož i rozumnému a spravedlivému uspořádání vztahů uvnitř společnosti, odpovídá takový výklad, podle něhož společníku, jenž zastává funkci jednatele, svědčí (tak jako jiným společníkům) právo podat návrh podle § 191 z. o. k. toliko z důvodů, které byly uplatněny formou protestu (§ 192 odst. 2 a 3 z. o. k.), popř. pro něž platí některá z výjimek upravených v poslední označené ustanovení, a to bez ohledu na to, jaké usnesení valné hromady (a z jakých důvodů) je napadáno.

Výpověď z pracovního poměru

Existuje-li jeden pracovní poměr, v rámci něhož zaměstnanec zastává více pracovních pozic, a tento pracovní poměr je rozváznán jednou výpovědí, musí se pak použitý výpovědní důvod vztahovat ke všem zaměstnancem zastávaným pracovními pozicím. Pracovní poměr je pak takovou výpovědí buď rozváznán jako celek (tedy nikoliv ve vztahu k jednotlivým zaměstnancem zastávaným pracovními pozicím) – je-li výpověď platná – anebo rozváznán není (protože výpověď byla shledána neplatnou), a to opětovně ve vztahu ke všem pracovními pozicím, které zaměstnanec zastával. Z povahy věci je vyloučeno, aby výpověď z pracovního poměru byla shledána ve vztahu k jedné pracovní pozici neplatnou a připustila se možnost její platnosti ve vztahu k jiné zaměstnancem zastávané pracovní pozici.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Insolvence

Dojde-li ke změně v osobě věřitele postupem podle ustanovení § 18 insolvenčního zákona [lhostejno, že uplatnitelného (jen) přiměřeně k návrhu osoby k tomu legitimované dle § 183 odst. 3 insolvenčního zákona], nemá tato změna žádný vliv na stav přezkoumání pohledávky. Byla-li pohledávka původního věřitele popřena co do pravosti, výše nebo pořadí a stav jejího zjišťování dosud není ukončen, platí tento stav i pro osobu, která se stala „novým“ věřitelem postupem podle § 183 odst. 3 insolvenčního zákona ve spojení s § 18 insolvenčního zákona; srov. § 19 větu první insolvenčního zákona a pro tu fázi zjišťování (pravosti, výše nebo pořadí) pohledávky, ve které původní věřitel již vedl incidenční spor, srov. opět § 19 větu druhou insolvenčního zákona.

Volba práva

I abstraktně formulovaná prorogační dohoda může dopadat na spory deliktovní povahy, aniž by na ně musela výslovně odkazovat. Právní základ žaloby (resp. zda je žalovaný nárok smluvní či mimosmluvní) není relevantní. Rozhodující je pouze to, zda spor souvisí se smluvním vztahem, v jehož rámci byla prorogační dohoda sjednána.

Podmínky řízení, právní styk s cizinou

Zánik společného jmění a jeho vypořádání nelze od sebe oddělit; jde o dvě právní skutečnosti působící postupně, k vypořádání nemůže dojít bez předchozího zániku (resp. zrušení či zúžení) společného jmění manželů. V případě vypořádání majetkových vztahů manželů s mezinárodním prvkem (jež jsou v českém právním řádu upraveny institutem společného jmění manželů) je nutné právně významné skutečnosti, na základě kterých má být stanoveno rozhodné právo a mezinárodní pravomoc soudů, posuzovat podle stavu v okamžiku zániku majetkových vztahů mezi manželi. Pokud má být v řízení o vypořádání

majetkových vztahů bývalých manželů s mezinárodním prvkem stanovena mezinárodní pravomoc soudu na základě čl. 25 odst. 5 Smlouvy ve spojení s čl. 25 odst. 1 Smlouvy podle společného bydliště manželů, je nutno posoudit otázku společného bydliště účastníků řízení jakožto bývalých manželů ke dni zániku jejich společných majetkových vztahů, tedy ke dni zániku jejich manželství.

Nezabavitelná částka

Při stanovení nezabavitelné částky, která povinnému nesmí být sražena z měsíční mzdy (§ 278 o. s. ř.), se částka normativních nákladů na bydlení pro rok 2022 (vymezená nařízením vlády č. 507/2021 Sb.) zvyšuje o částku uvedenou v ustanovení § 26a odst. 2 zákona č. 117/1995 Sb. (ve znění pozdějších předpisů). To platí i při určení nezabavitelné částky pro účely určení výše splátky (insolvenčního) dlužníka při oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty (§ 398 odst. 1 a 3 insolvenčního zákona).

Insolvenční správce

Usnesení, jímž insolvenční soud poté, co určí jedinou celkovou odměnu insolvenčních správců pro celé řízení, ukládá insolvenčnímu správci dlužníka, aby z takto určené odměny do 15 dnů od právní moci usnesení vyplatil konkrétní částku (podíl na odměně) v insolvenčním řízení dříve činnému insolvenčnímu správci dlužníka, je ve smyslu ustanovení § 40a insolvenčního zákona exekucním titulem pro pohledávku za majetkovou podstatou dle § 168 odst. 2 písm. a/ insolvenčního zákona, která má být uspokojena z majetkové podstaty dlužníka a pro kterou proto nelze vést výkon rozhodnutí (exekuci) na majetek insolvenčního správce.

Daňové řízení

Proti nařízení daňové exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb ve smyslu § 190 daňového řádu se nelze bránit návrhem na vyloučení majetku z daňové exekuce dle § 179 odst. 1 tohoto zákona. Pokud ve skutečnosti má pohledávku vůči poskytovateli platebních služeb namísto daňového dlužníka jiná osoba, tato pohledávka plněním poskytovatele platebních služeb správcem daně v rámci daňové exekuce nezaniká.

Již od roku 2005 poskytujeme PRÁVNÍ PORADENSTVÍ tuzemské a zahraniční klientele s důrazem na komplexní řešení daného problému, jak z právního, tak i daňového hlediska.

Stavíme na spolehlivosti, osobním přístupu a vzájemné důvěře.

Specializujeme se zejména na:

- právo obchodních korporací
- veřejné zakázky
- občanské právo
- pracovní právo
- právo nemovitostí
- trestní právo
- mezinárodní obchod
- finance a bankovníctví
- právo hospodářské soutěže
- rodinné právo, aj.
- nově se specializujeme také na italské právo

Právní služby poskytujeme v českém, slovenském, anglickém, německém, italském, francouzském a španělském jazyce.

© Alex Shoots Buildings

Zrekonstruovaný Oscar's bar na pražském Smíchově láká na promyšlený design od Jestico + Whiles

Vienna House Andel's Prague, čtyřhvězdičkový hotel na pražském Smíchově poblíž stanice metra Anděl, se pyšní zrekonstruovaným barem Oscar's ve stylu městské džungle. Za jeho proměnou stojí britsko-české architektonické studio Jestico + Whiles, jež bylo pověřeno návrhem hotelového interiéru již v roce 2002, ovšem po letech se na něj investor obrátil znovu se žádostí o modernizaci zdejšího baru.

Zadáním bylo vymyslet natolik originální design, aby kromě ubytovaných hostů přilákal i návštěvníky zvenčí – ať už na obchodní schůzku spojenou s obědem anebo třeba na skleničku s kolegy po práci. Výsledkem je odvážný moderní design, založený na prvcích z betonu, dřeva a plexiskla. To vše na ploše 200 metrů čtverečních.

„Anděl je nejen kancelářským, ale také kulturním centrem Prahy 5, kam lidé chodí večer za zábavou. Velkou výhodou

Oscar's baru je jeho umístění v hotelovém přízemí, umožňujícím vstup ze tří různých stran: jeden z ulice Stroupežnického, druhý z pasáže, která vede mimo jiné směrem k multikinu, a třetí přímo z hotelového lobby. Prostor byl zkrátka celou dobu lidem na dosah, ale zbývalo ho udělat tak atraktivní, aby do něj chtěli také vstoupit,“ komentuje hlavní architektka projektu Dominika Rošetzká z pražské kanceláře společnosti Jestico + Whiles a dodává: „Nově vytvořený interiér láká již z ulice. Přes prosklenou fasádu vyniká třináct metrů dlouhý bar

© Alex Shoots Buildings

© Alex Shoots Buildings

s neotřelým designem v industriálním duchu. Ten ještě umocňuje přiznaná vzduchotechnika a další technické rozvody poté, co jsme odstranili původní podhled. Návrh prostor má sice odlišnou identitu než samotný hotel, ale po vizuální stránce s ním skvěle komunikuje. Zvolená barevnost navíc vychází z typické kombinace pro koncept Oscar's barů kdekoli v Evropě, tzn. výrazné červené, modré a černé.“

Architekti si během rekonstrukce museli poradit se dvěma na první pohled protichůdnými požadavky: na jednu stranu zachovat intimitu a soukromí baru, ale zároveň přitáhnout pozornost kolemjdoucích. Z důvodu času i technologické náročnosti celé rekonstrukce bylo zachováno původní obložení hotelového lobby, které částečně zasahuje do nově zrekonstruovaného prostoru. Zároveň ale bylo z větší části zakryto červeným lamelovým závěsem z PVC, který se obvykle využívá v průmyslových objektech a díky své syté barvě tvoří výrazný prvek interiéru. Samotný bar byl nově obložen betonovými deskami v kombinaci s cementotřískovými deskami Viroc. Podlaha byla pokryta přírodním linoleem z obnovitelných zdrojů v petrolejové barvě. Celkovou atmosféru zjemňuje a zútulňuje rozmístění velkého množství pokojových rost-

© Alex Shoots Buildings

lin rozličných druhů a velikostí, přičemž květináče lemují celý obvod baru. Prostor je navíc možné pohledově zakrýt pomocí rolet a dovést tak pocit soukromí k dokonalosti.

Oscar's baru dominuje masivní dřevěný stůl s červenými křesly TON až pro 10 osob. Nad ním se vznáší velkolepé svítidlo, za jehož organickým tvarem stojí ateliér Jestico + Whiles. Mimočodem všechna světla, která se v interiéru nacházejí, jsou originálně navržena přímo pro tento objekt a vytvořena byla s technickou pomocí studia Fabrik8. Nechybí ani barevný podhled nad barem, který dodává místu specifickou atmosféru. Ostatní kompozice a typy sezení byly záměrně pojaty tak, aby návštěvníkům nabídly maximální možnou variabilitu. Vznikly dvě polstrované lavice na míru: jedna pod schody s velkým kruhovým stolem pro více lidí a druhá, umístěná v zadní části interiéru, je doplněná o jednotlivé stolky pro dvojice. Samozřejmostí je vyšší sezení přímo u baru a mezi sloupky. Zbytek místnosti doplňují klasické stolky s dřevěnými deskami kruhových anebo obdélníkových tvarů. Zajímavostí je, že uprostřed každé desky stolu byl umístěn detail v podobě dvou červených kruhů jako odkaz na logo Oscar's baru.

© Alex Shoots Buildings

Oscar's bar

Stroupežnického 3181/21, Praha 5

Otevírací doba:

pondělí – pátek 7:00 – 22:00

sobota – neděle 11:00 – 22:00

Ceny energií násobně zvýšily zájem o vlastní výrobu elektřiny a energetické úspory. Poptávka po fotovoltaike mezi firmami stoupla třikrát

Bezprecedentní nárůst cen za energie a snaha o zvýšení vlastní energetické soběstačnosti. To jsou hlavní motivy, které letos vyšroubovaly poptávku firem a obcí po bezemisních zdrojích a úsporných energetických řešeních. Potvrzují to statistiky ČEZ ESCO, největšího českého hráče na poli komplexních řešení v energetických úsporách a dekarbonizaci.

Boom zaznamenává poptávka po instalaci fotovoltaike: jen letos do května bylo zahájeno 80 projektů, což je dvojnásobek jako za celý loňský rok. Poptávka je oproti loňsku trojnásobná. Vzhledem k životnosti panelů si tak zákazníci na cca 30 let zajistí část své spotřeby z vlastního energetického zdroje, navíc obnovitelného, který vyrábí čistou elektřinu zcela bez emisí CO₂.

„Celá Evropa dnes hledá způsoby, jak posílit vlastní výrobu energií a snížit závislost na Rusku. Tento trend jednoznačně vidíme i u českých firem a obcí. S tím, jak se zvyšují ceny energií, tak ros-

te raketově zájem o všechny produkty, které mohou pomoci zákazníkům ušetřit a přispět k energetické bezpečnosti. Důležité je také spuštění dotačních titulů, které rozvoj trhu s fotovoltaikami a dalšími úspornými produkty moderní energetiky umožňují. Prakticky na každém jednání se zákazníci o podobné služby zajímají. Bavíme se o tom s firmami, obcemi nebo institucemi, které mají nevyužité střechy nebo areály. Jde o velké řetězce a strategické podniky, veřejné budovy a úřady ale i střední rodinné firmy,“ říká Kamil Čermák, předseda představenstva a generální ředitel ČEZ ESCO.

Podnikatelé nyní mohou o podporu na výstavbu fotovoltaike žádat o dotace například z Národního plánu obnovy nebo Modernizačního fondu. Dobíhá také čerpání z OPPIK a OPŽP.

Podobně roste zájem i o další úsporná řešení. Například u projektů energetických úspor formou EPC má už teď ČEZ ESCO zasmulvněné projekty v realizaci na úrovni trojnásobku tržeb loňského roku.

Energetické služby se zárukou (EPC) zákazníkovi přímo garantují ve smlouvě, že dodavatel řešení těchto úspor dosáhne, jinak musí rozdílovou částku dodavatel

-
- Licenční a sankční řízení
  - Implementace nových regulatorních požadavků
  - Cenné papíry a veřejná nabídka
  - Služby compliance a interního auditu
  - Ochrana osobních údajů
  - Udržitelnost

Finanční regulace komplexně.

Know-how to be

Greats.

www.greats.cz

sám doplatit. Výše úspor je prokazatelná díky komplexnímu systému měření dat a energetickému managementu. Další výhodou je, že zákazník nemusí ze svého investovat do úsporných technologií ani korunu, protože všechna investiční opatření jsou hrazena ze samotných úspor generovaných projektem.

Zde je vedle rostoucího zájmu důležitým impulsem také zvýšené množství dotačních prostředků z dobíhajícího programového období 2014–2020, kde se značná část prostředků alokovala ke konci období a umožnila se právě možnost kombinovat EPC s dotacemi. Příprava EPC projektu zabere běžně i 2–3 roky a příjemce (s ohledem na pravidlo N+3) musí fyzicky vyčerpat prostředky do konce let 2022 resp. 2023.

U úsporných projektů se zárukou jsou nejčastějšími zákazníky města, kraje a jejich příspěvkové organizace, které snižují spotřebu, výdaje nebo emise CO₂. Jen loni realizované projekty dosáhly snížení nákladů na spotřebu elektřiny, tepla, plynu a vody o čtvrt miliardy korun.

Zvedá se také počet zákazníků poptávajících úsporná řešení v osvětlení, loni

to bylo meziročně o 45 procent. Poptávku táhnou zejména vlastníci nebo uživatelé velkých administrativních budov, průmyslových a logistických hal.

„Povzbudit firmy a obce na cestě k investicím do moderní energetiky chceme i prostřednictvím naší informační kampaně „Kuráž“, která na úspěšných příbežích Národního divadla, Sladoven Soufflet ČR a Karlovarské krajské nemocnice ukazuje, že nic není nemožné,“ doplňuje Kamil Čermák.

ČEZ ESCO jde tomuto trendu naproti zvýšeným nasazením, posilováním týmů i tlakem na vyšší pružnost a kvalitu práce svých dodavatelů. Pro zákazníky připravuje vhodná řešení na klíč – od pomoci s financováním, přes projektovou dokumentaci, přípravu vhodné technologie, vlastní stavbu i následný servis. Přidanou hodnotou lídra trhu je koordinovaná nabídka všech firem z portfolia skupiny ČEZ ESCO, které se jednotlivě specializují například na kogenerační jednotky, fotovoltaiku, osvětlení, nebo klimatizaci. Zákazník tak dostane zastřešený návrh i řešení od jednoho poskytovatele.

ČEZ ESCO (Energy Service Company) je dceřiná společnost ČEZ, která se zaměřuje na služby související s moderní energetikou, dekarbonizací a snižováním klimatické stopy pro průmyslové zákazníky, obce a instituce. Jde například o energetické audity a energetické poradenství, výstavbu a provoz kogeneračních jednotek, zavádění systémů měření, renovaci toplostrojových soustav a instalaci fotovoltaických elektráren. ČEZ ESCO je také dodavatelem služeb souvisejících s veřejnou a firemní elektromobilitou. Zajišťuje i dodávky elektřiny, plynu a tepla, výkup elektřiny, obchodování s emisními povolenkami, provoz energetických zařízení a jejich servis. Má cca 2000 zaměstnanců. Mezi dceřinými společnostmi ČEZ ESCO patří firmy AirPlus, AZ KLIMA, Bytkomfort, CAPEXUS, ESCO Distribučné systémy, ČEZ Energetické služby, ČEZ ENERGO, ČEZ LDS, Domat Control System, E-Dome, EP Rožnov, ENESA, ESCO SLOVENSKO, HORMEN, KART, KLF-Distribúcia a Spravbytkomfort.

Více na www.cezesco.cz

ČEZ ESCO

MICHAELA MACHÁLKOVÁ

Obrana proti postupu zadavatele směřujícímu k zadání veřejné zakázky mimo zadávací řízení

Další **online semináře** naleznete:
www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

„Cool“ nemovitosti: i v takových lze bydlet!

Luxusní segment, zahrnující nevšední nemovitosti v prestižních lokalitách, tvoří svébytnou část rezidenčního trhu. A má své speciální požadavky. Nemovitosti, na které se zaměřuje realitní kancelář Luxent – Exclusive Properties, si žádají profesionální makléře s dokonalou znalostí specifik tohoto trhu. Pojďme nyní na malou exkurzi do světa exkluzivních realit s vybranými neotřelými perličkami!

Přívlastkem „luxusní“ v našich geografických podmínkách většinou lidé dříve chápali cokoli drahého, co svou hodnotu a výjimečnost dávalo okatě na odiv. „Naštěstí se zdá, že doby, kdy výrazem luxusu byly stavby okázalé, demonstrující blahobyt a často i nevкус majitele, jsou pryč. Jak se česká společnost posouvá, bohatne a získává zkušenosti z jiných koutů světa, mění se také představy o architektuře, výstavbě, způsobu bydlení a životních potřebách vůbec. Proměňuje se tak i pohled na to, co je skutečně luxusní ve významu unikátní a výjimečné. Za klíčové hodnoty se považují hlavně lokalita, architektura a promyšlenost stavby, kvalita použitých materiálů a jejich zpracování či řešení technologií. Neméně důležitou je pak mikrolokalita, tedy bezprostřední okolí, které má zásadní vliv na kvalitu užívání nemovitosti. Sem spadají faktory jako sousedé, typ zástavby, parametry dopravního zatížení, hluk, emise a podobně,“ vysvětluje ředitel realitní kanceláře Luxent – Exclusive Properties Jiří Kučera.

U financování těchto nemovitostí platí, že čím dražší jsou, tím více se kupují bez úvěru: podle údajů společnosti Luxent – Exclusive Properties činí podíl koupi financovaných hypotékou ve vyšším segmentu jen 10–15 %. Podíl investičních nákupů pak obecně překračuje 30 %; ovšem tato hodnota se mění s ohledem na typ objektu.

Na několik opravdu exkluzivních nemovitostí se teď můžete podívat.

S jedinečným geniem loci a dotekem historie

Jednou z nich je zámek ve Světlé nad Sázavou v krajině Českomoravské vrchoviny z konce 14. století. Komplex zhruba 100 km od Prahy nabízí 5 500 m² prostor ve dvou nadzemních podlažích a společně s přilehlým anglickým parkem s kas-

kádou rybníků a můstků o rozloze zhruba 16 000 m² tvoří dominantu lokality. Od odborné veřejnosti získal Čestné uznání za významný přínos v oblasti hmotného kulturního dědictví za rok 2020, konkrétně za celkovou obnovu a oživení. „Kromě dvou unikátních prohlídkových tras Expozice historického evropského skla a dále Expozice historických hodin, barokních obrazů, polychromovaných plastik a figurálního porcelánu jsou zde umístěny trvalé a sezónní výstavy,“ popisuje makléřka Lenka Munter a dodává: „Prostory zámku stávající majitelé pronajímají také například na koncerty, svatby, malé i velké oslavy či hudební festivaly, čímž se zámek stává stěžejním kulturním centrem regionu.“ Tento objekt s 650letou historií disponuje všestranným potenciálem – dá se zde vybudovat noblesní hotel s wellness a restaurací, rehabilitační centrum nebo soukromé rodinné sídlo s omezeným provozem části zámku podle představ nových majitelů.

Netradiční bydlení poskytne i vodárenská věž v Praze-Libni. Technická památka z roku 1904 byla přestavěna na neotřelé bydlení 3+kk o velikosti 223 m². Na pozemku o rozloze 1 268 m² leží mimo

jiné podzemní relaxační centrum s připraveným prostorem pro bazén a saunu včetně vinného sklepa s valenou klenbou a garáž pro 8 vozů. Mezonetová obytná část umístěná v nově postaveném tamburu věže skýtá panoramatický 360° výhled na celou Prahu. „Jedná se o velmi specifickou exkluzivní nemovitost. Precizně připravená hrubá stavba nabízí unikátní architektonické provedení vybízející k originálnímu designovému ztvárnění interiéru. Lokalita navíc zaručuje výbornou občanskou vybavenost a dopravní dostupnost,“ říká makléřka Pavla Kalousová.

Jedinečnou nemovitostí na prodej je také secesní vila Helena. V pražské čtvrti Malvazinky si ji pro vlastní potřebu postavil v roce 1903 architekt Alois Korda. O výzdobu fasády s květinovými vzory a slunečními hodinami se postaral malíř František Kobliha. Dnes na užité ploše 715 m² v pěti podlažích naleznete celkem 20 originálně řešených pokojů. V podkroví se rozprostírá luxusní mezonet s terasou a designovým interiérem. V ikonické věži s okny ve tvaru měsíce v úplňku a s rovnou střechou se pak nachází pracovna. „Jeden ze skvostů našeho portfolia, secesní vila Helena, je unikátní nejen svou architekturou, ale také multifunkčností. Hodí se totiž nejen pro rezidenční, ale i komerční využití, kdy poslouží například jako sídlo firmy či designový hotel,“ domnívá se makléřka Šárka Tichá a doplňuje: „Jedná se o skutečně ojedinělou příležitost, jelikož v této lokalitě jsou luxusní vily na prodej zřídka k mání. Tato stavba je navíc považována za součást českého kulturního dědictví.“

Mezi oblíbené nemovitosti patří rovněž prvorepublikové vily v blízkosti Prahy, které pražská smetánka tehdy využívala jako svá letní sídla. K nim se řadí též citlivě zrekonstruovaný dům z roku 1926 o velikosti 226 m² stojící na skále u řeky Sázavy v obci Chocerady. Vyznačuje se kupříkladu kvalitně zhotovenými či repasovanými truhlářskými prvky nebo klasicistními kamny v jídelně.

Co se týče historických nemovitostí, představují podle ředitele realitní kanceláře Luxent – Exclusive Properties skutečně svěbytnou část realitního trhu: „Již z podstaty jde o unikátní objekty, které vyžadují specifický přístup majitele a velké investice. Na oplátku ale poskytují většinou jedinečné umístění a pocity a zážitky spojené s historií. Často kupujícím přinášejí radost i to, že se péčí o takovou památku podílejí na zachování kulturního bohatství.“

Za odpočinkem i za hranice

Podle Jiřího Kučery v poslední době poptávka po specifických nemovitostech roste: „Stále více lidí investuje do realit, které jsou svým způsobem ojedinělé, nenahraditelné a nelze je replikovat. Jde o velmi pestrý mix nemovitostí: od prvorepublikových vil s odpovídajícími zahradami v prestižních čtvrtích přes chalupy v přírodě s krásným výhledem až po technické a historické památky. Dalšími často poptávanými nemovitostmi jsou objekty vhodné pro tzv. druhé bydlení.“

Zájem o rekreační bydlení trvá a podle expertů z Luxent – Exclusive Properties nás zvýšená poptávka jen tak neopustí. Prvotním motivem současných kupujících je využití pro vlastní potřebu. Chtějí vlastnit nemovitost mimo město, kam mohou kdykoli přijet a plnohodnotně žít prakticky libovolně dlouhou dobu. Příkladem takové stavby je památkově chráněný roubený dům z konce 19. století ve Velké Úpě. K nemovitosti o 300 m² náleží pozemek s rozlohou 3 166 m². A kdo netouží po historickém objektu, může si pořídit luxusní moderní druhé bydlení v novém developerském projektu Molo Lipno Resort přímo u břehu jezera Lipno. Komplex, jemuž dominuje 150 metrů dlouhé dřevěné molo s vyhřívaným bazénem, zahrnuje 87 exkluzivních bytů a penthousů a prémiové služby pětihvězdičkového hotelu.

Češi stále častěji vyhledávají luxusní nemovitosti i v zahraničí. K populárním destinacím patří především přímořská letoviska v čele se Španělskem nebo Spojenými arabskými emiráty. Realitní kancelář Luxent – Exclusive Properties v těchto oblastech nabízí například penthouse o dispozici 4+kk s celkovou plochou 710 m² nacházející se v posledním patře rezidenčního komplexu Sky Villa – Malaga ve Španělsku. Výhledy na moře i hory se noví rezidenti mohou kochat z prosklené terasy s vlastní vířivkou. Apartmány pro druhé bydlení s rozlohou od 400 m² s vysokými stropy ve stylu loftových bytů mohou zájemci vybírat také v projektu One Palm, který vyrůstá na ostrově Palm Jumeirah v Dubaji. Kromě nadstandardních služeb rezidence, do nichž spadá mimo jiné zahrada, vlastní pláž, několik bazénů, spa a fitness centra, kino či privátní molo pro jachty, se o aktivní odpočinek postará široké spektrum volnočasových aktivit v okolí (např. potápění, golfové hřiště nebo vodní park).

2021 právnícká firma roku

Děkujeme našim klientům

3

VÍTĚZSTVÍ

16

OCENĚNÍ

 VÍTĚZ KATEGORIE

**Logistika a dopravní
stavby, Právo informačních
technologií, Řešení sporů
a arbitráže**

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Bankovníctví a finance, Daňové právo, Duševní
vlastnictví, Energetika a energetické projekty,
Firemní compliance, Fúze a akvizice, Právo
hospodářské soutěže, Právo životního prostředí,
Telekomunikace a média, Trestní právo, Veřejné
zakázky

 ROWAN | LEGAL

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Pracovní právo, Právo obchodních společností

Znalecká kancelář EqSA – již více než 10 let zkušeností, 6 000 posudků, kvalifikovaný tým

EqSA je přední česká znalecká kancelář s širokým rozsahem oprávnění pro výkon znalecké činnosti v oboru Ekonomika. Působí na českém trhu již více než 10 let. Znalecká kancelář se zabývá oceňováním podniků, nemovitých věcí, cenných papírů, duševního vlastnictví, pohledávek, práv a služeb.

EqSA již vypracovala téměř 6 000 posudků, řadu z nich pro významné české a zahraniční holdingy a developery. Spolupracovala na nejvýznamnějších insolvenčních případech nebo na oceňování portfolia pohledávek při likvidaci tří velkých bankovních institucí. Má bohaté zkušenosti s oceňováním nehmotných aktiv či vyčíslením škod. EqSA je členem České komory odhadců majetku. Pracovníci znalecké kanceláře EqSA také vyvíjejí akademickou činnost v rámci Institutu oceňování majetku.

Nezávislá česká kancelář

Hlavní výhodou ve srovnání s konkurencí je skutečnost, že EqSA není součástí žádného uskupení. V rámci svých posudků proto vykazuje mimořádnou nezávislost a může se tak soustředit zejména na kvalitu výstupu bez ohledů na interní záležitosti. Další výhodou je fakt, že se jedná o ryze českou entitu, a to včetně znalecké archivace na území České republiky. EqSA spolupracuje s předními advokátními kancelářemi, auditory a daňovými poradci, rovněž zpracovává posudky pro potřeby fondů. Vytváří také posudky pro české soudy a mezinárodní arbitráže.

Za kvalitou stojí odborné týmy

Své postavení si EqSA vydobyla zejména kvalitou své práce, přičemž hlavními pilíři, na kterých stojí, jsou preciznost, rychlost a spolehlivost. Aby klienti měli zajištěný maximální servis a služby na špičkové úrovni, znalecká kancelář vytvořila specializované odborné týmy, které za vzájemné spolupráce a využití expertních znalostí každého člena nalézají efektivní řešení, což se odráží v kvalitě znaleckých posudků. Součástí týmů jsou jak odborníci s bohatými zkušenostmi, tak i kvalitní administrativní zázemí.

Specializace:

Oceňování podniku a jeho majetku

- podnik jako celek
- movitý a nemovitý majetek
- nehmotný majetek
- pohledávky
- cenné papíry

Znalecké posudky pro konkurzy a reorganizace

- ocenění pro účely insolvenčního řízení
- porovnání konkurzu a reorganizace

Znalecké posudky pro transferové ceny

- stanovení převodních cen

Oceňování nemovitostí

- stanovení tržní hodnoty
- ocenění dle cenových předpisů
- ocenění pro účely exekučního řízení
- ocenění pro účely insolvenčního řízení
- stanovení obvyklého nájemného
- investiční projekty a průmyslové parky

Znalecké posudky pro soudní spory a arbitráže

- náhrada škody
- analýzy hospodaření
- zkrácení a neodvedení daní
- vypořádání SJM při rozvodech

Expertní analýzy a transakční poradenství

- finanční a strategické analýzy
- revize posudků
- akvizitní poradenství
- bankovníctví a kapitálové trhy
- finanční modelování

Hlavní osobnosti týmu:

Ing. Oxana Šnajberg,

řídící partnerka a současná jednatelka znalecké kanceláře. Působí v oblasti znalectví více než 10 let. Zabývá se oceňováním podniků i nemovitostí

a v rámci své odbornosti rovněž působí na katedře financí a oceňování Fakulty financí a účetnictví VŠE. V praxi se zabývala nejvýznamnějšími případy kanceláře a věnuje se rovněž tvorbě odborných publikací.

Ing. Jiří Wiesner,

nový partner znalecké kanceláře a vedoucí odborného týmu zabývajícího se oceňováním podniků. K této pozici se vypracoval svým dlouhodobým odborným působením, v roce 2015 začínal v EqSA jako asistent.

Ing. Jan Attl, Ph.D., MBA,

zakládající partner. Má více než dvacetiletou praxi. Byl jmenován Krajským soudem v Praze znalcem pro obory ekonomika, odvětví ceny a odhady, se specializací oceňování podniku a odvětví peněžnictví a pojišťovnictví, se specializací bankovníctví. Jan Attl je držitelem Certifikátu odhadce majetku pro oceňování nemovitostí. Působil ve znaleckých kancelářích, byl ředitelem odboru oceňování v ČKA a je rovněž spoluautorem publikace „Posudek znalce a podnik“.

Equity Solutions Appraisals s.r.o.
– znalecká kancelář

Ovocný trh 573/12,
110 00 Praha 1
www.eqsa.cz

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Společnost **MT Legal s.r.o.**, advokátní kancelář poskytuje komplexní právní a poradenské služby pro veřejný a soukromý sektor v rámci celé ČR, a to prostřednictvím svých právních specialistů.

NABÍZENÉ SLUŽBY

- komplexní právní poradenství
- poradenství dodavatelům a zadavatelům veřejných zakázek
- kontrola nabídek dodavatelů, administrace zadávacích a koncesních řízení
- zpracování právních rozborů a analýz
- zastupování v soudních, správních a arbitrážních řízeních
- přednášková činnost, metodická podpora

HLAVNÍ SPECIALIZACE

- právo veřejného investování (veřejné zakázky, koncese, projekty PPP, veřejná podpora, strukturální fondy EU)
- právo EU
- právo duševního vlastnictví, právo ICT
- energetické právo
- stavební právo
- horní právo
- právo životního prostředí
- zdravotnické právo
- vodní a lesnické právo
- právo obchodní, občanské, správní, pracovní
- arbitráže a investiční spory

■ BRNO

- Jakubská 121/1, 602 00 Brno 2
- +420 542 210 351

■ PRAHA

- Jugoslávská 620/29, 120 00 Praha 2
- +420 222 866 555

■ OSTRAVA

- Bukovanského 1345/30, 710 00 Ostrava
- +420 596 629 503

- info@mt-legal.com
- www.mt-legal.com

AFI Europe zkolaudovala svůj první projekt nájemního bydlení: AFIHOME Třebešín

Developerská společnost AFI Europe dokončila již pátou a zároveň poslední etapu rezidenčního projektu Tulipa Třebešín. Ta je (na rozdíl od prvních čtyř již hotových etap) určena výhradně pro nájemní bydlení. AFI Europe tak uzavírá rozsáhlou výstavbu na pětihektarovém městském brownfieldu v Praze 3 – Strašnicích. Celková investice AFI Europe do páté etapy přesáhla 250 milionů korun.

Osmipodlažní budova AFIHOME Třebešín se samostatným objektem garáží zahrnuje celkem 61 bytů v dispozicích od 1+kk do 3+kk, které je možné si pronajmout plně, nebo i částečně zařízené. Generálním dodavatelem byla společnost Imos Brno. Ta zodpovídala za celkovou stavbu, zatímco interiéry dodávala firma XXXLutz. Nájemníci se mohou stěhovat od letošního podzimu. Zájemci, kteří o nájemním bydlení teprve uvažují, si mohou přijít prohlédnout vzorový byt.

„Spolu s 61 byty v našem prvním dokončeném projektu nájemního bydlení máme v současné době ve výstavbě dalších více než 800 nájemních bytových jednotek pod značkou AFIHOME. Kolaudaci první z budov vnímáme jako významný milník, od kterého začínáme naplňovat náš dlouhodobý cíl – soustředit se v rezidenčním sektoru v Praze výhradně na nájemní bydlení,“ komentuje Elena Pisotchi, obchodní a marketingová manažerka AFI Europe.

Ve všech bytových jednotkách AFIHOME Třebešín dominují nadčasové přírodní tóny. V nabídce je 17 typů bytů. V celém projektu kladla AFI Europe důraz na vytvoření moderního, útulného a praktického interiéru s promyšleným půdorysem a dostatkem úložných prostor. „Zejména generace mileniálů má v současné době potřebu být co nejvíce flexibilní – a my se tomu v rámci našeho konceptu nájemního bydlení snažíme vyjít vstříc. Chceme nájemcům nabídnout potřebný komfort a svobodu, a to nejen pokud jde o možnost se v případě potřeby přestěhovat. Naše bydlení koncipujeme tak, abychom lidem poskytli dostatečný výběr podle jejich individuálních představ, a to i v případě plně vybavených bytů. Například garsonky jsou

Vzorový nájemní byt v projektu AFIHOME Třebešín.

připravené v šesti různých variantách,“ doplňuje Elena Pisotchi.

Nájemní byty budou disponovat totožnými standardy jako byty na prodej v předchozích fázích Tulipy Třebešín, kde již bylo dokončeno a kompletně prodáno 750 standardních bytů. V nabídce zůstává posledních 10 velkometrážních jedno-

tek v luxusních viladomech. Projekt se nachází u autobusové zastávky Třebešín jen několik minut jízdy od stanice metra Želivského. Jeho součástí je také park a mateřská škola s kapacitou pro 60 dětí. V nájemní rezidenci nebude chybět ani několik maloobchodních jednotek v přízemí, které doplní občanskou vybavenost v okolí. ☺

Wellness & spa hotel Villa Regenhart

Villa Regenhart nabízí ubytování v luxusním a romantickém hotelu v Jeseníku, umístěném v těsné blízkosti parku Smetanovy sady, kde můžete protáhnout své tělo při tenise, stolním tenise a dalších sportech. Samozřejmě můžete jen odpočívat v hotelovém wellness centru.

Překrásnou neobarokní vilu, která dnes slouží jako wellness hotel a která v letošním roce oslaví šesté výročí otevření, nechal v roce 1898 postavit průmyslník Ernst Regenhart pro svoji rodinu.

Počátek historie Regenhartů na Jeseníku se datuje k roku 1791, kdy si místní zakladatel textilní výroby Josef Raymann bere úvěr u bankovního domu Regenhartů ve Vídni. Několik následujících generací těchto dvou rodin dokázalo vybudovat z plátenické manufaktury jednu z největších textilních továren Rakouska-Uherska. V roce 1889 se Regenhartovi rozhodli přestěhovat do Jeseníku, tehdejšího Frývaldova.

Wellness & spa hotel Villa Regenhart se řadí mezi čtyřhvězdičkové hotely, o čemž samozřejmě vypovídá i design interiéru

a vybavenost pokojů. Vila oplývá zdobenou architekturou, díky které je hotel ze všech stran fotogenický. Ve vnitřních prostorách hotelu můžete obdivovat jedinečný dobový interiér, na hotelové recepci na Vás dýchne historická atmosféra díky původnímu dřevěnému schodišti a dokonalé replice původního lustru.

Všechny pokoje a apartmány jsou vybaveny bezdrátovým Wi-Fi připojením, satelitní televizí, minibarem, pracovním prostorem a koupelnou s vanou nebo sprchovým koutem. Pokoje jsou konstruovány tak, že je mohou navštěvovat jednotlivci, zamilované páry nebo i rodiny s dětmi či početnější skupinky přátel. Za zmínku stojí i fakt, že kapacita hotelu je pouhých 20 pokojů.

Vybavenost hotelu je opravdu rozmanitá. V přízemí nalezneme stylovou restaura-

ci, ve které nechybí bar, šachový stůl ani pohodlná křesílka. Salónek, jehož interiér zkrášlují starožitné komody, je určený pro snídane formou švédských stolů, na kterých si pochutná každý gurmán. Stylové prostory hotelu jsou ideálním místem pro konání romantických svateb, slavnostních setkání i firemních akcí.

Specialitou hotelové restaurace jsou několikachodová romantická a degustační menu. Složení těchto vícechodových menu je pravidelně obměňováno s ohledem na roční období, veškeré suroviny dodávají regionální výrobci. Kromě toho se tu pravidelně konají tématicky zaměřené degustační eventy, například Velikonoční hodování. V letním období můžete pocít z výborného jídla ještě umocnit výhledem z venkovní terasy, ze které budete moci sledovat zeleň hotelové zahrady a přilehlého parku. Za horkých letních

dní Vám pro posezení na terase obsluha ráda připraví osvěžující míchaný drink, domácí limonádu s čerstvým ovocem i poctivý sorbet. Hotel navíc nabízí svou vlastní značku piva, které pro hotel vyrábí Postřižinský pivovar.

Villa Regenhart se zaměřuje na zákazníky, kteří chtějí ke své dovolené přidat i trochu relaxace. O dokonalé pohodlí hostů je postaráno v luxusním wellness centru, vybaveném relaxačním bazénem s masážním vodopádem a římskými lavičkami. U odpočinkové zóny nemůže chybět ani venkovní vírivka, ve které si můžete vychutnat perličkovou koupel pod širým nebem. Pro milovníky saunování je k dispozici saunový svět, který nabízí

finskou, solnou i parní saunu s ochlazovacím bazénkem. Wellness nabídka zahrnuje širokou škálu wellness a spa procedur, zejména masáží, zábalů a jiných rituálů. Hosté, kteří preferují především soukromí, využijí privátní wellness, kde je návštěvníkům kromě diskrétnosti poskytnuta skvělá kombinace jacuzzi, finské sauny a vyhřívaného vodního lůžka. V intimní atmosféře wellness a saunového světa se Vám budou věnovat vyškolení terapeuti a maséři.

K odpočinku patří bezpochyby i poznávání nových míst a krás naší republiky. Výhodná poloha Villy Regenhart umožňuje jejím návštěvníkům širokou škálu výletů. Krátký pěší výlet Vás dovede do

známých Priessnitzových léčebných lázní nebo na rozhlednu Zlatý chlum. Krásný zážitek nabízí návštěva Rejvízu s rašelinovými jezírky, výjezd lanovkou z Ramzové na Šerák, jedinečný samoobslužný lesní bar nebo prohlídka ruční papírny v lázních Velké Losiny. Dalším zpestřením pobytu je konání kulturních akcí. Pravidelně se organizují promítání letního kina, swingové tančírny i hudební produkce na terase.

Wellness & spa hotel Villa Regenhart je ideálním místem pro odpočinek i nezapomenutelné zážitky.

Na léto jsme pro vás připravili tančírnu v rytmu swingu, živou hudbu či letní kino v hotelové zahradě.

Prožijte svoji letní dovolenou či víkend na kouzelném místě s historickou atmosférou. 📍

VILLA REGENHART

10 000

**Až do července vám
přispějeme 10 000 Kč na
ten nej kvalitnější spánek na
matracích Royal Comfort**

Royal Comfort

DZ Dražice přichází s komplexním řešením na cestě k energeticky soběstačné domácnosti

DZ Dražice, největší český výrobce ohřívačů vody a výhradní dodavatel tepelných čerpadel NIBE, otevírá novou divizi DZ Solar pro fotovoltaická řešení, kterou reaguje na rostoucí zájem o obnovitelné zdroje a na výrazné zdražování energií.

Díky strategické spolupráci se společností Solax poskytuje nyní opravdu komplexní produktové portfolio, jež umožní realizaci udržitelného a energeticky soběstačného bydlení: fotovoltaické systémy pro výrobu elektrické energie a ukládání jejích přebytků totiž efektivně doplní stávající sortiment společnosti pro ekologické vytápění, chlazení, větrání a ohřev vody.

„Jako přední český výrobce ohřívačů vody a výhradní dovozce tepelných čerpadel NIBE jsme se vždy snažili přispívat k ochraně životního prostředí a zvyšování energetické nezávislosti domácností. Naším zákazníkům jsme dokázali poskytnout široké spektrum produktů pro šetrné vytápění, chlazení či ohřev vody, nikoli však komplexní ekosystém moderního udržitelného bydlení. To se však nyní mění. Rozšíření naší nabídky o fotovoltaické systémy, kombinovatelné s mnoha dalšími produkty (včetně tepelných čerpadel, ohřívačů vody nebo bateriového úložiště), totiž umožňuje vybudovat energeticky soběstačné bydlení téměř nezávislé na elektrické energii z distribuční sítě. A právě komplexní řešení energetiky v domácnostech pomáhá i ke snižování dopadů energetické krize,“ uvádí Karel Pacourek, generální ředitel DZ Dražice. S tématem fotovoltaiky úzce souvisí také další produkty, které firma představila na jarním mezinárodním veletrhu technických zařízení budov Aquatherm Praha: tepelné čerpadlo systému vzduch-voda NIBE S2125 a hybridní solární úložiště Slunečnice S3.

Nová fotovoltaická divize DZ Solar

Nová divize DZ Solar nabídne široké spektrum komponentů k realizaci střešní fotovoltaické elektrárny. Základem budou monokrystalické solární panely s technologií Half-cut od předních světových výrobců Longi, Axitec a Risen

Hybridní solární úložiště Slunečnice S3.

s výkony od 375 Wp po 455 Wp, klasické nebo hybridní fotovoltaické střídače značky Dražice (IN.One, IN.Compact, IN.Hybrid one a IN.Hybrid compact) a bateriový systém s nejbezpečnějšími Li-FePo4 bateriemi značky Dražice (Trinity B30 a B58). Pro řízení přebytků v rámci systémů s akumulací do vody budou využity regulační jednotky pro optimalizaci vlastní spotřeby od českých výrobců SolarControls a AZ-Traders (WATTrouter či AZ-Router). Luboš Vrbata, vedoucí divize DZ Solar, k tomu uvádí: „Reagujeme na velký zájem veřejnosti o fotovoltaické systémy, jejichž kombinace s úspornými zdroji tepla (například s tepelnými čerpadly NIBE) dokáže výrazně snížit celkové provozní náklady domácností a zvýšit jejich energetickou soběstačnost. Aktuální situace na trhu s energiemi navíc trend decentralizace, tedy lokální výroby a akumulace elektřiny, ještě posiluje. K jeho rozvoji přispívá rovněž státní podpora v programu Nová zelená úsporám.“

Unikátní hybridní solární úložiště Slunečnice (model S3)

Hybridní solární úložiště Slunečnice S3 má v sobě integrovaný zásobník teplé vody a LiFePo4 baterie poslední generace s vysokou energetickou hustotou. Tento inovativní model slouží k ukládání a pozdějšímu využití přebytků energie: dokáže akumulovat až 12 kWh do ba-

terii a 10 kWh do teplé vody. „V celoevropském měřítku se jedná o opravdu unikátní výrobek, který v sobě snoubí vlastnosti hybridního ohřívače vody a bateriového úložiště. Díky kvalitní tepelné izolaci, jejíž technologie prodělala v minulosti velmi radikální vývoj, má navíc zcela minimální statickou tepelnou ztrátu. Vývoj podobných zařízení je určitě krok správným směrem. Plánujeme v něm nadále pokračovat a stát se tak spolu s divizí Solar průkopníkem nejnovějších trendů. Poptávka po domácích systémech ukládání energie v posledních letech totiž významně roste. Domácí baterie, které skladují energii vyrobenou fotovoltaickými panely, dokážou pokrýt její spotřebu v domě a zajistit tak jeho soběstačnost i při nepříznivém počasí, případně výpadcích energie z distribuční sítě,“ vysvětluje Lukáš Formánek, technický ředitel DZ Dražice.

Tepelné čerpadlo systému vzduch-voda NIBE S2125

Tepelné čerpadlo systému vzduch-voda NIBE S2125 patří do revoluční řady NIBE „S“, za jejímž vývojem stála snaha o lepší konektivitu a integraci do chytré domácnosti a zjednodušení vzdálené správy jednotlivých produktů a jejich příslušenství. Toto zařízení s vysokou účinností při vytápění, chlazení a ohřevu vody je charakteristické především velmi tichým

provozem a nadstandardně vysokým výkonem v klimatických podmínkách mírného pásu. „Tepelné čerpadlo NIBE S2125 je nástupcem velmi oblíbeného tepelného čerpadla NIBE F2120. Dosahuje ještě lepšího sezónního topného faktoru 5 a řadí se tak do energetické třídy A+++. Tato novinka, jež patří k jedné z nejtišších na trhu, nabízí špičkový pracovní rozsah s maximální výstupní teplotou až 75 °C a vysoký chladicí výkon. Díky možnosti třífázového napájení je ideální pro kombinaci s fotovoltaickou elektrárnou, což ještě více přispívá k optimalizaci účinnosti a dosažení maximálních úspor,“ říká Radek Červín, vedoucí prodeje divize NIBE Energy Systems CZ. ☎

Tepelné čerpadlo NIBE S2125.

KLÁRA PŘENOSILOVÁ

Nová právní regulace digitálního trhu a služeb

Další **online semináře** naleznete:
www.epravo.cz/eshop
epravo.cz

Cílem litigačního financování je dosáhnout maximálního uspokojení zastoupených klientů

Říká Václav Žalud, Head of Restructuring a Litigation skupiny Natland a advokát Glatzová & Co.

Litigační financování je služba, kterou fond FFTP ze skupiny Natland poskytuje několik let. Jak funguje?

Oblasti litigačního financování ve věnujeme dlouhodobě a mnohokrát jsme investovali prostředky za účelem pomoci poškozeným věřitelům. Financování soudních sporů je založeno na principu, kdy třetí subjekt hradí veškeré náklady nejčastěji za žalující stranu, které souvisí s vymáháním nároku, ať už jde o soudní poplatky, náklady na právní zastoupení, posudky a podobně. Zapojení takového partnera, který dokáže financovat spor, je pro žalobce výhodné zejména proto, že odpadá finanční riziko a také tím získává odborníka, který má v dané oblasti roky zkušeností. Financujícímu pak v případě úspěchu ve sporu náleží dohodnutá odměna.

Kdo nejčastěji využívá takovou službu?

Využít ji mohou fyzické osoby i malí živnostníci, střední firmy i korporace. Naše litigační financování je nicméně určeno pro osoby s nároky většího rozsahu. Náš expertní tým se totiž obvykle specializuje na případy litigačního financování založeného na takzvaném single case principu, kdy má zpravidla jednoho či menší množství klientů, kterým pomáhá ve vymáhání jejich nároků, které jsou

zpravidla různě vysoké – desítky, stovky milionů korun.

Kolik takových případů máte za sebou?

Přesné číslo vám neřeknu, ale případů typu single case musíte nabrat jen tolik, aby se neztratila schopnost se jim individuálně věnovat. Základem úspěchu je totiž kvalita poskytnuté služby, nikoli rozsah poskytnutého financování. Finanční část je jen jednou ze složek celé služby, protože často jde o spory o náhrady škod, spory mezi akcionáři a podobně.

Jste na trhu jediní, kdo něco podobného nabízí?

Jediní nejsme, ale oproti jiným máme velkou transakční zkušenost a schopnost najít řešení tam, kde je potřeba doplnit schopnost vymáhat nároky také například transakčním řešením, narovnáním a podobně.

Nakolik jsou tyto případy komplikované a jak úspěšní v nich jste?

Naše případy obvykle nebývají jednoduché. Zpravidla zapojujeme znalosti z více oborů. Máme výhodu kombinace špičkového poradenského zázemí, vlastní ekonomické i právní analytiky, týmu externích poradců i právních týmů s glo-

bálními zkušenostmi a k tomu finanční zázemí silné skupiny. Byli jsme průkopníkem mnoha řešení, která se objevila na trhu vůbec poprvé, přičemž udávat směr samozřejmě nebývá jednoduché. Je otázkou, jak úspěšnost případů posuzovat. Na našich projektech obvykle profitují všichni, vyložené neúspěšné projekty nemáme.

Nedávno se objevila informace, že právě FFTP se spojil se společností LitFin a společně řeší situaci kolem české pobočky Sberbank, která je v současné době v insolventu. Jaký je cíl takové spolupráce?

Toto je jeden z velkých případů založený na principu hromadného vymáhání a jelikož to není úplně naše hlavní role, jsme v partnerství se společností LitFin, která se na tento způsob vymáhání specializuje především v zahraničí. Cílem je jednoznačně dosáhnout co nejvyššího uspokojení vykoupných pohledávek, nebo pohledávek klientů ve správě. ©

Václav Žalud

Absolvent Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze začal svou kariéru v Dentons. Strávil tam jedenáct let. V současné době zastává pozici Head Of of Restructuring a Litigation ve skupině Natland a je advokátem AK Glatzová & Co.

Bankovníctví

Finance

Nemovitosti

Korporátní právo

Fúze a akvizice

Hospodářská soutěž

Regulatorika

Řešení sporů

Wilson's

www.wilsonscee.com

Jak řeší stížnosti na závadný obsah hostingová jednička na trhu WEDOS Interent, a.s.

Když jste největším provozovatelem webhostingových služeb a téměř každá pátá česká doména směřuje k vám, tak se potýkáte se stížnostmi na závadný obsah denně.

Kdo jsme z pohledu zákona

WEDOS Internet, a.s. vlastní a provozuje dvě soukromá datacentra, kde jsou pouze naše technologie. Máme zde vlastní servery, na kterých fungují naše hostingové služby, které umožňují zákazníkům umístit webové stránky (webhosting) anebo libovolný vlastní operační systém, na kterém mohou mít cokoliv (virtuální servery, cloud, dedikované servery).

Zjednodušeně je to prostor pro data, který zákazníkovi zpřístupníme přes internet. Zajistíme zálohování, DDoS ochranu atd.

Jeich webové stránky ani aplikace neprovozujeme. Do elektronické komunikace nezasahujeme, je však omezena v rámci smluvních podmínek (například blokuje DDoS útoky přichází i odchází).

Naši odpovědnost vymezuje zákon č. 480/2004 Sb. (zákon o některých službách informační společnosti).

Zasáhnout můžeme, jen když se o tom dozvíme

Existuje obsah, kterému ze zákona musíme zamezit se dále šířit (nikoliv jej smazat), pokud nás na to někdo upozorní. Toto je dáno zákonem č. 480/2004 Sb §5 (1) b).

Odpovědnost poskytovatele služby za ukládání obsahu informací poskytovaných uživatelem:

- (1) Poskytovatel služby, jež spočívá v ukládání informací poskytnutých uživatelem, odpovídá za obsah informací uložených na žádost uživatele, jen
  - a) dozvěděl-li se prokazatelně o protiprávní povaze obsahu ukládaných informací nebo o protiprávním jednání uživatele a neprodleně ne učinil veškeré kroky, které lze po něm požadovat, k odstranění nebo znepřístupnění takovýchto informací.

Nicméně jak uvádí § 6. nemáme povinnost dohlížet na obsah přenášených anebo ukládaných dat ani aktivně vyhledávat skutečnosti a okolnosti poukazující na protiprávní obsah informace.

Důvodem jsou hlavně technická omezení. Jen na webhostingu je u nás více jak 150 tisíc webů, kde každý může mít tisíce až desítky tisíce stránek. Část obsahu navíc nemusí být strojově čitelná (obrázky, videa, archivy, šifrovaný obsah) anebo uložena fyzicky u nás – dneska téměř každý web stahuje obsah ze serverů třetích stran (vkládané příspěvky ze sociálních sítí, fonty, multimedia, skripty atd.).

Povaha některých námi nabízených služeb, jako jsou třeba virtuální servery anebo cloud, nám neumožňuje přistoupit k obsahu vůbec (jsou provozovány ve virtuálním kontejneru, kam má přístup jen zákazník). Navíc na nich zákazník může data zašifrovat, podobně jako si šifrujete

data na disku v notebooku a chráníte si je před odcizením.

Kdy obsah blokovat musíme

Existuje obsah, který ze zákona musíme neprodleně zablokovat. Jedná se o obsah naplňující znaky trestného činu. Pokud je to jednoznačné, tak obsah nemažeme, ale službu vypneme.

Spousta lidí si myslí, že jako provozovatel hostingové služby můžeme smazat konkrétní obrázek anebo text na webu zákazníka. To bohužel nejde, protože nevíme, jak je tam uložený ani jak se s webem zákazníka zachází. Například smazáním souboru může dojít k rozbití webu anebo druhý den tam bude smazaný soubor znovu, protože se jedná jen o dočasnou kopii, která se aktualizuje odjinud. Soubor může smazat jen zákazník, který ví, jak jeho web funguje.

Proto z naší strany prostě vypneme celou službu, zablokujeme k ní přístup a upozorníme zákazníka (výjimkou jsou specifické žádosti specializovaných útvarů, kdy nesmíme informovat zákazníka z jakéhoto důvodu byla služba vypnuta).

Informovat o závadném obsahu nás může kdokoliv písemnou formou, ideálně přes kontaktní formulář anebo online chat. Z pohledu zákona by mělo být oznámení konkrétní. Tedy když nám někdo napíše, že na jednom webu u nás je phishingová stránka, tak nám to moc nepomůže. Z pohledu zákona se takovým hlášením ani nemusíme zabývat. Nicméně v interních procesech máme postupy, kdy se oznamovatele ptáme na konkrétní informace, abychom mohli problém řešit. Rozhodně nechceme mít na serverech škodlivý obsah.

Kdy obsah mazat nemusíme

Poměrně často se setkáváme se žádostmi o odstranění obsahu, který neporušuje zákon, ale oznamovatel se domnívá, že jsou porušena jeho duševní anebo osobní práva.

V případě duševního práva se nejčastěji řeší autorské právo na fotografie anebo videa. V těchto případech většinou nedokážeme rozhodnout. Často se za tímto skrývá pokus poškodit konkurenci anebo nepochopení licenčních podmínek.

Proto si od stěžovatele vyžádáme souhlas předat informace zákazníkovi a upozorníme stěžovatele, že nemůžeme suplovat roli soudu. Následně vše zašleme zákazníkovi a stěžovateli oznámíme, že jsme vše předali zákazníkovi. V případě že se nedokážou dohodnout, tak rozhodnout musí soud a my pak na základě soudního rozhodnutí můžeme zasáhnout.

Dále tu máme řešení osobních sporů. Nejčastěji někdo o někom něco napíše a nám pak chodí peprné žádosti o neprodlené smazání. I v těchto případech platí, že se snažíme předat žádost zákazníkovi. Nicméně většinou o to není zájem ze strany stěžovatele, protože to už dříve zkoušel. Takže doporučíme řešení soudní cestou.

Samozřejmě existují v obou případech výjimky, kdy to řešíme neprodleně. Nicméně to už většinou spadá do kategorie trestných činů.

Závěr

Jedničkou na českém trhu jsme od roku 2013 a hostujeme v ČR více webů než jakákoliv naše konkurence. Zažili jsme toho opravdu hodně včetně výhrůžek, vydírání a samozřejmě i žalob. Za právní služby každý rok utrácíme nemalé peníze, ale věříme, že se to vyplatí. Naši zákazníci musí vědět, že jen tak nepodlehne tlaku velkých institucí anebo i politiků.

Samozřejmě se snažíme spolupracovat i s Policií ČR a specializovanými útvary. Máme už domluvené postupy, takže vše jde rychle a hladce. Jde to i bez zbytečného nátlaku, s kterým jsme se dříve setkávali. ☹

Vanguard: originální loftové bydlení s atmosférou New Yorku

Pražská čtvrť Modřany patří mezi velmi vyhledávané rezidenční oblasti, a tak se zde staví řada nových projektů. Jeden z nich je ale opravdu výjimečný: rekonstrukcí továrny Microna, kde se vyvíjely a vyráběly letecké přístroje a technika, vzniká díky společnosti PSN výškový bytový dům Vanguard o 14 patrech se 150 luxusními lofts.

Atmosféra americké metropole

Inspirací pro toto neotřelé bydlení se staly obdobné projekty zejména v New Yorku, v němž tamní umělci začali v 70. a 80. letech obývat opuštěné výrobní a skladové haly. Ty se staly synonymem uměleckého života, který má opravdu styl. A právě ten, spolu s uměním, k Vanguardu i k PSN neodmyslitelně patří (ostatně v Microně ještě před začátkem rekonstrukce poskytla PSN prostory začínají-

cím umělcům, které i nadále podporuje v jejich rozvoji).

Rekonstrukce se zachováním industriálního genia loci

V době, kdy PSN objekt koupila, už nefungoval jako továrna, ale jako budova s kanceláři a ateliéry. Za účelem transformace na loftové bydlení se v průběhu rozsáhlé rekonstrukce výrazně změnil. Jeho industriální genius loci se však ne-

ztratil. Přestože byly zbourány veškeré výplně, železobetonový skelet zůstal zachován. Díky němu vyniká budova nadstandardní pevností, a tak si noví majitelé loftů mohou v interiérech dopřát téměř vše, co jim po technické stránce stavba dovolí. Díky velkorysý výšce stropů až 4,3 metru působí interiéry s okny od podlahy ke stropu velmi vzdušně a disponují širokou variabilitou využití. Z historických prvků budovy se zachovaly mj. ocelové dveře v bývalém protiatomo-

BŘÍZA & TRUBAČ

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ — ATTORNEYS AT LAW

WWW.BRIZATRUBAC.CZ

vém krytu, v němž nyní vzniká luxusní spa & wellness s 20metrovým proskleným bazénem.

Pro bydlení i jako originální prostor pro práci

Budoucí majitele loftů ve Vanguardu spojuje podle Marka Padevěty, ředitele rezidenčních projektů PSN, touha vlastnit něco neotřelého a výjimečného. „Projekt budujeme s ambicí, aby se stal pražskou ikonou průmyslové budovy, zrevitalizované na unikátní prostory pro bydlení i práci.“ Zájemci si mohou vybírat z bytů o ploše od 41 m² až po penthousy s výměrou 626 m² (téměř každý z nich má terasu). Celá budova disponuje plochou 16 000 m² a její součástí je např. i recepce se službou concierge, reprezentativní lobby, zázemí se střešními terasami pro setkávání a grilování, venkovní sauna s výhledy na Prahu, fitness či cinema místnost.

Tři renomovaná architektonická studia

Pro realizaci projektu si společnost PSN vybrala tři různé ateliéry: OOOOX, ID Arch a Ateliér Ivanka Kowalski. „Volbou trojice architektů jsme chtěli klientům ukázat, jaké možnosti v bývalé továrně nabízejí skoro pětimetrové stropy – ať už co se týká dispozice, designu či zachování industriálního prostoru např. pro provoz galerie,“ doplňuje Marek Padevět. Právě tyto architekti budou připraveni řešit interiéry loftů, které si klienti přejí dodat zcela dokončené. Zároveň však PSN dává novým majitelům možnost, aby z hlediska finální podoby pojali svůj originální prostor zcela podle vlastních představ – a řada z nich toho také využívá. Proto si obvykle kupují byt v tzv. stavu „shell & core“ či „white wall“. „Máme klienty, kteří své realizace již připravují a spolupracují při tom se svými vlastními architektonickými studiemi. A nutno říci, že z jejich neotřelých a jedinečných řešení máme velikou radost,“ uzavírá Marek Padevět.

Zaparkovat auto skoro až ve vlastním obýváku? Cool!

A na závěr perlička, kterou nenajdete v celé střední Evropě: Autovýtah uprostřed budovy vám umožní, abyste svůj vůz zaparkovali přímo u svého vlastního loftu. Vanguard tak doslova posouvá hranice stylového luxusního bydlení. 📍

Vzorový loft (Ivanka Kowalski)

Vzorový loft (Ivanka Kowalski)

Vzorový loft (atelier OOOOX)

▣ ▣ ▣ HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI

ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

Advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** patří mezi renomované kanceláře zaměřené na komplexní právní služby pro soukromý i veřejný sektor. Kancelář je členem **mezinárodní sítě** právních kanceláří **AllyLaw** zaměřených na poradenství v obchodním právu. Poskytujeme **multidisciplinární služby** v rámci spolupráce s významnými poradenskými firmami zejména v rámci fúzí, akvizic, restrukturalizací, služeb projektového poradenství, veřejných zakázek a projektů v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, zpracování analýz, metodik a legislativních prací. V soutěži Právníká firma roku byla advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** opětovně vyhlášena doporučovanou či velmi doporučovanou kanceláří zejména pro oblasti **pracovního práva, veřejných zakázek a práva duševního vlastnictví**, kde byla za rok 2012 vyhlášena **vítězem**. Mezi **hlavní nabízené služby kanceláře** patří právní poradenství v následujících oblastech:

- Veřejné zakázky
- Veřejná podpora
- Projekty financované z EU fondů
- Výzkum, vývoj a inovace
- Plánování a financování sociálních služeb
- Analýzy, metodiky, studie proveditelnosti, legislativní podpora
- Obchodních právo
- Fúze, due diligence, reorganizace
- Právo duševního vlastnictví
- Pracovní právo
- Nemovitosti a stavební právo
- Retail / Ochrana spotřebitele
- Řešení tuzemských a mezinárodních sporů, činnost rozhodců

AllyLaw

Městům, obcím i gastro provozům pomáhá se separací bioodpadu služba „Třídím gastro“ od EFG. Ta ho následně bezemisně zpracuje na energii

Restaurace, stravovací zařízení, supermarket, ale nově i města a obce budou mít od příštího roku povinnost třdit gastroodpad. Projekt Třídím gastro společnosti Energy financial group, ke kterému se připojila už celá řada subjektů z řad obcí, gastro provozů a výrobních podniků, poskytuje řešení na klíč.

To nabízí zajištění a likvidaci gastroodpadu po technické a legislativní stránce, ale v případě restaurací i výkup jedlých olejů a tuků. Takto vytríděný gastroodpad je následně zpracován v bioplynové stanici a využíván jako zdroj elektřiny a tepla. Nová legislativa by měla tímto krokem snížit objem biologicky rozložitelného odpadu, který končí na skládkách a produkuje množství škodlivých emisí.

Namísto stále nákladnějšího skládkování mohou producenti gastroodpadu využít projekt Třídím gastro. Tím si splní svou zákonnou povinnost třdit gastroodpad a zároveň přispějí k produkci zelené energie. Projekt zajistí kompletní řešení po legislativní i technické stránce. Do poskytnutých sběrných nádob je možné umístit například nezpracované suroviny, nezkonsumované zbytky pokrmů a potravin rostlinného i živočišného původu či potraviny po datu spotřeby. Ty lze vkládat i s původním obalem, který bude následně odstraněn na třídící lince.

Svoz probíhá v pravidelných intervalech či do 24 hodin od nahlášení potřeby vyprázdnění sběrných nádob. Svoz je zajišťován vozidly na ekologický pohon CNG, který vzniká rovněž z biologicky rozložitelného odpadu. V rámci služby „Třídím gastro“ může být svážen gastro odpad také ze školních jídelen a komerčních gastro provozů.

Takto vytríděný gastroodpad, který nyní tvoří zhruba čtvrtinu obsahu černých popelnic, se namísto skládkování ekologicky a bezemisně zpracuje a následně využije pro výrobu elektřiny, tepla a biometanu v bioplynové stanici EFG Rapotín BPS. Ze sta tun svezeneho odpadu

je například možné tímto způsobem vytvořit ekologický pohon BioCNG k ujetí zhruba až 100 000 km.

„V třídění a recyklaci odpadů je naše republika na špičce Evropy. Naopak je tomu ale v energetickém využití odpadů. To by se ovšem mohlo změnit od příštího roku, kdy v legislativě přibude obcím a firmám povinnost oddělovat gastro od komunálního odpadu. Náš projekt tak může být pro producenty gastroodpadu možností, jak se na tuto povinnost snadno připravit a zároveň přispět k ekologické a efektivní recyklaci,“ vysvětluje Ondřej Černý, ředitel divize EFG Logistics.

Podle průzkumu Akademie věd se v jídelnách a rychlém občerstvení ročně vyhodí až 27 tisíc tun jídla. Jedná se nejen o obrovské plýtvání potravinami a penězi, a také jde o množství CO₂ vytvářeného na skládkách. Gastroodpad na skládkách obecně zabírá dokonce až třetinu směsného komunálního odpadu. Tomu by měla zamezit zmiňovaná legislativa,

která od roku 2023 ukládá všem producentům gastroodpadu jeho oddělování od komunálního odpadu.

Přestože pro obce bude separace gastroodpadu povinná až od příštího roku, tak speciální sběrné popelnice na kuchyňské zbytky již úspěšně využívají například obyvatelé v Opavě, Šumperku, Velkých Losinách, Rapotíně, Novém Malíně, Bludově, Novém Jičíně, Olomouci a dalších městech.

LIFTING BEZ OPERACE V ÚSTAVU LÉKAŘSTVÍ A KOSMETIKY

Jasným trendem současné moderní estetiky je kombinace vždy několika různých ošetření. Protože v ÚLK je naším cílem dosáhnout svěžího a přirozeného efektu při všech ošetřeních, sestavujeme pro každého takový individuální program, který bere v potaz typ pleti, její problémy či věk klienta. Mezi nejčastěji kombinované zákroky patří: **zpevnění kontury čelisti** 3D liftingovými vstřebatelnými nitěmi, **kanylová modelace přírodní kyselinou hyaluronovou** ke kompenzaci propadů pod očima a na lících, **kanylová modelace tělu vlastní kyselinou hyaluronovou** do vrásek periorálně, a to bez nepřirozeného vyšpulení rtů. Dále **rejuvenace epidermis**, **barevné sjednocení a redukce rozšířených žilek**, to vše systémem laserových ošetření.

Navštivte Ústav lékařství a kosmetiky a svěřte se do péče zkušených odborníků v oblasti estetické medicíny na klinické úrovni. Jsme zařízením s nejdelší tradicí a nejvíce zkušenostmi v České republice. Již od založení ÚLK v roce 1958 jsme právem považováni za prestižní pracoviště. Zároveň je pro nás samozřejmostí využívání nejnovějších a nej kvalitnějších metod, přípravků a strojů při každém zákroku.

www.ulkc.cz

Ústav lékařství a kosmetiky

Vyšehradská 49 – Emauzy

128 00 Praha 2

e-mail: prijem@ulkc.cz

V Praze byla zahájena výstavba luxusní Rezidence Radimova Břevnov

Developerská společnost Geosan Development zahájila výstavbu projektu Rezidence Radimova Břevnov. Ten vznikne v oblíbené lokalitě Prahy 6 přímo u parku Kajetánka a rybníka Vincentinum. Tři bytové domy o sedmi až devíti nadzemních podlažích disponují celkem 68 byty v dispozicích od 1+kk do 5+kk. Dále projekt zahrnuje 28 ubytovacích jednotek. Jeho dokončení je plánováno na jaře 2024.

„Rezidence Radimova Břevnov v sobě snoubí kvality luxusního bydlení s geniem loci lokality. To považujeme v dnešní době za skutečnou raritu, protože v Praze již není mnoho míst, která by si udržela historického ducha, a přitom zde bylo možné stavět. Nedaleký park, rybník Vincentinum a barokní kaplička, která leží přímo na pozemku a my se ji chystáme zrekonstruovat do původního stavu, tvoří unikátní scénérii – nemluvě o výhledu na Pražský hrad. Ten bude z horních pater a penthousů opravdu jedinečný,“ komentuje Jiří Baloun, vedoucí prodeje a marketingu společnosti Geosan Development.

Projekt se může pochlubit designem s tradičními prvky, dotvářejícími celkovou estetiku stavby. Za zmínku stojí proskle-

ná nároží a zábradlí na terasách i lodžích jednotlivých bytů. Vybrané rodinné byty a penthousy na posledním podlaží budou navíc disponovat vlastní zimní zahradou. Ta se v poslední době stává znovuožívajícím trendem v bydlení. Dokáže totiž nejen prosvětlit celý interiér, ale zároveň poskytuje tolik důležitý kontakt s přírodou v průběhu celého roku.

Břevnov si po právu drží pověst jedné z nejprestižnějších pražských adres, k čemuž přispívá nejen bohatá historie, ale také dobrá dopravní dostupnost v kombinaci s kompletní občanskou vybaveností včetně škol a školek v docházkové vzdálenosti. Nechybí ani řada míst pro trávení volného času: koupaliště Petynka, usedlost a park Ladronka či Kajetánka, anebo kino Dlábačov. V okolí Rezidence Radimova Břevnov se nachází několik autobusových zastávek zajišťujících dob-

ré spojení na metro „A“ a odtud do centra města či na mezinárodní letiště. Cesta autem na Pražský okruh zabere sotva minutu jízdy. 📍

Servis rodiny aneb Partnery už nebudeme, rodiči však zůstáváme!

Projekt WOMEN FOR WOMEN, o.p.s., s názvem Servis rodiny pomáhá rozcházejícím se rodičům snížit dopad sporů, vznikajících v průběhu rozchodu, na psychiku dětí. V procesu partnerského rozchodu je nezbytná komunikace partnerů alespoň do té míry, aby byli schopni jako rodiče ve vzájemné shodě pečovat o své dítě, i když už sami nejsou partnery a netvoří společnou domácnost.

Projekt rodičům nabízí vzdělávací semináře, mediaci, psychologickou pomoc a rodinnou terapii pro rodiče i děti. Cílem projektu je pomoci rodičům dosáhnout dohody o tom, jak si rozdělí společnou péči o děti, a to spolu, bez zásahů soudu – ten by měl dohodu ideálně jen potvrdit. Právě dohoda, kterou si rodiče za naší podpory navrhnou sami, má totiž největší šanci na to, aby odpovídala konkrétním potřebám jejich dítěte a byla jimi dodržována.

Pod slovem servis si pravděpodobně vybavíme opravářskou dílnu. Ustanovení § 755 odst. 1 zákona č. 89/2012, občanského zákoníku, o rozvodu manželství stanoví následující: „Manželství může být rozvedeno, je-li soužití manželů hluboce, trvale a nenapravitelně rozvráceno a nelze očekávat jeho obnovení.“ Proč tedy hovoříme o servisu v souvislosti s rozvodem manželství – s něčím, co už z povahy věci nemůže být v příslovečném servisu opraveno, neboť míra poškození je příliš vysoká? Protože nehovoříme o servisu manželství, ale o servisu rodiny, což je velký rozdíl. Zatímco se totiž manželství, jeho vznik, průběh i případný zánik, týká v našem právním prostředí pouze manželů, pojem rodičovství přidává do rovnice další entitu – děti manželů. A nejen jich, uvážíme-li, že pro rodičovství není manželství podmínkou.

Projekt W4W: Servis rodiny se tudíž nezabývá servisem zrušitelného manželského svazku, ale péčí o rodičovství – svazek z povahy věci trvalý a až na zcela marginální případy prakticky nezměnitelný. Mezilidské a především partnerské vztahy jsou složité, stejně tak jako rodičovství. Bohužel, občas se vztah rodičů dostane do takové krize, že jeden z rodičů (popř. oba) podá k soudu návrh, týkající se nejen rodičů, ale i dětí. Jedná se o lo-

gické, byť nešťastné načasování. V době partnerské krize, kdy spolu rodiče jsou jen velmi obtížně schopni komunikovat, mají učinit společné rozhodnutí, které na dlouhé roky ovlivní život jejich dítěte.

Samozřejmě je tu možnost vyjednávat prostřednictvím advokátů a následně nechat rozhodnout soud. Kdo ale zná dítě lépe než jeho vlastní rodiče? Stejně tak úprava poměrů k nezletilému dítěti, uložená tzv. shůry, má mnohdy sklon být porušována, což vztahům mezi rodiči ani dítěti rozhodně neprospěje. Následně dochází k opětovnému roztočení soudního kolotoče. Děti si pak tuto strašlivou zkušenost nesou celý život a v neposlední řadě ji i často přenášejí do svých partnerských vztahů.

Ústavní soud již v roce 2010 ve svém nálezu III.ÚS 1206/09 konstatoval, že „svěření dítěte do výlučné výchovy jednomu z rodičů nesmí být výrazem ústupku vzájemné rivalitě rodičů, která jen sleduje ‚boj o dítě... zájem dítěte nepochybně je, aby bylo především v péči obou rodičů...“ Identifikoval tehdy další ze zásadních a velmi bolestivých míst nejen rozvodového řízení, ale i samotného konce

vztahu rodičů. Rodiče se v průběhu rozvodu nebo rozchodu často snaží získat dítě pro sebe a zvítězit tak nad druhým rodičem. A to nemluvíme o tom, jakým způsobem spolu a o sobě před dítětem pravděpodobně již celé měsíce i roky jedná. Zapomínají, že v konečném důsledku tento souboj prohrají oba, neboť jej protřepí právě jejich dítě; že partnerský vztah končí jim, což ovšem neznamená, že by nutně součástí celého toho bolestivého procesu muselo být i dítě.

Z dat ČSÚ z roku 2021 vyplývá, že téměř polovina manželství v ČR končí rozvodem, přičemž ve statistice logicky nejsou zahrnuty situace, kdy manželství nebylo uzavřeno (ale z partnerského soužití přesto vzešly děti); jedná se tedy o zásadní problém, který se dotýká mnoha rodin a je třeba jej řešit. Projekt W4W: Servis rodiny své řešení postavil na maximální možné podpoře konstruktivního dialogu mezi těmi, kteří už sice partnery nebudou, ale rodiči zůstávají.

Hlavní myšlenkou projektu je provést rodiče rozvodem a jeho psychologickou rovinou, aby našli společnou cestu, jak dále fungovat jako rodiče. Rozvod je

o emocích, o velkých emocích, rodiče se nacházejí v jedné z nejsložitějších situací v životě, často neví, jak se v situaci zachovat – i ten nejlepší advokát může vyřešit jen právní složku celého problému, stále zde zůstává ta sociální, na kterou zákon nestačí.

My se projektem W4W: Servis rodiny snažíme rodičům ve spolupráci s obecnými soudy usnadnit rozvodové řízení tak, aby mělo co nejmenší dopad na děti. Pro děti je rozvod rodičů traumatická zkušenost a rodiče mají možnost ovlivnit, jak velké následky si dítě ponese, a to tím, že svým vlastním jednáním určí jak délku trvání působení traumatu, tak jeho intenzitu. Rádi bychom projektem přispěli k tomu, aby ubývalo dětí ve vleklých opatrovnických sporech a aby fungovala dobrá interdisciplinární spolupráce s cílem snižovat dopady rozvodů na děti. Věříme totiž, že právě interdisciplinární spolupráce je odpovědí na otázku, jak podchytnout účinně minimalizovat škody, pramenící z natolik komplexního jevu, jakým je ukončení partnerského vztahu rodičů.

Zákon si je této koncepce vědom, když při opatrovnických řízeních spolupracuje s OSPOD, tedy orgánem, který sice není nadán pravomocí rozhodnout o úpravě poměrů k nezletilým dětem, předpokládá se ovšem, že je lépe než soud schopný posoudit potřeby dětí. My potom interdisciplinární spolupráci posouváme ještě dál, když do procesu zapojujeme další odborníky nejen z oblasti psychologie. To vše se záměrem pomoci dětem tím, že podpoříme rodiče v co nejlepším zvládnutí svých partnerských problémů, a to ne nutně ve smyslu, aby zůstali partnerskou dvojicí, ale především, aby byli schopni být partnery ve výchově společných dětí.

Cílem naší práce je primárně ošetřit konflikt rodičů, a to tak, aby byli schopni spolu mluvit a vyjednat funkční dohodu, která bude vycházet z potřeb dětí a především tyto potřeby respektovat. Oddělit partnerství a bolest z něj pramenící od rodičovské role je jedním z nejtěžších úkolů, který rodiče čeká. Rodiče často intuitivně považují dítě za součást partnerství (aby také ne, když řada jinak nefungujících partnerských vztahů zůstává pohromadě právě kvůli dětem). Uvědomění, že se rozcházejí partneři a ne děti,

vyžaduje velký díl emoční vyzrálости a sebekázně, kterou v sobě zdaleka ne každý rozcházející se rodičovský pár je schopen nalézt tváří v tvář emočně vypjatému období, jakým bývá právě konec partnerského vztahu.

Rodičům nabízíme odbornou pomoc, a to formou poradenství, mediace a terapie. Dalším zásadním krokem je rodiče edukovat v tom, co je rodičovská odpovědnost, jaká práva a povinnosti z ní vyplývají a především rodiče seznámit s tím, co rozvod pro děti znamená, s čím vším se děti musejí vyrovnat a jaké dopady rozvod na děti má. Důležitým tématem je i míra a způsob participace dětí – ne na vývoji partnerského vztahu rodičů, ale na dialogu o další výchově dětí a všem, co s ní souvisí.

Je důležité, aby rodiče o rodinné situaci s dětmi mluvili, ptali se na jejich přání a potřeby – především kvůli tomu, že se nejedná jen o dialog a případnou dohodu rodičů, ale hlavně o děti. Výsledek těchto rozhovorů na dlouhá léta zásadně ovlivní dětský život, jeví se tedy jako rozumné a spravedlivé, aby se děti mohly vyjádřit a aby tato vyjádření byla brána vážně. Věříme, že multidisciplinární spolupráce je cesta, jak s rodiči dobře a efektivně v rámci rozvodového řízení pracovat.

Naše práce je založena na myšlenkách Chochemské praxe. Jedná se o metodiku řešení opatrovnických sporů ku prospěchu dětí, vyvinutou v 90. letech 20. století v Německu. Ta staví na 4 základních principech – snaha o co nejrychlejší vyřešení sporu (aby vleklý konflikt neeskaloval a posléze neučinil dohodu ještě obtížnější); zachování rodičovské odpovědnosti obou rodičů (cílem je eliminovat efekt boje o dítě a vést rodiče ke konstruktivnímu dialogu o tom, jak si péči rozdělí); preference dohody rodičů před názorem soudu; vedení k dohodě za pomoci odborníků (po počátečních obtížích při komunikaci rodičů, kterou regulují odborníci z řad mediátorů, se posléze dostávají úspěchy – rodiče pochopí, že cesta dohody bude nejlepší pro dítě i pro ně).

V praxi rodičům nabízíme edukační semináře, poradenství při tvorbě rodičovského plánu (který se stane podkladem pro dohodu, kterou soud následně pouze schválí a nezasahuje do ní), mediaci a ro-

dinnou terapii pro rodiče i děti. To vše bezplatně.

Chochemská praxe byla zavedena německým soudcem Jürgenem Rudolphem. Spolupracujeme tudíž i se soudy, neboť právě ty jsou klíčovým článkem v celém procesu rozhodování o péči o děti. Podařilo se nám navázat spolupráci například s Okresním soudem v Mostě. Tamní soudci informují rozcházející se rodiče (účastníky opatrovnických řízení) o našich službách a doporučují jim, aby vyhledali naši pomoc a nenechali o budoucnosti svých dětí rozhodovat soud.

W4W v rámci spolupráce zaštiťuje Okresnímu soudu v Mostě financování a poskytování odborných služeb, potřebných v opatrovnickém řízení dle § 474 odst. 1 a dle navrhované změny § 389 odst. 3 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, tedy zcela v souladu se státní politikou v této oblasti. Tyto odborné služby jsou pro účastníky opatrovnických řízení bezplatné. Jde především o zmiňované vzdělávací semináře a dále o rodinné mediace a terapie, případně participační poradenství.

Cíle projektu:

- reakce na rozvodovou situaci v ČR;
- deeskalace konfliktu rodičů;
- zmírnění dopadů rozvodů na děti a edukace rodičů o těchto dopadech;
- motivace rodičů k rozhodům bez soudních sporů o vlastní děti;
- přenesení odpovědnosti za rozhodnutí na rodiče;
- rychlejší vyřešení sporu.

Projekt W4W: Servis rodiny tudíž vychází z předpokladu, že oba rodiče jsou kompetentní své dítě vychovávat. Stavíme na faktu, že zodpovědnost za budoucnost dětí mají rodiče a ne stát. Stejně tak by rodiče měli společně rozhodovat i o podmínkách výchovy svých dětí. Dítě má blízkých vztah k oběma rodičům a ani jednoho rodiče nechce ztratit – dohoda, kterou navrhnou a respektují oba rodiče, je tedy v jeho nejlepším zájmu. ©

WOMEN FOR WOMEN
JÍŽ 10 LET POMÁHÁME DĚTEM A JEJICH RODIČŮM

Adresář advokátních kanceláří, které přispěly do sekce „Z PRÁVNÍ PRAXE“

Řanda Havel Legal

act Řanda Havel Legal advokátní kancelář s.r.o.
Truhlářská 13-15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 537 500
e-mail: office.prague@actlegal-rhl.com
www.randalegal.com/cz

Advokátní kancelář Vych & Partners

Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.
Lazarská 11/6
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 517 466
e-mail: office@ak-vych.cz
www.ak-vych.cz

Císař, Češka, Smutný s.r.o., advokátní kancelář
Hvězdova 1716/2b
140 00 Praha 4
Tel.: +420 224 827 884
e-mail: ak@akccs.cz
www.akccs.cz

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.
Sokolská 1788/60
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 941 946
e-mail: advokati@akbsn.eu
www.akbsn.eu

Aegis Law, advokátní kancelář, s.r.o.
Jungmannova 26/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 732 417 283
e-mail: office@aegislaw.cz
www.aegislaw.cz

Dentons Europe CS LLP, organizační složka
V Celnici 1034/6
110 00 Praha 1
Tel.: +420 236 082 111
www.dentons.com

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.
Pardubice – Dražkovice 181
533 33 Pardubice
Tel.: +420 466 310 691
e-mail: advokati@advokatijelinek.cz
www.advokatijelinek.cz

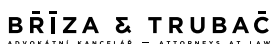
BRODEC & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář
Rubešova 162/8
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 247 215
e-mail: info@akbrodec.cz
www.akbrodec.cz

Doležal & Partners s.r.o., advokátní kancelář
Koliště 1912/13
602 00 Brno
Tel.: +420 543 217 520
e-mail: brno@dolezalpartners.com
www.dolezalpartners.com

Advokátní kancelář
Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.
Klimentská 1216/46
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 229 287-9
e-mail: office@p-w.cz
www.p-w.cz

Bříza & Trubač s.r.o., advokátní kancelář
Klimentská 1216/46
110 00 Praha 1
Tel.: +420 777 60 11 14
e-mail: info@brizatrubac.cz
www.brizatrubac.cz

DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o., advokátní
kancelář
Palác Archa
Na Poříčí 1046/24
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 774 000
e-mail: office@dunovska.cz
www.dunovska.cz

Eversheds Sutherland Dvořák Hager,
advokátní kancelář, s.r.o.
Oasis Florenc
Pobřežní 394/12
186 00 Praha 8
Tel.: +420 255 706 500
e-mail: praha@eversheds-sutherland.cz
www.eversheds-sutherland.com

Glatzová & Co.
Betlémský palác
Husova 5
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 401 440
e-mail: office@glatzova.com
www.glatzova.com

Greats.

Greats advokáti, s.r.o.
Salvátorská 931/8
110 00 Praha 1
Tel.: +420 777 604 803
e-mail: law@greats.cz
www.greats.cz

HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář
Florentinum, recepce A
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 255 000 111
e-mail: office@havelpartners.cz
www.havelpartners.cz

HKDW HOLASEK s.r.o., advokátní kancelář
Na Příkopě 583/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 272 143 399
e-mail: office@hkdwholasek.cz
www.hkdwholasek.cz

HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.
Vodičkova 710/31
110 00 Praha 1
Tel.: +420 734 363 336
e-mail: ak@akhsp.cz
www.akhsp.cz

KGS legal s.r.o., advokátní kancelář
Pasáž Platýz
Národní 416/37
110 00 Praha 1
e-mail: info@kgslegal.cz
www.kgslegal.cz

KLB Legal, s.r.o., advokátní kancelář
Letenská 121/8
118 00 Praha 1
Tel.: +420 739 013 183
e-mail: info@klblegal.cz
www.klblegal.cz

KVB advokátní kancelář s.r.o.
Teplého 2786
530 02 Pardubice
Tel.: +420 226 259 401
e-mail: sekretariat@akkbv.cz
www.akkbv.cz

LEGALITÉ advokátní kancelář s.r.o.
Václavská 316/12
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 200 700
e-mail: office@legalite.cz
www.legalite.cz

MELKUS KEJLA & PARTNERS
advokátní kancelář s.r.o.
Washingtonova 1624/5
110 00 Praha 1
Tel.: +420 725 907 365
e-mail: info@melkuskejla.cz
www.melkuskejla.cz

MORENO VLK & ASOCIADOS
advokátní kancelář
Sokolovská 32/22
186 00 Praha 8
Tel.: +420 224 818 736
e-mail: praha@moreno-vlk.eu
www.moreno-vlk.eu

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Jugoslávská 620/29

120 00 Praha 2

Tel.: +420 222 866 555

e-mail: info@mt-legal.com

www.mt-legal.com

ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

GEMINI A

Na Pankráci 1683/127

140 00 Praha 4

Tel.: +420 224 215 823

e-mail: praha@rowan.legal

www.rowan.legal

Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář

**Trojan, Doleček a partneři,
advokátní kancelář s.r.o.**

Na strži 2102/61a

140 00 Praha 4

Tel.: +420 270 005 533

e-mail: info@tdpa.cz

www.tdpa.cz

PPS advokáti s.r.o.

Velké náměstí 135/19

500 02 Hradec Králové

Tel.: +420 495 512 831-2

e-mail: pps@ppsadvokati.cz

www.ppsadvokati.cz

Rödl & Partner

Rödl & Partner

Platněřská 2

110 00 Praha 1

Tel.: +420 236 163 111

e-mail: prag@roedl.com

www.roedl.net/cz/cz

Z/C/H Legal v.o.s., advokátní kancelář

Národní 973/41

110 00 Praha 1

Tel.: +420 225 020 500

e-mail: office@zchlegal.cz

www.zchlegal.cz

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

Jáchymova 26/2

110 00 Praha 1

Tel.: +420 221 430 111

e-mail: prague@prkpartners.com

www.prkpartners.cz

TaylorWessing e|n|w|c advokáti v.o.s.

U Prašné brány 1078/1

110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 819 216

e-mail: prag@taylorwessing.com

www.taylorwessing.com

STUCHLIKOVA & PARTNERS

www.stuchlikova.com

Právo duševního vlastnictví

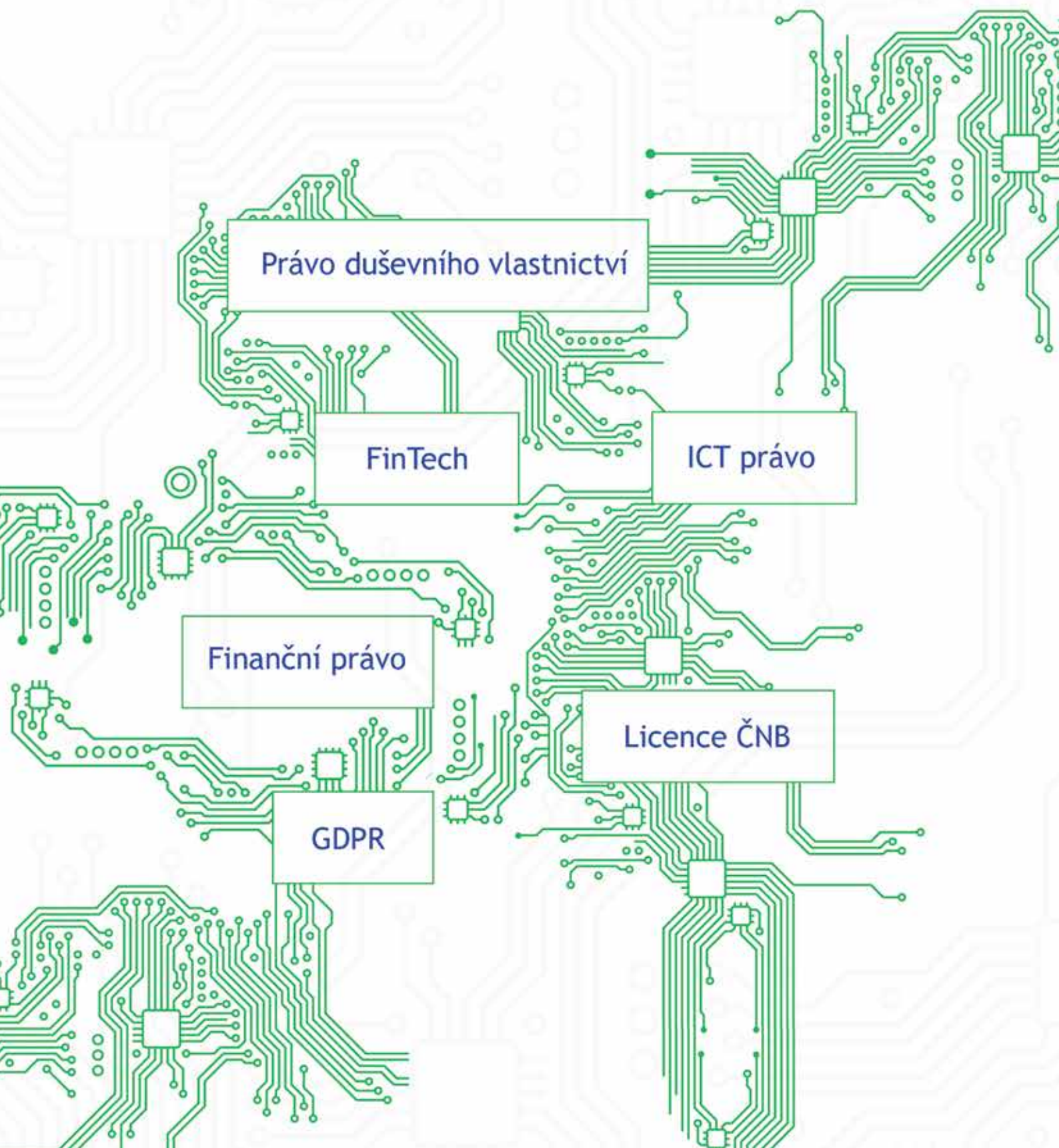
FinTech

ICT právo

Finanční právo

Licence ČNB

GDPR

DBK PARTNERS®

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Excellence.
That is what we deliver.

Komplexní právní služby

- Právo obchodních společností
- Přeměny obchodních společností
- Akvizice a transakční poradenství
- Daňové právo
- Správa a řízení společností
- Zakázkové právo
- Veřejné zakázky
- Právo investičních společností a investičních fondů
- Soudní spory, rozhodčí a jiná řízení
- Trestní právo

DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

Vinohradská 938/37, 120 00 Praha 2

T: +420 244 912 463, E: ak@dbkp.cz

www.dbkp.cz

BRÁNÍME SLUŠNÉ

**NONSTOP
LINKA**

**OBVINĚNÍ
Z NEHODY**

NEPROPLACENÁ
POJISTKA

www.das.cz | info@das.cz | 267 990 711

Soběstačná a zdravá země

Větrné elektrárny Věžnice

Aby naše země byla silná a soběstačná,
aby naše krajina byla rok od roku čistší.
Proto rozvíjíme jaderné a obnovitelné zdroje
a zrychlujeme přechod k bezemisní energetice.
Proto jsme tu s vámi.

Jsme ČEZ. Jsme Čistá Energie Zítřka.

**ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTŘKA**

www.cez.cz